

Philip K. Dick

Vînătorul de recompense (Visează androizii oi electrice?)

*And still I dream he treads the lawn
Walking ghostly in the dew.
Pierced by my glad singing through.*
YEATS

AUCKLAND

O broască țestoasă, dăruită în 1777 de căpitanul Cook regelui din Tonga, a murit ieri. Avea vârsta de aproape două sute de ani.

Animalul, al cărui nume era Tu'imalila, și-a dat sfârșitul în parcul palatului regal de la Alofa, pe insula Nuku.

Populația arhipelagului îi acorda aceeași cinste ca unei căpetenii și îngrijitori speciali fuseseră desemnați să aibă grijă de ea. Cu câțiva ani mai devreme, broasca țestoasă își pierduse vederea într-un incendiu.

Carapacea lui Tu'imalila, a anunțat postul de radio din Tonga, va fi trimisă la Muzeul din Auckland, Noua Zeelandă.

(Agenția Reuter, 1966)

UNU

Un impuls electric, scurt și rapid, generat de alarma automată a orgii de senzații, amplasate lingă pat, îl deșteaptă din somn pe Rick Deckard. Surprins — întotdeauna îl surprindea trezirea pe neașteptate — se dădu jos din așternut și se întinse să-și dezmoștească mădulele, îmbrăcat așa cum era, în pijamaua lui multicoloră. Din patul alăturat, Iran, nevastă-sa, deschise niște ochi cenușii și triști, clipi, apoi mormăi ceva și i închise la loc.

11

— Ți-ai potrivit orga la o intensitate prea mică, îi spuse bărbatul. Am să ți-o reglez eu, ai să te trezești și...

— Ia mâna de pe comenzi! Vocea ei aducea cu un șuierat plin de obidă. *Nu vreau să fiu trezită!*

Așezându-se pe pat, alături de Iran, Rick îi explică pe ton domol:

— Dacă-ți vei regla impulsul la o intensitate suficient de ridicată, atunci ai să fii mulțumită că te trezești; asta-i toată chestiunea. O bătă ușurel pe umărul gol, lipsit de culoare.

— Saltă-ți etichetele de polițai de pe mine! se răsti Iran.

— Nu sînt polițai! Rick simțea crescînd în el iritarea, deși nu formase nici o comandă în acest sens.

— Ești mai rău de-afît, rosti nevastă-sa, continuînd să țină ochii închiși. Ești un asasin plătit de polițiști!

— N-am ucis în viața mea o făptură omenească!

Iritarea i se accentuase acum, devenind ostilitate fățișă.

— Cu excepția nenorociților ăloro de androizi! îl persiflă Iran.

— Observ, în schimb, că tu n-ai avut nici o ezitare să cheltuiești pe tot soiul de fleacuri de moment banii primiți drept recompensă! Se ridică în picioare și, cu pași mari, se îndreaptă spre consola orgii de senzații, continuînd: Asta în loc să facem economii, să putem cumpăra și noi o oaie adevărată, cu care să înlocuim imitația electrică de pe acoperiș... un animal fals, pentru care am dat întregul meu cîștig obținut prin.trudă de-a lungul anilor!

Ezită între a forma pe consolă denumirea unui inhibitor ta-lamic (destinat să-i supprime mînia) sau, dimpotrivă, pe aceea a unui stimulator de același fel (ce l-ar fi înfuriat îndestul încît să iasă învingător din discuție).

— Dacă formezi codul pentru o iritare crescută, spuse Iran, cu ochii deschiși și atenția la pîndă, atunci am să fac și eu ca tine. Am să dau aparatul la maximum și să vezi bătaie! Certurile de pînă acuma au fost o nimica toată... Pune-mă, numai, la încercare și-o să te convingi!

Dintr-un salt fu lîngă consola propriei sale orgi de senzații unde rămase în picioare, uitîndu-se la el și așteptînd.

Bărbatul oftă, învins de amenințare.

— Voi forma starea prevăzută în programul de astăzi. Exa-mihîndu-și agenda pentru ziua de 3 ianuarie 1992, văzu că-i era necesară o atitudine de profesionist în afaceri. Dacă am să procedez conform programului, întrebă el, precaut, ai să faci și tu la fel?

Rămase în așteptare, suficient de isteț ca să nu se oblige la nimic pînă cînd nevastă-sa nu-și dădea, la rîndul ei, acordul.

— Trăirile mele de azi cuprind o stare depresivă, combinată

12

cu un complex de vinovăție, pe durata a șase ore, zise Iran.

— Poftim?! Cum așa? Opțiunea ei dădea peste cap întreaga menire a orgii de senzații. Nici n-am știut că poți forma una ca asta! rosti, sumbru.

— Ședeani aici într-o după-amiază, începu Iran să povestească, și ca de obicei mă uitam la televizor, la matahala Prietenoasă' și Prietenii ei Prietenoși. Tocmai povesteau ceva despre un număr colosal, nou-nouț, pe care urmează să-l înceapă cu-rind, cînd deodată a apărut iar reclama aia îngrozitoare, pe care-o urăsc atît de mult; știi care, cea pentru Suspensoarele de Plumb Mountibank... Așa că pentru cîteva clipe am închis sonorul. Și-atunci, *am auzit* clădirea. Clădirea asta... Am auzit...

Se întrerupse, gesticulînd.

— ...apartamentele goale, completă Rick. Uneori, noaptea, cînd ar fi trebuit să doarmă, le auzea și el. Și totuși, în acele vremuri, un edificiu pe jumătate ocupat avea o poziție privilegiată în schema densității populației; în zonele unde înainte de război se aflaseră suburbiile puteai'găsi o mulțime de construcții nelocuite. Cel puțin așa auzise... iar pentru el, știrea rămăsese un simplu zvon; ca majoritatea oamenilor, de altfel, nu se îngrijise s-q verifice direct.

— În momentul acela, își continuă Iran relatarea, abia formasem starea 382. Cu toate că, pe cale rațională, realizam pustiul ce mă înconjură, de simțit, nu-l simțeam. Prima reacție pe care am avut-o a fost una de recunoștință pentru faptul că ne putem permite o orgă de senzații, marca Penfield. După aceea, însă, am realizat cît de

nesănătoasă era lipsa de reacție în fața absenței vieții, nu numai *in* această clădire, ci pretutindeni în altă parte, pricepi? Nu, nu cred că pricepi... Situația amintită este considerată de obicei drept un semn de boală psihică, i s-a spus „absența afectului adecvat”. Drept urmare, am închis televizorul, m-am așezat în fața orgii și-am început să caut. Am găsit, în final, o combinație pentru disperare.

Chipul negricios, cu trăsături obraznice, al femeii, oglindea satisfacția, ca și cum ar fi obținut un bun de preț:

— Mi-am programat-o, așadar, în schema personală de trăiri, de două ori pe lună; mă gândesc că e un interval rezonabil ca să resimt lipsa de speranță în general, dar mai ales pe aceea legată de rămânerea noastră pe Pământ, după ce toți tipii cât de cât deștepți au emigrat, nu crezi?

— Dar dintr-o asemenea stare, protestă Rick, se iese foarte greu. Disperarea cu privire la întreaga realitate se perpetuează de la sine.

— Programez o decuplare automată după trei ore, rosti mieroasă nevastă-sa. Starea 481. Conștientizarea variatelor posibilități pe care ți Je oferă viitorul. Speranța reînnoită că...

13

— Știi și eu starea 481, o întrerupse el. Formase de nenumărate ori combinația respectivă, considerînd-o drept una de bază. Ascultă, îi spuse, așezîndu-se și trăgînd-o de mîna, lîngă el, pe pat, chiar și cu întreruperi automate este periculos să experimentezi un proces depresiv, indiferent de natura lui. Uită de programul ăsta și eu am să fac la fel cu al meu. Mai bine formăm amîndoi starea 104. După aceea tu n-ai decît să ți-o păstrezi, iar eu mă voi reprograma pentru atitudinea cerută de obicei în afaceri. În felul ăsta o să doresc să trag o fugă pe acoperiș, să văd ce mai face oaia, apoi să mă duc la slujbă; între timp aș fi sigur că nu stai aici cuprinsă de melancolie la absența televizorului.

Dădu drumul degetelor ei lungi și subțiri, traversă apartamentul spațios, pînă în sufrageria care mai păstra încă mirosul slab al țigărilor din ziua precedentă și deschise aparatul TV.

Din^ dormitor, vocea lui Iran îl urmă:

— Închide-l! Nu pot să-i sufăr imaginile înainte de micul dejun!

— Formează 888, spuse Rick, așteptînd să se încălzească circuitele. Dorința de a urmări programele de televiziune, indiferent de conținut!

— În clipa asta nu simt nevoia să formez nimic.

— Bine, atunci formează 3.

— Dar ți-am mai spus, nu pot să formez o comandă care-mi stimulează cortex-ul tocmai spre a forma! Dacă nu vreau să formez, atunci cu atît mai mult nu vreau să formez *asta*, căci atunci *aș vrea* să formez, și a vrea să formez este pentru mine lucrul cel mai străin cu putință în clipa de față! Tot ce-mi doresc e să stau întinsă pe pat și să mă uit în tavan.

Glasul îi deveni ascuțit, cu nuanțe de deprimare, în vreme ce sufletul îi îngheță și ea încetă să se mai miște, ca și cum o greutate imensă, instinctivă și omniprezentă, semn al unei inerții aproape absolute, o luase în stăpînire.

Bărbatul învîrți butonul de sunet al televizorului și vocea tunătoare a Matahalei Prietenoase umplu încăperea:

— ...hei, hei, oameni buni, e timpul să vă prezentăm prognoza vremii pentru ziua de astăzi. Satelitul *Mangusta* transmite că precipitațiile radioactive vor fi mai pronunțate în special către ora prinzului, după care vor slăbi în intensitate, așa încît aceia dintre voi, oameni buni, care se vor aventura în exterior...

Apărută pe neașteptate lîngă el, cu lungă-i cămașă de noapte răsucită precum o funie, Iran închise televizorul.

— Foarte bine, renunță! Am să formez combinația pe care-o vrei. Am să formez orice combinație — minunata exaltare sexuală sau... Mă simt atât de rău, încît aş îndura chiar și-așa ceva. La dracu'! Cu ce schimbă asta lucrurile?

14

— Am să formez atunci eu, pentru amîndoi — spuse Rick și o conduse înapoi în dormitor. Acolo acționa pentru ea starea 594: recunoașterea de bună voie a înțelepciunii superioare a bărbatului, indiferent de domeniu. Iar pe propria lui consolă tastă combinația pentru o atitudine nouă, plină de creativitate, față de slujba pe care-o îndeplinea. Deși nu prea era nevoie: Și iră o orgă de senzații marca Penfield, această atitudine constituia modul său obișnuit de a aborda lucrurile.

După un mic dejun luat în grabă — pierduse timp datorită -discuției cu nevastă-sa — Rick Deckard urcă îmbrăcat în echipamentul de protecție pentru exterior, pînă la pășunea de pe acoperiș, unde „păștea” oaia lui electrică. Acolo, sofisticata piesă de hardware rumega cu o mulțumire prefăcută, inducîndu-i în eroare pe ceilalți locatari ai clădirii.

Bineînțeles că multe dintre animalele acestora erau, la rindul lor, niște falsuri pline de circuităraie electronică; nu-și băgase însă niciodată nasul în asemenea chestii, după cum nici vecinii nu se interesaseră de adevăratul mod „de viață” al oii sale. Nimic nu putea fi mai nepolitic. A întreba: „Oaia dvs. este naturală” constituia o încălcare a manierelor mult mai gravă decît chestionarea cuiva asupra autenticității dinților, părului sau organelor sale interne.

Aerul dimineții, înțesat cu praf radioactiv, cenușiu și opac, se revărsa peste el, asaltîndu-i nările. Fără să vrea, inspiră adînc infecția mortală. Mă rog, termenul era cam exagerat, decise, apropiindu-se de parcela de iarbă care-i aparținea în aceeași măsură ca și apartamentul nejustificat de mare de dedesubt. Moștenirea lăsată de Sflrșitul Războiului Mondial începuse să-și cam piardă din putere; cei ce nu rezistaseră în fața prafului radioactiv trecuseră de mult în neființă. Iar pulberea, mai puțin nocivă acum și avînd de-a face cu niște supraviețuitori mai puternici, afecta în prezent doar creierul și proprietățile genetice ale organismului. Fără îndoială însă că în ciuda suspensorului de plumb, praful pătrundea pînă la el și *în el*, depunîndu-și zilnic mica încărcătură infestantă. Cel puțin cîtă vreme nu avea să emigreze, așa urmau să se petreacă lucrurile. Pînă acum, controalele medicale efectuate în fiecare lună îi confirmaseră o stare normală: un bărbat care, în limitele de toleranță admise de lege, putea procrea. Cu toate acestea, același examen, efectuat lunar de doctorii de la Departamentul Poliției din San Francisco, ar putea dezvălui contrariul. Încotînuu, noi persoane cu statut de „special” își vedeau existența, prin transformarea „normalilor”, grație acțiunii omniprezentei pulberi radioactive. Sloganul inserat în mod curent în afișe, reclame de te-

15

leviziune sau prospecte publicitare glăsuia, de altfel, cam așa: „Emigrați sau degenerați! Alegerea vă aparține!” Foarte adevărat, își spuse Rick, în vreme ce deschidea poarta către mica lui pășune și se apropia de oaia electrică. Numai că eu nu pot să emigrez. Din pricina slujbei...

Proprietarul pajiștii alăturate și vecinul său de apartament Bill Barbour, îl salută; ca și Rick, purta pe el hainele de lucru, dar se oprise totuși din drum ca să-și verifice animalul.

— Iapa mea e gravidă — declară Barbour, radios. Arată spre marele percheron care se holba în gol, cu o privire timpă. Ce spui de asta?

— Spun că în curînd o să ai doi cai, răspunse Rick. Ajunsese acum lîngă oaia ce zăcea întinsă și rumega, cu ochii vioi ațintiți asupra lui, pentru eventualitatea că i-ar fi adus vreo legătură cu paie de ovăz. Pretinsa oaie conținea un circuit de detectare a

ovăzului; la vederea unei asemenea cereale, animalul obișnuia să se ridice foarte convingător pe cele patru labe și să meargă în buiestru.

— Cine ți-a lăsat iapa gravidă? îl întrebă Rick pe Barbour. Vîntul?

— Am cumpărat niște plasmă fertilizantă, de cea mai bună calitate care există în California! îl informă Barbour. Evident, totul datorită relațiilor pe care le am la Comitetul de Stat pentru Administrarea Animalelor. Îți mai amintești de săptămîna trecută, cînd inspectorul lor a venit aici și a examinat-o pe Judy? Sînt dornici să-i ia mînzul, căci maică-sa e un specimen fără pereche...

Cu mișcări afectuoase, Barbour lovi de cîteva ori cu palma gîtul iepei și aceasta își plecă botul înspre el.

— Te-ai gîndit vreodată să-ți vinzi calul? întrebă Rick. Dorea mai mult decît orice pe lume să aibă un cal, de fapt orice animal. Posedarea și întreținerea unei copii avea darul de a te demoraliza, încetul cu încetul. Și totuși, din punct de vedere social, era necesar și așa ceva, dată fiind absența articolului real. Nu exista, prin urmare, altă alternativă, decît să continue ca și pînă atunci. Chiar dacă lui nu-i păsa prea mult, mai era și nevastă-sa. Și lui Iran îi păsa. *Foarte mult.*

— Ar fi imoral să-mi vînd iapa, răspunse Barbour.

— În cazul ăsta, vinde-ți mînzul. Să ai două animale e mai lipsit de morală decît să nu ai nici unul.

— Ce vrei să spui? întrebă Barbour, uimit. O mulțime de oameni posedă două, trei, ba chiar patru animale, iar Fred Washborne, proprietarul fabricii de alge unde lucrează fratele meu, are nici mai mult, nici mai puțin decît cinci exemplare!

*

16

N-ai văzut în ziarul *Chronicle*, de ieri, articolul despre rața lui? Se spune că este cel mai mare și mai greu exemplar de pe toată Coasta de Vest...

La gîndul unei asemenea posesiuni, ochii lui Barbour începură să strălucească; încetul cu încetul, păru să cadă în transă.

Cercetîndu-se prin buzunarele hainei, Rick dădu peste exemplarul soios al suplimentului din acea lună la Catalogul de-Păsări și Animale, emis de firma *Sydney's*. Privi indexul, găsi mîn-jii (vezi la cal, progenitură) și imediat avu la îndemîină prețul practicat în mod curent pe scară națională.

— Cu cinci mii de dolari pot să cumpăr un mînz de rasă Percheron de la cei de la *Sydney's!* rosti el, cu voce tare.

— Nu, nu poți! replică Barbour. Uită-te din nou pe listă: totul e trecut cu italice. Asta înseamnă că nu au nici un exemplar în stoc, dar că acela ar fi prețul, în cazul în care ar avea.

— Să presupunem, zise Rick Deckard, că ți-aș plăti cîte cinci sute de dolari pe lună, timp de zece luni. La prețul de catalog!

Barbour îi aruncă o privire compătimitoare:

— Deckard, nu înțelegi cum stau lucrurile în cazul cailor! Există un motiv special pentru care *Sydney's* nu au nici măcar un singur Percheron în stoc: mînjii din rasa asta nu se vînd. Nici măcar la prețul de catalog; sînt prea rari, chiar și cei relativ inferiori. Se aplecă, gesticulînd, peste îngrăditura ce separa cele două țarcuri: O am pe Judy de cel puțin trei ani și în tot acest răstimp n-am văzut altă iapă Percheron de calitatea ei. Ca s-o obțin, a trebuit să fac un drum cu avionul tocmai pînă în Canada. Iar la întoarcere, am însoțit-o personal pînă aici, ca să fii sigur că nu-mi va fi furată. Du un asemenea animal oriunde în Colorado sau în Wyoming și te vor omorî ca să ți-l ia. Și știi de ce? Pentru că înainte de Sfirșitul Războiului Mondial existau sute ca el...

— Dar faptul că tu ai doi cai și eu nici unul, îl întrerupse Rick, violează întreaga structură de bază, teologică și morală, a doctrinei mercerismului!

— Ai o oaie! Dacă n-ai avea-o, hai să zicem, aș mai înțelege logica poziției dumitale. Sigur, dacă eu aș fi proprietarul a două animale, iar dumneata al niciunuia, ar însemna că te ajut să te lipsești de adevărata contopire cu Mercer. Dar în clădirea noastră fiecare familie — ia să vedem, în jur de cincizeci, după numărătoarea mea — fiecare avem, deci, câte un animal. Graveson are cocoșul de colo. Oakes și cu nevaităsa au namila aia de dulău roșcat, care latră noaptea. Rămase câteva clipe pe gânduri: Și cred că Ed Smith ține în apartament o pisică. Cel puțin așa spune el, fiindcă nimeni nu i-a văzut-o vreodată. Posibil să se prefacă numai...

17

Apropiindu-se de oaie, Rick se aplecă și căută în lina albă și groasă — părul, cel puțin, era autentic — pînă cînd descoperi ce căuta: panoul de control al mecanismului. Sub privirile lui Barbour, deschise brusc ușița panoului, lăsîndu-l descoperit privirii.

— Vezi? întrebă el. Înțelegi acum de ce-mi doresc cu atîta ardoare mînzul dumitale?

Urmă un interval de tăcere.

— Bietul de dumneata! zise, după un timp, Barbour. Întotdeauna ai fost în situația asta?

— Nu, răspunse Rick, închizînd la loc ușița tabloului de comandă. Se ridică în picioare, se întoarse și-și privi vecinul drept în față. Inițial am avut o oaie adevărată. Ne-a lăsat-o socrul meu, înainte de a emigra. Apoi, cu vreun an în urmă... Îți aduci aminte de perioada cînd am dus-o la veterinar — erai aici, pe acoperiș, în dimineata aceea cînd am venit și am găsit-o zăcînd într-o rină, fără să se mai poată scula...

— Ai pus-o pe picioare, își aminti Barbour, încuviințînd din cap. Da, da, ai reușit s-o ridici, dar după ce s-a învîrtit în loc un minut sau două, a căzut iarăși...

— Oile iau uneori niște boli ciudate. Sau, pentru a pune altfel problema, iau o mulțime de boli, dar simptomele sînt întotdeauna aceleași: oaia nu se mai poate ridica de jos. Și nu ai nici un mijloc să-ți dai seama cît de gravă e afecțiunea, dacă-i vorba de o fractură sau dacă nu cumva animalul a murit de tetanos. Așa s-a prăpădit oaia mea: a contractat tetanos.

— Aici, sus? exclamă Barbour, uimit. Pe acoperiș?

— De la fin, explică Rick. N-am desfăcut cum trebuie sîrma de la balot; a mai rămas o bucată și Groucho — așa o numeam atunci — a căpătat o zgîrietură prin care au pătruns microbii. Am dus-o la veterinar, dar *cu* toate acestea a murit și multă vreme nu m-am gîndit decît la ea. În cele din urmă, am luat legătura cu un atelier care produce animale artificiale și le-am arătat fotografia lui Groucho. Mi-au făcut *asta!*

Arată spre copia animalului, care continua să stea tolănită și să rumege cu atenție, urmărind precaută apariția ovăzului.

— E o lucrare de mîna întîi. Am cheltuit tot atîta timp și concentrare cu îngrijirea ei, ca pe vremea cînd era vie. Dar...

Dădu din umeri.

— ...Nu-i același lucru, nu? sfirși celălalt.

— E pe-aproape! Simți exact aceleași trăiri în legătură cu ceea ce faci; trebuie s-o supraveghezi ca și cum ar fi adevărată. Pentru că se defectează și-atunci toți locatarii din bloc află că e o imitație. Pe-a mea am dus-o la reparat de șase ori, în majoritatea cazurilor pentru defecțiuni mărunte, dar dacă cineva le descoperă — odată, de pildă, banda conținînd înregistrarea vo-

18

cii s-a rupt sau s-a înfășurat și creatura nu s-a mai putut opri apoi din behăit — atunci toată lumea le recunoaște drept o defecțiune *mecanică*. Sigur, camionul firmei

de reparații poartă inscripția „Spitalul veterinar *Cutare*”. Iar șoferul arată întocmai ca un veterinar, îmbrăcat complet în alb...

Brusc, aruncă o privire la ceas, amintindu-și că timpul trecea.

— Trebuie să mă duc la slujbă, îi spuse el lui Barbour. Ne vedem diseară!

Pe când se îndrepta spre aeroglisor. Barbour îl strigă din urmă, precipitat:

— Să știi că n-o să le povestesc nimic din ce mi-ai spus celor din clădire!

Ezitănd, Rick vru la început să-i mulțumească. Apoi, ceva aducînd cu bătaia ușoară a disperării de care-i vorbise Iran, nu cu multă vreme în urmă, îi atinse umărul și-atunci zise:

— Nu știu... Poate că n-are importanță dacă-o faci sau nu...

— Dar te vor disprețui! Nu toți, doar unii dintre ei... Știi cum sînt oamenii cînd e vorba de nepăsarea față de animale: consideră asta drept imoral și antiempatic. Vreau să spun că, formal, nu mai este o crimă cum era imediat după Sfirșitul Războiului Mondial, dar sentimentul rămîne totuși...

— Dumnezeule, se lamenta Rick, agitîndu-și zadarnic mîi-nile goale. Eu *vreau* să am un animal, încerc în permanență să-mi cumpăr unul. Dar la salariul meu, la cît cîștigă un funcționar municipal...

Numai de-aș avea iarăși noroc în munca mea... — gîndi el. Cum am avut în urmă cu doi ani, cînd am reușit să „retrag” patru androizi într-o singură lună. Dacă-aș fi știut atunci că Groucho o să moară... Dar asta fusese înainte de tetanos. Înainte de ivirea sîrmei ăleia de împachetat, lungă de cinci centimetri, și ruptă, și ascuțită ca un ac de seringă hipodermică...

— Ai putea să-ți cumperi o pisică! insistă Barbour. Pisicile sînt ieftine; uită-te în catalogul de la *Sydney's!*

— Nu vreau un animal mărunț, rosti Rick liniștit. Vreau ceea ce-am avut la început, un animal mare. O oaie sau, dacă am să fac rost de bani, o vacă, un tăuraș ori ce ai dumneata: un cal. Recompensa convenită pentru „retragerea” a cinci androizi ar fi suficientă, realizează el. O mie de dolari pe bucată, în plus față de leafa mea... Apoi aș găsi eu la cineva ceea ce-mi trebuie, chiar dacă pe lista de la *Sydney's* prețul e trecut cu italice. Cinci mii de dolari... Mai întîi însă — își spuse Rick, ar fi necesar ca androizii să vină pe Pămînt de pe vreo planetă colonizată. Dar nu pot aranja așa ceva, nu-i pot determina pe cinci dintre ei să vină aici, și chiar dacă aș putea, în lume mai există și alți vînători de recompense, de la alte agenții de poliție. Androizii ar

19

trebui să-și stabilească în mod expres reședința în California de Nord, iar vînătorul de recompense titular al zonei, Dave Hol-den, ar trebui să moară sau să iasă la pensie.

— Cumpără-ți un greiere de casă! sugeră Barbour, glumeț. Sau un șoarece. Chiar, pentru douăzeci și cinci de dolari, poți să-ți cumperi unul adult!

Rick se înfurie.

— Iapa dumitale ar putea să moară pe neașteptate, la fel ca Groucho a mea. Seara, cînd vii de la slujbă, ai putea avea surpriza s-o găsești zăcînd pe spate, cu picioarele în aer, aidoma unui gîndac. Sau, cum spuneai, a unui greiere...

Se îndepărtă cu pași mari, ținînd în mîină cheile aeroglisorului.

— Scuză-mă dacă te-am jignit! zise Barbour cuprins de nervozitate.

Rick beckard deschise în tăcere portiera vehiculului. Nu mai avea nimic de discutat cu vecinul său. Gîndul îi zburase deja la slujbă, la ziua ce abia începea...

Într-o clădire uriașă, goală și dărăpănată, care odinioară adăpostise mii de locatari, un televizor stingher își revărsa programul către o încăpere nelocuită.

Înainte de Sfârșitul Războiului Mondial această ruină tară stăpîn fusese o casă bine întreținută și supravegheată. Aici se înălțaseră suburbiile orașului San Francisco — nu prea departe, cale de o scurtă plimbare cu monoraiul de tranzit. Aidoma unui pom cu vrăbii, peninsula fremătase de viață, de păreri și nemulțumiri; acum, însă, grijulii proprietari fie că muriseră, fie că emigraseră spre vreo colonie din spațiu. Mai ales prima variantă era cea mai frecventă; războiul se dovedise costisitor, în pofida previziunilor optimiste emise de Pentagon și de corporația Rând, slujitoarea lui plină de ifose, care-și avusese sediul nu departe de acel loc. Ca și proprietarii de apartamente, corporația plecase la rîndul ei, pentru totdeauna. Dar nimeni nu-i simțea lipsa.

În plus, nimeni nu-și mai amintea astăzi de ce izbucnise războiul, nici cine (dacă exista cineva!) îl câștigase. Praful care contaminase cea mai mare parte a planetei provenea de pretutindeni și de nicăieri, în același timp; nici măcar adversarii din timpul confruntării nu-l prevăzuseră. Lucru ciudat, la început muriseră bufnițele. Pe vremea aceea, păruse de-a dreptul caraghios să vezi păsările albe, înfoiate și dolofane, zăcînd ici și colo, în curți ori pe străzi; neieșind la iveală mai devreme de miezul nopții, așa cum făceau cînd erau vii, bufnițele scăpau observației. Epidemiile de ciumă ale Evului Mediu se manifestaseră oarecum similar, sub forma a numeroși șobolani morți. De data asta, însă, molima coborise din cer.

21

După bufnițe, urmară desigur celelalte păsări, dar pe atunci misterul fusese deja pătruns și înțeles. Înainte de război, guvernele inițiaseră un program de colonizare, e-adevărat. insuficient. dar acum, cînd soarele încetase să mai strălucească pe cerul Pămîntului, colonizarea intrase într-o fază cu totul nouă. Legat de aceasta, fusese modificată una dintre armele folosite în timpul conflagrației: Luptătorul Sintetic. Capabil să funcționeze pe lumi diferite de Terra, robotul umanoid — mai precis, androi-dul organic — devenise motorul întregului program de coloni-zare. Conform unei legi a Națiunilor Unite, fiecare emigrant ob-ținea în mod automat titlul de proprietate asupra unui android din subtipul dorit, iar prin 1990 diversitatea subtipurilor depă-șise orice închipuire, ceva în maniera automobilelor americane din anii '60.

Acesta fusese imboldul final al emigrației: androidul servind drept .momeală, urmat de cenușa radioactivă folosită drept amenințare. Națiunile Unite făcuseră totul pentru a ușura emigrarea, îngreunînd în același timp, pînă la limita imposibilului, rămînerea pe Pămînt. Adoptarea unei asemenea soluții însemna în cele mai multe dintre cazuri o posibilă clasificare a propriei persoane în rîndul celor inacceptabili biologic, o amenințare la adresa eredității primare a^speciei. Odată categorisit drept „special”, un cetățean — chiar dacă accepta sterilizarea — ieșea din istorie. El înceta de a mai fi o parte a umanității. Cu toate acestea, din loc în loc, unele persoane refuzaseră să plece — faptul, chiar și pentru cei implicați în problemă, constituind o absurditate uimitoare. Logic vorbind, „normalii” ar fi trebuit să emigreze deja. Dar se vede treaba că Pămîntul, așa mutilat cum era, rămînea încă suficient de familiar ca să te simți legat de el. Ori poate că non-emigranții și-au imaginat că în cele din urmă covorul de praf se va așterne. În orice caz, mii de persoane au rămas locului, majoritatea în zonele urbane, unde se puteau zări fizic una pe alta, prezența fiecăreia îmbărbătîndu-le reciproc. Cei rămași păreau a fi Cei relativ sănătoși. Cînd și cînd, pe lingă aceștia, ciudate entități întîmplătoare rămîneau ca un surplus dubios, în suburbiile efectiv abandonate ale orașelor.

John Isidore — care se bărbiera în baie și al cărui chip se reflecta acum în ecranul televizorului din sufragerie — era o astfel de entitate.

Se aventurase pe acolo imediat după război. În acele timpuri cumplite, nimeni *nu* mai știa ce face *cu* adevărat. Grupuri răzlețe, pe care înfruntarea le rupsesese de locurile natale, se așezau temporar întâi într-o regiune, apoi în alta. Pe vremea aceea, căderile de praf radioactiv erau sporadice și de intensitate variabilă; unele state nici nu făcuseră cunoștință cu ele, altele ajunseseră la saturație. Populațiile dezrădăcinate se mutau odată cu

22

praful. La început, peninsula de la sud de San Francisco părusese lipsită de pulberi radioactive și un mare număr de persoane se grăbiseră să-și instaleze acolo reședința. Când, în cele din urmă praful își făcuse apariția, unele muriseră, altele plecaseră. J.R. Isidore rămăsese.

Iar acum televizorul răcnea: „...imită zilele fericite ale Sudului american dinainte de războiul civil! Fie ca servitor, fie ca mină de lucru neobosită, robotul umanoid lucrat de comandă — special conceput pentru NEVOILE DVS. UNICE, PENTRU DVS. ȘI NUMAI PENTRU DVS.! — vă este oferit la sosire gratuit, cu echipamentul complet, așa cum ați cerut la plecarea de pe Pământ! În cea mai măreață, mai cutezătoare aventură născocită de om în istoria modernă, acest tovarăș credincios, scutit de boli va asigura...” Și tot așa, iar și iar...

N-oi fi întârziat la lucru? se întrebă John Isidore, în vreme ce se bărbiera. Nu avea ceas deșteptător; de obicei afla ora exactă de la televizor. Dar nu și astăzi, de Ziua Orizonturilor Interspațiale. Oricum, televiziunea susținea că aceasta ar fi a cincea (sau a șasea?) aniversare a fondării Noii Americi, principala colonie a Statelor Unite pe Marte. Aparatul lui fiind însă parțial defect, prindea numai canalul naționalizat în timpul războiului și rămas încă proprietate de stat. Singurul sponsor pe care John Isidore se vedea nevoit să-l asculte era, prin urmare, guvernul de la Washington, cu programul lui referitor la colonizare.

— S-o auzim acum pe d-na Maggie Klugman, îi sugeră crainicul lui John Isidore, care voia doar să știe cât e ceasul. De cu-rind emigrată pe Marte, d-na Klugman, într-o înregistrare făcută în New New York, ne-a declarat: D-nă Klugman, cum vi se pare viața dvs. de pe Pământul contaminat, în comparație cu noia existență pe care-o duceți aici, într-o lume plină de posibilități inimaginabile? Pauză, apoi vocea obosită și uscată, a unei femei între două vârste, zise: Cred că ceea ce eu și familia mea, compusă din trei membri, am remarcat în mod deosebit, a fost demnitatea. Demnitatea, d-nă Klugman? întrebă crainicul TV. Da, spuse cea care era acum locuitoare a New New York-ului de pe planeta Marte. Îmi vine destul de greu să vă explic. Să ai un servitor pe care să te poți bizui în aceste vremuri tulburi... Găsesc că e un lucru liniștitor. În perioada anterioară, petrecută pe Pământ, nu v-ați temut că ați putea să vă treziți clasată în rindurile, hm... „specialilor”? Oh,»și mie, și soțului meu ne-a fost frică de asta ca de moarte. Bineînțeles că, odată emigrați, frica a dispărut, din fericire pentru totdeauna...

Și pentru mine s-a dus, fără să trebuiască să emigrez, își spuse acru John Isidore. Era categorisit drept „special” de mai bine de un an și nu atât din pricina zestrei lui biologice denatu-

23

rate. Lucrurile stăteau mult mai rău: căzuse la testul pentru determinarea minimului de facultăți mintale, devenind ceea ce în vorbirea populară se numea „minte-de-găină”. Disprețul a trei planete coborî atunci asupra lui. Cu toate acestea, reuși să supraviețuiască. Avea o slujbă, conducea un autocamion care livra și ridica materialele unei firme — Van Ness Pet Hospital — specializate în repararea de animale false, iar șeful lui, întunecatul, sălbaticul Hannibal Sloat îl acceptase drept om, fapt pe care Isidore îl aprecia. *Mors certa, vită incerta*, declara uneori dl. Sloat, iar Isidore, deși auzise expresia de un număr de ori, reținuse doar o vagă noțiune în legătură cu

înțelesul ei. La urma urmei, dacă o „minte-de-găină” ar putea aprofunda latina, atunci ea ar înceta să se mai numească astfel. Dl. Sloat când i se spunea asta, încuviința din cap în privința adevărului afirmației, în plus, existau „minți-de-găină” infinit mai imbecile decât Isidore, ființe neputând îndeplini nici un fel de muncă și care ră-mîneau în păstrarea acelor așezăminte denumite, în mod ciudat, „Institut pentru Talente Comerciale Speciale ale Americii”, cu-vîntul „special” trebuind să apară cumva acolo, ca întotdeauna de altfel.

— ...soțul dvs., d-nă Klugman — spunea crainicul TV — nu s-a sîmțit protejat de purtarea în permanență a aceluși suspensor de plumb, greoi și costisitor?

— Soțul meu..., începu d-na Klugman, exact în momentul în care Isidore, sfîrșind cu rasul, pătrunse cu pași mari în încăperea și închise televizorul.

Liniștea se înstăpîni în cuprinsul camerei. Țîșnea din lemnărie și din pereți, izbîndu-l cu o putere totală, înspăimîntătoare. ca și cum ar fi fost generată de o moară uriașă. Se înălța din podea; ieșea din covorul cenușiu, zdrențăros, ce acoperea în întregime peretele; își croia drum din aparatele în întregime sau pe jumătate stricate, risipite în bucătărie, mașini moarte ce nu funcționaseră nici un moment de cînd se afla Isidore acolo. Din lămpile cu lumină polarizată, acum nefolositoare, montate în sufragerie, liniștea se scurgea foarte încet, împletindu-se cu co-borîrea ei însăși din tavanul murdărit de muște, coborîre pustie și lipsită de cuvinte. De fapt, reușea să țîșnească din fiecare obiect aflat în cîmpul lui vizual, ca și cum ea — tăcerea — avea de gînd să ia locul tuturor lucrurilor tangibile. Îi asalta așadar nu numai urechile, ci și ochii; în vreme ce stătea în picioare, lîngă televizorul inert, percepu liniștea ca vizibilă și, în felul ei propriu, vie. Vie! Înainte vreme simțise adesea apropierea ei austeră; cînd apărea, izbucnea pur și simplu, fără subtilitate, evident incapabilă să aștepte. Tăcerea lumii nu-și putea ține în frîu lăcomia. Nu *mai* putea. Nu și cînd era aproape cîștigătoare.

Se întrebă apoi dacă ceilalți rămași pe Pămînt încercaseră

24

senzația vidului în același fel ca și el. Sau era aceasta specifică identității sale biologice aparte, un capriciu generat de aparatul lui senzorial nepotrivit? Interesantă întrebare, își spuse Isidore. Dar cu cine ar putea să-și compare observațiile? Locuia singur în această clădire oarbă, degradată, compusă din o mie de apartamente nelocuite și care, asemenea tuturor subansamblelor sale, cădea zi de zi pradă unei și mai mari distrugerii entropice. În cele din urmă, tot ce exista în clădire avea să se contopească, să-și piardă înfățișarea și să se uniformizeze, nedevenind nimic altceva decât resturi înălțate aidoma unui tort uriaș, pînă la plafonul fiecărui apartament. Iar după aceasta, construcția însăși, neîngrijită, avea să se fixeze în diformitate, îngropată sub omni-prezența pulberii. La timpul respectiv, el, Isidore, are să fie, desigur, mort” — alt eveniment interesant de anticipat, cîtă vreme stătea acolo, în sufrageria rănită, singur cu tăcerea ca o lume despotică, lipsită de respirație, pătrunzătoare.

Poate că era mai bine dacă deschidea iarăși televizorul. Dar reclamele, destinate cu predilecție „normalilor” rămași pe Pă-mînt, îl înspăimîntau. Căci reclamele, într-o nesfîrșită sycce-siune de modalități, îl informau că el, un „special”, nu era dorit. Nu era folositor. Nu putea să emigreze, chiar să fi vrut. Atunci la ce bun să ascuți toate acestea? se întrebă, furios. O să se termine și cu ei, și cu colonizarea lor; spera să izbucnească acolo un război — la urma urmei, teoretic era posibil — și să-i spulbere, așa cum se-nîmplase și pe Pămînt. Iar cei ce-au emigrat, să se transforme cu toții în „speciali”!

Perfect, își spuse. În clipa asta am plecat la lucru. Apăsă mî-nerul de la clanța ușii care ducea spre holul neluminat, dar se dădu înapoi în clipa cînd zări pustietatea din restul clădirii. Forța, pe care-o simțise pătrunzîndu-i din plin apartamentul, zăcea acolo, așteptîndu-l. Dumnezeu, gîndi și închise ușa la loc. Nu era cîtuși de puțin pregătit pentru călătoria pe aceste scări trezind ecouri, pînă la acoperișul unde nu avea nici

măcar un animal. Ecoul lui însuși urcînd — ecoul unui nimic. A sosit vremea, își spuse și traversă încăperea către cutia neagră a aparatului de produs empatie.

Cînd îl porni, un ușor mijros de ioni negativi se înalță din sursa de alimentare; inspiră lacom, simțindu-se deja înviorat. Apoi, tubul catodic străluci ca imitația unei imagini de televiziune foarte șterse; apărură un colaj de culori la întîmplare, dîre și configurații care nu întruchipau nimic, pînă în clipa cînd apucau manetele. Este ceea ce făcu și John Isidore, după ce respiră profund, ca să se liniștească.

Imaginea prinse contur; Isidore văzu imediat un peisaj devenit legendar, colina străveche, maronie și stearpă, cu smocuri de buruieni uscate ca niște ciolane, împungînd pieziș cerul întune-

25

cat și fără soare. Un personaj singuratic, de formă mai mult sau mai puțin omenească, își croia drum cu greu către vîrfurile dealului: era un bărbat în vîrstă, purtînd o robă ștersă și inexpresivă, învelitoare tot atît de sărăcăcioasă de parc-ar fi fost furată din goliciunea ostilă a cerului. Omul, Wilbur Mercer, se tîrîia mai departe și, în vreme ce se ținea încleștat de manete, John Isidore încerca treptat senzația unei dispariții a sufrageriei în care ședea. Mobila rablagită și pereții se dădură la o parte, iar el încetă să le mai perceapă. Se descoperi, în schimb, ca întotdeauna, intrînd în peisajul cu o colină mohorîtă, sub un cer mohd-rit. Și, totodată, încetă de a mai fi martorul ascensiunii omului cel vîrstnic. Acum, propriile sale picioare trudeau, căutîndu-și poziția printre pietrele sfărîmicioase, însă familiare; simțea aceeași durere străveche, asprimea neregulată de sub tălpi și, o dată mai mult, inhală aburul acru al cerului — nu acela al Pă-mîntului, ci al unui țînut străin, depărtat, totuși prezent acolo, instantaneu, grație aparatului de produs empatie.

Trecuse în universul cel nou la modul uimitor, ca de obicei; contopirea fizică — însoțită de identificarea mentală și spirituală — cu Wilbur Mercer survenise iarăși, așa cum se îmîmpla cu toți cei aflați în aceste momente cu mîinile încleștate pe manete, pe Pămînt sau într-una dintre colonii. Îi intuia pe ei, ceilalți, absorbise murmurul gîndurilor lor, auzise în propriul lui creier zgomotul nenumăratelor lor existențe individuale. Ei — și, implicit, el — erau îngrijorați de un fapt: această contopire a mentalităților le orienta atenția asupra colinei, a urcușului, a nevoii de a se ridica deasupra tuturor lucrurilor. Se desfășura pas cu pas, atît de încet, încît era, practic, imperceptibilă. Dar era acolo. Mai sus, gîndi el, în vreme ce pietrele i se rostogoleau sub călcîie. Astăzi sîntem mai sus decît ieri, iar mîine... El, figură compozită a lui Wilbur Mercer, aruncă o privire către panta ce i se întindea dinainte. Imposibil să înțelegi sfîrșitul. Era prea departe. Dar avea să vină...

O piatră aruncată către el îl lovi în braț. Simți durerea. Se răsuci pe jumătate, în clipa cînd o a doua piatră, zburînd pe-a-lături, fără să-l nimerească, se izbi de pămînt și zgomotul loviturii îl făcu pe Isidore să tresară. Cine să fi fost? se întrebă, cer-cetînd cu privirile în-căutarea celui ce-i provoca suferință. Vechii adversari, manifestîndu-se la marginea viziunii sale — lucrul sau ființele acelea îl urmăriseră tot drumul pînă în vîrfurile colinei și aveau să rămînă acolo ca să...

Își reaminti culmea, brusca nivelare a dealului, atunci cînd urcușul înceta și începea partea a doua. De cîte ori făcuse toate astea. Nenumăratele dați se estompau; viitorul și trecutul se estompau; ceea ce trăise deja și ceea ce urma să trăiască se amestecară, astfel încît nu mai rămaseră decît momentul, tăcerea ne-

26

mișcată și odihna în timpul cărora își șterse de sînge tăietura de pe braț. Doamne, gîndi el, cuprins de silă. Cum poate, fi una ca asta un lucru drept? De ce mă aflu aici singur, torturat de ceva pe care nici măcar nu-l pot zări? în clipa următoare, în interiorul său, murmurul celor aflați în contopire înlătură senzația de solitudine.

O simțiți și voi, gândi el. Da, răspunseră vocile. Ne-a lovit aici, în brațul stîng; doare precum chinurile iadului. Perfect, zise el. Mai bine am porni iarăși la drum. Își reluă mersul și toți ceilalți îl însoțiră numaidecît.

Cîndva, își aminti, lucrurile stătuseră cu totul altfel. Fusese partea cea mai fericită a vieții lui, partea de început, înainte ca blestemul să-i lovească. Părinții lui adoptivi, Frank și Cora Mercer, îl găsiseră pe o plută pneumatică, în largul coastelor din New England... sau fusese lângă Mexic, aproape de Tam-pico? Nu-și mai amintea împrejurările. Avusese o copilărie frumoasă; iubise viața în întregul ei, dar în special animalele, pe unele readucîndu-le la viață după ce mureau. Trăise laolaltă cu iepuri și gîndaci, fie că se aflase pe Pămînt sau pe vreo colonie a acestuia. Acum însă uitase aproape totul. Își amintea doar de asasinii care-l arestaseră ca pe un monstru, mai „special” decît toți ceilalți „speciali”. Datorită lor, existența lui se schimbase.

Legea locală interzicea capacitatea de ranversare a sensului timpului, modalitate prin care cei neînsuflețiți se întorceau la viață; îi spusese asta la vîrsta de șaisprezece ani. El continuase totuși să facă experiențe în secret, în puținele păduri ce mai rămăseseră, îl denunțase însă o bătrînă pe care n-o văzuse și de care nu auzise niciodată pînă atunci. Fără ca părinții săi să-și fi dat consimțămîntul, ei — ucigașii — îi bombardaseră micul nodul din creier, îl atacaseră cu cobalt radioactiv și asta îl aruncase într-o lume complet diferită, a cărei existență n-o bănuise nici măcar o dată. Fusese un abis de leșuri și oase putrezite, din care timp de ani de zile luptase ca să iasă. Măgarul, dar mai ales broasca rîioasă, creaturile cele mai importante pentru el, dispăruseră, se stinseseră; doar ici și colo rămăseseră fragmente putrezite — un craniu cu orbitele goale, o bucată dintr-o mîină etc. În cele din urmă, o pasăre venită acolo ca să moară, îi spusese unde se află. Se scufundase într-o lume de mormînt. Și nu putea ieși de acolo pînă cînd oasele presărate în jurul lui nu se-adunau să recomună la loc organismele vii; devenise un accesoriu al metabolismului celorlalte vieți și pînă la resuscitarea lor, nici el nu se putea ridica.

Cît timp durase această parte a ciclului, nu mai știa acum; n-o putuse măsura, căci în cuprinsul său nu se întîmplase nimic. Dar iată că pînă la sfîrșit oasele se acoperiseră iarăși cu carne; găvanele ochilor se umpluseră la loc și ochii cei noi văzuseră, în

27

vreme ce gurile și fălcile refăcute flecăreau, urlau, miorlăiau. Foarte posibil ca el să fi făcut totul; poate că nodului extrasen-zorial din creier îi crescuse din nou. Dar la fel de bine putea să fie și un proces natural. Oricum, nu se mai prăbușea; începuse să urce, laolaltă cu ceilalți, pe care-i pierduse apoi din vedere, de multă vreme. Se descoperise urcînd de unul singur. Ei erau acolo, îl însoțeau încă; lucru ciudat, îi simțea în interiorul lui însuși.

Isidore stătea ținînd în mîini cele două manete, simțindu-se ca și cum ar fi cuprins, la rîndul lui, toate celelalte ființe vii; apoi, cu părere de rău, le dădu drumul. Trebuia să termine și oricum brațul îl durea și-i sîngera, acolo unde-l lovise piatra.

Cu mers șovăielnic, se îndreptă spre camera de baie, să-și spele tăietura. Nu era prima lovitură pe care o primea în timpul fuziunii cu Mercer și, probabil, nici ultima. Unii oameni, în special cei mai în vîrstă, muriseră după ce ajunseseră pe vîrfurile colinei, unde încercaseră suferința cu toată seriozitatea. Mă întreb dacă aș putea retrăi această parte a vieții lui Mercer, își zise în vreme ce dezinfecțea rana. Există șansa unui stop cardiac; ar fi mai bine, medită el, dacă-aș trăi în acea parte a orașului unde clădirile au un medic dotat cu mașinile alea de produs scînteii electrice. Aici, singur, este prea riscant.

Știa însă că-și asumă un risc. Întodeauna pînă atunci riscase cum făcuseră de altfel majoritatea oamenilor, chiar și cei vîr-stnici, care erau destul de șubrezi din punct de vedere fizic.

Folosind-se de un Kleenex, își uscă brațul rănit.

Și auzi atunci, înăbușit și îndepărtat, sunetul unui televizor.

Se mai află cineva în clădire, gândi el precipitat, nevenindu-i să creadă. Nu e televizorul meu — pe-ăsta l-am închis, și-apoi simt cum vibrează podeaua. E dedesubt, la alt etaj!

Nu mai sînt singur aici, realizează Isidore. Un alt locatar s-a mutat într-unui din apartamentele părăsite, suficient de aproape ca să-l aud. Trebuie să fie la etajul doi sau trei, nu mai jos. Hai să vedem, gândi el repede. Ce faci în clipa cînd se mută un nou locatar? Saluți și te duci să ceri ceva cu împrumut, parc-așa se face, nu? Nu-și putea aminti nicicum; oriunde stătuse, nu i se mai întîmplase niciodată una ca asta: oamenii se mutau, emigrau, dar nimeni *nu venea aici*. Nu, mai bine îi duci ceva, decise Isidore. O cană cu apă sau, mai curînd, cu lapte; da, da, cu lapte sau făină, ori poate un ou— eventual, în situația de față, înlocuitorii acestora.

Uitîndu-se în frigiderul al cărui compresor încetase de multă vreme să mai funcționeze, descoperi un cub de margarină cu aspect dubios. Luîndu-l cu el, se îndreptă cu inima zbatîndu-se, dar plin de încredere, către etajul de dedesubt. Trebuie să rămîn calm, își spuse. Să nu-l las pe noul locatar să-și dea seama că

28

sînt o „minte-de-găină”, fiindcă atunci n-o să mai vrea să stea de vorbă cu mine; dintr-un motiv sau altul, așa se întîmplă mereu. Mă întreb, oare de ce?

Se grăbi să coboare treptele holului.

TREI

În drum spre slujbă, Rick Deckard, aidoma cine știe cîtor alți oameni, se furișă cîteva clipe de-a lungul fațadei unuia dintre cele mai mari magazine de animale din San Francisco, urmărind zarva făcută de sălbăticiuni. Din centrul vitrinei lungi cît toată clădirea, un struț într-o cușcă transparentă, climati-zată, se holba la el de parc-ar fi vrut să-i întoarcă privirea. O plăcuță atașată de cușcă informa cumpărătorii că pasărea sosise de curînd de la grădina zoologică din Cleveland. Era unicul struț viu de pe Coasta de Vest. După ce-l cercetă cu ochi ficși, Rick își mai pierdu cîteva mînjute contemplînd sumbru eticheta pe care stătea înscris prețul. Își continuă apoi drumul spre Palatul de Justiție de pe Lombard Street, unde, odată ajuns, descoperi că a întîrziat cu un sfert de oră.

În timp ce descuia ușa biroului, superiorul său, inspectorul Harry Bryant — un tip roșcovan, cu urechile cît niște cratițe și cu hainele ponosite, dar cu ochi inteligenți și conștient de toate lucrurile cît de cît importante — îi strigă:

— Așteaptă-mă la nouă și jumătate, în biroul lui Dave Hol-den!!

În timp ce vorbea, inspectorul aruncă o privire grăbită într-o mapă cu hîrtie subțire.

— Holden, continuă el, gata de plecare, se află la Spitalul Mount Zion, cu șira spinării perforată de un laser. Va sta acolo cel puțin o lună, pînă cînd medicii or să reușească să pună mîna pe o nouă secțiune spinală din plastic organic...

— Ce s-a întîmplat? întrebă Rick, străbătut de un fior. Cu o zi înainte, vîntorul-de-recompense șef al departamentului fusese bine-mersi; la sfîrșitul programului se urcase în aeroglisorul

30

personal, îndepărtîndu-se către apartamentul lui, situat în selectul și aglomeratul cartier Nob Hill.

Bryant murmură ceva peste umăr, despre ora nouă treizeci, în biroul lui Dave, apoi își văzu de drum, lăsându-l pe Rick singur.

Ajuns în ușa propriului său birou, Deckard auzi în spate vocea secretarei, Ann Marsten:

— D-le Deckard, ați auzit ce-a pățit Dave Holden? A fost împușcat! Se ținu după el în încăperea neaerisită, lipsită de geamuri și puse în funcțiune instalația de aer condiționat.

— Mda, răspunse Rick, absent.

— Trebuie să fi fost un android dintr-ăsta ultradeștept, fabricat de trustul Rosen, zise d-ra Marsten. Le-ați văzut prospectele? Creierul de tip Nexus-6, pe care-l folosesc ei acum, poate să selecteze date dintr-un domeniu de două trilioane de constituenți, pe zece milioane de căi neuronale separate. Femeia schimbă tonul, continuând cu voce joasă: Ați lipsit de la convorbirea video de azi-dimineață. Mi-a spus d-ra Wild; legătura a fost înregistrată pe pupitrul de control, la ora nouă fix.

— O convorbire internă? întrebă Rick.

— Aș! Un apel al inspectorului Bryant către reprezentanța Interpolului din Rusia. I-a întreat dacă ar fi de acord să depună o plîngere scrisă.

— Prin urmare, Harry vrea totuși să elimine de pe piață creierele Nexus-6?!

Nu se arăta deloc surprins. De la lansarea inițială a specificațiilor și a graficelor de performanță ale acestor creiere, majoritatea agențiilor de poliție care avuseseră de-a face cu androizi evadați protestaseră.

— Nici rușii n-or să facă mai mult decît am făcut noi, zise Rick. Din punct de vedere legal, fabricanții de creiere Nexus-6 operau sub incidența legii coloniale, principala lor unitate de producție aflîndu-se pe Marte. Poate ar fi mai bine dacă am accepta noile tipuri ca pe un fapt împlinit, continuă el. Așa s-a în-tîmplat cu fiecare marcă de creier artificial îmbunătățit... Îmi amintesc ce scandal s-a iscat prin 1989, cînd cei de la firma Su-dermann au prezentat public vechiul lor T-14. Toate agențiile de poliție de pe emisfera vestică s-au plîns că nu va exista test valabil care să poată detecta intrarea în acest creier a unor informații ilegale. Și, o vreme, așa a și fost!

Peste cincizeci dintre androizii de care-și amintea Rick se strecuraseră, sub o formă sau alta, pe Pămînt și uneori nu fuseseră detectați nici după un an întreg. Apoi însă Institutul Pa-vlov, din Uniunea Sovietică, pusese la punct Testul Voigt Pentru Determinarea Empatiei. Și nici un android T-14, după cîte se știa, nu reușise pînă acum să treacă de acest test special.

31

— Vreți să știți ce-au răspuns sovieticii? întrebă d-ra Marsten. Am aflat și asta! Fața ei pistruiată, ca o portocală căpătă un aer strălucitor.

— O să-mi spună Harry Bryant, mulțumesc! zise Rick. Începuse să se enerveze; în special bîrfele de la birou îl plictiseau, fiindcă se dovedeau a fi întotdeauna mai corecte decît adevărul. Așezîndu-se la masa de lucru, se apucă să răscolească prin sertare, pînă cînd d-ra Marsten, pricepînd aluzia, se îndepărtă.

Din sertar, Deckard scoase la iveală un plic vechi, șifonat. Lăsîndu-se pe spate în fotoliul impozant, scotoci în cuprinsul plicului pînă găsi ceea ce căuta: colecția de date existente la ora respectivă despre creierele Nexus-6.

O lectură fugară avu darul să întărească spusele d-rei Marsten. Într-adevăr, creierul de acest tip avea două trilioane de elemente componente, plus o capacitate de alegere de ordinul a zece milioane de combinații posibile ale activității cerebrale. În a 0,45-a parte dintr-o secundă, un android echipat cu o astfel de structură a creierului putea adopta oricare dintre cele paisprezece reacții comportamentale de bază. În asemenea condiții, nu exista test de inteligență care să-l poată da de gol. Dar oricum, de la variantele inițiale, primitive, ale anilor '70, testele de inteligență nu mai

demascaseră un android de ani de zile.

Androidii de tip Nexus-6, reflectă Rick, îi depășeau cu mai multe clase de inteligență pe „specialii” umani. Cu alte cuvinte, dintr-un punct de vedere imediat, pragmatic și deloc stupid, androidii echipați cu creiere Nexus-6 evoluaseră, în bine și în rău, dincolo de un segment important — dar inferior — al societății umane. Slujitorul devenise în unele cazuri mai îndemnatic decât stăpînul. E adevărat, apăruseră și noi criterii de ierarhizare, cum ar fi, de exemplu, Testul Voigt-Kampff de Determinare a Empatiei. Un android, n-avea importanță cît de dotat din punct de vedere al capacității pur intelectuale, nu acorda nici un sens contopirii care avea loc de obicei între adepții mercerismului, o trăire pe care el și toți ceilalți oameni, inclusiv anormalii porecliți „minți-de-găină”, o încercau fără nici o dificultate.

Se întrebese cîteodată — probabil nu exista om să n-o fi făcut — de ce un android se zbătea neajutorat în clipa confruntării cu testul de măsurare a empatiei. În mod evident, aceasta exista numai în sînul colectivității umane, spre deosebire de inteligență, care — în anumite grade, — putea fi întîlnită de-a lungul întregului fir evolutiv, la diverse specii și încengături, inclusiv la arahnide. În primul rînd, înclinația spre empatie cerea, probabil, un instinct de grup nealterat; unui organism solitar, să zicem unui păianjen, acest instinct nu i-ar fi fost însă folositor; de fapt, el ar fi condus la pierderea abilității păianjenului de a supraviețui. L-ar fi făcut conștient de dorința de a trăi a prăzii

32

sale. În acest fel, toate răpitoarele, chiar și mamiferele superioare, de genul pisicii, de pildă, ar fi sfișit prin a muri înfometate.

Empatia, concluzionase el cîndva, trebuie să se limiteze la ierbivore, ori, cel mult, la omnivore, ele putîndu-se lipsi de o alimentație bazată pe consumul de carne. Pentru că, în ultimă instanță, darul subliniat estompa limitele dintre vînător și vînat, dintre cel victorios și cel învins. În cazul fuziunii cu Mercer, toată lumea se înălța împreună sau, o dată ciclul încheiat, cădea împreună în prăpastia lumii celor morți. Ciudat, semăna cu o asigurare biologică, dar una cu două tășuri! Atît timp cît o anumită creatură încerca bucuria, condiția pentru toate celelalte era de a cuprinde măcar un fragment din această bucurie. Dimpotrivă, dacă vreo ființă vie suferea, atunci pentru restul ființelor umbra suferinței nu putea fi în întregime alungată. Un animal social, așa cum e omul, ar dobîndi pe această cale un factor de supraviețuire sporit; o bufniță sau o cobră ar fi însă distruse.

Evident, robotul umanoid era un prădător solitar.

Lui Rick îi făcea plăcere să gîndească așa; îi făcea munca acceptabilă. „Retrăgînd” — asta vrînd să însemne omorînd — un android, nu viola regula de viață statornicită de Mercer. *Vei ucide doar Ucigașii*, le spusese Mercer, în anul cînd pe Pămînt apăruseră primele aparate de produs empatie. Iar în mercerism, așa cum evoluase el, pînă la a deveni o întreagă teologie, conceptul de ucigași se dezvoltase ajungînd la niște limite extrem de subtile. Un rău absolut, de pildă, provenea în mercerism din mantaua zdrențăroasă a bătrînului care urca panta cu mișcări clătinate, dar nu era niciodată clar *în cine* sau *în ce* consta această prezență a răului. Un mercerit simțea răul chiar fără să-l înțeleagă. Altfel spus, era liber să localizeze nebuloasa prezență a Ucigașilor acolo unde credea el de cuviință. Pentru Rick Deckard, un robot umanoid evadat — care-și ucisese stăpînul, care fusese înzestrat cu o inteligență mai mare decât aceea a multor ființe umane, care nu arăta interes pentru animale și nu poseda capacitatea de a simți pe cale empatică bucurie pentru reușitele altei forme de viață sau tristețe pentru înfrîngerea acesteia — era pentru el întruchiparea Ucigașilor.

Gîndul la animale îi readuse în minte struțul zărit în magazinul de necuvîntătoare. Pentru moment, lăsă deoparte tăieturile din ziare, în care era vorba despre creierele de

tip Nexus-6; cu o pensetă luă puțin tutun de prizat, marca Mrs. Siddons no. 3 și 4, apoi rămase pe gânduri. Examinându-și ceasul, văzu că mai avea încă timp; ridicînd receptorul videofonului de pe birou, îi ceru domnișoarei Marsten:

— Fă-mi, te rog, legătura cu magazinul de animale „Cîinele

33

Fericit", de pe Sutter Street!

— Îndată, d-le! răspuse d-ra Marsten, deschizînd anuarul abonaților.

Nu pot să ceară cine știe cît pentru struțul ăla, își zise Rick. Se așteaptă însă din partea ta să te duci să-l iei cu mașina, ca în zilele bune.

— Magazinul de animale „Cîinele Fericit", exclamă o voce de bărbat și pe ecranul lui Rick apăru un chip minuscul, bine dispus. Undeva, în spatele acestuia, se puteau auzi animalele țî-pînd.

— Struțul pe care-l aveți în vitrină..., zise Rick, jucîndu-se cu o scrumieră din ceramică, aflată pe birou, dinaintea lui. Cît ar trebui' să plătesc în numerar ca să-l obțin?

— Să vedem, spuse vînzătorul de animale, bîjbîind în căutarea unui stilou și a unei bucați de hîrtie. O treime... Făcu socotelile. Apoi: Mă iertați că vă întreb, domnule, vreți să cumpărați struțul printr-un schimb, cu plata diferenței respective?

— Încă... încă nu m-am decis, rosti Rick, precaut.

— Să zicem că facem din struț obiectul unui contract pe 30 de luni, zise vînzătorul. Cu o dobîndă foarte, foarte scăzută, de șase la sută pe lună. Deci rata dvs, lunară, după scăderea corespunzătoare a...

— Va trebui să mai lăsați din preț, spuse Rick. Acordați-mi o reducere de două mii de dolari și-atunci n-o să mai fac un schimb, ci o să plătesc totul cu bani gheață. „Dave Holden", re--flectă el, „e deocamdată pe tușă. Asta ar putea să însemne ceva... Depinde cîte misiuni mi se vor oferi luna următoare".

— D-le, zise vînzătorul de animale, prețul cerut de noi e deja cu 1 000 de dolari sub prețul de catalog. Verificați dvs. Înșivă, eu voi aștepta. Vreau să vă convingeți și singur că prețul nostru este corect.

Dumnezeule, gîndi Rick, aștia nu se lasă. Totuși, ca să se afle în treabă, scoase din buzunarul hainei, cu gesturi șovăielnice, catalogul *Sydney's* și urmări cu degetul rubricile: struț, pauză, mascul-femelă, bătrîn-tînăr, bolnav-sănătos, nou-uzat și urmări prețurile.

— Vedeți, nou, bărbătuș, tînăr, sănătos, îl informă vînzătorul. Treizeci de mii de dolari. Sîntem exact cu o mie de dolari sub prețul de catalog. Prin urmare, plata dvs. În numerar...

— O să mă mai gîndesc, zise Rick, și-o să vă sun iarăși.

Se pregăti să închidă.

— O clipă, d-le! Numele dvs.?

— Frank Merriwell, spuse Rick.

— Și adresa, d-le Merriwell? în cazul că nu voi fi aici cînd reveniți...

Rick dădu o adresă fictivă și puse receptorul în furcă. Ce de

34

bani! gîndi el. Și totuși, oamenii cumpără; unii dintre ei au bani și pentru așa ceva. Ridicînd din nou receptorul, rosti cu asprime:

— Dă-mi un fir cu exteriorul, d-ră Marsten. Și te-aș ruga mult de tot să nu mai ascuți ce vorbesc; e o convorbire confidențială.

— Am înțeles, d-le! spuse d-ra Marsten. Formați, vă rog, numărul!

Își decupla aparatul de la circuit, lăsîndu-l pe Rick singur, față în față cu exteriorul.

Iar el formă — din memorie — numărul magazinului de animale false de la care cumpăraseră sosia oii. Pe micul ecran al videofonului apăru un bărbat îmbrăcat într-un

costum de veterinar.

— Doctor McRae, se prezentă el.

— Aici e Deckard. Cît costă un struț electric?

— Păi, să zicem că v-aș putea aranja totul la mai puțin de opt sute de dolari. Cît de repede doriți să vi-l livrăm? Ar trebui să lucrăm numai pentru dvs. Nu prea sînt cereri pentru...

— Vorbim mai tîrziu, îl întrerupse Rick; uitîndu-se la ceas, văzu că e deja ora nouă și jumătate. La revedere!

Se grăbi să pună receptorul în furcă și să se ridice de pe scaun.

La puțină vreme după aceea, se afla în fața ușii ce dădea în biroul inspectorului Harry Bryant. Trecu pe lîngă secretara de cabinet a acestuia — atrăgătoare, cu părul argintiu împletit în cozi lungi pînă la talie, apoi pe lîngă secretara propriu-zisă — 6 bătrînă monstruoasă din mlaștinile jurasicului, înghețată și vicleană, asemeni unei apariții arhaice, de pe altă lume. Nici una dintre femei nu-i vorbi, și nici el nu le adresă vreun cuvînt. Des-chizînd ușa ce dădea spre interiorul biroului, își salută, cu o mișcare a capului, superiorul care vorbea la videofon, scoase la iveală tăieturile din ziare, cu informații despre creierele tip Ne-xus-6 și le mai reciti o dată, în vreme ce inpectorul Bryant își vedea de treabă.

Se simțea abătut. Cu toate că, în mod logic, avînd în vedere dispariția subită din scenă a lui Cave Holden, ar fi trebuit să fie cel puțin încîntat. Mă rog, atît cît se putea...

PATRU

Bănuiesc că mă îngrijorează faptul că aș putea păți la fel ca Dave, presupuse Rick Deckard. Un android suficient de isteț ca să-l atace cu laserul probabil că m-ar păcăli și pe mine. Și totuși, parcă nu ăsta e motivul...

— Văd că ți-ai adus și scornelile din ziare despre noul tip de creier, spuse inspectorul Bryant, agățînd receptorul în furcă.

— De, zise Rick, am auzit și eu niște zvonuri... Despre cîți androizi este vorba?

— La început au fost opt, rosti Bryant, consultîndu-și notesul. Dave i-a retras pe primii doi.

— Iar ceilalți șase rămași se află toți aici, în nordul Californiei?

— După cîte știm, da. Dave, cel puțin, așa crede. Am vorbit cu el; iată-i însemnările, erau pe birou. Tot ce știe, e scris aici.

Bryant bătu cu palma maldărul de note. Pînă în prezent, nu dădea nici un semn că ar avea de gînd să i le înmîneze lui Rick; din cine știe ce motiv, continua să le frunzărească, de unul singur, încruntîndu-se și trecînd"u-și limba peste colțurile gurii.

— Deocamdată nu am nimic în program, licită Rick. Sînt gata să preiau sarcinile lui Dave.

Bryant rosti cu un aer gînditor:

— Holden folosea pentru testarea indivizilor suspecti Scala Voig-Kampff Modificată. Îți dai seama — ar trebui, cel puțin — că pentru noile tipuri de creier acest test nu este precis. *Nici un fel de test nu este precis*; scala lui Voigt, modificată cu trei ani în urmă de Kampff, e tot ce avem la ora asta. Făcu o pauză, dus pe gînduri: Dave o considera exactă. S-ar putea să

36

fie așa. Dar ți-aș sugera un lucru, înainte de a te ocupa de ceilalți șase. Bătu din nou cu palma peste teancul de hîrtii: Fă un drum pînă la Seattle și stai de vorbă cu cei de la firma Rosen. Determină-i cumva să-ți pună la dispoziție niște eșantioane re-

prezentative pentru tipurile înzestrate cu noul creier Nexus-6.

— Pe care să-i supun Testului Voigt-Kampff, completă Rick.

— Ce simplu sună totul, murmură Bryant, ca pentru sine.

— Pardon?

— Cît timp o să fii pe drum, eu voi sta de vorbă personal cu reprezentanții firmei Rosen.

Îl privi pe Rick în tăcere. Apoi scoase un soi de mormăit, își roase o unghie și, în sfîrșit, hotărî ce voia să spună:

— Am de gînd să discut cu ei posibilitatea de a include între cei testați atît oameni, cît și un număr de androizi din ultimele tipuri. Nu vei ști însă care sînt unii și care alții. Decizia o vei lua împreună cu fabricanții, astfel ca totul să fie pregătit cînd voi ajunge acolo. Brus, îndreptă un deget spre Rick, păs-trind pe chip o expresie severă: Este prima dată cînd o'să acționezi în calitate de vînător-de-recompense titular. Dave știe o mulțime de trucuri; are ani de experiență în urma lui.

— Și eu am, spuse Rick, încordat.

— Sarcinile pe care le-ai rezolvat pînă acum au rezultat întotdeauna din schemele lui Dave; el a decis cu precizie' ce androizi să-ți fie încredințați. Acum însă ai în față șase exemplare pe care intenționa să le retragă el însuși. Unul dintre ele s-a dovedit' a fi mai rapid... Acesta...

Bryant își întoarse însemnările, astfel ca Rick să poată vedea.

—r- Max Polokoff, spuse Bryant. Cel puțin așa-și spun.e — presupunînd că Dave avea dreptate. *Totul* se bazează pe această presupunere, toată această listă. Pentru că Scala Voigt-Kampff Modificată a fost aplicată numai primilor trei: cei doi retrași de către Dave, plus Polokoff. Atunci s-a și întîmplat, cînd Dave îi aplica testul. În clipa aia, Polokoff a tras asupra lui cu laserul.

— Ceea ce dovedește că Dave avea dreptate, spuse Rick. Altfel n-ar fi fost atacat; Polokoff n-ar fi avut motiv.

— Începe prin a te duce la Seattle, continuă Bryant. Nu le spune de prima dată; mă ocup eu de asta. Și mai e ceva... Se ridică în picioare, privindu-l pe Rick cu un aer calm. Dacă folosind acolo testul Voigt-Kampff, vreun om nu reușește să-l treacă, atunci...

— Așa ceva nu e posibil.

— Acum cîteva săptămîni, într-una din zile, am vorbit cu Dave exact despre același lucru. În linii mari, gîndea la fel ca dumneata. Am însă un memoriu adresat Interpolului și difuzat

' 37

atît pe Terra, cît și în colonii. Un grup de psihiatri din Leningrad au făcut o propunere. Vor să folosească cele mai noi și mai perfecționate unelte de' analiză a profilului personalității, cu care sînt depistați de obicei androizii — cu alte cuvinte testul Voigt-Kampff — asupra unui grup de pacienți umani schizofrenici sau amenințați de schizofrenie, aleși cu multă grijă. Au în vedere în special pe aceia care dau semne de așa-numita „aplatizare a afectelor". Ai auzit despre ea...

— Este tocmai ceea ce măsoară și Testul Voigt-Kampff, spuse Rick.

— Atunci înțelegi de ce sînt îngrijorați.

— Bine. dar problema asta a existat întotdeauna. Încă din prima clipă cînd am avut de-a face cu androizi ce se dădeau drept oameni. Părerea generală a poliției că este cunoscută din articolul lui Lurie Kampff, *Rolul Blocajului în schizofrenia integrală*, publicat în urmă cu opt ani. Kampff compara facultatea empatică redusă, descoperită la pacienții umani bolnavi mintali, cu aceea aparent similară, dar de fapt...

— Psihiatrii din Leningrad, îl întrerupse brusca Bryant, sînt de părere că un număr mic de ființe umane nu este capabil să treacă Testul Voigt-Kampff. Dacă-i testezi din

punctul de vedere al poliției, poți să-i consideri drept roboți umanoizi. Ai greși, bineînțeles, dar la momentul acela ei ar fi deja morți.

Rămase tăcut, așteptînd răspunsul lui Rick.

— Indivizii respectivi ar fi însă cu toții...

— ... internați în diverse instituții, aprobă Bryant. E de presupus că nu pot acționa în lumea exterioară; cu siguranță h-ar reuși să ascundă faptul că sînt bolnavi psihici în stare avansată — afară doar dacă, bineînțeles, colapsul nu a survenit decît recent și dintr-odată, fără ca nimeni din preajmă să observe acest lucru. Oricum, *s-ar putea întîmpla*.

— O șansă dintr-un milion, spuse Rick. Dar înțelesese deja problema.

— Ceea ce-l îngrijora pe Dave, continuă Bryant, este apariția noului tip de creier perfecționat Nexus-6. Cum știi, firma Rosen ne-a asigurat că un Nexus-6 poate fi depistat cu testele de profil standard. Am luat cuvîntul lor de bun. Acum însă, ne vedem obligați să verificăm noi înșine acest lucru — cum, de altfel, eram siguri că o să se întîmple. Iată ce va trebui să faci la Seattle! Îți dai seama că poate ieși rău în toate cazurile. Dacă nu vei reuși să detectezi *toți* androizii, atunci n-o să mai avem nici un mijloc de investigare demn de încredere și nu-i vom afla niciodată pe aceia care au evadat deja. Dacă testul, analizînd factorii unui subiect uman, îl confundă cu un robot huma-noid... Bryant îi aruncă o privire înghețată. Fără îndoială, va fi neplăcut, cu toate că nimeni, *absolut nimeni* dintre cei de la

38

firma Rosen nu va face știrea publică. De fapt, vom putea să ne bazăm în continuare pe test, un timp nedefinit, deși este evident că va trebui să informăm Interpolul, iar aceasta, la rîndul său, va înștiința Leningradul. În cele din urmă, fițuicile noastre de scandal or să dea totul în vileag; dar pînă atunci vom fi capabili să punem la punct un nou test. Întinse mîna după receptor. Vrei să începi chiar de-acum? Folosește o mașină a poliției; o poți alimenta de la rețeaua noastră de pompe. Rick se ridică din fotoliu.

— Dacă aș lua cu mine însemnările lui Dave Holden? întrebă el. Vreau să le citesc pe drum.

— Să așteptăm pînă cînd îți vei încerca testul la Seattle, replică Bryant. Vocea, deși plină de interes, nu trăda nici un pic de milă și Rick observă acest lucru.

Cînd ateriză cu aeroglisorul poliției pe acoperișul Asociației Rosen din Seattle, Rick descoperi o tînără femeie care-l aștepta. Avea părul negru, trupul subțire și purta o pereche de ochelari-pentru filtrat praful, foarte mari și de ultimul model. Se apropie de mașină, ținîndu-și mîinile adine înfipite în buzunarele hainei lungi, cu dungi strălucitoare. Pe fața ei mică, bine conturată, avea întipărită o expresie de profund, dezgust.

— S-a întîmplat ceva? întrebă Rick, în vreme ce ieșea din parcare.

— Oh, nu știu, răspunse fata pieziș. Poate modul în care ni s-a vorbit la telefon... N-are importanță. Cu o mișcare bruscă, îi întinse mîna; el i-o strinse, cu un gest reflex. Sînt Rachael Rosen. Bănuiesc că dumneata ești dommnul Deckard...

— N-a fost ideea mea, zise Rick.

— Da, știm asta, ne-a spus inspectorul Bryant. Dar reprezinți în mod oficial departamentul Poliției din San Francisco, iar acesta nu crede că intervenția noastră e spre binele public.

Îl privi pe sub genele negre, lungi, probabil false.

— Un robot umanoid, spuse Rick, e ca orice altă mașină: poate oscila foarte repede între a fi un lucru folositor și a deveni un pericol. În calitate de obiect util nu

intră în preocupările noastre.

— Dar ca primejdie, da. Și-atunci apari în scenă dumneata. E-adevărat, d-le Deckard, că ești un vânător-de-recompense?

Rick ridică din umeri, în silă, apoi încuviință.

— Nu ți-e deloc greu să consideri un android ca fiind un obiect neînsuflețit, continuă fata. Așa că atunci poți să-l „retragi”, cum se zice...

— Ați pregătit grupul selectat pentru mine? întrebă bărbatul. Aș vrea să... Fraza i se pierdu în aer. Pe neașteptate, văzuse

39

animalele.

O corporație puternică, bineînțeles, trebuia să fie în stare să-și permită așa ceva — realizează el. Era evident că în străfundurile minții anticipase o asemenea colecție. Nu resimțea surpriză, cât mai curind un soi de durere. Se depărta de fată, liniștit, în direcția celui mai apropiat țarc. Putea deja percepe mirosul, multele miresme ale creaturilor stînd în picioare, culcate, ori — ceea ce părea a fi în cazul unui ursuleț spălător — dormind.

Pîna atunci, nu văzuse niciodată un raton cu proprii lui ochi. Cunoștea specia numai din filmele tridimensionale arătate la televizor. Dintr-un motiv anume, pulberea radioactivă o lovise tot atît de dur ca și pe păsări — din rîndul acestora, aproape că nu mai existau supraviețuitoare. Ca un răspuns reflex la situație, scoase la iveală mult-răsfoitul catalog *Sydney's* și căută la raton, cu toate subdiviziunile lui. Prețurile de catalog, cum era de așteptat, apăreau în italice; ca și în Cazul cailor Per-cheron, nu exista nici un raton de vânzare pe piață, la nici una dintre categorii. Cei de la *Sydney's* consemnau doar prețul la care avusese loc ultima tranzacție. Era de-a dreptul astronomic.

— Îl cheamă Bill, rosti fata, din spatele lui. Bill Ratonul. L-am primit anul trecut, din partea uneia dintre filialele noastre.

Arată cu mîna, dincolo de el, și abia atunci observă Rick paznicii înarmați, cu laserele ușoare pregătite; ochii lor îl urmăriseră grăbiți încă de la aterizare. „Chiar dacă aeroglisorul meu poartă însemnele foarte vizibile ale poliției?”

— O importantă firmă constructoare de androizi, medită el, dus pe gînduri, își investește surplusul de capital în animale vii....

— Iată și bufnița, zise Rosen. Vino, am s-o trezesc în mod special pentru dumneata.

Se îndreptă spre o cușcă mică, îndepărtată, în centrul căreia ieșeau la iveală ramurile unui copac mort.

Dar nu mai există bufnițe, vru el să spună. Cel puțin așa se susține de fiecare dată. *Sydney's*, de exemplu — o indică în catalogul lor drept dispărută. „D”-ul acela micuț, bine conturat, prezent în tot cuprinsul catalogului... Profitînd de faptul că fata mergea înaintea lui, mai verifică o dată: avea dreptate. Cei de la *Sydney's* nu greșesc niciodată, își zise. Și asta știm... De ce altceva am putea depinde?

— E artificială, exclamă el pe neașteptate, cuprins de inspirație; dezamăgirea-i crescuse intensă și insuportabilă.

— Nu! zîmbi fata și Rick văzu atunci că dinții-i erau la fel de mici, pe cît de albi îi erau ochii și de negru părul.

— Dar listele *Sydney's*...

Încercă să-i arate catalogul, să-i dovedească.

40

— Noi nu cumpărăm nici de la *Sydney's*, nici de la alți negustori. Achizițiile noastre provin în exclusivitate de la persoane particulare, iar prețurile pe care le plătim nu sînt menționate nicăieri. De asemenea, adăugă fata, avem proprii noștri natura-liști.

Acum sînt pe undeva, prin Canada. În comparație cu alte zone, acolo au mai rămas destule păduri, cel puțin pentru niște animale mici și, din cînd în cînd, pentru cîte o pasăre.

Rick rămase multă vreme cu privirea ațintită asupra bufniței ce moțăia pe o creangă. Nenumărate gînduri îi veneau în minte, gînduri despre război, despre zilele cînd bufnițele se prăbușiseră din înalturi. Își amintea cum se descoperise, pe vremea copilăriei lui, că speciile se sting una după alta și cum ziarele informaseră despre asta în fiecare zi — întîi vulpile, pe urmă bursucii, pînă cînd oamenii încetaseră să mai citească eternele necrologuri ale animalelor.

Se gîndi și la nevoia de a avea un animal real. Simți din nou o adevărată ură pentru oaia electrică, pe care era nevoit s-o îngrijească și de care trebuia să-i pese, ca și cum ar fi fost vie. Tirania unui obiect, își spuse. Nici măcar nu știe că exist. Ca și androidii, nu are capacitatea de a aprecia existența unui semen. Pînă atunci, nu se gîndise niciodată la așa ceva, la similitudinea dintre un animal electric și un android. Primul, medită el, putea fi considerat ca o formă primitivă a celui de-al doilea, un soi de robot mult inferior. Invers, un android putea fi privit drept o versiune extrem de sofisticată, de evoluată, a unui animal fals. Ambele variante îi stîrneau dezgustul.

— Dacă ați vinde bufnița, o întrebă el pe Rachael Rosen, cît ați cere pe ea? Și cît cu banii jos?

— N-o să vindem niciodată bufnița! Fata îl cercetă cu o expresie în care satisfacția și mila se amestecau; lui, cel puțin, așa

l se păru. Și chiar dacă am vinde-o, n-ai fi capabil să plătești prețul cerut. Ce animale ai acasă?

— O oaie, răspunse Rick. Un exemplar din rasa Suffolk, cu botul negru.

— În cazul ăsta, ar trebui să fii fericit.

— *Sînt* fericit. Atîta doar că întotdeauna mi-am dorit o bufniță, chiar înainte ca toate să fi căzut, atinse de moarte. Se corectă imediat: *Aproape* toate...

— Programul nostru de depășire a crizei, ca și planificarea de perspectivă ne cer să obținem încă o bufniță pe care s-o încrucim cu Scrappy, spuse Rachael.

Arată spre zburătoarea moțăind pe craca ei; pentru scurtă vreme, aceasta deschisese ochii — răni gălbui care se vindecară repede, în timp ce bufnița se lăsă iarăși pradă somnului. Pieptul îi tresaltă vizibil, ca și cum pasărea, în starea ei de toropeală, ar fi oftat.

41

Evitînd priveliștea — îi provoca o tristețe amestecată cu starea anterioară de venerație și jale — se adresă fetei:

— Aș vrea acum să-i testez pe cei selecționați- Coborîm?

— Unchiul meu a primit telefonul șefului dumitale și probabil că deja a...

— Sînteți o întregă familie? o întrepruse Rick. O corporație atît de mare este o afacere *în familie*?

Netulburată, Rachael își continuă fraza:

— Unchiul Eldon a pregătit probabil grupul de androizi și grupul de control, compus din oameni. Să mergem, așadar!

Se îndreptă spre ascensor, cu mîinile înfipite iarăși adînc în buzunarele hainei. Nici nu se uită în spate și Rick avu o scurtă ezitare, înainte de a o urma. Simțea cum îl cuprinde enervarea.

— Ai ceva cu mine? întrebă el, pe cînd coborau.

Fata rămase pe gînduri, de parcă pînă atunci n-ar fi știut.

— Dumneata, un biet funcționar de la Departamentul Poliției, te afli într-o situație unică, spuse ea. Pricepi ce vreau să spun?

Îi aruncă o privire piezișă, plină de malițiozitate.

- Cît anume din producția voastră curentă este echipată cu creiere Nexus-6?
- Toată, răspuse Rachael.
- Sînt sigur că testul Voigt-Kampff va da rezultate cu ele.
- În caz contrar, va trebui să retragem de pe piață toți an-droizii de tip Nexus-6...

Ochii ei negri se aprinseră, într-o căutătură feroce, în timp ce ascensorul își încetă coborîrea și ușile se dădură în lături. Și asta, continuă fata, doar pentru că secțiile voastre de poliție, cînd e vorba de o chestiune atît de simplă ca detectarea celor cîtiva androizi Nexus-6 care se sustrag sarcinilor, nu sînt în stare de nimic...

Un bărbat în vîrstă, mic de statură și uscățiv, dar cu aer energic, se apropie de ei și le întinse mîna; pe chip i se putea citi o expresie de precipitare, ca și cum toate lucrurile ar fi început să se petreacă prea repede.

— Sînt Eldon Rosen, îi explică el lui Rick, în vreme ce-și dădeau mîna. Ascultă, Deckard; îți dai seama că nu fabricăm nimic, aici, pe Pămînt, nu-i așa? Nu putem deci să dăm un telefon la producție și să le cerem să ne trimită o mulțime de eșantioane. Asta nu înseamnă că nu vrem sau că nu intenționăm să colaborăm cu dumneata. Oricum, eu, unul, mi-am dat toată silința.

Își trecu grăbit mîna prin părul rărit.

Arătînd spre trusa cu ustensile, Rick anunță:

42

— Sînt gata să încep.

Nervozitatea celui mai important membru al familiei Rosen îi sporea încrederea. Le e frică de mine, realizează el, cu o tresărire. Inclusiv lui Rachael Rosen. Probabil *că-mi stă în putință* să-i oblig să abandoneze fabricarea de creiere Nexus-6. Ceea ce voi face în decursul următoarei ore va afecta întreaga structură a operațiunilor lor; e de presupus chiar că ar putea determina viitorul Trustului Rosen, aici, în Statele Unite, în restul țărilor și pe Marte.

Cei doi Rosen îl studiau neliniștiți și' Rick intui rigiditatea comportamentului lor; venind acolo, le adusese cu sine vidul, vestindu-le pustiul și nemișcarea morții economice. Controlau o putere extraordinară, gîndi el. Întreprinderea Rosen era unul dintre pivoții sistemului industrial; fabricația de andoizi devenise în fapt atît de legată de colonizare, încît, dacă una dintre ele ar fi căzut în ruină, după un timp și cealaltă ar fi avut aceeași soartă. Iar Trustul Rosen înțelegea perfect acest lucru. El-don Rosen fusese conștient de el încă de cînd îl sunase Harry Bryant.

— În locul dumneavoastră nu mi-aș face probleme, spuse Rick, în vreme ce se lăsa condus de cei doi membri ai familie Rosen de-a lungul unui coridor larg, pustiu, puternic luminat. Se simțea mulțumit și plin de liniște. Momentul acesta, mai mult decît oricare altul de care-și putea aminti, îi făcea plăcere. Curind vor ști cu toții ce poate îndeplini aparatura lui de testare și ce nu.

— Dacă nu aveți încredere în Testul Voigt-Kampff, indică el aparatele, atunci e posibil ca întreprinderea dumneavoastră să fi căutat un test alternativ. Se poate argumenta că, parțial, responsabilitatea vă aparține. Da, mulțumesc!

Bătrînul și fata îl conduseseră într-o încăpere spațioasă, de forma unui cub — un soi de salon cu aspect șic, decorat cu mochete, lustre, o canapea și niște măsuțe joase, cu linie modernă, pe care se odihneau mai multe reviste abia apărute — inclusiv, observă Rick, suplimentul pe luna februarie al catalogului *Sydney's*, pe care el, personal, nu-l văzuse. De fapt, supHmentul pe februarie nu avea să apară decît peste alte trei zile. În mod evident, firma Rosen întreținea relații speciale cu' cei de la *Sydney's*.

Iritat, luă în mină revista:

— Asta e o violare a încrederii publice. Nimeni nu ar trebui să aibă cunoștință în prealabil de schimbările de preț.

De fapt, ar putea viola statutul federal; încercă să-și amintească legea respectivă, dar nu reuși.

— Catalogul ăsta îl iau cu mine, spuse și — deschizînd va-lijoara — aruncă suplimentul înăuntru.

43

Urmă o clipă de tăcere, apoi Eldon Rosen rosti cu voce obosită:

— Uite ce e, domnule polițist, nu ne stă în obicei să cerem în avans...

— Nu sînt un ofițer obișnuit, replică Rick. Sînt un vîna-tor-de-recompense.

Scoase din valijoara deschisă aparatura necesară pentru Testul Voigt-Kampff, se așeză la o măsuță din lemn de trandafir și începu să asambleze ceea ce părea a fi mai curînd un set de simple instrumente poligrafice.

— Puteți să chemați primul subiect, îl informă el pe Eldon Rosen, care părea mai tras la față ca oricînd.

— Mi-ar place să urmăresc totul, spuse Rachael, luînd, la rîndul ei, loc. N-am văzut niciodată cum decurge un test pentru determinarea empatiei. Ce măsoară lucrurile astea?

— Obiectul acesta, ridică Rick discul plat, adeziv, cu o mulțime de sîrme plecînd din el, oferă date despre dilatația vaselor capilare din zona facială. Știm că așa-numita „rușine” sau reacție de „a roși” este un răspuns primar, autonom, în fața unui stimul șocant din punct de vedere moral. Ea nu poate fi controlată în mod voluntar, așa cum e cazul conductivității pielii, al respirației și al ritmului cardiac.

Cu o mișcare a mîinii, îi arată celălalt instrument, de forma unui stilou emițînd unde luminoase.

— Iar acesta înregistrează fluctuațiile de tensiune din mușchii oculari.

Concomitent cu fenomenul de a roși, se poate detecta de obicei o foarte ușoară, dar totuși perceptibilă mișcare a...

— ... iar asemenea reacții nu pot fi descoperite la androizi, îl Întrerupse Rachael.

— Nu, nu pot. Ele nu sînt generate de întrebările-stimul. Deși, din punct de vedere biologic, există. Măcar potențial.

— Aplică-mi mie testul, ceru Rachael.

— Poftim? exclamă Rick, uimit.

— Am ales-o drept primul subiect, interveni Eldon Rosen. cu glas răgușit. Poate fi androidă. Sperăm să ne spui dumneata.

Se așeză cu mișcări neîndemînatice, scoase o țigară, o aprinse și rămase urmărind totul cu priviri fixe.

CINCI

Micul fascicul de lumină albă pătrundea continuu în ochiul stîng al lui Rachael Rosen, iar pe obraz îi fusese lipit discul din care plecau nenumărate fire de sîrmă. Faja părea totuși calmă. Așezat într-un loc de unde putea zări cele două cadrane ale aparatului Voigt-Kampff, Rick Deckard spuse:

— O să-ți prezint un număr de situații sociale. La fiecare dintre ele, trebuie să-ți exprimi reacția cît mai repede posibil. Bineînțeles vei fi cronometrată.

— Și bineînțeles, rosti dîstantă Rachael, răspunsurile mele verbale nu vor conta cîtusi de puțin... Ceea ce contează, pentru indicii dumitale, sînt doar reacțiile mușchiului ocular și dilatația capilarelor. Am să-ți răspund, totuși. Vreau să trec prin

asta și... Se întrerupse. Dă-i drumul, domnule Deckard!

Rick alese întrebarea cu numărul trei.

— De ziua dumitale ți se dă drept cadou o poșetă din piele de vițel.

Ambele indicatoare săriră dincolo de verde, oprindu-se pe zona roșie; acele se agitară violent, apoi reveniră în poziția inițială.

— Nu l-aș accepta, spuse Rachael. De asemenea, aș raporta poliției persoana care mi l-a dat.

Rick își făcu metodic unele însemări, apoi continuă, alegînd cea de-a opta întrebare de pe Scala Voigt-Kampff:

— Ai un băiețel care-ți arată colecția lui de fluturi, inclusiv borcanul cu otravă.

— L-aș duce la doctor. Vocea lui Rachael păstra o tonalitate joasă, dar fermă.

Cele două indicatoare înregistrară iarăși, de data asta însă nu atât de departe. Rick își notă și acest amănunt.

45

— Stai și te uiți la televizor, continuă el, cînd, deodată, descoperi o viespe umblîndu-ți pe încheietură.

— Aș omorî-o, spuse Rachael. Indicatoarele nu înregistrară aproape nimic: doar un tremurat slab și trecător. Rick își notă faptul, apoi scotoci înfrigurat după întrebarea următoare.

— Treci, într-un magazin, pe lîngă fotografia mare cît o pagină de revistă, a unei fete complet dezbrăcate.

Făcu o pauză.

— E un test pentru a afla dacă sînt android? întrebă sarcastic Rachael. Sau dacă sînt lesbiană?

Indicatoarele rămaseră mute.

Polițistul continuă:

— Soțul dumitale iubește pictura. Iarăși, nici o reacție. Modelul, adăugă el, stă întins în fața lui, pe o minunată carpetă din blană de urs.

Indicatoarele nu înregistrară nimic. Un răspuns tipic pentru un android, își spuse Rick. Neputința de a detecta elementul major: pielea animalului mort. Mîntea ei — *a lui* — este concentrată asupra altor factori.

— Soțul dumitale agață tabloul pe peretele camerei sale de lucru, sfîrși Rick și de data asta acele indicatoarelor se mișcă.

— În mod sigur nu l-aș lăsa, spuse Rachael.

— Bine, acceptă bărbatul, dînd din cap. Acum fii atentă: citești un roman scris înainte de Război. Personajele vizitează Debarcaderul Pescarului din San Francisco. Li se face foame și intră într-un restaurant pescăresc. Unul dintre ele comandă homari, pe care chelnerul îi aruncă fle vii într-un vas cu apă fiartă — timp în care personajele urmăresc operația foarte atente.

— Oh, dumnezeule, exclamă Rachael. E îngrozitor! E groaznic! Chiar făceau *asta*? Ce vicioși!... Vrei să spui un homar *viu*?

Indicatoarele, totuși, rămaseră inerte. Formal, un răspuns corect. Dar simulat.

— Închiriezi o cabană la munte, continuă Rick, într-o zonă acoperită încă de vegetație. O construcție rustică, din pin noduros, cu un șemineu uriaș.

— Da, spuse Rachael, dînd din cap, nerăbdătoare.

— Pe pereți, cineva a agățat hărți vechi, ediții Currier and Ives, iar deasupra șemineului un cap de cerb — un mascul uriaș, cu o pereche de coarne rămuroase. Însoțitorii dumitale admiră decorul cabanei și cu toții decideți...

— Nu decidem nimic, atîta vreme cît capul de cerb rămîne acolo, răspunse Rachael. Indicatoarele marcară oarecare amplitudine numai în zona verde.

— Ai rămas gravidă, continuă Deckard, cu un bărbat care ți-a promis că te ia de

nevastă. Omul fuge cu cea mai bună prietenă a dumatăle; ai un avort și...

— Nu voi avea niciodată un avort, spuse Rachael. Oricum.

46

nu se poate. E o hotărîre care privește viața, iar poliția stă mereu la pîndă.

De data asta, acele țîșniră violent spre roșu.

— De unde știi? întrebă Rick, plin de curiozitate. Mă refer la dificultatea de a avea un avort?

— Toată lumea știe, răspunse Rachael.

— Sună ca și cum ai vorbi din proprie experiență... Urmări, cu o experiență interesată, acele indicatoare: încă se mai agitau, cu o mișcare largă, pe tot cuprinsul cadranelor. Încă o întrebare; îți dai întâlnire cu un bărbat și el îți cere să-i vizitezi apartamentul. Ajunși acolo, îți oferă ceva de băut. În vreme ce stai în picioare, cu paharul în mîna, zărești prin ușa deschisă dormitorul; este decorat într-o manieră atrăgătoare, cu afișe de cor-rida, așa că te aventurezi înăuntru, să le privești mai îndeaproape. Bărbatul te urmează, închizînd ușa. Te încolăcește cu brațele și-ți spune...

— Ce-i acela un „afiș de corrida”? îl întrerupse Rachael.

— Un desen, de obicei în culori și de format mare, înfățișînd un matador înveșmîntat în capă și un taur care încearcă să-l ia în coarne.

Era uluit.

— Cîți ani ai? o întrebă — vîrsta putea fi un factor.

— Optsprezece, răspunse Rachael. Perfect... Deci omul închide ușa, apoi mă ia în brațe. Și ce-mi spune?

— Știi cum se termină luptele cu taurii?

— Bănuiesc că cineva e rănit.

— În cele din urmă, taurul este întotdeauna omorît.

Așteptă, uitîndu-se la cele două ace ale indicatoarelor. Palpau nervoase, nimic mai mult. Nici o dată reală.

— O ultimă întrebare, supralicită Rick. Una compusă din două părți. Te uiți la televizor, se dă un film vechi, un film'di-nainte de Război. Înfățișează o petrecere în curs de desfășurare. Oaspeții se delectează cu scoici crude.

— Puahhh, se strîmbă Rachael. Acele se mișcă încetișor.

— Antreul, continuă Rick, se compune din cîine fierț, umplut cu orez. Pe cadrane, acele se mișcă ceva mai puțin, mai puțin chiar decît pentru scoicile crude. Consideri stridiile mai acceptabile decît cîinele fierț?

Puse creionul jos, stinse raza luminoasă și îndepărtă bandajul adeziv de pe fața fetei.

— Ești android, decretă Rick. Asta-i concluzia testului — o informă sau mai curînd îl informă el, adresîndu-se totdată și lui Eldon Rosen. Amîndoi aveau chipul crispat din pricina îngrijorării. Fața bătrînului, cel puțin, își schimba mereu expresia, contorsionîndu-se cît se poate de grăitor, într-o neliniște mînioasă.

47

— Am dreptate, nu-i așa? întrebă Rick. Nu primi nici un răspuns, de la nici unul dintre Roseni. Uite ce e, spuse el, înțelegător. Interesele noastre nu intră în conflict. Pentru mine, este tot atît de important ca Testul Voigt-Kampff să funcționeze, cum este androidul ăsta pentru voi.

— Dar ea *nu e* android, rosti bătrînul Rosen.

— Nu cred.

— De ce-ar minți? întrebă Rachael, cu sălbăticie. Dacă ar fi vorba de așa ceva, am face-o altfel.

— Am să cer o analiză a măduvei osoase, spuse Rick, adresîndu-se fetei. În cele din urmă se poate determina pe cale organică dacă ești android sau nu; o încercare

greoaie și dureroasă, e drept, dar...

— Din punct de vedere legal, zise Rachael, nu pot fi silită să mă supun acestui test. În sălile tribunalelor, faptul poartă și un nume: autoincriminare. În plus, pe o ființă vie — iar nu pe cadavrul unui android retras — a astfel de analiză durează foarte mult. Aveți ocazia să folosiți afurisitul ăsta de Test Voigt-Kampff din pricina „specialilor”; ei trebuie să fie controlați în mod constant. Iar când guvernul căuta o soluție *în acest sens*, voi, polițiștii, ați dat fuga cu Scala Voigt-Kampff. Dar ceea ce-ai spus, e adevărat: din clipa asta, testul vostru e ca și terminat.

Se ridică în picioare, făcu câțiva pași și rămase așa, cu spatele la Rick și cu mâinile în șold.

— Problema nu e aceea a legalității analizei medulare, interveni și Eldon Rosen, cu glas răgușit. Ci a faptului că testul vostru de determinare a empatiei, aplicat asupra nepoatei mele, a dat greș. Pot să-ți și explic de ce rezultatele obținute de ea sînt apropiate de ale unui android. Rachael a crescut la bordul navei *Salander 3*. Acolo s-a născut, acolo și-a petrecut paisprezece din cei optsprezece ani, devorînd biblioteca de benzi magnetice a navei și ascultînd poveștile despre Pămînt ale celorlalți membri ai echipajului, toți adulți. După un timp, așa cum știi, nava a făcut calea întoarsă, cînd încă nu parcursese a șasea parte din distanța pînă la Proxima Centauri. Altfel, Rachael n-ar fi văzut în viața ei, Pămîntul..

— M-ai fi retras imediat, vorbi fata, peste umărul unchiului ei. La orice razie a poliției, aș fi fost ucisă. Am știut asta încă de cînd am venit aici, în urmă cu patru ani; nu e prima dată cînd mi se aplică Testul Voigt-Kampff. De fapt, rareori mi se întîmplă să părăsesc această clădire; riscul este imens, din cauza barajelor poliției și a echipelor aeropurtate, destinate să ridice pe toți „specialii” neînregistrați.

— Și pe androizi, completă Eldon Rosen. Evident că publicului nu i se spune una ca asta; el nu trebuie să știe că androizii

48

sînt aici, pe Pămînt, în mijlocul nostru.

— Nici nu cred că sînt, își dădu Rick cu părerea. La ora actuală, populația terestră e destul de puțin numeroasă; mai devreme sau mai tîrziu, fiecare locuitor are de-a face cu un punct de control.

Dintr-un anumit unghi de vedere, chiar așa și stăteau lucrurile.

— Ce-ar fi trebuit să faci, întrebă Eldon Rosen, dacă sfîrșeai prin a desemna o ființă umană drept android?

— Asta e o problemă internă, spuse Rick. Începu să-și adune instrumentele, punîndu-le la loc în valiză. Cei doi Rosen îl urmăreau tăcuți. Oricum, e clar, spuse el. Mi s-a spus să contramandez testările următoare. Ceea ce și fac, dacă am dat greș o dată, nu mai are rost să continui.

Trînti cu zgomot capacul valizei.

— Te-am fi putut înșela, continuă Rachael. Nimic nu ne forța să admitem că în ceea ce privește testarea mea ai eșuat. Lucru valabil și pentru ceilalți nouă subiecți selecționați. Tot ce-ar fi trebuit să facem era să fim de acord cu rezultatul examinării, oricare-ar fi fost el.

— Aș fi insistat oricum să-mi dați în prealabil lista celor selecționați. O simplă enumerare, într-un plic sigilat... Iar ca să fiu sigur, aș fi comparat datele oținute cu rezultatele propriilor mele testări. Imposibil să nu fi existat vreo concordanță...

Pe care, își spuse el, abia acum îmi dau seama că n-aș fi obținut-o. Bryant avea dreptate... Slavă domnului că nu m-am apucat să acționez pe baza acestui fapt!

— Mda, te cred în stare, conchise Eldon Rosen. Aruncă o privire către Rachael, care încuviință din cap. Am discutat însă și posibilitatea asta, rosti bătrînul, pe un ton șovăielnic.

— Problema, d-le Rosen, apare ca urmare a metodei dumneavoastră operaționale. Nimeni n-a silit corporația pe care o reprezentați să dezvolte pînă într-atît producția de roboți umanoizi, încît să...

— Producem ceea ce coloniștii vor să producem, replică Eldon Rosen. Am urmat un principiu arhiverificat, care stă în spatele oricărei tranzacții comerciale. Dacă firma noastră n-ar fi realizat aceste tipuri din ce în ce mai umane, ar fi făcut-o alte corporații din același domeniu. În clipa cînd am dezvoltat creierul de tip Nexus-6, cunoșteam riscurile pe care ni le asumăm. *Însă testul ăla al vostru, Voigt-Kampff, era un eșec înainte ca noi să producem acest model de android.* Dacă n-ați fi reușit să clasificați un Nexus-6 drept android, dacă l-ați fi confirmat drept om, atunci... Dar așa ceva nu s-a întîmplat. Vocea îi devine puternică și plină de sarcasm. Se prea poate ca departamentul du-mitale de poliție — și ca el, toate celelalte — să fi retras (poate

49

a și făcut-o) oameni veritabili, dar cu capacitate empatică subdezvoltată, așa cum este, de pildă, nevinovata mea nepoată, aici de față. Din punct de vedere moral, poziția dumitaie, Deckard, este extrem de proastă. A noastră, nu!

— Cu alte cuvinte, replică prompt Rick, sînt pe cale de a nu avea șansa să controlez nici măcar un singur android Nexus-6... Mi-ați aruncat în brațe fata asta schizofrenică, înainte de a începe treaba!

Iar metoda mea, realiză Rick, e ca și terminată. N-ar fi trebuit s-o întrebuițez. Acum însă, e prea tîrziu.

— Ne-ai căzut în cursă, domnule Deckard, rosti Rosen, liniștit. Se întoarse în direcția fetei, apoi zîmbi.

*

Nu putea să înțeleagă nici acum modul în care Asociația Rosen îl prinsese în cursă, și încă atît de ușor. Experți, realiză el. O asemenea corporație-mamut întruchipează o experiență extrem de vastă. De fapt, posedă un soi de minte colectivă. Iar Eldon și Rachael nu erau decît purtătorii de cuvînt ai acestei entități comune. Evident, greșeala lui fusese aceea de a-i lua drept indivizi separați. Era o eroare pe care a doua oară n-avea s-o mai facă.

— Superiorului dumitaie, d-l Bryant, spuse Eldon Rosen, îi va fi dificil să înțeleagă cum de ne-ai lăsat să-ți desființăm aparatura înainte ca testul să înceapă cu adevărat. Arată cu degetul înspre tavan și abia atunci Rick văzu camerele de luat vederi: marea lui greșală în legătură cu cei din familia Rosen fusese înregistrată... Cred că lucrul cel mai corect pentru noi toți," continuă Eldon, este să luăm loc undeva și să... Făcu un gest afabil. Ne putem da seama de un lucru, domnule Deckard. Nu trebuie să ne fie teamă. Varietatea de android Nexus-6 e o realitate; noi, aici, la Asociația Rosen, recunoaștem asta și cred că în clipa de față și dumneata...

Aplecîndu-se către Rick, Rachael îi șopti:

— Ți-ar place să fii posesorul unei bufnițe?

— Mă îndoiesc că voi putea avea vreodată o bufniță. Dar știa ce voia fata să spună; înțelegea cam ce afacere intenționa să încheie Trustul Rosen. Încordarea crescînd în el mai puternică decît oricînd; îi explodă pe îndelete, în fiecare fibră a trupului, în vreme ce conștiința celor întîmplate îl cuprinse în întregime.

— Și totuși, spuse pe tonul unei constatări Eldon Rosen, ceea ce-ți dorești este o bufniță. Privi către nepoata lui, cu un aer întrebător. Nu știu dacă are idee despre...

— Bineînțeles că are, îl contrazise Rachael. Știe exact unde-i e capul, nu-i așa, d-le Deckard? Se aplecă iarăși spre el, aproape atingîndu-l. Un parfum fin se degaja din trupul fetei,

asemenea unei călduri încete. Aproape că ai reușit, domnule Deckard. Ai practic bufnița. Și adresându-se lui Eldon Rosen: Nu uita, e un vânător-de-recompense. Din asta trăiește, nu din leafă. Așa este, domnule Deckard?

Bărbatul încuviință din cap.

— Cîți androizi au evadat acum? se interesă Rachael.

— Opt, răspuse Rick imediat. Doi au fost deja retrași. De altcineva, nu de mine.

— Cît câștigi pentru fiecare android? întrebă iarăși Rachael.

— Depinde, mormăi Rick.

— Dacă nu există un test pe care să-l poți administra, atunci nu există nici modalitatea de a identifica un android. Iar dacă nu ai cum identifica un android, atunci nu ai nici cum să-ți iei recompensa. Prin urmare. Scala Voigt-Kampff trebuie să fie abandonată... — spuse Rachael.

— O va înlocui altceva, replică Rick. S-a mai întîmplat și altă dată.

De trei ori, pentru a fi exacti. De fiecare dată însă, testul cel nou era deja elaborat; nu existase nici un decalaj... Acum, lucrurile stăteau altfel...

— Desigur, în cele din urmă Scala Voigt-Kampff va ajunge să fie depășită, fu de acord Rachael. Dar nu și în clipa de față. Sîntem mulțumiți de faptul că ea poate desemna creierele Ne-xus-6 și am prefera ca în activitatea dumitale, ciudată și deosebită, să acționezi numai pe această -bază.

Legănîndu-se înainte și înapoi, cu brațele ușor îndoite, fata îl privi cu intensitate, ca și cum ar fi încercat să-i pătrundă reacțiile.

— Spune-i că-și poate lua bufnița, rosti printre dinți Eldon Rosen.

— Poți să-ți iei bufnița, repetă Rachael, cu ochii țintă asupra lui. Cea de pe acoperiș, Scrappy... Cu o condiție: am vrea totuși s-o împerechem. dacă vom reuși să găsim un mascul. Iar progeneriturile vor fi toate numai ale noastre; trebuie să fie un iucru absolut clar.

— Le vom împărți, spuse Rick.

— Nu, rosti prompt Rachael. În spatele ei, Eldon Rosen clătină din cap, întărîndu-i spusele. În felul acesta ai putea pretinde pentru vecie singura linie de descendență a bufnițelor. Și mai există o condiție. Ți se interzice să încredințezi pasărea altcuiva; la moartea dumitale, ea reintră în mod automat în patrimoniul Asociației.

— Asta sună drept invitație de a veni să mă ucideți, ca să vă luați înapoi bufnița. Nu sîmf de acord... E prea periculos.

— Ești un vânător-de-recompense, zise Rachael. Poți mînuî o armă laser — de fapt, porți una chiar acum. Dacă totuși nu

51

poți să te aperi singur, cum ai de gînd să-i retragi pe ceilalți șase androizi Nexus-6? Sînt mult mai deștepți decît vechiul W-4 al Asociației Gozzi.

— Acum *eu* îi vînez pe ei, spuse Rick. Cu o clauză de restituire în ce privește bufnița, însă, *altcineva* m-ar vîna pe mine.

Și nu-i plăcea deloc ideea de a fi urmărit; văzuse efectul asupra androizilor. Schimbările erau notabile, chiar și în cazul lor.

— În regulă, spuse Rachael. Sîntem de acord. Poți lăsa bufnița moștenitorilor. Insistăm, totuși, asupra preluării în întregime a urmașilor acesteia. Dacă nu te poți împăca cu ideea, în-toarce-te la San Francisco și spune-le superiorilor dumitale din departamentul poliției că Testul Voigt-Kampff, cel puțin așa cum îl aplici dumneata, nu poate face distincție între un android și o ființă umană. După care du-te și caută-ți o altă slujbă...

— Dați-mi un răgaz de gîndire.

— Bine, zise Rachael. Vei rămîne aici, e mai confortabil.

Își examina ceasul-brățară.

— O jumătate de oră, fu de acord și Eldon Rosen.

Apoi se îndreptară spre ușă, tăcuți. Spuseseră ce aveau de spus, restul depindea numai de el, realizează Rick.

Cu vocea rigidă, în vreme ce Rachael se pregătea să închidă ușa în urma ei și a unchiului ei, polițistul spuse:

— Ați reușit să mă aranjați perfect. Aveți înregistrată pe bandă dovada faptului că am dat greș cu fata; știți că slujba mea depinde de folosirea Testului Voigt-Kampff; și mai aveți și afurisita aia de bufniță a voastră...

— A ta, dragule, spuse Rachael. Ai și uitat? O să legăm de piciorul acesteia adresa ta și-o s-o lăsăm să zboare la San Francisco. Te va întâlni în momentul când vei ieși de la lucru...

„Aceasta”, gândi Rick. *Fata continuă să numească bufnița „aceasta”. Nu „ea”. „Aceasta”...*

— O clipă, numai, exclamă el, cu voce tare.

Oprindu-se în cadrul ușii, Rachael întrebă:

— Te-ai decis?

— Vreau să-ți mai pun o întrebare, una singură, spuse Rick, deschizându-și din nou valijoara. Ia loc, te rog!

Rachael își privi unchiul. Bătrînul încuviință cu o mișcare a capului și fata se întoarse în silă, așezîndu-se pe fotoliul pe care stătuse cu cîteva clipe mai devreme.

— La ce bun toate astea? întrebă, cu sprîncenele depărtate într-o atitudine de dezgust — dar și de îngrijorare. Bărbatul percepu tensiunea musculară, notîndu-și-o, cu un aer profesional, în carnet.

Avea acum din nou raza de lumină ațintită în ochiul ei drept, în timp ce pe obraz îi aplicase pentru a doua oară discul

52

adeziv. Rachael privi rigidă în lumină cu expresia de supremă scîrbă încă vie pe chip.

— Ai în față valijoara mea, spuse Rick, scotocind după formularele Testului. E frumoasă, nu-i așa? Comandă specială pentru departamentul poliției.

— Mă rog, zise Rachael, absentă.

— Piele de copil netăbăcită, spuse Rick Deckard. Mîngîie cu un gest al mîinii suprafața neagră a valijoarei. Sută la sută piele de copil netăbăcită. Văzu cele două indicatoare zbatîndu-se frenetic. Dar numai după o pauză. Reacția venise, dar prea tîrziu. Iar el știa că perioada corectă de răspuns era de o fracțiune de secundă, sau nici măcar atît.

— Mulțumesc, domnișoară Rosen! Asta-i tot! își strînse încă o dată echipamentul. Testul se încheiase.

— Pleci? întrebă Rachael, nedumerită.

— Da, spus Rick. Sînt satisfăcut.

— Și ceilalți nouă subiecți? în vocea fetei se putea citi îngrijorarea.

— Testul a fost adecvat în cazul dumitale, răspunse bărbatul. Plecînd de-aici, pot să fac unele extrapolări; în mod clar. testul e încă operațional. Și adresîndu-se lui Eldon Rosen, care părea că se prăbușise lîngă ușa încăperii, întrebă: Ea știe? Cîteo-dată nu știa; de multe ori fuseseră încercate memorii false, din pricina ideii greșite că prin intermediul acestora reacțiile la test vor fi modificate.

— Nu, răspunse Eldon Rosen. Am programat-o în întregime. Dar cred că spre final și-a dat seama. Așa e? o întrebă el pe fată. Ai ghicit totul în clipa cînd ți-a cerut să-i mai răspunzi la o întrebare?

Cu chipul palid și țepăn, Rachael dădu dih^{cap} în semn că „da”.

— Să nu-ți fie frică de el, o sfătui Eldon Rosen. Nu ești un android furișat pe Pământ în mod ilegal; ești proprietatea Asociației Rosen, folosită ca instrument de prospectare a vânzătorilor în rândul posibililor emigranți.

Își puse o mână încurajatoare pe umărul ei. În clipa atingerii fata tresări.

— Are dreptate, spuse Rick. N-o să te retrag, domnișoară Rosen. Bună ziua! Se îndreptă spre ușă, apoi se opri. Întrebă, adresându-se amîndurora:

— Bufnița e naturală?

Rachael aruncă o scurtă privire în direcția bătrînului.

— Oricum o să plece, spuse Eldon Rosen. N-are importanță; bufnița e artificială. Nu mai există bufnițe...

— Hmmm, murmură Rick, pășind indiferent pe coridor.

Cei doi îl urmăriră cum pleacă. Nimeni nu spuse nimic. Nu mai era nimic de spus... deci așa operează cel mai mare producător de androizi, își spuse Rick. Pe ocolite și încă într-o manieră pe care n-o mai întâlnise niciodată pînă atunci. Un nou tip de personalitate, bizară și întortocheată; nu era de mirare că agențiile ce vegheau la respectarea ordinii publice avuseseră necazuri cu androizii Nexus-6.

Androizii Nexus-6... Ajunseseră acum față în față cu ei. Ra-chael, își spuse, *trebuie să fie și ea un Nexus-6...* E pentru prima oară cînd văd un asemenea exemplar. Și — fir-ar să fie! — aproape că reușiseră ce-și propuseseră; cît pe-acți să dea peste cap Testul Voigt-Kampff, singurul cu care-i putem detecta. Asociația Rosen face treabă bună (oricum, își dă toată silința) cînd e vorba să-și apere produsele!...

Iar eu trebuie să dau ochii cu însă șase dintre ele, își spuse Rick Deckard. Înainte de a fi un om terminat...

Presupunînd că va reuși totuși să rămînă în viață, o să obțină recompensa oferită, în întregime. Pînă la ultimul cent...

ȘASE

Televizorul bubuia dat la maximum; coborînd scara plină de praf a giganticei clădiri cu apartamente goale, către nivelul de dedesubt, John Isidore distingea acum vocea familiară a Matahalei Prietenoase, lălăind fericită înspre mulțimea telespectatorilor:

— ...he, he, he, oameni buni! Țac-pac-țac! A sosit momentul pentru o scurtă însemnare despre vremea de mîine; mai întîi, Coasta de Est a Statelor Unite. Satelitul *Mangusta* transmite că depunerile de praf radioactiv vor fi mai puternice în special către ora prînzului, slăbind apoi în intensitate. Așa că drăguții de voi care aveți de gînd să vă aventurați pe-afară o să trebuiască s-așteptați pînă după-amiază, da? Și fiindcă tot veni vorba de așteptare, peste zece ore de-acu'-ncolo urmează marele buletin de știri cu expozeul meu special! Anunțați-vă prietenii, să fie pe fază! O să dezvălui ceva ce-o să vă facă praf! Sigur, s-ar putea să ghiciți că e doar obișnuita...

În vreme ce Isidore ciocănea la ușa apartamentului, televizorul căzu dintr-odată în muțenie absolută. Nu devenise doar tăcut; pur și simplu încetase să mai existe, speriat de moarte la auzul loviturii.

Isidore intui prezența vieții în spatele ușii închise, dincolo de aceea a aparatului TV. Simțurile sale încordate, naturale ori do-bîndite, percepură teama chinuită, fără de cuvinte, a cuiva care se retrăgea din fața lui, cineva împins înapoi, pînă la cel mai îndepărtat perete al apartamentului, în încercarea de a-i evita prezența.

— Hei! strigă Isidore. Locuiesc deasupra și-am auzit televizorul. Hai să ne întîlnim, de-acord? Așteptă, trăgînd cu urechea. Nici un sunet, nici o mișcare; cuvintele

lui nu avuseseră nici un

55

efect. Ți-am adus un cub de margarină, spuse apropiindu-se și mai mult de ușă, în efortul de a vorbi prin grosimea acesteia. Numele meu este J.R. Isidore. Lucrez pentru renumitul doctor veterinar, dl. Hannibal Sloat; ai auzit de el... Sînt un om serios. am o slujbă... Conduc autocamionul d-lui Sloat.

Ușa se deschise încetîșor și Isidore văzu profilîndu-se pe fundalul apartamentului o figură ascuțită, fragmentată și neclară. O fată, care se chircea și se furișea, ațînîndu-se totuși de ușă, ca de un suport fizic. Frica o făcea să pară bolnavă; îi schimonosea liniile trupului, ca și cum cineva ar fi rupt-o în bucăți și le-ar fi lipit apoi la loc, fără nici un pic de pricepere. Ochii enormi îi sticleau cuprinși de fixitate, în vreme ce încerca să rîdă.

Isidore avu o revelație:

— Ai crezut că e o clădire abandonată, nu-i așa? Că nimeni nu locuiește aici?

— Da, șopti fata, dînd din cap.

— Dar e bine să ai vecini, rosti Isidore. Zău, pînă să vii aici, n-am avut nici unul! Și nu era nici o veselie, numai Dumnezeu știa...

— Ești singurul locatar? întrebă fata. În toată clădirea asta?

Părea ceva mai puțin timidă; își îndreptă trupul și-și netezi cu palma părul negru, lucios. Isidore îi văzu acum și figura — frumoasă, chiar dacă micuță, cu ochii la fel de frumoși, puternic reliefați de genele lungi, întunecate. Luată prin surprindere, nu mai apucase să-și pună^și bluza de la pijama; purta doar pantalonii, nimic mai mult. În spatele ei, Isidore văzu camera în dezordine. Ici și colo, zăceau geamantane deschise, cu conținutul pe jumătate răspîndit pe podeaua murdară. Dar asta era normal, fata abia venise...

— Sînt singurul om din preajma dumatăle, spuse Isidore. N-o să te deranjez. Deveni mohorit; oferta lui, avînd calitatea unui vechi ritual dinainte de război, nu fusese acceptată. De fapt, fata părea conștientă de aceasta. Sau poate că nu înțelegea la ce folosește un cub de margarina?! Intuiția îi spuse lui Isidore că ea era mai mult tulburată, ieșită din propriile adîncuri și plutind neajutorată în cercurile — micșorîndu-se acum — ale friicii.

— Blînda și bătrîna Matahală, spuse el, încercînd să atenueze cumva postura rigidă a fetei. Îți place cum prezintă? îl urmăresc în fiecare dimineață, apoi din nou, seara, în timp ce-mi iau cina, după care mai văd și ultimul show, noaptea tîrziu. Înainte de culcare. Cel puțin așa făceam pînă să mi se strice televizorul...

— Cine să-mi placă...? începu fata, dar amuți aproape nu-maidecît. Își mușcă buzele, ca sub imperiul unei mîinii sălbătice, îndreptate, evident, împotriva ei înșiși.

56

— Matahala Prietenoasă, explică Isidore. I se părea ciudat ca ea să nu fi auzit niciodată despre cel mai grozav comic TV de pe Pămînt. De unde vii? o întrebă, plin de curiozitate.

— Nu văd ce importanță are. Îl privi grăbită. Ceva din ceea ce zări îi mai atenuă neliniștea; trupul i se relaxa în mod vizibil. Aș fi fericită să primesc vizite, spuse. Dar mai tîrziu, cînd mă voi muta cu totul. Deocamdată, se înțelege, nici nu poate fi vorba de așa ceva.

— Cum nu poate fi vorba?! Isidore era zăpăcit; totul în jur îl zăpăcea. Poate că trăiesc de prea multă vreme singur, își zise. Am devenit ciudat. Se spune că „minților-de-găină" li se întîm-plă asta... Gîndul îl făcu să se simtă încă și mai nemulțumit. Aș putea să te ajut să despachetezi, riscă el. Ușa, acum, aproape că i se închisese în nas. Și mobila! — adăugă.

— Nu am mobilă, răspunse fata. Toate lucrurile — arătă cu mîna spre camera din spatele ei — erau deja aici!

— N-or să reziste, zise Isidore. O singură privire îi fusese de-ajuns. Scaunul, covorul, mesele — toate putreziseră; se ofileau într-o ruină comună, victime ale despoticei forțe a timpului. Și a părăsirii. Nimeni nu mai locuise în acest apartament de ani de zile; paragina devenise aproape completă. Nu înțelegea cum de își închipuia fata că o să poată trăi în asemenea condiții. Ascultă, i se adresă el, cu toată convingerea. Dacă o să mergem să căutăm prin clădire, probabil c-o să găsim unele lucruri mai puțin dezmembrate. O lustră dintr-un apartament, o masă dintr-altul...

— Mulțumesc, o să fac eu treaba asta, zise fata. De una singură!

— Ai să te duci în locurie alea *neînsoțită*? Nu-i venea să creadă.

— De ce nu? Din nou fata ridică din umeri, nervoasă, cris-pîndu-se sub impulsul îngrijorării de a nu spune ceva nepotrivit. Cândva am încercat și eu, mărturisi Isidore, nostalgic. După aceea m-am întors acasă și nu m-am mai gândit la nimic altceva. Sînt sute de apartamente în care nu locuiește nimeni — și toate, pline de obiecte personale, cum ar fi hainele și fotografiile de familie, cei care-au murit nu au putut lua nimic, iar cei care-au emigrat n-au vrut s-o facă. Clădirea asta, cu excepția apartamentului meu, este în întregime ferfenițată.

— Ferfenițată?!

Fata nu înțelegea.

— Ferfeniță cuprinde obiectele nefolositoare, cum ar fi corespondența veche sau cutiile de chibrituri după ce ai folosit ultimul băț sau ambalajele de gumă de mestecat sau rezultatele ultimelor analize medicale. Când nu e nimeni prin preajmă, ferfeniță se reproduce singură. Bunăoară, dacă te duci la culcare și lași în jurul tău fie și cea mai mică urmă a ei, în dimineața ur-

57

mătoare, când te trezești, va fi de două ori mai multă. Se adună din ce în ce..._

— Înțeleg! îl privi nesigură, neștiind dacă să-l creadă ori nu. neștiind dacă vorbea serios.

— Iată și Prima Lege a Ferfeniței, spuse Isidore. „Ferfeniță înlocuiește ordinea”. E ca și legea lui Gresham despre banii falși. Iar în apartamentele de aici n-a fost nimeni care să lupte cu ferfeniță...

— Așa că ea s-a întins peste tot, sfîrși fata. Dădu din cap: Acum înțeleg.

— Apartamentul pe care l-ai ales e prea ferfenițat ca să fie locuibil. Putem însă da peste cap factorul de ferfenițate. Putem, așa cum am zis, să dăm o raită prin celelalte apartamente. Dar...

Se opri brusc.

— Dar ce?

— Nu putem dștiga.

— De ce nu? închizînd ușa după ea, fata păși în hol; cu brațele strînse peste sîinii mici și ascuțiți, îl privi drept în față, dornică să priceapă. Sau cel puțin așa i se păru lui. Bine,, măcar, că-l asculta...

— Nimeni nu poate cîștiga împotriva ferfeniței, continuă Isidore, decît pentru moment și doar în locuri izolate, cum ar fi, de pildă, apartamentul meu, unde am reușit deocamdată să creez un soi de stază între ferfeniță și ordine. Dacă în cele din urmă voi pleca sau voi muri, atunci prima dintre ele va redeveni stăpîină peste tot și peste toate. E un principiu universal, operînd pretutindeni în natură: întreg cosmosul se îndreaptă către o stare finală de ferfenițire, totală și absolută. Făcu o pauză, apoi adăugă: Cu excepția, desigur, a ascensiunii lui Wilbur Mer-cer...

— Nu văd nici o legătură, îl întrerupse fata, fixîndu-l cu privirea.

— Tocmai asta e mercerismul, la urma urmei. Uluiala îl cuprinse iarăși. Cum, nu iei parte la contopire? Nu ai un aparat de produs empatie? .

— Nu mi l-am adus, rosti fata după o pauză, alegîndu-și cu grijă cuvintele. Am

crezut că o să găsească unul aici.

— Dar un asemenea ap-p-parat, exclamă Isidore, bîlbîin-du-se ușor din pricina emoției, este lucrul cel mai p-p-personal pe care-l p-p-poate avea un om! E o extensie a propriului tău trup, o cale prin care poți ajunge la ceilalți oameni, o modalitate prin care să încetezi de a mai fi sigur. Doar știi asta, toată lumea știe... Mercer chiar îi lasă pe cei ca mine să...

Dintr-odată amuți. Dar era prea târziu: *ti spusese* și după expresia feței, după licărul de subită aversiune care-i fulgeră chi-

58

pul, își dădu seama că ea *știe*.

— Am fost la un pas de a trece testul de inteligență, rosti Isidore cu vocea străbătută de un tremur. Nu sînt un special sută la sută, ci doar așa, în proporții moderate. Nu ca alții pe care i-ai văzut. Oricum, în fața lui Mercer, asta nu contează!

— În ce mă privește, zise fata, este exact lucrul pe care-l reproșez mercerismului.

Vocea îi era limpede și neutră; intenționa doar să declare un fapt. Cel al atitudinii ei în privința „minților-de-găină”.«

— Cred că o să mă întorc sus, la mine, murmură el și se îndepărtă, ținînd strîns în palmă cubul de margarina; din pricina căldurii mîinii, acesta devenise umed și plastic.

Cu o expresie neutră pe chip, fata îl privi cum pleacă, apoi îi strigă din urmă:

— Stai!

— De ce? întrebă el, întorcîndu-se

— Așa... O să am nevoie de dumneata, să-mi aduci mobila care-mi trebuie. Din alte apartamente, exact cum spuneai. Se îndreptă către bărbat cu partea de sus a trupului dezvelită, lucioasă și îngrijită, fără nici un dram de grăsime în plus. La ce oră vii de la lucru? Poți să mă ajuți atunci.

— N-ai vrea să pregătești prînzul pentru amîndoi? întrebă Isidore. Presupunînd că ți-aș aduce acasă ingredientele necesare?

— Nu, am prea multe de făcut.

Declină cererea cu o ușurință pe care el o percepu imediat, fără să fie în sfere s-o înțeleagă. Acum, cînd teama inițială era pe cale să se șteargă, altceva începu să urce din interiorul ei. Ceva mult mai ciudat. Și, gîndi el, deplorabil. O răceală, ca o respirație venită din golul aflat între niște lumi nelocuite, de fapt de nicăieri. Nu se referea la spusele ori la faptele fetei, ci exact la ceea ce *nu* spunea sau făcea aceasta.

— Las-o pe altă dată! Se întoarce să intre în apartament.

— Ai reținut cum mă cheamă? se înverșuna el s-o întrebe. John Isidore și lucrez pentru...

— Mi-ai spus deja pentru cine lucrezi. Fata se opri în fața ușii, o deschise și din prag adăugă: Pentru cineva, o persoană incredibilă cu numele de Hannibal Sloat și care sînt sigură că nu există decît în imaginația dumitale. Oricum, pe mine mă cheamă... Îi aruncă o ultimă privire înghețată, ezită, apoi spuse: Mă numesc Rachael Rosen...

— De la Asociația Rosen? întrebă Isidore. Cel mai mare fabricant de roboți umanoizi din întregul sistem solar?

O expresie greu de deslușit traversă ca un fulger chipul fetei, dispărînd însă instantaneu.

— Nu, zise ea, n-am auzit niciodată de ei, nu știu nimic de întreprinderea asta. Bănuiesc totuși că e vorba despre vreo nouă

59

fantasmagorie de-a dumitale. John Isidore și aparatul lui de produs empatie! Bietul domn Isidore...

— Dar numele de Rosen sugerează...

— Numele meu, zise fata, pe un ton glacial, este Pris Strat-ton. E numele de

căsătorie, pe care-l folosesc *întotdeauna!* Nu folosesc *niciodată* alt nume decât Pris.' Poți să-mi spui astfel... Reflectă puțin, după care adăugă: Nu, mai bine ai să mi te adresezi cu „domnișoară Stratton”. pentru că, de fapt, încă nu ne cunoaștem. Eu, cel puțin, nu te cunosc...

Ușa se închise în urma ei și Isidore se descoperi stînd de unul singur în holul întunecos, scufundat în praf.

60

ȘAPTE

Deci așa stau lucrurile, gîndea J.R. Isidore, ținînd strîns în mîină micul cub de margarină. Poate c-o să se răzgîndească și-o să mă lase să-i spun Pris. Iar dac-o să reușesc să fac rost de vreo cutie de legume de dinainte de război, atunci poate că și-n privința prinzului...

Dar dacă nu știe să gătească? se întrebă, el deodată. În regulă, atunci am s-o fac eu; o să pregătesc masa pentru amîndoi. Și-o să-i arăt cum, pentru ca pe viitor să fie în stare să facă la fel, dacă dorește. E foarte probabil c-o să-i placă; după cîte-am putut să-mi dau seama, celor mai multe dintre femei, chiar și celor tinere, așa ca ea, le place să gătească. E o chestiune de instinct...

Urcînd scările întunecoase, reveni în apartamentul lui.

Fata e ruptă de realitate, își spuse, în timp ce-și punea uniforma albă, de lucru; acum, chiar dacă s-ar grăbi, la slujbă a în-tîrziat, dl. Sloat are să fie furios... Ei și? Lui nu-i păsa... De pildă, fata n-a auzit niciodată de Matahala Prietenoasă. Lucru imposibil: cu excepția lui Wilbur Mercer, Matahala este cea mai importantă ființă umană aflată în viață... cu toate că Mercer nu pare a fi om; în mod evident, e o entitate arhetipală, venită din stele și suprapusă culturii noastre printr-un șablon cosmic. Așa, cel puțin, i-am auzit vorbind pe unii; și dl. Sloat susține la fel. Iar Hannibal Sloat, de obicei, știe ce spune...

Ciudat însă faptul că fata nu e hotărîtă în privința numelui, cugetă Isidore. Poate că trebuie să-i vină cineva în ajutor. Oare aș putea să-i fiu de vreun folos? Eu — un „special”, o „min-te-de-găină”, ce știu eu? Nu mă pot căsători, nu pot emigra; în cele din urmă, praful mă va ucide. Nu am nimic de oferit...

Îmbrăcat de plecare, părăsi apartamentul, urcîndu-se pe aco-

61

periș, unde zăcea parcat aeroglisorul său hodorogit.

O oră mai tîrziu, luase deja în mașina companiei primul animal defect din acea zi: o pisică electrică. Zăcea în partea cea mai îndepărtată a mașinii, închisă în cușca ei din plastic protector, menită s-o apere de praf și gîffia din greu. Ai crede că e adevărată, observă Isidore, în vreme ce se înapoia la Van Ness Pet Hospital — acea mică întreprindere al cărei nume înșelător fusese ales cu multă grijă și care de-abia dacă rezista în necruțătorul domeniu, marcat de concurență, al reparațiilor de false animale.

...în suferința ei atroce, pisica scoase un geamăt sfișietor. Oho, își zise Isidore. Sună ca și cum ar fi cu adevărat pe moarte... Poate că au trecut cei zece ani și i s-au terminat bateriile. Poate că, din cauza asta, circuitele i se ard încontinuu... O defecțiune importantă — Milt Borogrove, depanatorul lui Van Ness Pet Hospital, o să aibă de muncă la ea, nu glumă. Și nu i-am dat proprietarului nici un deviz, realiză morocănos Isidore. Tipyl mi-a aruncat pur și simplu mîta în brațe, mi-a spus c-a început să cadă încă din timpul nopții, după care-a întins-o, la servicii, bănuiesc... oricum, temporarul schimb de replici încetase brusc, fiindcă proprietarul pisicii se înălțase într-un huruit

pînă la cer, în frumosul lui aeroglisor de comandă, ultimul model. Pe deasupra,, mai era vorba și de un client nou...

Poți să rezști pînă ajungem la atelier? se adresă Isidore animalului ce continua să răsufle anevoie, dîndu-i deja ocazia să se decidă: O să te reîncarc pe drum!

Îndreptă vehiculul spre cel mai apropiat acoperiș, unde-l parcă temporar, cu motorul în stare de funcționare, apoi, croin-du-și drum pînă în fundul aeroglisorului, deschise cușca de protecție care, împreună cu costumul alb și cu numele înscris pe mașină crea impresia totală a unei ambulanțe veterinare, menite să ridice de la domiciliu animale adevărate.

Mecanismul electric, acoperit de o piele gri, despre care-ai fi zis că e autentică, bolborosea și făcea spume, cu lentilele ochilor sticloase, cu fălcile de metal încleștate. Asta-l uimise întotdeauna — circuitele ce simulau „boala”, implantate în trupul falselor animale; artefactul pe care-l ținea acum pe genunchi fusese în așa fel alcătuit, încît dacă o componentă a sa primară se defecta, întregul ansamblu apărea nu distrus, dar organic „bolnav”. Cît pe-aici să mă păcălescă, își zise Isidore, căutînd pe bîjbîite, ascuns în blana sintetică de pe burtă, panoul de comandă (mai curînd micuț la genul ăsta de false animale) și terminalele pentru reîncărcarea rapidă a bateriilor. Nu găsi însă nimic. Nici nu avu mult timp, căci mecanismul aproape că nu mai funcționa. Dacă e vorba de un scurt care nu face decît să ardă circuitele, reflectă Isidore, atunci poate c-ar trebui să deta-

62

șez unul dintre cablurile de la baterie; mecanismul își va înceta funcționarea, dar cel puțin nu vor mai apare defecțiuni în plus. După aceea la atelier, Milt îl poate încărca la loc.

Cu mișcări experte, degetele i se plimbară de-a lungul falsei coloane vertebrale. Cablurile trebuiau să fie aproximativ pe-a-colo... Afurisita asta de înaltă calificare! O imitație perfectă — cablurile nu se lasă descoperite nicicum. Trebuie să fie un produs marca Wheelright and Carpenter; costă mai mult, dar uite ce lucruri bune fac!

Renunță să mai caute; falsa pisică își încetase funcționarea, într-atît era de evident faptul că scurtcircuitul — dacă asta deranjase „obiectul” — îi dăduse gata rezerva de energie și dispozitivul locomotor. O să coste destul reparația, gîndi Isidore îngrijorat. E-adevărat, proprietarul pisicii renunțase, după cît se părea, la ultimele trei revizii anuale, care i-ar fi dat animalului un cu totul alt aspect. Dar poate că de data asta, nevoia îl va învăța minte pe posesor...

Furișîndu-se înapoi la locul șoferului, John Isidore formă comenzile prin care aparatul se înalță bîzîind în aer și-și continuă zborul către atelierul de reparații.

Oricum, bine că nu mai era nevoit să asculte șuieratul enervant al animalului electric; se putea, în sfîrșit, relaxa. Ce caraghios, își spuse. Chiar dacă din punct de vedfre logic știi că e vorba doar de un artefact, sunetul unui fals animal căruia i s-au ars dispozitivele de locomoție și i s-au descărcat bateriile îmi dă dureri de stomac. Aș vrea să-mi găsesc o altă slujbă, gîndi el, cu un sentiment de vinovăție. Dacă n-aș fi căzut la testul de inteligență, n-aș fi fost obligat la corvoada asta umilitoare, cu tot cortegiul ei de implicații emoționale. Pe de altă parte, pe Milt Borogrove și pe patronul lor comun, Hannibal Sloat, suferințele sintetice ale animalelor electrice flu-i deranjează. Poate că și eu sînt tot o ființă artificială, își spuse John Isidore. Poate că atunci cînd cobori pe scara evoluției, așa cum am făcut eu, cînd te afunzi în mlaștina lumii de apoi a „specialilor”... — dar mai bine să renunțe la întrebările astea. Nimic nu-l deprima mai mult decît momentele în care își compara puterile mentale din prezent, cu cele avute odinioară. Cu fiecare zi trăită, își pierdea tot mai mult din inteligență și din vigoare. El, împreună cu miile de alți „speciali” de pe tot cuprinsul Terrei, cu toții mișcîn-du-se către mormanul de cenușă al sfîrșitului.... Transformîn-du-se într-o ferfeniță vie.

Ca să scape de singurătate, deschise radioul vehiculului și-l potrivi pentru spectacolul Matahalei Prietenoase. Acesta, la fel ca și versiunea televizată, continua timp de douăzeci și trei de ore pe zi, ultimele șaiszeci de minute fiind compuse din slujba de închidere a emisiunii, o tăcere de circa zece minute, după care

63

urma slujba de deschidere a programului următor.

— ...bucuros că participi din nou la spectacolul nostru, spunea Matahala Prietenoasă. Ia să vedem, Amanda, sînt două zile de cînd n-am mai stat la taifas. Ai început să lucrezi la vreun film nou, dragă?

— Da, aveam de gînd să fac un film ierhi, darh cum ei au vrhut să încep la orha șapte...

— Șapte dimineața? o întrerupse Matahala Prietenoasă.

— Întocmai! Erha orha șapte dimineața! rîse Amanda Werner — faimosul ei rîs, aproape tot atît de imitat de admiratori ca și acela al Matahalei Prietenoase. Amanda Werner și alte cî-teva femei străine — frumoase, elegante, cu sîinii ascuțiți — toate provenind din niște țări vag denumite, precum și alți cîțiva indivizi, nostalgic calificați drept umoriști, alcătuiau nesfîrșitul miez al repertoriului Matahalei. Femeile de genul Amandei Werner nu jucau niciodată în filme, nu apăreau în spectacole de teatru; în schimb, își trăiau viețile excentrice și minunate în calitate de invitate ale show-urilor fără de sfîrșit ale Matahalei Prietenoase, apărînd în ele, după socoteala lui Isidore, timp de cel puțin șaptezeci de ore pe săptămîină.

Oare cînd reușea Matahala să-și găsească timp ca să înregistreze și spectacolele audiodifuzate, și pe cele video? se întrebă Isidore. Și cum d? reușea Amanda Werner să participe la aceste spectacole zi de zi, lună de lună, an de an? Cum făceau să vor-bească într-una? Căci niciodată nu se repetau — cel puțin pînă acum. Replicile lor, întotdeauna spirituale, întotdeauna noi, nu erau niciodată aceleași. Părul Amandei ardea ca para focului, ochii îi licăreau, dinții îi străluceau; nu se oprea nici un moment, nu obosea cîtuși de puțin, nu era niciodată pusă în încurcătură de vreo replică inteligentă din explozia de glume, replici mușcătoare și observații pline de sarcasm ale Matahalei Prietenoase. Spectacolul acesteia, transmis la televiziune și la radio pe întreg Pămîntul, via satelit, se revărsa și asupra emigranților de pe planetele-colonii. Fuseseră încercate și transmisii-experimentale, îndreptate către Proxima Centauri, în cazul în care colonizarea umană s-ar fi extins atît de departe. Chiar și călătorii navei *Salander-3*, dac-ar fi ajuns la destinație, ar fi găsit acolo, aș-teptîndu-i, spectacolul Matahalei Prietenoase. Și ar fi fost, desigur, mulțumiți!

Cu totate acestea, exista *ceva* în privința Matahalei Prietenoase, un lucru deosebit, care-l enerva pe John Isidore: subtil, aproape neobservabil, Matahala ridiculiza folosirea aparatelor de producere a empatiei. Nu o dată, ci frecvent. De fapt, o făcea chiar și-acum...

— ...nici o piatră nu mă zgîrie, gîngurea Matahala în direcția Amandei Werner. Iar dac-o fi să merg dincolo de munte, am

64

de gînd să iau cu mine cîteva sticle de bere Budweiser! Publicul din studio izbucni în rîs și Isidore auzi revărsîndu-se un ropot de aplauze. Și-mi voi ține expozeul pentru care m-am documentat cu grijă chiar de-acolo, de pe munte, peste exact zece ore de-acu-nainte!

— Și eu la fel, drhagă! hohotea Amanda. Ia-mă cu tine! Merhg alăturhi și cînd arhuncă în noi cu pierrhe, eu te apărhi! Din nou audiența scoase un țipăt, în timp ce John Isidore se simți brusc înșelat și o furie neputincioasă i se furișă în ceafă. De ce oare ataca Matahala Prietenoasă mercerismul, ori de cîte ori i se ivea prilejul? Nimeni altcineva nu păruse a fi deranjat de acesta, iar poliția recunoscuse în mod public faptul

că mercerismul redusese criminalitatea, făcându-i pe cetățeni mai preocupați de starea vecinilor lor. Umanitatea are nevoie de mai multă empatie, declarase în mai multe rânduri Titus Corning, secretarul general al Națiunilor Unite. Poate că Matahala era geloasă, presupuse Isidore. Da, da, asta ar explica totul: ea și cu Wilbur Mercer sînt în întrecere. Dar pentru ce?

Mințile noastre, decise Isidore. Se luptă pentru a lua în stă-pînire *eu*-rile noastre psihice; aparatul de produs empatie, pe de o parte, hohotele zgomotoase și batjocurile dezlănțuite ale Matahalei, pe de altă parte. Va trebui să-i spun lui Hannibal Sloat asta, hotărî el. Să-l întreb dacă-i adevărat; el trebuie să știe...

După ce-și parcă vehiculul pe acoperișul lui Van Ness Pet Hospital, Isidore se repezi pe scări, în jos, pînă în biroul lui Hannibal Sloat, ducînd cu sine cușca din plastic conținînd falsa pisică neînsuflețită. În timp ce intra, dl. Sloat își ridică privirile de pe hîrțile pe care le studiasse pînă atunci, cu fața lui cenușie, plină de riduri, vălurindu-se ca o apă tulburată. Prea în vîrstă ca să emigreze, Hannibal Sloat, fără a fi un „special”, era condamnat să-și tîrască tot restul zilelor pe Pămînt. Odată cu scurgerea anilor, pulberea îl măcinase, transformîndu-i în cenușiu totul — trăsăturile, gîndurile... Îl împușinase la trup, îi redusese picioarele la niște fuse, făcîndu-i umbletul nesigur. Lumea i se înfățișa prin niște ochelari prăfuiți, în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Căci, în virtutea unui motiv numai de el știut, Sloat nu-și curăța niciodată ochelarii. S-ar fi zis că renunțase; acceptase reziduul radioactiv și acesta-și începuse încă de multă vreme misiunea de a-l acoperi în întregime. Îi întunecase deja vederea; în puținii ani ce-i mai rămăseseră de trăit, avea să-i altereze celelalte simțuri, pînă cînd din trupul său va rămîne doar vocea ca un țipăt de pasăre, apoi avea să moară și aceasta.

65

— Ce-ai acolo? întrebă dl. Sloat.

— O pisică. Are un scurtcircuit la sistemul de alimentare cu energie. Isidore așează cușca pe biroul înțesat al șefului său.

— Și de ce mi-o arăți mie? întrebă dl. Sloat. Du-i-o lui Milt, în atelier! Cu un gest reflex, deschise totuși ușița cuștii și scoase afară, cu mare greutate, animalul electric. Cîndva, Hannibal Sloat fusese și el depanator. Unul foarte bun...

— Mă gîndesc, spuse Isidore, că Matahala "Prietenosă și mercerismul se luptă între ele pentru controlul asupra psihicului nostru.

— Dacă-i așa,- spuse Sloat, examinînd pisica, atunci Matahala e pe cale să cîștige.

— Cîștigă acum, dar în cele din urmă o să piardă.

Sloat ridică fruntea, privindu-l fix.

— De ce?

— Pentru că Wilbur Mercer se reînnoiește mereu. El este etern. În vîrful colinei e doborît; se afundă în lumea lipsei de viață, apoi însă, inevitabil, se ridică. Și odată cu el, și noi. Așa încît și noi sîntem eterni.

Se simțea excelent, vorbind atît de cursiv; de obicei, atunci cînd se afla în preajma dlui Sloat, se bîlbîia.

— Matahala este ca și Mercer nemuritoare, rosti Sloat. Nu e nici o diferență între ei.

— Cum se poate? Doar e om?!

— Nu știu, spuse Sloat. Dar e adevărat. Bineînțeles ca ei nu recunosc asta niciodată.

— Așa se face că Matahala Prietenosă poate da patruzeci și șase de ore de spectacol pe zi?

— Întocmai, aprobă Sloat.

— Și cu Amanda Werner și cu celelalte femei ce e?
— Sînt și ele nemuritoare.
— Să reprezinte oare o formă de viață superioară dintr-un alt sistem solar?
— N-am reușit niciodată să mă lămuresc în privința asta, zise dl. Sloat, continuînd să examineze pisica. Își scoase ochelarii acoperiți cu un strat de praf, uitîndu-se fără ei la gura pe jumătate deschisă a animalului... Așa cum am reușit în cazul lui Wilbur Mercer, sfîrși el, aproape neauzit. Brusc, începu să înjure — un șir de vorbe de ocară ce i se păru lui Isidore de durata unui minut întreg.

— Pisica asta, spuse în cele din urmă Sloat, nu e artificială. Am știut eu că odată și-odată are să se întîmple așa. Și mai e și moartă! Privi către cadavrul pisicii. Apoi înjură din nou.

În ușa biroului apăru Milt Borogrove — un zdrahon cu chipul de culoarea pietrei, purtînd echipamentul de protecție din pînză groasă de in, de un albastru întunecat.

66

— Ce s-a întîmplat? întrebă el. Văzînd pisica, se apropie, ri-dicînd-o într-o mîină.

— Idiotul, spuse Sloat. El a adus-o.

Pînă atunci nu folosise niciodată acest termen în fața lui Isidore.

— Dac-ar fi fost încă vie, comentă Milt, am fi putut s-o ducem • la un veterinar adevărat. Mă întreb cam cît costă? Are cineva o copie după catalogul *Sydney's*?

— As-s-s-igurarea d-d-umneavoastră nu ac-c-coperă suma? întrebă Isidore, adresîndu-se dlui Sloat. Picioarele îi tremurară sub el și simți cum încăperea își schimbă culoarea către un maro închis, răspîndind în jur pete de verde.

— Ba da, mîrî într-un tîrziu Sloat. Ceea ce mă deranjează însă este risipa. Pierderea unei noi creaturi vii. Nu puteai să spui, Isidore? Chiar *n-ai observat* diferența?

— M-am gîndit, reuși Isidore să îngaiame, că e doar un exemplar bine lucrat. Atît de bine, încît a reușit să mă păcălească. Vreau să spun că părea viu și o lucrătură atît de bună...

— Nu cred că Isidore poate sesiza diferența, interveni cu blîndețe Milt. Pentru el toate sînt vii, inclusiv falsele animale. Probabil că a încercat s-o salveze. Și adresîndu-se lui Isidore: Ce-ai făcut, ai vrut să-i reîncarci bateria? Sau să localizezi un scurtcircuit în interior?

— D-d-da, admise, Isidore.

— Era atît de terminată, încît nu s-ar mai fi putut salva nimic. Nu-l condamna pe idiot, Han... Într-un fel și-a dat seama de un lucru: falsurile au început să fie al dracului de apropiate de original, în parte și datorită acelor circuite de „boală” pe care constructorii le-au introdus în tipurile de ultimă oră. Iar animalele vii *mor*; asta-i riscul, atunci cînd le ai. Nu sîntem obișnuiți cu ideea, pentru tot ce vedem noi sînt doar niște imitații.

— Afurisită pierdere, zise Sloat.

— D-d-după cu-cu-cuvintele lui M-M-Mercer, se bîlbîi iarăși Isidore, viața rev-v-vine înt-t-totdeauna. Ciclul este c-c-complet și p-p-pentru animale. Vreau să spun că în cuprinsul lui cu toții urcăm, murim...

— Spune-i chestia asta proprietarului pisicii, îl îndemîină dl. Sloat.

Neștiind dacă patronul său vorbea serios, Isidore continuă:

— Vreți să spuneți că *ar trebui* s-o fac eu? Dar la videofon ați vorbit întotdeauna dumneavoastră...

Nu putea suporta videofonul. I se părea absolut imposibil să poarte o discuție la el, în special cu un străin. Iar dl. Sloat știa asta...

— Nu-l chinui, interveni Milt. Am să vorbesc eu. Ridică re-

67

ceptorul. Ce număr are individul?

— L-am avut pe undeva, la-ndemînă, se scotoci Isidore prin buzunarele hainelor sale de lucru.

— Eu vreau ca treaba asta s-o facă *idiotul*, rosti rar Sloat.

— N-n-nu pot fo-folosi v-v-videofonul, protestă Isidore, cu inima bătîndu-i nebunește. Pentru că sînt pãros, urît, murdar, cocoșat, cu dinții ca niște cioturi și cu obrazul pãmîntiu. În plus, mi-e rău de la radiații; cred că o să mor curînd...

Nilt zîmbi, adresîndu-se lui Sloat:

— Cred că dacă m-aș simți așa, nici eu n-aș folosi videofo-nul. Ei hai, Isidore... Dacă nu-mi dai numele proprietarului, n-o să-l pot suna și-atunci o să trebuiască s-o faci tu...

Îl strînse de mînă amical.

— Eu vreau să vorbească idiotul, zise Sloat. Dacă nu, îl concediez!

Stătea fără să se uite la ei, fixînd cu privirile un punct amplasat undeva, în față.

— Ei, și tu acum... protestă Milt.

— N-N-Nu-mi place să f-f-fiu nu-numit idiot, se bîlbîi Isidore. V-V-Vreau să spun că p-p-pulberea v-a afectat d-d-destul de mult și pe v-v-voi, cel puțin fizic. Deși p-p-poate că n-nu la c-c-creier, ca pe mine. „Sînt concediat — gîndi el — nu pot vorbi la videofon". Apoi își aduse aminte că proprietarul pisicii plecase la slujbă. Probabil că nu mai rămăsese nimeni acasă. C-c-cred că o să s-sun t-t-totuși, spuse, pescuind în sfirșit bucățița de hîrtie, cu numărul înscris pe ea.

— Vezi? îi atrase dl. Sloat atenția lui Milt. Poate s-o facă, dacă e obligat.

Așezat dinaintea videofonului, cu receptorul în mînă, Isidore formă cifrele pe cadran.

— Mda, zise Milt, dar n-ar trebui să-l forțezi. Pe deasupra, are dreptate: pulberea te-a afectat și pe tine. Ești aproape orb, peste cîtiva ani o să fii și surd...

— Parcă pe tine nu te-a atins, Borogrove! ripostă Sloat. Ai piele de culoarea excrementelor de cîine.

Pe ecranul videofonului apãru chipul cu aspect îngrijit al unei femei, cu părul adunat într-un coc stîns.

— Da, vă rog! spuse ea.

— D-D-Doamnă P-P-Pîlsen? întrebă Isidore, cu spaima re-vãrsîndu-se asupra lui; la această eventualitate, natural, nu se gîndise, dar proprietarul avea și o soție, care se afla acasă... V-V-Vreau să vorbesc cu d-dumneavoastră despre pi-pi-pisica... Se întrerupse, își șterse bărbia cu un gest mașinal, apoi explodă brusc: Pisica dumneavoastră!

— Ah, da, l-ați luat pe Horace, spuse d-na Pilsen. A fost într-adevăr pneumonie? Soțul meu așa credea...

68

— Pisica a murit, spuse brusc Isidore.

— Oh, nu, doamne-dumnezeule!

— O să vi-o înlocuim. Sîntem asigurați. Privi pe furiș către dl. Sloat; acesta părea să fie de acord. Proprietarul firmei noastre, dl. Hannibal Sloat... Se poticni. Se va ocupa personal de...

— Nu, zise Sloat, le vom da un cec. La prețul din catalogul *Sydney's*.

— ...se va ocupa personal de înlocuirea pisicii dumneavoastră se trezi spunînd Isidore. Odată începută această conversație pe care n-o putea suporta, fu incapabil să dea înapoi. Spusele lui aveau o logică intrinsecă, pe care nu se vedea în stare s-o oprească; trebuia să-și urmărească propria concluzie. Dl. Sloat și Milt Borogrove făcură ochii mari, în timp ce el flecărea în continuare: Dați-ne caracteristicile pisicii pe care o doriți. Culoarea, sexul, specia — de pildă, Manx, persană, abisiniană...

— Horace a murit! se lamenta doamna Pilsen.

— Avea pneumonie, spuse Isidore. A murit în drum spre spital. Specialistul nostru în problemă, medicul-șef dr. Hannibal Sloat și-a exprimat convingerea că nimic nu l-ar fi putut salva în stadiul în care se afla. Dar nu e minunat faptul că o să vi-l înlocuim, d-nă Pilsen? Am sau nu dreptate?

— Horace era un motan unic, zise d-na Pilsen cu ochii plini de lacrimi. Pe vremuri, cînd nu era decît un pisoi, obișnuia să stea pe coadă și să se uite la noi exact ca și cum ne-ar fi întrebat ceva. N-am înțeles niciodată *ce...* Poate că, acum, el a aflat răspunsul. (Lacrimile o podidiră din nou). Presupun că în cele din urmă îl vom ști cu toții.

Lui Isidore îi veni o idee.

— Ce-ați spune atunci de un duplicat electric al motanului dumneavoastră? Putem să vă procurăm un exemplar superb, lucrat manual la firma Wheelright and Carpenter, în care 'fiecare detaliu al fostului animal să fie cu fidelitate repetat într-o permanentă...

— Oh, e oribil! protestă d-na Pilsen. Ce tot spuneți? Să nu-i povestiți soțului meu; să nu-i sugerați lui Ed așa ceva, căci o să înnebunească. Îl iubea pe Horace mai mult decît pe toate pisicile pe care le-a avut vreodată. Iar pisici a avut încă de pe vremea" copilăriei!

Luînd receptorul videofonului de la Isidore, Milt se adresă femeii:

— Vă putem oferi un cec la valoarea prevăzută de *Sidney's* sau — așa cum a sugerat dl. Isidore — să vă procurăm o nouă pisică. Ne pare rău că motanul dumneavoastră a murit, dar — cum iarăși a arătat dl. Isidore — avea pneumonie, boală care este aproape întotdeauna fatală.

Tonul lui căpătă o turnură profesională; dintre ei trei, care

69

lucrau la Van Ness Pet Hospital, Milt se pricepea cel mai bine în materie de convorbiri de afaceri.

— Eu nu pot să-i spun soțului meu, zise d-na Pilsen. Milt avu o strîmbătură ușoară.

— În regulă, doamnă. O să-l chemăm noi. Sînteți drăguță să-mi dați numărul de la servicii?

Bîjbîi după un stilou și o bucată de hîrtie.»Dl. Sloat i le întinse.

— Ascultați, spuse d-na Pilsen; părea să se ralieze acum propunerii lor. Poate că celălalt domn are dreptate... Poate că ar trebui să comand un înlocuitor electric pentru Horace, fără ca Ed să știe. Ar putea fi atît de fidelă o copie, încît soțul meu să nu fie capabil s-o descopere?

— Dacă asta e ceea ce doriți..., rosti Milt, cuprins de îndoieli. Dar vă spunem din experiență că proprietarul animalului original nu se lasă niciodată păcălit. Poate cel mult observatorii ocazionali, cum ar fi de pildă vecinii. Vedeți dumneavoastră, odată ce te apropii mai mult de un animal electric...

— Ed nu s-a apropiat niciodată prea mult de Horace. Chiar dacă-l iubea; eu eram cea care se ocupa de nevoile personale ale lui Horace, de exemplu de cutia cu nisip. Cred că mi-ar place să încerc soluții cu animalul fals, iar dacă n-o să meargă, atunci ne puteți găsi un motan adevărat care să-l înlocuiască pe Horace. Deocamdată însă nu vreau ca soțul meu să știe; nu cred că ar putea să treacă printr-un asemenea șoc. De aceea nici nu se apropia de Horace; îi era teamă. Și cînd motanul s-a îmbolnăvit — de pneumonie, așa cum ați zis — Ed, la rîndul lui, s-a îmbolnăvit puf și simplu de frică și n-a mai vrut să-l vadă. Din cauza asta am și așteptat atît de mult pînă să vă chemăm. Prea mult... mi-am dat seama încă înainte s-o facem. *Am știut...* (Dădu din cap, de astădată stăpînindu-și lacrimile.) Cît are să dureze totul?

— Animalul ar putea fi gata în zece zile, încercă Milt un termen. .Îl vom livra în timpul zilei, cînd soțul dumneavoastră va fi plecat la slujbă.

Încheie convorbirea, spuse bună-ziaua și atîrnă receptorul în furcă.

— Soțul va ști imediat, îi spuse el lui Sloat. În maximum cinci secunde va ști! Dar dacă asta e ceea ce-și dorește ea...

— Proprietarii care ajung să-și iubească animalele, comentă sumbru Sloat, se disting. Sînt mulțumit că nu avem de-a face în mod curent cu animale vii. Îți dai seama că actualii medici veterinari trebuie să facă față în permanență unor astfel de convorbiri? Rămase un timp pe gînduri, contemplîndu-l pe John Isidore. La urma urmelor, în anumite privințe nu ești prost deloc, Isidore! Ai manevrat totul suficient de bine. Chiar dacă Milt a

70

trebui să intervină și să aranjeze totul.

— A procedat excelent, spuse Milt. Dumnezeule, ce greu a fost! întinse mîna și apucă trupul neînsuflețit al lui Horace. Am să duc „chestia” asta jos, în atelier. Han, sună-i tu pe Wheel-right and Carpenter; trebuie să vină constructorul lor să măsoare și să fotografieze cadavrul. Căci n-am de gînd să-i las să-l ia la ei în atelier; vreau să compar eu însumi dublura cu originalul.

— Cred că-l voi pune pe Isidore să vorbească, decise dl. Sloat. Doar din cauza lui a început totul; ar trebui să fie capabil să încheie o afacere cu Wheelright and Carpenter, după ce s-a descurcat cu d-na Pilsen.

— Atîta doar, să nu-i lași să ia cu ei originalul, interveni și Milt. Îl ridică pe Horace. Or să vrea să-l ia, fiindcă asta le-ar ușura al naibii de mult munca! Fii tare pe poziție!

— Hm, mormăi Isidore, clipind din ochi. O.K.! Poate că ar trebui să-i chem înainte ca trupul să apuce să se descompună. Parcă așa se spune, nu?

Se simțea în culmea fericirii.

OPT

După ce-și parcă aeroglisorul pe acoperișul clădirii poliției din San Francisco, cu sediul în Lombard Street, vînăto-rul-de-recompense Rick Deckard coborî, cu valijoara în mînă. pînă în biroul lui Harry Bryant.

— Te-ai întors neașteptat de repede, zise superiorul său, lă-sîndu-se pe spate în fotoliu și luînd o priză de tutun marca Specific nr. 1.

— În schimb am obținut tot ce m-ați trimis să obțin!

Rick se așeză și el în fața biroului, punînd valijoara alături. „Sînt obosit”, își spuse — acum. la întoarcere, își dădea foarte bine seama de asta. Se întrebă dacă va reuși să se refacă la timp pentru cele ce aveau să urmeze.

— Ce mai face Dave? S-a întremat îndeajuns ca să suporte o discuție? Aș vrea să stau de vorbă cu el înainte de a-i veni de hac primului android...

— Încearcă mai întîi cu Polokoff. Din moment ce știe că e trecut pe listă, ar fi mai bine să ne descotorosim de el.

— Înainte de a discuta cu Dave?

Bryant dădu la iveală o foaie subțire de hîrtie. scrisă la indigo.

— Polokoff și-a luat o slujbă în oraș. Face cînd pe gunoierul, cînd pe măturătorul...

— Dar astea sînt îndeletniciri pe care le îndeplinesc doar speciali!

— Polokoff se ascunde sub aparența unui special din categoria „minte-de-furnică” — foarte degradat, cel puțin așa pretinde. Asta l-a și păcălit pe Dave: Polokoff arată și se comportă în asemenea măsură ca un special, încît Dave a uitat cu cine are de-a face.

Apropo, acum ești sigur de exactitatea Scalei

72

Voigt-Kampff? Ești *absolut sigur*, după cele întâmplate la Seat-tle, că...

— Sînt, răspunse Rick apăsător, fără alte comentarii.

— Te voi crede pe cuvînt, zise Bryant. Nu ne putem permite nici cea mai mică gală.

— Nu poate fi vorba de o gafă în cazul vînătorii de an-droizi. Nu e nimic deosebit.

— Deosebit este creierul Nexus-6.

— Primul exemplar l-am găsit deja, anunță Rick. Iar Dave a descoperit alți doi.

Trei. dacă-l numărați și pe Polokoff. O.K., o să-l retrag pe acesta în cursul zilei de astăzi, iar diseară sau mîine am să stau de vorbă cu Dave.

— Întinse mîna și luă foiața în care se pomenea despre androidul¹ Polokoff.

— Încă o problemă, zise Bryant. Un agent de la Interpol se află în drum spre noi. În timp ce dumneata erai la Seattle, am primit un apel de la el; călătorește la bordul rachetoplanului care va ateriza aici peste aproximativ o oră. Numele lui este Sandor Kadalyi...

— Și ce vrea?

Rareori agenții Interpolului se arătau prin San Francisco...

— Interpolul este interesat de creierul Nexus-6, prin urmare dorește ca un om de-al său să fie în permanență alături de dumneata. Ca observator — și, de asemenea, dacă se va putea, ca asistent. Vei decide singur cînd și dacă îți poate fi de folos. Eu i-am dat deja permisiunea să se alăture cercetătorilor.

— Și în ceea ce privește recompensa?

— Nu va trebui s-o împărți, zise Bryant, zîmbind acru.

- Nu mi s-ar părea corect din punct de vedere financiar...

Nici prin cap nu-i trecea să-și împartă cîștigurile cu cine știe ce mardeiaș de la Interpol! Studie fițuica în care se aflau înscrise datele despre Polokoff; cuprindea o descriere a bărbatului — or mai curînd a androidului, adresa lui curentă, precum și locul de muncă: Compania de salubritate a Zonei Golfului, cu sediul la Geary.

— Vrei să amîni retragerea lui Polokoff pînă cînd agentul va fi aici, să te ajute? întrebă Bryant.

Rick se zburli brusc.

— De cînd mă știi, am lucrat întotdeauna singur. Dar bineînțeles, decizia vă aparține — voi face deci ceea ce-mi spuneți. Pe Polokoff, totuși, l-aș înlătura cît mai repede, fără să mai aștept ca tipul, Kadalyi, să ajungă în oraș...

— Bine, continuă pe cont propriu, decise Bryant. Apoi, în următorul caz, care va fi cel al d-rei Luba Luft — ai acolo datele ei — poți să-l introduci și pe Kadalyi.

Îndesind hîrțile în valijoară, Rick părăsi biroul superiorului

73

său și urcă iarăși la aeroglisorul parcat pe acoperiș. Să mergem, așadar, să-l vizităm pe domnul Polokoff, își spuse, mîngîindu-și cu un gest ușor arma-laser.

Ca o primă cercetare în legătură cu androidul Polokoff, Rick se opri la birourile Companiei de Salubritate.

— Caut pe unul dintre angajații dumneavoastră, se adresă el femeii cu figură severă și păr grizonat, aflată la ghișeu. Clădirea unde-și aveau sediul gunoierii îl impresionă: uriașă și modernă, adăpostea un număr de birouri elegante, în care mochețele groase, ca și mobilierul costisitor, din lemn veritabil, îi amintiră că recuperarea deșeurilor devenise, după război, una dintre industriile importante ale Pămîntului. Întreaga planetă începuse să se dezintegreze, transformîndu-se în deșeuri. Pentru a o păstra totuși locuibilă, resturile trebuiau din cînd în cînd îndepărtate... În caz contrar, Terra avea să moară nu sub un strat de pulbere radioactivă, ci sub unul de ferfeniță —

cum îi plăcea Matahalei Prietenoase să declare.

— Vorbiți cu dl. Ackers, îl îndrumă femeia de la ghișeu. Este șeful nostru de personal.

Arată cu mâna înspre un birou impresionant, din imitație de lemn de stejar, la care ședea un individ cu ochelari, micuț și sclivisit, confundându-se aproape cu teancurile de hîrtii.

Rick îi prezentă legitimația eliberată de Departamentul Poliției.

— Unde se află în clipa aceasta angajatul dumneavoastră cu numele de Polokoff? Acasă ori la serviciu?

După ce-și consultă registrele, dl. Ackers spuse:

— Polokoff trebuie să fie la lucru. Compactează aerogli-soare vechi la uzina noastră din Dale City și le aruncă apoi în Golf. Cu toate acestea...

Șeful personalului consultă un alt document, după care apucă receptorul videofonului și vorbi cu cineva din interiorul clădirii.

— Deci nu e! spuse și, agățînd receptorul în furcă, se adresă iarăși lui Rick: Polokoff n-a apărut la slujbă astăzi. Fără nici o explicație. Dar ce-a făcut, d-le ofițer?

— Dacă o să apară, ignoră Rick întrebarea, să nu-i spuneți că am fost aici și că v-am chestionat în legătură cu el. M-ați înțeles?

— Am înțeles, confirmă Ackers ursuz, ca și cum profunda lui pricepere în problemele poliției ar fi fost luată în derîdere.

Folosindu-se de aeroglisorul Departamentului, Rick zbură apoi către locuința lui Polokoff, situată într-o clădire din cartierul Tenderloin. N-o să-l prindem niciodată, își spuse. Cei doi —

74

Bryant și cu Holden — așteptaseră prea mult. fii loc să mă trimită la Seattle, Bryant ar fi trebuit să mă pună pe urmele lui Polokoff încă de aseară, imediat după ce Dave Holden o pățise.

Ce loc serios, observă el, în vreme ce traversa acoperișul, în-dreptîndu-se spre ascensor. Țărcuri abandonate, acoperite de praful depus timp de luni de zile; într-o cușcă, un animal-fals, un pui de găină în stare de nefuncționare... Rick luă liftul pînă la etajul unde locuia Polokoff și descoperi un hol scufundat în întuneric, asemenea unei pivnițe. Folosindu-se de lanterna de fabricație specială, cu care erau dotați toți polițiștii, cercetă palierul, apoi aruncă o ultimă privire asupra hîrtiei trase la indigo. Testul Voigt-Kampff *fusesse* aplicat asupra lui Polokoff; odată această problemă lăsată deoparte, putea trece direct la distrugerea androidului.

Cel mai bine ar fi să-l scoată din apartament, decise Rick. Așezînd jos trusa cu arme, o deschise pe bîjbuite, extrase dinăuntru un transmițător de unde nondirecțional și apăsă clapa pentru catalepsie, el însuși fiind protejat împotriva emanației cu ajutorul unei emisiuni de contraunde, îndreptate prin carcasa de metal a transmițătorului în direcția lui.

Acum erau cu toții paralizați, își spuse și închise aparatul. Toți — adică oamenii și androidii din vecinătate, laolaltă. Pentru mine nu e nici un risc; nu-mi rămîne decît să intru și să-l împuşc. Presupunînd, desigur, că se află în apartament — ceea ce nu prea e de crezut.

Utilizînd un dispozitiv universal, care *analiza* și deschidea toate formele de încuietori cunoscute, intră în apartamentul lui Polokoff, ținînd în mînă arma-laser.

Nici urmă de android. Doar o mobilă pe jumătate distrusă, un loc al ferfeniței și al dărăpănării... de fapt, nici un articol personal: ceea ce-l întîmpinase erau resturile pe care Polokoff le „moștenise" odată cu luarea în stăpînire a apartamentului și pe care, plecînd, le abandonase următorului chiriaș (dacă avea să mai existe vreunul, cîndva).

Eram sigur, își spuse Rick Deckard. Ei, da, așa s-a dus prima mie de dolari:

navigînd probabil spre Cercul Antarctic... În afară jurisdicției mele. Un alt vînător-de-recompense, de la un alt departament al poliției, îl va retrage pe Polokoff și va pretinde banii.

Întors din nou pe acoperiș, îi raportă prin telefon lui Harry Bryant:

— N-am avut noroc cu Polokoff. Probabil c-a întins-o imediat după ce l-a atacat pe Dave. (Aruncă o privire către ceasul de la mînă.) Vreți să trec și să-l iau pe Kadalyi de la locul de aterizare? Aș face economie de timp, și-n plus de asta sînt nerăbdător să iau contact cu Luba Luft.

75

Scosese deja hîrtia cu însemnările despre ea și, așezîndu-și-o dinainte, se apucase s-o studieze în amănunt.

— Bună idee, zise Bryant, exceptînd doar faptul că Sandor Kadalyi este deja aici; după spusele sale, rachetoplanul a sosit, ca de obicei, devreme. O clipă! (Urmă discuția cu un interlocutor nevăzut). Dl. Kadalyi îți va zbura în întîmpinare; așteaptă-l acolo unde te afli acum — zise Bryant, întorcîndu-se din nou către ecran. Între timp studiază datele despre Luba Luft!

— Cîntăreață de operă. Pretinde că vine din Germania. În prezent, angajată a Operei din San Francisco. (Dădu din cap, încuviințînd în mod reflex, cu atenția îndreptată numai asupra foii de hîrtie). Probabil că are o voce bună, dacă a reușit să-și facă relații atît de repede. Bine, am să-l aștept aici pe Kadalyi...

Îi dădu lui Bryant datele necesare pentru a fi localizat, apoi închise.

O să mă dau drept amator de operă, decise Rick Deckard, în timp ce citea mai departe. Mi-ar plăcea s-o văd în special în rolul Donnei Alba din *Don Giovanni*. În colecția mea personală am benzi cu multe cîntărețe celebre de pe vremuri: Elisabeth Schwartzkopf, Lotte Lehmann sau Lisa Della Casa; asta ne va oferi un subiect de discuție pînă cînd îmi voi pregăti echipamentul pentru Testul Voigt-Kampff...

Telefonul aeroglisorului bîzîi. Rick ridică receptorul.

— D-le Deckard, răsună vocea operatorului de poliție, un apel de la Seattle; dl. Bryant mi-a spus să vă trec dumneavoastră legătura. E de la Asociația Rosen.

— În regulă, spuse Rick. Aștept!

Oare ce mai voiau? se întrebă. Din cîte-și putuse da seama, familia Rosen se dovedea purtătoare de ghinion. Și fără îndoială că avea să rămînă așa, indiferent de intențiile membrilor ei!

Pe micul ecran de la bord apăru chipul lui Rachael Rosen:

— Bună ziua, d-le polițist! Tonul ei părea împăciuitor; as-ta-i atrase bărbatului atenția. Ești ocupat sau putem sta de vorbă?

— Dă-i drumul, spuse el.

— Noi, cei de la Asociație, am discutat situația dumitale în ceea ce privește androidii Nexus-6 evadați și, cunoscîndu-le caracteristicile, din moment ce noi i-am conceput, credem că ai avea mai mult noroc dacă unul dintre ai noștri ar lucra cu dumneata.

— Cum anume?

— De pildă, dacă te-ar însoți cînd ai porni în căutarea an-droizilor...

— De ce? La ce v-ar folosi asta?

— Androidii Nexus-6 sînt precauți cînd e vorba să se apro-

76

pie de un om, spuse Rachael. Dar dacă un alt android încearcă acest lucru...

— Adică dumneata...

— Întocmai. Dădu din cap, cu o expresie de calm întipărită pe chip.

— Am primit deja prea mult ajutor.

— Dar cred că într-adevăr ai nevoie de mine!

— Mă îndoiesc. Oricum, o să mă mai gândesc și-o să-ți dau un răspuns.

„Într-un viitor incert, îndepărtat”, își spuse el. „Ori mai cu-rînd niciodată. Asta-i tot ce-mi lipsea: la fiecare pas, Rachael Rosen tropăind în urma mea, prin praf...”

— Minți, zise Rachael Rosen. N-o să mă mai suni niciodată? Nici nu-ți dai seama cât de agil este un android evadat și cât de greu îți va fi să-l prinzi. Ne-am gândit că-ți datorăm asta, pentru că... știi dumneata... pentru ce ți-am făcut.

— Bine, am luat-o ca pe un sfat. Se pregăti să închidă.

— Fără mine alături, zise Rachael, unul dintre ei tot îți va veni de hac.

— La revedere! Puse receptorul în furcă.

Ce fel de lume e asta, se întrebă Rick Deckard, în care un android dă telefon unui vânător-de-recompense și se oferă, să-l sprijine împotriva altor androizi?

Îi sună iarăși pe operatorul poliției:

— Să nu-mi dai legătura cu nimeni de la Seattle.

— Am înțeles, d-le Deckard. V-a găsit dl. Kadalyi?

— Nu. Îl mai aștept încă... Ar trebui totuși să se grăbească, fiindcă n-am de gând să rămân mult timp aici.

Înterupse iarăși legătura.

În vreme ce sfârșea de chit hîrtia cu datele despre Luba Luft, un taxi aerian ateriza învîrtindu-se, la cîțiva metri distanță, pe acoperiș. Din el coborî un bărbat rumen la față, cu înfățișare de heruvim, avînd în jur de cincizeci de ani "și purtînd o pelerină în stil rusec, grea și impresionantă. Zîmbind, se apropie cu mîna întinsă de aeroglisorul în care se afla Rick.

— Dl. Deckard? întrebă bărbatul, cu un puternic accent slav în voce. Vîntorul-de-recompense de la Departamentul Poliției din San Francisco? Taxiul se îndepărtă și agentul îl urmări absent cum pleacă. Mă numesc Sandor Kadalyi, spuse el și deschizînd portiera se înghesui înăuntru, lîngă Rick.

În timp ce-și strîngeau mîinile, Deckard făcu observația că reprezentantul Interpolului purta o armă-laser de un tip neobișnuit — o varietate pe care n-o mai văzuse niciodată pînă atunci.

— Oh, asta? zise Kadalyi. Interesant, nu-i așa? Scoase pistolul din toc. Îl am de pe Marte...

77

— Credeam că știi toate armele de mîna existente, comentă Rick. Chiar și pe cele care se fabrică și se folosesc în colonii.

— Laserul ăsta e construit de noi, rosti Kadalyi, radios ca un Moș Crăciun, cu chipul aspru marcat de mîndrie. Îți place? Ceea ce-l diferențiază din punct de vedere funcțional este faptul că... Uite, ține-l puțin!

Îi trecu arma lui Rick, iar acesta o examinează cu un aer expert, datorat unor ani îndelungați de experiență.

— Diferă prin ceva? întrebă Rick — nu-și putea da seama în nici un fel.

— Apasă pe trăgaci!

Țintind în sus, dincolo de fereastra vehiculului, Rick apăsă trăgaciul armei. Nu se întîmplă nimic; nu apărură nici o pauză. Uimit, se întoarse înspre Kadalyi.

— Circuitul declanșator, zise acesta, bine-dispus, nu e atașat la armă. Se află la mine. Vezi? Deschise palma, dezvăluind privirii o piesă de mici dimensiuni. Între anumite limite, pot de asemenea să-l direcționez indiferent încotro este ațintită arma.

— Nu ești Polokoff, ești Kadalyi, se bîlbîi Rick.

— Nu vrei să spui chestia asta altfel? Sună cam neclar...

— Adică ești Polokoff, androidul; nu ești de la Interpol. Cu o mișcare a călcîiului, Rick apăsă butonul de alarmă situat pe podeaua aeroglisorului.

— De ce naiba nu trage arma?! exclamă Kadalyi-Polokoff, acționînd într-una

declanșatorul miniaturizat pe care-l ținea în mână.

— O undă sinusoidală, explică Rick. Defazează radiația laser și-i transformă raza în lumină obișnuită.

— Atunci va trebui să-ți frîng gîtul ca pe un creion!

Androidul aruncă instrumentul și, cu un mîriit, își înfipse mîinile în beregata lui Rick.

Aproape sugrumat, polițistul scoase din teaca de sub umăr vechiul lui pistol de dinainte de război; glonțul uriaș, de calibrul 38, îl izbi pe android drept în frunte, făcînd să-i explodeze cutia craniană. Creierul Nexus-6 care dirija trupul robotului umanoid zbură în bucăți, iscînd un vînt nebunesc, de sfărîmături ce se împrăștiară în tot cuprinsul mașinii. Bucăți din acest creier, asemenea pulberii radioactive, se năpustiră ca un vârtej asupra lui Rick. Apoi, rămășițele lui Polokoff căzură pe spate, izbindu-se de portiera vehiculului, ricoșară și—1 loviră pe polițist cu toată greutatea. Rick se trezi luptînd să dea la o parte resturile cuprinse de spasme ale androidului.

Tremurînd din toate încheieturile, reuși în sfîrșit să apuce telefonul mașinii și să formeze numărul Palatului de Justiție.

— Pot să raportez? întrebă el. Spuneți-i lui Harry Bryant că l-am doborît pe Polokoff.

78

— L-ați doborît pe Polokoff... O să înțeleagă, nu-i așa, despre ce e vorba?

— Da, spuse Rick și întrerupse legătura. Dumnezeu, gîndi. cît de aproape am fost de moarte! Ar fi trebuit să dau curs avertismentului lansat de Rachael Rosen; am luat-o însă în direcție opusă și era cît pe-aci să mă dea gata... Dar oricum ar fi. Îl am pe Polokoff. Treptat, glanda suprarenală încetă să-și mai pompeze secrețiile în sînge, inima își reduse bătăile la normal, respirația îi deveni mai puțin nebunească... Doar tremurul nu-i dădea încă pace. Prin urmare, în clipa asta am făcut rost de o mie de dolari, așa că a meritat efortul. Și sînt mai rapid în reacții decît Dave Holden! Desigur, pățania lui m-a pregătit întrucîtva, trebuie să recunosc. Dave n-a avut parte de o asemenea punere în gardă...

Luînd iarăși receptorul, ceru să i se facă legătura acasă, cu Iran. În așteptare, reuși să-și aprindă și o țigară — tremuratul începuse să-i displacă.

Pe ecran apăru chipul soției sale, abrutizat de cele șase ore de depresiune autoacuzatoare.

— Oh, bună, Rick!

— Ce s-a întîmplat cu starea 594 pe care ți-am format-o? Recunoașterea de bună-voie a...

— Am anulat-o imediat ce ai plecat. Ce vrei? Vocea i se scufundă într-un discurs plictisitor, plin de deznădejde. Sînt atît de obosită și nu mi-a mai rămas nici o speranță, despre nimic. Nici în legătură cu mariajul nostru și nici cu tine, gata să fii ucis de vreunul dintre androizii ăia. Asta voiai să-mi spui? Că un android te-a dat gata?

Undeva, în spatele ei, tărăboiul făcut de Matahala Prietenoasă explodeă, acoperindu-i cuvintele; Rick văzu buzele femeii mișcîndu-se, fără să audă altceva decît televizorul.

— Ascultă, o întrerupse el. Mă auzi? Am dat peste ceva. Un nou tip de android pe care nimeni nu pare să-l poată stăpîni, în afară de mine. Deja am retras un exemplar, așa că am o mie de dolari cu care să încep. Știi ce eram pe cale să avem înainte de a mă apuca de de meseria asta?

Iran îl privi fără să-l vadă.

— Oh, zise ea, dînd din cap.

— Încă n-am spus nimic! Acum își putea da seama; starea ei depresivă devenise de astă dată prea intensă ca femeia să-l mai audă. După toate aparatele, vorbea la

pereti... Ne vedem diseară, sfirși Rick amar și trînti receptorul. Dracu' s-o ia, își spuse. La ce bun să-mi risc viața? Lui Iran nu-i pasă dacă sîn-tem proprietarii unui pescăruș sau ai unui leu; nimic n-o atinge. Trebuia să mă fi descotorosit de ea în urmă cu doi ani, cînd ho-tărisem să ne despărțim. De fapt, pot s-o mai fac și acum...

79

Cu gîndurile aiurea, se aplecă și adună de pe podeaua vehiculului hîrțile mototolite, inclusiv informațiile despre Luba Luft. Nici un ajutor din partea lui Iran, își spuse Rick. Majoritatea androizilor pe care i-am cunoscut aveau mai multă vitalitate și mai multă dorință de viață decît propria mea nevastă. Ea nu are nimic să-mi ofere...

Constatarea îl făcu să se gîndească iarăși la Rachael Rosen. Sfatul pe care mi l-a dat, în legătură cu mentalitatea androizilor tip Nexus-6, s-a dovedit corect. Presupunînd că nu vrea nici un ban din recompensa cuvenită, poate aș putea să mă folosesc de ea.

Întîlnirea cu Kadalyi-Polokoff îi schimbase complet ideile...

Cuplînd motorul aeroglisorului, se înălță cît ai clipi pînă la cer, îndreptîndu-se către vechea clădire a Operei, unde în conformitate cu notele lui Dave Holden putea fi găsită, la această oră^a zilei, Luba Luft.

Își făcu acum probleme și în privința ei. Unele androide i se păreau frumoase; se trezise atras fizic de prezența lor. Fusese o senzație ciudată, căci, deși rațional știa că ele erau doar niște mașini, afectiv reacționa totuși altfel.

De exemplu, Rachael Rosen... Nu, decise el; e prea slabă. Nedezvoltată, în special în zona bustului. Un chip ca al unui copil, neted și fără putere. Putea să-și aleagă ceva mai bun. Cîți ani zicea tăietura aia din ziar că are Luba Luft? în timp ce conducea vehiculul, scoase iarăși hîrțile acum șifonate și găsi așa zisa ei „vîrstă”. Douăzeci și opt, spunea ziarul. Estimare judecată după înfățișare, singurul element de" referință folositor în cazul androizilor.

E bun și faptul că știu cîte ceva despre operă, reflectă Rick. Un alt avantaj pe care-l am asupra lui Dave: sînt mult mai orientat cultural decît el!...

O să-mi încerc șansa cu încă un android, înainte de a-i cere ajutor lui Rachael, decise el. Dacă Luba Luft se dovedește deosebit de puternică... — dar ceva îi spunea că nu va fi așa. Polo-koff fusese cel mai dur; ceilalți, nebănuind că cineva îi hăituește cu perseverență, aveau să sfirșească unul cîte unul. Împuș-cați_ ca un cîrd de rațe.

În timp ce cobora către vastul acoperiș împodobit al Operei, cîntă cu voce tare un potpuriu de arii cu pseudocuvinte italienești, inventate pe loc; chiar și fără orga de senzații, marca Pen-field, la îndemîna, starea lui sufletească se luminează pînă la optimism. Transformat curînd într-o anticipare nerăbdătoare, plină de voieșie.

NOUA

În enormul pîntec de balenă ce forma construcția nemuritoare, clădită din piatră sculptată și oțel, a vechii Opere, Rick Deckard nimeri în plină desfășurare a unei repetiții pline de zgomote și ecouri nefirești. De îndată de intră, polițistul recunosc muzica: *Flautul fermecat* — ultimele scene ale actului în-tîi. Sclavii maurului — cu alte cuvinte, corul — reluseră melodia cu o măsură prea devreme și aceasta anulase ritmul simplu al clopoțelilor vrăjiți.

Ce plăcere! *Flautul fermecat!* Se așeză într-un fotoliu, la primul balcon (nu se ivi nimeni care să-l bage în seamă) și se făcu. pe cît posibil, comod. Acum, Papageno, în fantastica lui piele din pene de pasăre, se alăturase Paminei pentru a cînta cuvintele care-l făcea pe Rick să izbucnească în lacrimi, ori de cîte ori i se întîmpla să se

gîndească la ele:

*Konnte jeder brave Mann
solche Glockchen finden,
seine Feinde würden dann
ohne Mühe schwinden.*

Ei, gîndi Rick. În viața reală nu există asemenea zurgălăi vrăjiți, care să facă să-ți dispară dușmanii fără nici un efort. Păcat! Chiar Mozart. Ia puțină vreme după ce scrisese *Flautul fermecat*, murise — în vîrstă de numai treizeci de ani — din pricina unei boli de rinichi. Și fusese înmormîntat într-o groapă comună, laolaltă cu toți sărăntocii!

Gîndindu-se la asta, se întrebă dacă Mozart avusese intuiția faptului că viitorul nu există, că-și consumase deja puținul său timp. Poate că și eu o am, își zise Rick, continuînd să urmărească ce se petrecea pe scenă. Repetiția se va sfîrși, spectacolul va fi uitat, cîntăreții vor muri... În cele din urmă, partitura finală a muzicii va fi distrusă, de o manieră sau alta, numele de Mozart se va șterge, iar pulberea va gîștiga. Dacă nu pe această planetă, atunci pe o alta. Un timp, putem să fugim de ea... Așa cum androidii pot să fugă de mine și să mai trăiască o vreme limitată. Dar pînă la urmă eu tot îi prind; sau îi prinde alt vîină-tor de recompense. Într-un fel, își dădu el seama, sînt o parte a procesului entropie de distrugere a formei. Asociația Rosen creează, iar eu nimicesc. Cel puțin astfel trebuie să li se pară lor!

Pe scenă, Papageno și Pamina se angajară într-un duet. Rick își întrerupse meditația, ca să-i asculte:

Papageno: „Copila mea, ce-ar mai fi de spus acum?”

Pamina: „Adevărul. Iată ce vom spune”.

Aplecîndu-se și uitîndu-se mai bine, Rick o studie pe Pamina în fustele ei grele, răsucite, cu șalul tras asemeni unui voal, peste umeri și față. Examină încă o dată extrasele din ziare, apoi se lăsă pe spate, satisfăcut. Îj văd acum pe cel de-al treilea android Nexus-6. Își spuse. Aceasta este, deci, Luba Luft. Puțin ironic, sentimentul pe care i-l cere rolul... oricît de plin de vitalitate, de activ și de frumos la înfățișare, un android evadat nu va putea spune adevărul; cel puțin, nu despre el însuși...

Pe scenă, Luba Luft continua să cînte și Rick se descoperi surprins de calitatea vocii ei; se ridica la nivelul celor mai bune interprete, chiar la acela al personalităților din colecția lui de înregistrări istorice. Asociația Rosen o construisese perfect, trebuia să admită asta. Și din nou se percepse pe sine drept *sub specie aeternitatis*, distrugător de forme prin ceea ce vedea și auzea acolo. Cu cît funcționează mai bine, cu cît e mai bună etn-tăreață, cu atît e — probabil — mai multă nevoie de mine. Dacă androidii ar rămîne subetalon, ca de pildă vechiul Q^10s, fabricat de Asociația Derain, n-ar fi o problemă și nici nu s-ar vîdi necesar talentul meu. Mă întreb cînd ar trebui s-o retrag, gîndi Rick. Desigur, cît mai curînd cu putință. La sfîrșitul repetiției, cînd ea va pleca la cabină...

Urmă o pauză. Repetiția, anunță dirijorul în engleză, franceză și germană, avea să fie reluată peste o oră și jumătate. După care dirijorul plecă; muzicienii își lăsară instrumentele și plecară și ei. Ridicîndu-se din fotoliu, polițistul își croi drum către culise, spre cabinele interpreților; urmă șirul figuranților, fără să se grăbească, gîndindu-se. E mai bine să termine imediat. O să-mi pierd cît mai puțin timp să stau de vorbă cu ea și s-o testez. De îndată ce voi fi sigur... Deși, tehnic vorbind, nu putea fi sigur decît după aplicarea testului. Dar poate că Dave

simțul său profesional își spusese dejacu-vîntul. Ca să fie altfel, ar fi trebuit să greșească. Și după toți acești ani petrecuți în cadrul Departamentului...

Opri un figurant și-l întrebă care este cabina d-rei Luft; bărbatul, machiat și purtînd un costum de sulitaș egiptean, îi arătă cu degetul. Rick ajunse la ușa indicată, văzu prinsă de ea o notă pe care stătea scris cu cerneală CABINA D-REI LUFT și ciocăni.

— Intră!

Polițistul se supuse. Fata ședea la măsuța toaletei, ținînd deschisă pe genunchi o partitură legată în pînză, uzată de prea multă folosință. Ici și colo, făcea semne, cu ajutorul unui pix. Își păstrase costumul și machiajul, exceptînd șalul, pe care-l așezase pe noptieră.

— Da, vă rog! spuse ea, ridicînd privirea. Machiajul făcea ca ochii să-i pară mai mari; enormi și căprui, se fixară asupra lui și nu-l mai slăbiră.

— Sînt ocupată, după cum vedeți!

Engleza ei nu conținea nici urmă de accent.

— Vă puteți compara liniștită cu Schwartzkopf, zise Rick.

— Cine sînteți? Tonul ei vădea o răceală plină de rezervă — și o alta, diferită, pe care-o întîlnise la atîția androizi. Întotdeauna aceeași situație: intelect deosebit, o mare abilitate, dar și răceala cu pricina. Fără ea, însă, n-ar putea să le dea de urmă...

— Sînt de la Departamentul Poliției din San Francisco, se prezentă el.

— Oooh! ochiii mari, cu privirea intensă, nici măcar nu clipiră. Nu răspunseră. Și ce faci pe-aici?

Tonul ei, în mod ciudat, părea binevoitor. Așezîndu-se pe un scaun din apropiere, Rick trase fermoarul valijoarei:

— Am fost trimis să vă aplic un test pentru determinarea profilului personalității. Nu va dura mult, doar cîteva minute.

— Este neapărat nevoie? Femeia indică, printr-un gest, voluminoasa partitură legată în pînză. Am foarte mult de lucru...

Începuse să pară îngrijorată.

— Da, este. Rick scoase instrumentele necesare Testului Voigt-Kampff și începu să le asambleze.

— Un test de inteligență?

— Nu. De măsurare a empatiei.

— O să trebuiască să-mi pun ochelarii. Întinse mîna, vrînd să deschidă sertarul măsuței de machiaj.

— Dacă puteți însemna partitura fără ochelari, atunci puteți trece și testul, în aceleași condiții. Am să vă arăt cîteva fotografii și o să vă pun mai multe întrebări. Între timp...

83

Se ridică și se apropie de ea. Aplecîndu-se, îi apăsă tamponul adeziv pe obrazul puternic machiat.

— Așa, acum și lumina asta, spuse Rick, ajustînd unghiul fascicolului de control, și totul e gata!

— Crezi că sînt androidă? Asta crezi? Vocea îi devenise aproape ștearsă. Nu sînt androidă. N-am fost pe Marte și n-am văzut *niciodată* un robot umanoid! Genele ei lungi clipiră involuntar; bărbatul o văzu cum încearcă să pară calmă. Ai informații că în distribuție s-a strecurat un adroid? Aș fi bucuroasă să te ajut. Dacă aș fi ceea ce crezi, aș mai face oare una ca asta?

— Unui android, rosti Rick, nu-i pasă de ce i se întîmplă altui android. E unul dintre indiciile pe care le căutăm.

— Atunci, conchise Luba Luft, *tu*, trebuie să fii un android! Cuvintele ei îl opriră. O privi lung.

— Pentru că slujba ta este să-i ucizi, nu-i așa? urmă femeia. Reprezinți ceea ce se cheamă un... Încercă să-și amintească.

— Un vânător-de-recompense, completă Rick. Dar nu sînt android.

— Testul ăsta, pe care vrei să mi-l aplici... Vocea începuse să-i revină. Ție ți-a fost aplicat?

Rick încuviință din cap.

— Da. Cu foarte multă vreme în urmă; cînd am început să lucrez pentru prima dată în Departament.

— Poate că e o amintire falsă. Nu s-au văzut atîtea cazuri de androizi cu memorii false?

— Superiorii mei știu despre test. Pentru un polițist este obligatoriu.

— Poate că a "existat cîndva un om care arăta la fel cu tine și pe care l-ai ucis ca să-i iei locul. Iar superiorii tăi habar n-au... Zîmbi. Ca și cum l-ar fi invitat să fie de acord cu ea.

— Să continuăm testul, spuse Rick, dînd la iveală setul de întrebări.

— Am să mă supun testului, zise Luba Luft, dacă ți-l aplici tu mai întîi.

Din nou o privi lung, deranjat din ceea ce avea de gînd să facă.

— N-ar fi mai corect așa? întrebă femeia. Atunci aș avea o certitudine în privința identității tale. Nu știu... pari atît de deosebit, de dur și de ciudat... Se cutremură, apoi zîmbi iarăși. Plină de speranță.

— N-ai fi capabilă să-mi aplici Textul Voigt-Kampff. Este nevoie de multă experiență pentru asta. Acum, ascultă-mă, te rog, cu atenție. Aceste întrebări vor avea legături cu unele situații sociale în care te-ai putea afla; vreau de la dumneata o încercare de răspuns, indiferent cum sună acesta. Și vreau s-o faci cît mai repede posibil. Unul dintre factorii pe care-i voi înregistra

84

este întîrzierea în timp a răspunsului — desigur, dacă se va ivi cazul.

Își alege întrebarea de început.

— Stai la televizor și deodată descoperi o viespe care ți se tîrăște pe încheietura mîinii...

Își consultă ceasul, urmărind secunde. Consultă și cele două cadrane identice.

— Ce-i aia o „viespe”? întrebă Luba Luft.

— Un gîndac zburător care încapă.

— Oh, ce ciudat! Ochii ei imenși se lărgiră încă și mai mult, într-o acceptare copilărească de parcă bărbatul i-ar fi revelat misterul primordial al creației. Și gîndacii ăștia mai există? N-am văzut nici unul, niciodată.

— Au murit din cauza pulberii radioactive. Chiar nu știi ce este o viespe? Probabil că trăiai pe vremea cînd se mai găseau viespi; au trecut doar...

— Cum se spune în germană la „viespe”?

Rick. Încearcă să-și amintească, dar nu reuși.

— Engleza dumitale e perfectă, rosti el, mohorît.

— *Accentul* meu este perfect, îl corectă ea. Trebuie să fie, din cauza rolurilor interpretate în operele lui Purceii, Walton și Vaughn Williams. Vocabularul, însă, nu-l am prea bogat.

Îl privi cu un aer sfios.

— *Wespe*, zise el, amintindu-și cuvîntul german.

— *Ach*, da; *eine Wespe*. Femeia avu un zîmbet ușor. Și care era întrebarea? Am și uitat-o...

— Să încercăm alta... Era imposibil acum să mai obțină un răspuns semnificativ. Urmărești la televizor un film vechi, dinainte de război. Ți se prezintă o petrecere în plină desfășurare; antreul constă (sări peste prima parte a întrebării) din dine fiert,

umplut cu orez.

— Nimeni n-ar omori și mânca un câine, răspuse femeia. Valorează o avere. Bănuiesc, totuși, că ar putea fi o imitație. Un înlocuitor. Corect? Dar ăștia sînt făcuți din cabluri și motorase; nu se pot mânca.

— E vorba de un câine dinainte de război, scrîșni Rick.

— Nu mă născusem înainte de război.

— Dar ai văzut filme vechi la televizor...

— Filmul era cumva tăcut în Filipine?

— De ce?

— Pentru că acolo obișnuiau să consume câine fiert, umplut cu orez. Îmi amintesc acum că am citit asta undeva, spuse Luba Luft.

— Dar răspunsul dumitale? insistă Rick. Vreau reacția socială emoțională, morală...

— În legătură cu filmul? Femeia medită cîteva clipe. Aș re-

85

nunta la el și m-aș uita la spectacolul Matahalei Prietenoase.

— De ce-ai renunța la film?

— Păi, spuse ea, aprinzîndu-se, cine dracu'-ar vrea să urmărească un film vechi, turnat în Filipine? Ce altceva s-a întîmplat acolo, în afară de Marșul Morții? Ție ți-ar place să vezi așa ceva?

Îl privi indignată. Pe ecrane, acele zvîcniră în toate părțile. După o pauză, Rick rosti agale:

— Ai închiriat o cabană la munte...

— *Ja*. Femeia încuviință din cap: Continuă! Aștept...

— Cabana e situată într-o zpnă încă verde.

— Pardon? N-am auzit niciodată termenul ăsta.

— Deci un loc unde mai cresc încă arbuști și copaci. Cabana e decorată în stil rustic, cu trunchiuri de pin noduros și are un cămin uriaș. Pe pereți, cineva a agățat niște hărți vechi, ediții Currier and Ives, iar deasupra căminului stă cocoțat un cap de cerb — un mascul adult, cu coarne rămuroase. Însoțitorii dumitale admiră decorul cabanei și...

— Nu înțeleg cuvintele „Currier”, „Ives”, și „decor”, zise Luba Luft; părea că se luptă totuși să-și amintească sensul lor. Trebuie să fie ceva cu orez ca în cazul cînelui. „Currier” este ceea ce se face cu orez. În germană se spune *Curry*.

Rick. n-ar fi putut pricepe pentru nimic în lume dacă aiureala semantică a Lubei Luft avea un scop anume sau nu. După consultări cu sine însuși, decise să încerce o nouă întrebare; ce altceva ar fi fost în stare să facă?

— Îți dai întîlnire cu un bărbat, zise el, și acesta-ți cere să-i vizitezi apartamentul. În timp ce ești acolo...

— O, *nein*, îl întrerupse Luba Luft. N-am să fiu acolo. Răspunsul e ușor de dat.

— Nu la asta se referă întrebarea!

— Ai pus o întrebare greșită? Dar am înțeles-o totuși. De ce sînt greșite întrebările la care știu să răspund? Sau se așteaptă din partea mea să nu înțeleg?

Cu un gest nervos, își trecu mîna peste față; discul adeziv se dezlipi și căzu pe podea, unde se rostogoli sub măsura de machiaj.

— *Ach, Gott!* murmură femeia, aplecîndu-se să-l ridice. Se auzi pîrîitul unei haine care se rupe; era costumul ei, minuțios lucrat...

— Lasă, îl ridic eu, spuse Rick, dînd-o la o parte; îngenun-chie orbecîind pe sub măsura de la toaletă, pînă cînd degetele îi întîlniră discul.

Se ridică în picioare și în clipa aceea privirile îi căzură pe o armă-laser îndreptată asupra lui.

— Întrebările tale, spuse Luba Luft cu voce rece, categorică,

86

au început să aibă de-a face cu sexul. Presupun că în cele din urmă asta și urma. Nu ești de la Departamentul Poliției; ești un obsedat sexual.

— Poți să-mi verifici legitimația, bîngui Rick. Duse mîna către buzunarul hainei. Degetele — remarcă imediat — începuseră iarăși să-i tremure, exact ca în cazul lui Polokoff.

— Dacă te miști, îl preveni Luba Luft, teucid.

— Oricum o vei face.

Se gîndi ce cursă ar fi luat lucrurile dacă ar fi așteptat pînă cînd ar fi avut-o pe Rachael Rosen alături. Acum, însă, i se părea lipsit de sens să mai insiste asupra acestui fapt.

— Dă-mi să văd și celelalte întrebări. Întinse mîna și el îi aruncă în silă restul cartonașelor.

— „Într-o revistă dai peste un afiș mare cît toată pagina, în-fățișînd imaginea unei fete goale". Asta-i una dintre întrebările de care vorbeam. „Rămii însărcinată cu un bărbat care ți-a promis că te ia de nevastă. Individul fuge cu altă femeie, cea mai bună prietenă a ta; atunci te hotărăști să ai un avort". Sensul este evident. O să chem poliția!

Ținînd încă laserul îndreptat asupra lui, cîntăreața traversă încăperea, ridică receptorul videofonului și formă numărul centralistei.

— Fă-mi, te rog, legătura cu Departamentul Poliției din San Francisco. Am nevoie de un polițist.

— Bună idee, oftă Rick, ușurat. Cea mai bună posibilă. I se părea totuși ciudat că Luba Luft luase o asemenea hotărîre; de ce nu-l omora pur și simplu? Odată sosită patrula poliției, șansele ei aveau să dispară în întregime și totul avea să se întoarcă în favoarea lui.

Se crede probabil om, decise el. Cu siguranță, nu știe că nu e așa...

Cîteva minute mai tîrziu, timp în care Luba Luft îl ținuse mereu în bătaia armei, își făcu apariția o namilă de polițai îmbrăcat într-o uniformă arhaică, din care nu lipseau arma și insigne în formă de stea.

— E-n regulă, se adresă el Lubei Luft. Pune jucăria aia deoparte! Femeia așeză arma pe masă și el o ridică, examinînd-o ca să-i vadă încărcătura.

— Ce se întîmplă aici? Înainte ca Luba Luft să poată răspunde polițistului se întoarse către Rick: Tu cine ești? vru el să știe.

— A intrat în cabina mea pe neașteptate, se plînsese femeia. Nu l-am mai văzut niciodată pînă acum. Pretindea că face un sondaj sau cam așa ceva și voia să-mi pună niște întrebări; ani crezut că totul e în regulă și i-am spus da, sînt de acord, dar după aceea a început să-mi pună întrebări obscene!

87

— Ia să-ți vad actele! îi ceru polițistul lui Rick, întinzînd mîna.

— Sînt vînător-de-recompense în cadrul Departamentului, răspunse Rick, în timp ce-și scotea legitimația.

— Îi cunosc pe toți din Departament, mîrîi namila, exami-nînd portofelul lui Rick. Zici că lucrezi acolo?

— Superiorul meu este inspectorul Harry Bryant. Am preluat problemele lui Dave Holden, pe perioada cit acesta se află în spital.

— Cum spuneam, îi cunosc pe toți vînătorii-de-recompense, continuă ofițerul. De tine n-am auzit niciodată.

Întinzînd mîna, îi restituie actele.

— Sunați-l pe inspectorul Bryant!

— Nu există nici un inspector Bryant, rînji namila.

În clipa aceea, Rick își dădu seama ce se întâmplă.

— Și tu ești tot android, ca și Luba Luft. Îndreptându-se spre videofon, ridică receptorul. O să sun eu însumi la Departament!

Se întrebă cât de departe ar putea ajunge, înainte de a fi oprit de cei doi androizi.

— Numărul, zise polițistul, este...

— Cunoscut numărul!

Rick formă cifrele și obținu legătura cu centralista de serviciu.

— Aș vrea să vorbesc cu inspectorul Bryant! se adresă el femeii apărute pe ecran.

— Cine întreabă, vă rog?

— Numele meu este Rick Deckard.

Se opri, așteptând; între timp, într-un colț al încăperii, polițistul îi luă Lubei Luft o declarație. Nimeni nu părea* să-i acorde vreo atenție.

Urmă o pauză, apoi chipul lui Harry Bryant apăru pe ecran.

— Ce s-a întâmplat? îl întreabă el pe Rick.

— O încurcătură, răspuse acesta. Unul dintre androizii de pe lista lui Dave a reușit să cheme la telefon un așa-zis polițist. Nu pot să-i demonstrez cine sînt; individul spune că-i cunoaște pe toți vînătorii-de-recompense din cadrul Departamentului și că n-a auzit niciodată de mine. Și nici de dumneavoastră, adăugă el.

— Dă-mi-l să vorbesc cu el, ceru Bryant.

— Inspectorul Bryant vrea să vă vorbească! spuse Rick, întinzînd receptorul.

Namila încetă s-o mai chestioneze pe Luba Luft și se apropie de videofon.

— Alo, aici ofițerul Crams, rosti el pe un ton energic. Urmă o pauză. Apoi: Alo? Ascultă, rosti „alo”, de mai multe ori, după care se întoarse către Rick: Nu e nimeni pe linie. Și nici

88

pe ecran. Arătă cu degetul înspre televizor. Într-adevăr, Rick nu văzu pe nimeni...

Luînd receptorul, chemă de mai multe ori: D-le Bryant ascultă, așteaptă — nimic... Am să încerc iarăși, spuse. Așeză aparatul în furcă, ezită câteva clipe, apoi formă încă o dată numărul binecunoscut. Telefonul sună, dar nimeni nu răspunde; sună iar și iar, încontinuu...

— Lasă-mă să încerc și eu, interveni Crams, luîndu-i lui Rick receptorul. Probabil ai nimerit greșit. Apăsă tastele pe rînd. Numărul este...

— Cunoscut numărul, se strîmbă Rick.

— La aparat ofițerul Crams. rosti namila în receptorul vi-deofonului. Există în cadrul Departamentului vreun inspector cu numele de Bryant? Scurtă pauză, apoi: Mă rog, dar despre un vînător-de-recompense cu numele de Rick Deckard știți ceva? O nouă pauză. Sînteți siguri? Nici de curînd... — oh, înțeleg! perfect, mulțumesc. Nu, situația e sub control.

Închise aparatul și se întoarse spre Rick.

— *Am fost* în legătură cu el, rosti acesta. I-am vorbit; mi-a cerut să discut cu dumneata. Probabil e deranjat videofonul; undeva, s-a rupt vreun cablu. N-ați văzut? Chipul lui Bryant a apărut pe ecran, după care a dispărut...

Se simțea complet dezorientat.

— Am declarația d-rei Luft, Deckard! spuse ofițerul Crams. Să mergem deci la palatul de Justiție, să te trec în evidențe.

— Bine, acceptă Rick. Se întoarse către Luba Luft: Voi reveni curînd. N-am încheiat încă testarea!

— E nebun, exclamă femeia, adresîndu-se lui Crams. Îmi dă fiori! Și într-adevăr, se cutremură.

— Pentru ce spectacol repetați? întreabă polițistul.

— *Flautul fermecat*, răspuse prompt Rick.

— Nu pe tine te-am întrebat! îl fulgeră Crams. cu o privire plină de dezgust.

— De-abia aștept să ajung la Palatul de Justiție, spuse Rick. Odată și-odată, problema trebuie rezolvată...

Apucînd minerul valijoarei, se îndreptă către ușa cabinei.

— Nu mai înainte de a te percheziționa, spuse Crams. O făcu repede, dînd la iveală laserul și pistolul de rezervă al lui Rick, pe care le luă cu el, după ce mirosi cîteva clipe țeva celui de-al doilea.

— Cu ăsta s-a tras de curînd, constată el.

— Acum cîteva minute, am retras un android. Mai am încă rămășițele lui, sus, pe-acoperiș.

— O.K.. zise Crams. Mergem pînă acolo să aruncăm o privire.

În vreme ce se pregăteau să plece. Luba Luft îi urmă pînă la

89

ușa.

— N-o să se mai întoarcă, nu-i așa, d-Ie ofițer? Mi-e frică de el; e atît de ciudat...

— Dacă are sus, în mașină, trupul cuiva ucis, rosti rar Crams, atunci n-o să se mai întoarcă.

Îl înghionti pe Rick și împreună urcară în ascensorul care-i duse pe acoperiș.

Deschizînd portiera aeroglisorului lui Rick. polițistul privi tăcut trupul lui Polokoff.

— Un adroid, explică Rick. M-au trimis să-l urmăresc. A fost cît pe ce să mă păcălească, pretinzînd că...

— Îți vor lua declarația la Palatul de Justiție. Îl întrerupse ofițerul Crams, îmbrîncindu-l către aeroglisorul său, purtînd vizibil marcate însemnele poliției. Prin intermediul stației de radio, ceru să vină cineva care să ridice rămășițele lui Polokoff.

— În regulă, Deckard, spuse el apoi, întrerupînd legătura. Să mergem!

Cu cei doi oameni la bord, mașina poliției se ridică bîzîind de pe acoperiș, îndreptîndu-se către sud.

Ceva, observă Rick, nu era în regulă: Crams conducea aeroglisorul într-o direcție greșită.

— Palatul de Justiție, zise Rick. e în nord, pe Lombard Street.

— Acela e vechiul Palat de Justiție, răspunse polițistul. Cel nou se află pe Mission Street. Clădirea fostului sediu devine tot mai dărăpănată; deja e o ruină. Nimeni n-o mai folosește de ani de zile. Atît de mult timp a trecut de cînd ai fost verificat ultima dată?

— Du-mă pe Lombard Street! ceru Rick.

Înțelesese acum totul; amploarea a ceea ce androidii. lucrînd împreună, reușiseră să înfăptuiască. Nu va supraviețui acestei călătorii, pentru el era sfîrșitul, așa cum fusese aproape și pentru Dave Holden și cum avea să fie pentru toți, în cele din urmă.

— Fata aceea arăta destul de bine, zise polițistul Crams. Desigur, în costumul pe care-l purta nu-i poți vedea trupul. Dar așa spune că e al dracului de bine făcută...

— Recunoaște că ești android. Îi ceru Rick.

— De ce? Nu sînt așa ceva. Ce faci. dai Jîrcoale și omori oamenii, spunîndu-ți că retragi niște androidi? îmi dau seama de ce era speriată Luba Luft. A procedat foarte bine cînd ne-a chemat în ajutor.

— Atunci du-mă la Palatul de Justiție de pe Lombard Street!

— Cum spuneam...

— O să-ți ia cel mult trei minute, insistă Rick. Vreau să-l

90

văd. În fiecare dimineață merg acolo la slujbă; trebuie să mă conving că a fost abandonat de ani de zile, cum susții dumneata...

— Poate că *tu* ești android, zise Crams. Înzestrat cu o memorie falsă, cum se obișnuiește. Te-ai gândit la asta?

Zîmbi rece, continuîndu-și drumul spre sud.

Conștient de înfrîngere, Rick deveni mai potolît. Neajutorat, aștepta cele ce aveau să urmeze — orice-ar fi uneltit androizii, acum, cînd puseseră mîna pe el.

Și totuși, pe unul l-am doborît, își spuse. L-am retras pe Po-lokoff. Iar Dave a făcut la fel cu alți doi...

Planînd peste Mission Street, mașina ofițerului de poliție Crams se pregăti de aterizare.

ZECE

Palatul de Justiție de pe Mission Street, pe al cărui acoperiș coborîse aeroglisorul, ieșea în evidență printr-o serie de turlle baroce, bogat ornamentate. Complicată și modernă, structura i se păru lui Rick atrăgătoare — cu excepția unui singur amănunt: n-o mai văzuse niciodată pînă atunci!

Mașina poliției se opri. Cîteva minute mai tîrziu, Rick Dec-kard se găsea în camera de verificare.

— 304, se adresă polițistul Crams sergentului așezat la un birou înalt. Apoi 612,4 și așteptăm. Se consideră a fi unul de-al nostru.

— 406,7 spuse sergentul de la fișier, completînd formularele; scria cu mișcări leneșe, oarecum plictisit. Treabă de rutină, păreau să spună expresia și atitudinea lui. Nimic interesant.

— Pe-aici, îi arătă Crams lui Rick, însoțindu-l la o măsuță unde un tehnician manevra echipamentul cu care Rick era de multă vreme familiarizat.

— E pentru determinarea diagramei cerebrale, îl lămuri Crams. În scopuri de identificare.

— Cunosc, i-o reteză Rick. Pe vremuri, cînd era și el doar un simplu copoi, adusese mulți suspecti în fața unei măsuțe asemănătoare. *Asemănătoare*, dar nu aceeași.

Odată luată diagrama cerebrală, Rick fu condus într-o cameră la fel de familiară; cu un gest reflex, începu să-și pună la un loc lucrurile de valoare, în vederea transferului. Nu are nici un sens, își spuse. Cine sînt acești oameni? Dacă locul în care mă aflu a existat întotdeauna, *atunci de ce n-am știut despre el?* La fel și ei, de ce nu știu nimic despre noi? Două poliții paralele — a lor șira noastră... Nu s-au interferat însă niciodată, după cîte știu. Ori poate că au făcut-o, gîndi Rick. Poate că nu este

92

prima oară. Greu de crezut că nu s-ar fi întîmplat pînă acum... Dacă avem *într-adevăr* de-a face cu un aparat polițienesc, cu ceea ce se pretinde el însuși a fi...

Un bărbat îmbrăcat în haine civile se desprinsese din colțul în care stătuse pînă atunci; cu pași măsurați, imperturbabili, se apropie de Rick Deckard, privindu-l plin de curiozitate.

— Țta cine mai e? îl întrebă el pe Crams.

— Suspect de omucidere, îl lămuri ofițerul. I-am descoperit în mașină un cadavru, despre care individul pretinde că e al unui android. În clipa de față verificăm; le-am dat celor de la laborator să facă analiza măduvei spinării. Pe deasupra, tipul susține că e ofițer de poliție. Vînător-de-recompense. În felul acesta a pătruns în cabina unei actrițe, cu scopul de a-i pune întrebări dubioase. Femeia s-a îndoit de spusele lui și ne-a chemat în ajutor.

Făcînd un pas înapoi, Crams întrebă:

— Vreți să continuați dumneavoastră interogatoriul, domnule?

— Da. Civilul — ofițer superior de poliție — îl privi pe Rick cu ochii săi albaștri; avea nasul ascuțit și proeminent, iar buzele inexpressive. Ce porți înăuntru, d-le Deckard? întrebă, luînd în mîna valijoara lui Rick.

— Materialele necesare Testului Voigt-Kampff de determinare a personalității. Tocmai îl aplicam asupra unei suspecte, cînd am fost arestat de omul dumneavoastră. Urmări din priviri cum oficialul scotocea prin conținutul valijoarei, examinînd fiecare obiect. Întrebările pe care le-am pus Luvei Luft sînt cele prevăzute în standardele V—K, tipărite pe...

— Îi cunoști pe George Gleason și pe Phil Resch? întrebă ofițerul în civil.

— Nu, răspunse Rick; ambele nume îi erau străine.

— Sînt vînătorii-de-recompense pentru California de nord. Amîndoi, angajați ai Departamentului nostru. Poate c-o să te întîlnești cu ei, cît timp vei sta aici. Și totuși, ești ardoid, d-le Deckard? Te întreb pentru că în trecut am avut de-a face de mai multe ori cu androizi evadați, care pozau în vînători-de-re-compense aflați în căutarea unor suspecți.

— Nu sînt, zise Rick. Puteți să mă supuneți Testului Voigt-Kampff; am mai făcut-o și altădată, nu mă sfiesc s-o fac și-aeum. Dar știu care vor fi rezultatele. Pot să-i dau telefon soției?

— Îți este îngăduită, o singură convorbire. Preferi s-o suni pe ea, mai curînd decît pe un avocat?

— Am s-o chem pe nevastă-mea, hotărî Rick. La nevoie, poate să-mi aducă ea un avocat.

Oficialul îi oferi o monedă de cincizeci de cenți.

93

— Videofonul e acolo, arată el, cu un gest al mîinii. Îl urmări pe Rick cum traversează încăperea, către aparat, apoi se întoarse la conținutul valijoarei.

Introducînd moneda, Rick formă numărul de-acasă. Rămase în așteptare, un timp care i se păru o eternitate...

Pe ecran se ivi chipul unei femei.

— Bună! zise ea. Nu era Iran. Era un chip pe care nu-l mai văzuse niciodată pînă atunci.

Agățînd receptorul în furcă, Rick se înapoie la ofițerul în haine civile.

— N-ai avut noroc? întrebă acesta. Poți să mai încerci o dată; în privința asta, noi, cei de-aici, sîntem destul de înțelegători. N-am însă cum să-ți ofer posibilitatea de a fi eliberat pe cauțiune, pentru că delictul dumjtale nu intră în categoria respectivă. Cînd ești totuși acuzat de...

— Știu, zise Rick, acru. Cunosc procedura polițienească.

— Poftim valijoara! Și vino în biroul meu; aș vrea să mai stăm de vorbă. O porni înainte, de-a lungul unui coridor lateral; Rick îl urmă. După o vreme, ofițerul se opri și se întoarse: Numele meu este Garland. Își strînseră mîinile, scurt, bărbă-tește. Ofițerul deschise ușa biroului și se grăbi să se așeze la masa de lucru — mare, cu hîrțile frumos aranjate pe ea. Ia loc, te rog! Rick se așeză pe un fotoliu.

— Testul pe care l-ai amintit, Voigt-Kampff. Arată înspre valijoara. Și tot materialul pe care-l cari cu dumneata... E un mijloc de a depista androizii?

Își umplu pipa, o aprinse, pufăi de cîteva ori.

— Da, este testul nostru de bază, confirmă Rick. Singurul pe care-l întrebuițăm în mod curent. Și singurul capabil să distingă noul tip de creier Nexus-6. N-ați auzit despre el?

— Cunosc mai multe scări de analiză a profilului personalității la androizi. Pe

aceasta, însă, nu.

Continuă să-l studieze intens pe Rick, cu o expresie de încordare pe chip, fără ca vânătorul-de-recompense să reușească să-și dea seama ce gîndea Garland.

— Foile acelea pătate, trase la indigo, continuă inspectorul. Acelea' pe care le ai în valijoară... Cu sarcinile dumitale: Polokoff, Luba Luft... Următorul pe listă *sînt eu!*

Rick îl privi lung cîteva clipe, apoi se repezi la valiză.

Garland spusese adevărul; o vreme, nici unul dintre cei doi nu scoase un cuvînt.

După care inspectorul își dresе glasul, tușind nervos.

— Neplăcută senzație, spuse el. Să te trezești dintr-odată pe lista unui vânător-de-recompense... sau ce-oi fi dumneata, d-le Deckard!

Apăsă pe un buton de pe birou:

94

— Trimite-mi pe unul dintre hăitașii noștri, indiferent pe care! Perfect, mulțumesc!

Luă mîna de pe buton.

— Phil Resch va fi aici într-o clipă, îi spuse el lui Rick. Aș vrea să văd și lista lui, înainte de a continua.

— Credeți că aș putea figura pe ea? întrebă Rick.

— Tot ce se poate. Vom ști de îndată. În probleme atît de delicate, e mai bine să fim siguri... Să nu lăsăm lucrurile pe seama șansei. Hîrtia asta cu date despre mine... Arată spre copia la indigo. Nu pomenește nimic despre faptul că aș fi inspector, de poliție; în mod eronat îmi atribuie meseria de agent de asigurări. Altfel, în ce privește datele fizice, vîrsta, obiceiurile personale, adresa actuală — toate sînt cele reale... Da, ce mai! Uită-te și dumneata!

Împinse foaia de hîrtie spre Rick; acesta o luă și-și aruncă privirea peste ea.

Ușa biroului se deschise și-și făcu apariția un bărbat înalt, osos, cu trăsături colțuroase. Purta ochelari cu rama de os și o barbă scămoșată în stil Vandyke. Garland se ridică în picioare, făcînd prezentările:

— Rick Deckard, Phil Resch! Amîndoi sînteți vînăto-ri-de-recompense și a sosit probabil timpul să faceți cunoștință!

— În ce oraș lucrați? întrebă Phil Resch. În timp ce-și dădeau mîna.

— San Francisco, răspunse Garland în locul lui Rick. Uite. aruncă o privire peste lista asta. Vezi cine urmează!

Îi întinse lui Phil Resch foaia de hîrtie. Cea cuprinzînd propria lui descriere.

— Hei, Gar. dar asta ești tu!?

— Mai mult de-atît, spuse Garland. E trecută acolo, pe lista de retrageri și Luba Luft, cîntăreața de operă... Și Polokoff. Ți-l amintești pe Polokoff? Acum e mort — l-a doborît acest vînă-tor-de -recompense, sau android, sau ce-o fi el... Așteptăm, din clipă în clipă, rezultatul testelor de laborator. Să vedem dacă există o bază credibilă pentru...

— Polokoff, cel cu care am stat de vorbă? întrebă Phil Resch. Moș Crăciun ăla cît un munte, de la interpol? Rămase pe gînduri, ciupindu-și barba răvășită. Cred că e bună ideea de a-i aplica un test asupra măduvei spinării.

— Și de ce, mă rog? întrebă Garland, evident iritat. O facem doar ca să înlăturăm orice bază legală în virtutea căreia acest... om, Rick Deckard ar putea pretinde că n-a omorît pe nimeni — că „a retras", numai, un android!

— Polokoff m-a șocat întotdeauna prin răceala firii lui, spuse Phil Resch. Era extrem de cerebral și de calculat; detașat de orice.

95

— O mulțime de agenți ai interpolului sînt așa, observă Garland, tot mai nervos.

— Pe Luba Luft încă n-am întîlnit-o, continuă ne tulburat Phil Resch. Deși discurile i le-am ascultat. Pe ea ai testat-o?

— Începusem, răspunse Rick. Dar n-am reușit să obțin un rezultat edificator. A

chemat un copoi care a stricat totul.

— Și pe Polokoff?

— N-am avut niciodată ocazia să-i aplic testul.

— Bănuiesc, de asemenea, că nici pe inspectorul Garland n-ai avut prilejul să-l testezi, murmură Phil Resch, mai mult ca pentru sine.

— Bineînțeles că nu, interveni Garland, cu fața schimonosită de indignare; cuvintele îl înecară, aspre și înverșunate.

— Ce test folosești? se interesă Phil Resch.

— Scala Voigt-Kampff.

— N-o cunosc. Amîndoi, și Resch, și Garland, păreau a gândi foarte rapid în ceea ce privește problemele profesiei lor — dar nu la unison. Am susținut întotdeauna, continuă Resch, că locul cel mai potrivit pentru un android care vrea să se ascundă ar fi o organizație uriașă, de dimensiunile Interpolului. Pe Polokoff am vrut să-l testez chiar de la început, dar n-am găsit pretextul. Și nici nu cred că s-ar fi ivit — ceea ce constituie un alt avantaj pe care un asemenea loc îl conferă unui adroid îndrăzneț.

Ridicîndu-se încet în picioare, inspectorul Garland îl privi pe Phil Resch drept în față:

— Nu cumva voiai să mă testezi și pe mine?

Un zîmbet discret traversă chipul lui Phil Resch; vru să răspundă, apoi ridică din umeri. Nu părea speriat de atitudinea superiorului său, în pofida evidentei mîinii a lui Garland.

— Cred că nu înțelegi situația, spuse acesta. Omul ăsta — sau androidul —, Rick Deckard, vine la noi din partea unei agenții de poliție fantomă, avînd ca bază de operații, după spusele lui, vechiul sediu departamental de pe Lombard Street. N-a auzit niciodată de noi și nici noi n-am auzit de el — deși ne aflăm, în mod evident, de aceeași parte a baricadei. Întrebuințează un test despre care nu știm nimic, iar lista pe care-o poartă la el nu cuprinde numele unor androizi, ci pe acelea ale unor oameni. A ucis deja — *cel puțin o dată*. Iar dacă Luba Luft n-ar fi avut acces la un videofon, probabil ar fi omorît-o și pe ea, după care ar fi venit să-mi dea tîrcoale *mie*.

— Hmmm! mormăi Phil Resch.

— Hmmm! îl imită Garland, furios. În clipa aceea arăta ca și cum ar fi fost la un pas de apoplexie. Asta-i tot ce găsești de spus?

Răsună semnalul intercomului și, imediat, vocea unei femei:

96

— Inspectore Garland, a sosit raportul laboratorului în cazul Polokoff!

— Cred că ar trebui să-l auzim, zise Phil Resch.

Garland îi aruncă o privire clocotind de furie. Apoi se aplecă și apăsă pe butonul intercomului:

— În regulă, d-ră French! Dă-i drumul!

— Analiza măduvei spinării arată că Polokoff era un robot umanoid. Doriți o detaliere a...?

— Nu, e suficient și-atît.

Inspectorul se așeză iarăși în fotoliu, contemplînd îndîrjit peretele cel mai depărtat al încăperii; nu le spuse nimic, nici lui Rick, nici lui Phil Resch.

— Pe ce se bazează Testul Voigt-Kampff, d-le Deckard? întrebă acesta din urmă.

— Pe gradul de empatie al răspunsurilor, într-o multitudine de situații sociale, majoritatea avînd legătură cu animale vii.

— Al nostru e probabil mai simplu, comentă Phil Resch. Arcul-reflex, ce apare ca răspuns în ganglionii superiori ai coloanei spinale, necesită cîteva microsecunde în plus la un robot umanoid, în comparație cu sistemul nervos al omului.

Întinzîndu-se peste biroul inspectorului Garland, trase către el un teanc de hîrtii; cu

ajutorul unui pix, începu să facă o schiță.

— Folosim un semnal sonor sau o fulgerare luminoasă. Subiectul apasă un buton, iar timpul scurs este măsurat. Bineînțeles, efectuăm mai multe încercări! Intervalul variază, atât la om, cât și la android. Dar după măsurarea a zece reacții, credem că reperul obținut este unul sigur. După aceea, la fel ca și în cazul dumatăle cu Polokoff, analiza măduvei spinării ne sprijină concluzia.

O vreme, domni tăcerea, apoi Rick spuse:

— Puteți să-mi aplicați testul. Sînt pregătit. Desigur, mi-ar place să fac și eu același lucru în cazul vostru. Bineînțeles, dacă sînteți de acord...

— Se-nțelege, răspuse Resch, continuînd să-l studieze pe inspectorul Garland. De ani de zile susțin că Testul Arcului Reflex Boneli ar trebui aplicat în mod obișnuit personalului poliției, cu atât mai necesar cu cît acesta se află mai sus pe scară ierarhică. Nu-i așa, inspectore?

— E-adevărat, confirmă Garland. iar eu m-am opus de fiecare dată, pe motivul că asta ar cobori moralul polițiștilor din cadrul Departamentului.

— Cred că acum ar trebui să vă răzgîndiți. zise Rick. Avînd în vedere raportul laboratorului asupra lui Polokoff...

97

UNSPREZECE

— Bănuiesc că așa ar trebui, zise Garland. Împunse aerul cu degetul, în direcția lui Phil Resch. Dar te previn: n-or să-ți convină rezultatele testului!

— Știi cumva care vor fi ele? întrebă Resch, vizibil surprins; nu părea să-i facă plăcere.

— Aproape sută la sută, zise inspectorul Garland.

— Bine, încuviință Phil Resch. Mă duc să aduc instrumentele necesare pentru Testul Boneli. Se îndreptă spre ușa biroului, o deschise și se pregăti să dispară în hol. Mă întorc în trei sau patru minute, se adresă el lui Rick. Apoi închise ușa în urma lui.

Băgînd mîna în sertarul din dreapta al biroului, inspectorul Garland scotoci prin el cîteva clipe, după care scoase la iveală o armă-laser; puțin nehotărît, o răsuci un timp în mîna, ațintind-o în final asupra lui Rick.

— Degeaba, spuse acesta. Nu schimbă cu nimic lucrurile. Resch îmi va aplica testul post-mortem, așa cum ați procedat și în cazul lui Poîokoff. Apoi va insista să fiți, și unul, și celălalt, supuși acestui test... Boneli, sau cum s-o mai fi chemînd el.

Arma-laser rămase în aceeași poziție.

— A fost o zi cu ghinion încă de la început, zise Garland. Mai ales cînd am văzut că locotenentul Crams te aduce aici; am avut o presimțire — de asta am intervenit.

Încetul cu încetul, lăsă în jos arma. Stătea ținînd-o strîns în mîna, apoi ridică din umeri, trase sertarul și-o aruncă la loc, înăuntru. Încuie sertarul și puse cheia în buzunar.

— Ce vor arăta testele aplicate asupra fiecăruia dintre noi? întrebă Rick.

— Idiotul ăla de Resch..., înjură Garland.

98

— Nu știe adevărul?

— Habar n-are. Nici măcar nu bănuiește. Altfel n-ar putea să ducă viața unui vînător-de-recompense — ocupație specifică oamenilor, nu androizilor. Indică printr-un gest valijoara lui Rick. Listele dinăuntru... ceilalți suspecți pe care ți se cere să-i testezi și apoi să-i retragi — îi cunosc pe toți. Făcu o pauză, înainte de a continua: Am

venit aici împreună, cu aceeași navă plecată de pe Marte. Nu și Phil Resch el a mai întârziat o săptămână, timp în care i s-a implantat o memorie sintetică.

Dintr-o dată, bărbatul tăcu. Ori, mai curînd, *androidul* tăcu...

— Ce-o să facă în clipa cînd va afla? întrebă Rick.

— N-am nici cea mai vagă idee, răspunse Garland cu vocea parcă venită din depărtări. Din punct de vedere abstract, pur intelectual, ar trebui să fie ceva interesant. Poate că mă va ucide, apoi se va omorî și el; poate te va ucide și pe dumneata.... E posibil să omoare pe oricine se va ivi, om sau android, înțeleg că asemenea lucruri se întîmplă, cînd e vorba de o falsă memorie. Cînd crezi că ești om...

— Deci, cruțîndu-mă, îți asumi un risc!

— Oricum e un risc faptul de a scăpa de sub control și de a veni pe Pămînt, unde nu sîntem considerați egali nici măcar cu animalele. Unde orice vierme sau orice păduche de lemn este mai bun decît noi toți la un loc. Enervat, Garland își mușcă buza inferioară. Poziția dumitale ar fi mai sigură dacă Phil Resch ar trece Testul Boneli, dacă singurul ce ar da greș aș fi eu. În felul acesta, rezultatele ar fi previzibile: pentru Resch, eu aș constitui doar o pradă bună de „retras” cît mai curînd posibil. Dar așa, nici dumneata nu ești într-o postură mai bună, 'Deckard. De fapt, stai tot atît de rău ca și mine. Știi unde am greșit în presupunerile mele? Probabil că Resch a venit aici *mai devreme*; în mod sigur a venit mai devreme. Într-un cu totul alt grup, fără nici o legătură cu al nostru. La venirea mea, el avea deja o poziție solidă în cadrul Interpolului. Am riscat în privința raportului primit de la laborator, ceea ce n-ar fi trebuit să fac sub nici o formă. Crams, desigur, și-a luat același risc...

— Polokoff a fost la un pas de a reprezenta pentru mine sfîrșitul, spuse Rick.

— Da, se întîmplă ceva ciudat cu el. Nu cred că avea același tip de creier cu al nostru; posibil să fi fost supraîncărcat și reparat de mîntuială — o structură alterată, nefamiliară pînă și nouă. Un creier bun însă. Chiar foarte bun.

— Cînd am sunat la mine acasă, întrebă Rick, de ce n-am dat peste nevastă-mea?

— Toate liniile noastre video sînt trucate. Reorientate în așa fel, încît să facă apel în alte birouri din această clădire. Operăm într-o instituție homeostatică, Deckard. Sîntem o buclă închisă,

• 99

ruptă de restul orașului San Francisco. Îi cunoaștem pe ceilalți, dar ei, despre noi, nu știu nimic. Cîteodată, o persoană izolată, cum ești dumneata, pătrunde pînă aici sau — tot ca în cazul dumitale — *este adusă* aici, pentru propria noastră securitate. Gesticula nervos în direcția ușii: Iată-l și pe zelosul bărbos Phil Resch-, înapoindu-se cu aparatele lui grozave! Nu-i așa că-i deștept? Gata să distrugă trei vieți — pe a sa, pe-a mea și, probabil, și pe-a dumitale.

— Voi androidzii, constată Rick, nu prea vă ajutați în situații critice...

— S-ar părea că ai dreptate, pufni Garland. Că ne lipsește talentul specific pe care-l aveți voi, oamenii. Se numește, pa-re-mi-se, empatie.

Ușa biroului se deschise și Phil Resch se profila în cadrul ei, purtînd cu el un instrument din care atîrnau niște fire.

— Iată-ne și aici! exclamă el, închizînd ușa. După ce băgă aparatul în priză, se așeză la loc, în fotoliu.

Din spatele biroului, Garland ridică mîna dreaptă, îndrep-tînd-o spre Resch. Instantaneu, atît Rich Deckard, cît și celălalt vînător-de-recompense se aruncară la podea. Din cădere, Phil Resch scoase pistolul și, cu o mișcare rapidă, trase asupra inspectorului.

Raza laser, orientată cu precizia dată de ani îndelungați de antrenamente, despică în două craniul lui Garland, al cărui trup se prăbuși înainte. Un laser miniaturizat i se rostogoli din mină pe suprafața biroului. O clipă, cadavrul se legănă în fotoliu, apoi

alunecă într-o parte, zdrobindu-se de podea asemenea unei sacoșe cu ouă.

— A uitat că asta mi-e meseria, spuse Resch, ridicându-se de jos. Aproape că pot să prevăd ce are de gând un android. Presupun că și dumneata la fel. .

Lăsa deoparte arma, se aplecă și examină plin de curiozitate cadavrul fostului șef.

— Ce ți-a spus cît timp am fost plecat?

— A recunoscut că e android. Și a mai spus că dumneata...

Rick amuți brusc, în timp ce creierul îi lucra cu febrilitate, calculînd și selectînd variantele.

— ... că dumneata o să-l descoperi peste cîteva minute, sfîrși el.

— Nimic altceva?

— Ba da, că această clădire e plină de androizi.

Resch rămase pe gânduri.

— O să ne fie greu la amîndoi să ieșim de-aici. Oficial, eu am dreptul să plec ori de cîte ori vreau, evident. Și să iau cu mine și un arestat.

Rămase în așteptare, trăgînd cu urechea; de dincolo de ușa

100

biroului nu răzbătea nici un sunet.

— Cred că n-au auzit nimic, spuse el. Se pare că în această încăpere nu există nici un microfon ascuns, care să transmită totuî. așa cum ar trebui.

Cu un gest prudent, înghionti cadavrul androidului cu vîrfurile pantofului.

— Remarcabil ce capacitate psionică îți dezvoltă meseria asta; am știut dinainte de a deschide ușa biroului că are să tragă în mine. Cîstit vorbind, sînt surprins că nu te-a omorît cît timp am fost plecat după aparat.

— Aproape că era s-o facă, zise Rick. Multă vreme m-a amenințat cu arma. Se gîndise și la asta. Dar era îngrijorat din pricina dumitale, nu dintr-a mea.

— Unde apare vînătorul-de-recompense, androizii dispar, declamă Resch, cu o voce gravă. Îți dai seama, nu-i așa, că va trebui să te întorci la Operă și s-o retragi pe Luba Luft înainte ca vreunul dintre cei de aici să aibă timp s-o prevină despre cele întîmplăte. *Să-l prevină*, aș zice. Îi consideri pe androizi niște obiecte?

— Cîndva am făcut-o, zise Rick. Pe vremea cînd uneori mă sîcîia conștiința în privința muncii pe care trebuia s-o îndeplinesc; m-am apărat gîndindu-mă la ei în felul ăsta. Dar acum cred că nu mai e necesar. În regulă, am să mă duc direct la Operă. Presupunînd că poți să mă scoți de-aici.

— Să zicem că-l așezăm pe Garland la biroul lui, spuse Resch; țiri trupul neînsuflețit al androidului înapoi în fotoliu, aranjîndu-i brațele și picioarele în așa fel încît, la o privire superficială, să aibă un aer cît mai natural cu putință — evident, cu condiția ca nimeni să nu intre în birou. Apăsînd butonul in-tercomului, Phil Resch anunță secretara:

— Inspectorul Garland a cerut să nu fie deranjat sub nici o formă în următoarea jumătate de oră. Lucrează la ceva ce nu suportă amînare.

— Am înțeles, d-le Resch!

Ridicînd degetul de pe butonul intercomului, Phil Resch se adresă lui Rick:

— O să te leg de mine cu cătușele, pe' timpul cît vom mai rămîne în clădire. Bineînțeles, atunci cînd vom ajunge la aerogli-sor, o să-ți dau drumul. Scoase o pereche de cătușe, un capăt îl prinse de mîna lui Rick, celălalt — de propria sa încheietură. Haide, să terminăm o dată cu toată povestea asta... Își îndreptă umerii, respiră adînc și deschise ușa biroului.

Pretutindeni, în picioare sau la mesele de lucru, polițiștii în uniformă își vedeau de treburile zilnice; nimeni nu le acordă celor doi vreo atenție, în vreme ce străbăteau anticamera, spre ascensor.

— Lucrul de care mi-e teamă, spuse Resch, pe cînd așteptau sosirea liftului, este ca Garland să nu aibă implantat în gît vreun circuit de alarmă pentru cazurile de deces. Deși... Ridică din umeri. M-aș fi așteptat să funcționeze pînă acum; altfel înseamnă că nu prea valorează mare lucru.

Sosi ascensorul; alți cîțiva polițiști, bărbați și femei cu o înfățișare greu de descris, ieșiră din cabină vorbind cu voce tare și traversară holul, chemați fiecare de îndatoririle lui. Nici ei nu le acordară atenție fugarilor.

— Crezi că Departamentul la care lucrezi o să mă angajeze și pe mine? întrebă Phil Resch cînd ușile se închiseră; apăsă pe butonul indicînd acoperișul și liftul începu să urce în tăcere. La urma urmei, în clipa asta nu mai am nici un fel de slujbă, ca să nu spunem mai mult.

— N-nu... nu văd care-ar fi impedimentul? rosti Rick, precaut. Atîta doar că avem deja doi vînători-de-recompense. Trebuie să-i spun, gîndi el. E crud și lipsit de etică să n-o fac. D-le Resch, ești android! Scoate-mă din locul în care ne aflăm și-ți voi da răsplata: ești exact ceea ce amîndoi detestăm mai mult. Esența a ceea ce sîntem obligați să distrugem.

— Nu reușesc să înțeleg, spuse Phil Resch. Nu pare posibil. Timp de trei ani am lucrat sub conducerea androizilor. Dar de ce n-am bănuit nimic — vreau să spun nu îndeajunsa să întreprind ceva?

— Poate că nu durează chiar de-atunci. Poate că s-au infiltrat de curind.

— Au fost aici tot timpul. Garland a fost superiorul meu încă de la început, în urmă cu trei ani.

— Conform celor spuse de el, zise Rick, au venit pe Pămînt cu toții odată. Și nu e vorba de trei ani, ci doar de cîteva luni.

— Atunci a existat cînd va un Garland autentic, spuse Phil Resch. Undeva, pe parcurs, a fost înlocuit. Fața lui netedă ca a unui rechin se strîmbă, în încercarea de a înțelege. Sau poate că... poate că mi-a fost implantat un sistem de falsă memorie. Poate că doar *mi-l amintesc* pe Garland în toată perioada asta. Dar.. Chipul, scaldat acum de o suferință crescîndă, i se zbătea spasmodic. Numai androizii sînt înzestrați cu false sisteme de memorie. La oameni ele s-au dovedit ineficiente.

Ascensorul se opri; ușile se dădură în lături și acoperișul clădirii poliției li se înfățișă dinainte, pustiu, cu excepția cîtorva vehicule parcate ici și colo.

— Iată și mașina mea, arătă Phil Resch, descuind la repezeală ușile unui aeroglisor din apropiere și împingîndu-l pe Rick înăuntru. Se așeză, la rîndul lui, la volan și porni motorul, în clipa următoare, se înălțaseră deja în aer și virînd spre nord se îndreptau către clădirea Operei. Preocupat, Phil Resch con-

102

ducea din reflex; gîndurile, devenite din ce în ce mai sumbre, continuau să-i capteze atenția.

— Ascultă, Deckard, spuse el deodată. După ce-o vom retrage pe Luba Luft.. vreau ca dumneata să-mi... Vocea, aspră și chinuită, i se frînse. Știi despre ce e vorba. Aplică-mi testul Bo-neli sau scala aia a dumatiale pentru determinarea empatiei. Trebuie să știu adevărul!

— Putem să ne îngrijim de asta și mai tîrziu, rosti Rick, evaziv.

— Nu vrei s-o faci, nu-i așa? îl privi Phil Resch, cu o înțelegere acută. Presupun că știi care vor fi rezultatele; probabil că Garland ți-a spus ceva. Unele fapte pe care eu nu le știu.

— O sa fie greu s-o eliminăm pe Luba Luft, chiar dacă sîntem doi, spuse Rick. Mă depășește chiar și pe mine. Mai bine să ne îndreptăm atenția numai asupra acestui fapt...

— Dar nu e vorba doar de false structuri de memorie, continuă Phil Resch. Am

acasă un animal; unul adevărat. O veveriță... Și țin la ea, Deckard. În fiecare afurisită de dimineață îi dau de mîncare și-i schimb hîrțile — înțelegi, îi curăț cușca — iar apoi, seara, cînd mă întorc acasă, îi dau drumul prin apartament și ea aleargă peste tot. În cușcă are o roată; ai văzut vreodată o veveriță alergînd în interiorul unei roți? Fuge, și fuge. roata se învîrte, dar veverița rămîne mereu în același loc. Lui Buffy pare totuși să-i placă...

— Cred că veverițele nu sînt prea deștepte, zise Rick.

După care își continuară zborul fără alte cuvinte, în tăcere.

DOISPREZECE

La Operă, Rick Deckard și Phil Resch fură informați că repetiția luase sfîrșit. Iar d-ra Luft plecase.

— A spus încotro se duce? îl întrebă Phil Resch pe unul dintre manipulanții de decoruri, arătîndu-i legitimația de polițist.

Omul o studie cu atenție.

— La muzeu. Spunea că vrea să vadă retrospectiva Edvard Munch. Mîine ia sfîrșit.

Iar Luba Luft, gîndi Rick în sinea lui, o să sfîrșească astăzi. În vreme ce mergeau de-a lungul trotuarului, Phil Resch întrebă:

— Ce pronostic dai? A șters-o; n-o s-o găsim la muzeu.

— Poate, rosti preocupat Rick.

Ajunseră la clădirea muzeului, pe a cărei ușa se afla afișul expoziției cu lucrările lui Munch și pătrunseră înăuntru. Peste puțin timp, se plimbau agale printre tablouri și xilografuri. Era lume multă, inclusiv un grup de elevi; vocea stridentă a profesoarei ce-i însoțea răsuna în toate încăperile expoziției și Rick își spuse: Iată cum te-ai aștepta să vorbească și să arate un android. În nici un caz ca Rachael Rosen și ca Luba Luft. Și nici ca bărbatul de lîngă el. Or, mai curînd, *obiectul* de lîngă el.

— Ai auzit vreodată, ca un android să aibă acasă un ani-, mal?

Dintr-un motiv nelămurit, Rick simți nevoia să fie cinstit pînă la brutalitate; probabil că începuse deja să se pregătească pentru evenimentele viitoare.

— În două din cazurile pe care le cunosc, androidii posedau animale pe care le îngrijeau. Dar asta se întîmplă rar. Din cîte am putut să aflu, în general se termină cu un eșec; androidul nu este capabil să mențină animalul în viață. Exceptînd reptilele și

104
insectele, animalele au nevoie de un mediu plin de căldură ca să se dezvolte.

— Unei veverițe i-ar trebui așa ceva? O atmosferă plină de afecțiune? Pentru că Buffy o duce bine, cu blana ei lucioasă ca a unei vidre. În fiecare zi o țesăl și o pieptăn.

Phil Resch se opri în fața unei picturi în ulei, privind-o atent. Tabloul înfățișa o creatură chinuită, lipsită de păr, cu un craniu de forma unei pere inversate, cu mîinile astupîndu-i urechile într-un gest de oroare, cu gura căscată într-un uriaș țipăt mut. Unde concentrice ale suferinței creaturii, ecouri ale strigătului ei, se revărsau în aerul ce-o înconjura; bărbatul (sau femeia) devenise o parte a propriului său urlat. Își acoperise urechile ca să nu-I mai audă. Creatura stătea pe un pod și nimeni altcineva nu se zărea în preajmă; în izolarea ei țipa, separată de propriul urlat — sau, poate, în pofida lui.

— După asta a făcut o xilografură, comentă Rick, citind bilețelul fixat sub tablou.

— Mă gîndesc, spuse Phil Resch, că așa trebuie să se simtă un android. Desenă prin aer spiralele, vizibile în pictură, ale țipătului creaturii. Eu nu mă simt astfel, deci

poate că nu sînt... Se întrerupse, căci mai multe persoane trecură prin fața tabloului ca să-l privească.

— *Iat-o pe Luba Luft*, arătă Rick și Phil Resch se opri din sumbra lui introspecție, menită să-l dezvinovățească. Se îndreptară spre femeie cu pași măsurați, fără să se grăbească, ca și cum n-ar fi avut nimic de făcut; ca de obicei, păstrarea unei atmosfere obișnuite era un lucru vital. Ceilalți oameni, neavînd cunoștință de existența în mijlocul lor a androizilor, trebuiau protejați cu orice preț — chiar cu riscul ca hăituitul să scape.

Cu un catalog în mîină, Luba Luft, îmbrăcată în niște șalvari lucicși și o vestă împodobită cu fir auriu, stătea privind absorbită tabloul dinaintea ei: înfățișa o fată tînără pe marginea unui pat, cu brațele împreunate și cu o expresie de mirare uimită și de înfiorare șovăielnică întipărită pe chip.

— Vrei să ți-l cumpăr? i se adresă Rick Lubei Luft; în picioare, lîngă ea, o strînse ușor de cot, cu o mișcare relaxată, în-formînd-o astfel că e în puterea lui — că nu trebuie să-și dea prea multă osteneală ca s-o captureze. De cealaltă parte, Phil Resch îi puse și el mîna pe umăr și Rick văzu capătul umflat al armei-laser. Polițistul nu mai avea intenția să riște, nu și după cvasi-eșecul avut cu inspectorul Garland.

— Nu e de vînzare! îl privi Luba Luft, neatentă, apoi, recu-noscîndu-l, tresări violent; ochii ei își pierdură culoarea și fața i se albi, devenind cadaverică, de parca s-ar fi aflat în pragul descompunerii. Sau ca și cum viața i s-ar fi retras instantaneu în adîncul trupului, lăsîndu-l pradă distrugerii mecanice.

105

— Credeam că te-au arestat. Vrei să spui că *ți-au dat drumul*?

— D-ră Luft, vi-l prezint pe dl. Resch. Phil Resch, dînsa este binecunoscuta cîntăreață de operă Luba Luft. Apoi, adre-sîndu-se din nou femeii: Copoiul care m-a arestat e android. La fel era și superiorul lui. Cunoști — cunoșteai — pe un anume inspector Garland? El mi-a spus că ați venit aici în grup, cu aceeași navă.

— Departamentul poliției de unde ai cerut ajutor, interveni Resch, cel cu baza de operații în Mission Street, este forma de organizare prin care cei din grupul vostru mențin legătura. Se simt chiar suficient de siguri, ca să angajeze drept vînatore-de-re-compense un om. Evident că...

— Tu? întrebă Luba Luft. Tu nu ești om. Nu mai mult de-cît mine. Ești tot android...

Trecu un moment de tăcere, apoi Phil Resch spuse cu o voce joasă, dar controlată:

— O să ne ocupăm și devasta, la timpul potrivit. Hai s-o ducem la mașină, se adresă el lui Rick.

Încadrînd-o de o parte și de alta, o împinseră spre ușa ascensorului. La început, Luba Luft se împotrivi, dar rezistența ei nu era una adevărată; după toate aparențele, se resemnase. Rick mai văzuse și înainte la androizi o asemenea comportare, în momente cruciale. Forța vitală, dar artificială, care-i anima, părea să se frîngă odată împinsă prea departe... cel puțin la unii dintre ei. Dar nu la toți.

Ba chiar putea să reizbucnească, și mai puternic.

Totuși androizii — din cîte constatase — aveau în ei o dorință înnăscută de a trece neobservați. În clădirea muzeului, cu atîția oameni roind prin jur, Luba Luft nu va încerca să facă nimic. Adevărata întîlnire — pentru ea probabil și ultima — urma să aibă loc în aeroglisor, unde nimeni altcineva nu-i putea vedea. Singură, cu o iuțeală înfiorătoare, Luba Luft își putea lăsa deoparte inhibițiile. Rick se pregăti pentru acel moment — și nu se mai gîndi la Phil Resch. Cum spusese și el, problema sa . avea să-și găsească rezolvarea la timpul potrivit.

În capătul coridorului, lîngă ascensoare, fusese amenajat un mic stand de carte; se vindeau reproduceri și albume de artă. Luba Luft se opri în fața lui, șovăind.

— Ascultă, îi spuse ea lui Rick. Culoarea îi revenise în obraji; chiar dacă pentru

scurt timp, arăta din nou vie. Cumpără-mi o reproducere a tabloului pe care-l priveam când m-ați găsit. Acela cu fata șezînd pe marginea patului.

După o scurtă pauză, Rick îi ceru vînzătoarei — o femeie între două vîrste, cu păr cenușiu, lins și cu o gușă enormă:

— Aveți o reproducere după tabloul „Pubertate” al lui

106

Munch?

— Numai în album, răspuse vînzătoarea, punîndu-i dinainte un volum arătos, cu coperti lucioase. Costă douăzeci și cinci de dolari.

— Îl iau.

Se scotoci după portofel.

— Fondurile pe care mi le acordă departamentul n-ar putea fi depășite nici peste un milion de ani, spuse . Phil Resch.

— Sînt banii mei, preciza Rick. Îi dădu femeii bancnotele, luă albumul și-l întinse Lubei Luft. Și-acum, să mergem! se adresă el androidei și lui Phil Resch.

— E foarte frumos din partea dumitale, aprecie Luba Luft, pe cînd intrau în lift; Există ceva foarte ciudat și, totodată, înduioșător la voi, oamenii. Un android n-ar fi făcut niciodată una ca asta. Îi aruncă lui Phil Resch o privire înghețată. El n-ar fi făcut-o, cum spuneam, nici într-un milion de ani. Continua să-l privească pe Resch, de astădată cu o ostilitate și o aversiune evidente. Nu-mi plac androizii, urmă ea. Încă de cînd am sosit aici, de pe Marte, viața mea a constat în imitarea unei existențe umane, în a face același lucru ca și ea, în a acționa ca și cum aș avea gîndurile și pornirile unui om. În ceea ce mă privește, am imitat o formă de viață superioară... N-a fost la fel și pentru tine, Resch? N-ai încercat să fii...

— Nu-ți permit! Bărbosul băgă mîna în buzunarul hainei, bîjbîind după armă.

— Stai, spuse Rick și-l înșfacă de mînă. Phil Resch se feri, eschivîndu-se.

— Testul Boneli, îi reaminti Rick.

— S-a stabilit deja că e android, răspuse Resch. Nu-i nevoie să mai așteptăm.

— Bine, dar să-l retragi numai pentru că te-a ironizat... Dă-mi arma!

Se luptă să-i smulgă laserul din mînă. Acesta rămase totuși în posesia lui Phil Resch, care se dădu înapoi, descriind un cerc în interiorul ascensorului, cu atenția îndreptată numai asupra Lubei Luft.

— Atunci, e-n regulă, zise Rick. Retrage-o! Omoar-o în clipa asta. Arată-i că are dreptate! Apoi, însă, văzînd că Resch vorbea serios strigă: Așteaptă!

Phil Resch trase. În același moment, Luba Luft, cu spaima vînatului înnebunit care încearcă să scape, se răsuci și se îndoii, căzînd la pămînt. Raza laserului își greși inițial ținta, dar Resch o îndreptă spre podea, săpînd o gaură strimță, tăcută, în stomacul androidei. Luba Luft începu să țipe; zăcea ghemuită lîngă peretele ascensorului și țipa. Exact ca în tablou, gîndi Rick și scoțînd propriul laser îi puse capăt suferințelor. Trupul Lubei

107

Luft căzu grămadă, cu fața înainte. Nici măcar nu tremura. Cu raza armei, Rick arse sistematic albumul pe care i-l cumpăraseră cu cîteva clipe mai devreme, transformîndu-l într-o cenușă întunecată. Făcu acest lucru meticolos, fără să spună nimic. Phil Resch îl urmărea fără să înțeleagă, cu o expresie de perplexitate pe figură.

— Ai fi putut să păstrezi cartea, spuse el, cînd totul fu gata. Te-a costat...

— Crezi că androizii au suflet? îl întrerupse Rick.

Cu capul plecat într-o parte, Phil Resch îl privi încă și mai uimit*

— Pot să-mi permit această pierdere, zise Rick: Pînă în momentul de față, am cîștigat trei mii de dolari și n-am ajuns încă nici la jumătate.

— Ai pretenții asupra lui Garland? întrebă Phil Resch. Dar eu l-am omorît, nu tu.

Și pe Luba Luft la fel.

*— Nu poți încasa recompensa, răspuse Rick. Nici de la Departamentul tău, nici de la agenția noastră. Iar când o să ajungem la mașină, o să-ți administrez fie Testul Boneli, fie Testul Voigt-Kampff, după care mai vedem noi. Chiar dacă nu figurezi pe lista mea.

Cu mâinile tremurânde, deschise valijoara, răscolind hîrțile mototolite.

— Nu, nu ești trecut aici. Deci, în mod'legal, nu pot să reclam nici o recompensă în ceea ce te privește; ca să mă aleg cu ceva, o să trebuiască să-i reclam pe Luba Luft și pe Garland.

— Ești sigur că sînt android? Asta ți-a spus Garland?

— Asta mi-a spus.

— Poate că mințea, zise Phil Resch. Ca să ne despartă, așa cum sîntem acum. Am fi nebuni, dacă le-am permite s-o facă; ai avut dreptate cu Luba Luft — n-ar fi trebuit s-o las să mă scoată din fire în asemenea hal. Trebuie că sînt peste măsură de susceptibil. Lucru normal, presupun, la un vîntător-de-recom-pense; și tu ești probabil la fel. Dar ascultă-mă: oricum am fi retras-o pe Luba Luft, peste o jumătate de oră — încă o jumătate de oră, și gata! N-ar fi avut timp să se uite peste albumul pe care i l-ai dat. Cred că nu trebuia să-l distrugi, e o risipă inutilă. Nu-ți pot urmări raționamentul; și cred că știu de ce: nu are nimic rațional în el.

— Am să mă las de toată afacerea asta, zise Rick.

— Și de ce-ai să te apuci?

— De orice. De încheierea de asigurări, cum se presupunea că face Garland. Sau voi emigra. Da, da — dădu el din cap. O să plec pe Marte.

— Totuși, cineva trebuie să se ocupe și *de asta*, insistă Phil Resch.

108

— Pot folosi androizi. E mult mai bine dac-o fac androizii. Eu nu mai pot; îmi ajunge. Luba Luft era o cîntăreață minunată, care-ar fi putut fi utilă lumii noastre. E o nebulie...

— E necesar. Amintește-ți, doar: ca să reușească să scape de *acolo*, ei își omoară stăpîinii. Dacă nu te-aș fi scos din clădirea aia de pe Mission Street, te-ar fi ucis și pe tine. Asta voia Garland din partea mea; pentru asta m-a chemat în biroul lui. Iar Polokoff n-a fost cît pe-acî să te sugrume? La fel și Luba Luft... Nu facem decît să ne apărăm; sînt aici, pe planeta noastră — străini, ilegali, prefăcîndu-se a fi...

— Polițiști, zise Rick. Vîntători-de-recompense...

— Foarte bine! Aplică-mi Testul Boneli! Poate că Garland a mințit. Asta și cred — falsele memorii nu sînt chiar atît de bune. Ce spui de veverița mea?

— Ah, da, veverița. Uitasem de ea.

— Dacă sînt android și-o să mă ucizi, zise Phil Resch, atunci îți rămîne veverița. Uite; îți dau scris, ți-o las moștenire.

— Androizii nu pot lăsa nimic moștenire. Pentru că nu pot avea nimic al lor.

— Atunci o iei pur și simplu.

— Poate doar așa, răspuse Rick. Liftul ajunsese acum la primul etaj; ușile se deschiseră. Rămîi aici, cu Luba; mă duc să chem o patrulă care s-o ducă la palatul de Justiție. Trebuie să i se facă analiza măduvei spinării.

Zări cabina unui telefon, intră, introduse moneda și cu degete nesigure formă numărul. Între timp, un grup de gură-cască, ce așteptase pînă atunci ascensorul, se adună în jurul lui Phil Resch și a cadavrului Lubei Luft.

Fusese cu adevărat o cîntăreață superbă, își spuse el la sfîrșitul convorbirii, agățînd receptorul în furcă. Nu înțeleg; cum poate constitui un asemenea talent o amenințare pentru societatea noastră? Dar nu era vorba de talent, își răspuse tot el; ci de ea însăși. La fel ca în cazul lui Phil Resch. Este o amenințare în exact același mod,

pentru aceleași motive. Așa că în clipa de față nu pot să mai dau înapoi...

Ieșind din cabina telefonului, își croi drum prin mulțime, înapoiindu-se la trupul neînsuflețit al androidei. Cineva pusese o haină deasupra; nu era haina lui Resch. Acesta stătea deoparte, fumînd preocupat un trabuc cenușiu.

— Sper din toată inima ca testul să demonstreze că ești android, îi spuse Rick, apropiindu-se.

— Mă urăști cu adevărat, constată uimit Phil Resch. Așa, dintr-odată; nu m-ai urît cînd eram în Mission Street. Nici cînd ți-am salvat viața...

— Înțeleg stilul... Modul în care l-ai lichidat pe Garland și apoi cel în care ai omorît-o pe Luba Luft. Nu procedezi ca

109

mine; nu încerci să... La dracu'! exclamă el. Știu ce este. Îți place să ucizi. Tot ce-ți trebuie, e doar pretextul. Dac-ai fi avut unul, m-ai fi terminat și pe mine. D-asta te-ai agățat de posibilitatea ca Garland să fie android: îl făcea bun de omorît. Mă întreb ce-ai să faci cînd o să eșuezi la Testul Boneli? Ai să-ți pui singur capăt zilelor? Uneori, androidii fac asta.

Situația era însă destul de rară.

— Da, o să am grijă atunci, spuse Phil Resch. Tu nu va trebui să întreprinzi nimic, în afară de a-mi aplica testul.

Sosi și patrula poliției; dinăuntru mașinii săriră doi indivizi care începură să-și facă loc prin mulțime. Unul dintre ei îl recunosc pe Rick și—1 salută cu o înclinare a capului. Deci putem merge, realiză Rick. Problema noastră de aici s-a rezolvat... În sfîrșk...

În vreme ce se înapoiau la Operă, pe al cărei acoperiș își lăsaseră parcat aeroglisorul, Resch îi spuse:

— Am să-ți predau arma acum. Ca să nu-ți faci griji în privința reacției mele la rezultatele testului. Și pentru propria ta securitate.

Îi înmîină laserul. Rick îl luă.

— Și cum ai să te sinucizi fără armă? întrebă el. Dacă nu treci testul?

— Îmi voi opri respirația.

— Pentru numele lui Dumnezeu, exclamă Rick. Așa ceva nu se poate...

— La androidi nu există blocarea automată a nervilor vagi, cu"m există la om, zise Phil Resch. Nu te-au învățat asta la antrenamente? Eu am aflat cu mulți ani în urmă...

— Dar să mori în felul acesta..., protestă Rick.

— Nu doare. Cu ce te deranjează?

— E...

Gesticulă, incapabil să găsească vorbele potrivite.

— Nu cred că va fi totuși nevoie s-o fac, continuă liniștit Phil Resch.

Urcară împreună pe acoperișul Operei.

— Aș prefera să folosești Testul Boneli, spuse Resch, așezîndu-se la volan și închizînd portiera.

— Nu pot. Nu știu să evaluez rezultatele.

Ar trebui să mă bazez pe tine în interpretarea datelor, urmă Rick, în gînd. Și asta este exclus...

— O să-mi spui adevărul, nu-i așa? îi ceru Phil Resch. Ai să-mi spui dacă sînt android?

— Bineînțeles.

— Vreau cu adevărat să știu. *Trebuie* să știu. Își aprinse din nou trabucul, foindu-se în fotoliul mașinii, încercînd să se simtă cît mai în largul lui. Evident, nu reuși. Chiar, ți-a plăcut tabloul

110

Ia care se uita Luba Luft? întrebă el. Mie nu mi-a spus nimic. Realismul în artă nu mă interesează. Îi iubesc pe Picasso și..

— „Pubertate” datează din 1894, răspunse scurt Rick. Pe-a-tunci nu exista nimic altceva în afara realismului. Trebuie să ții cont de asta.

— Dar celălalt, cu omul care-și astupă urchile și urlă — acela nu era figurativ...

Deschizînd valijoara, Rick scoase dinăuntru” echipamentul necesar testului.

— Pare complicat, observă Phil Resch. Cîte întrebări trebuie să pui înainte de_ a obține un rezultat?

— Șase sau șapte. Îi întinse discul adeziv. Lipește-ți-l pe obraz! Apasă bine! Acum lumina... Îi regla fasciculul. Trebuie să stea tot timpul fixată în interiorul pupilei. Nu te mișca; ține globul ocular cît mai rigid cu putință!

— Fluctuații ale reflexelor, spuse prompt Phil Resch. Dar nu la stimuli fizici; nu masori dilatația, de exemplu. Ci modificările survenite la unele întrebări verbale; ceea ce noi numim „tresărire spontană”.

— Crezi că o poți controla?

— Acum, nu. În cele din urmă, probabil că da. Dar nu și amplitudinea inițială; asta e dincolo de controlul conștient. Dacă n-ar fi fost... Se întrerupse. Dă-i drumul! Sînt nervos; scu-ză-mă dacă vorbesc prea mult.

— Vorbește ce vrei! spuse Rick. Și cît poțtești, dacă simți nevoia — continuă el în gînd. Îi era indiferent.

— Dacă testul va dovedi că sînt android, murmură Phil Resch, îți vei recăpăta încrederea în rasa umană. Dar, din moment ce nu se va întîmpla astfel, îți sugerez să-ți crezi de pe acum un sistem de idei care să țină cont de...

— Iată prima întrebare, îl întrerupse Rick. Acele de pe cele două cadrane se agitară, în timp ce aparatura intra în funcțiune. Timpul de reacție este un factor, deci răspunde cît poți de repede.

Selectă din memorie o întrebare de început. Testul, încetul cu încetul, ajunsese în plină desfășurare...

Cînd terminară, Rick rămase multă vreme tăcut. Apoi, începu să-și adune instrumentele, înghesuindu-le la loc în vali-joară.

— După expresia feței tale, știu care e rezultatul, spuse Phil Resch; oftă adînc, sub imperiul unei ușurări absolute, lipsite de greutate, aproape convulsive. O.K.! Poți să-mi dai arma înapoi!

Întinse mîna, cu palma deschisă, așteptînd.

— Ai avut dreptate în privința motivelor lui Garland, spuse Rick. E un lucru sigur. Voia să ne învrăjbească, exact cum ai presupus.

111

Se simțea epuizat — fizic, dar și psihic.

— Ți-ai făurit un sistem nou de idei? întrebă Phil Resch. Unul care să mă considere drept o parte a rasei umane?

— Există un neajuns în capacitatea ta empatică. Unul pe care noi nu-l testăm. Este vorba de simțămintele față de an-droizi.

— Bineînțeles că nu testăm așa ceva!

— Dar ar trebui!

Nu se gîndise niciodată la asta, nu simțise nici uri fel de em-patie față de androizii pe care-i ucidea. Presupusese întotdeauna că psihicul său percepea androizii drept niște mașini inteligente — așa cum i se prezentau și cu ajutorul simțurilor. Totuși, în contrast cu Phil Resch, la el se manifestase o diferență. Instinctiv, simți că dreptatea era de partea sa. Empatie față de o construcție artificială? se întrebă. Ceva care doar pretinde că e viu? dar Luba Luft părusese a trăi *la modul cel mai autentic*; nu adoptase nici unul dintre aspectele simulării.

— Îți dai seama ce s-ar întâmpla dacă i-am include pe an-droizi în gama noastră de identificare empatică, așa cum facem, de pildă, cu animalele? întrebă netulburat Phil Resch.

— N-am mai putea să ne apărăm pe noi înșine.

— Exact. Exemplarele acestea noi, Nexus-6..., s-ar năpusti asupra noastră și ne-ar face una cu pământul. Și tu, și eu — toți vînătorii de recompense, de fapt — stăm între androizii Nexus-6 și umanitate; o barieră care le separă pe amîndouă. Mai mult de-atît...'

Se opri, observînd că Rick scotea iarăși aparatura de testare.

— Credeam că întrebările s-au terminat.

— De data asta, vreau să-mi pun mie însumi una, îl lămuri Rick. Și vreau să-mi spui ce înregistrează indicatoarele. Să-mi dai numai datele; calculul îl fac eu.

Își potrivi discul adeziv pe obraz, aranjă fasciculul de lumină pînă cînd îi pătrunse direct în ochi.

— Ești gata? Urmărește cadranele. Dăm la o parte intervalul de timp; vreau doar ordinul de mărime.

— Cu multă plăcere, Rick, spuse Phil Resch. pe un ton plin de amabilitate.

— Cobor cu liftul, împreună cu un android pe care tocmai l-am capturat, își povesti Rick, cu voce tare. Și deodată, fără nici un avertisment, cineva îl ucide.

— Nici un răspuns deosebit, remarcă Phil Resch.

— Ce indică acele?

— Stîngul — 2,8. Dreptul — 3,3.

— Androidul este femeie, continuă Rick.

— Acum acele au urcat la 4.0 și, respectiv, la 6,0.

— Ajunge, spuse Rick. Îndepărtă de pe față discul plin 'de

112

sîrme și stinse fasciculul luminos. Este un răspuns empatic accentuat, explică el. Aproximativ la fel cu acelea arătate de un subiect uman la majoritatea întrebărilor. Cu excepția extremelor, a celor cu adevărat patologice... de pildă, cea avînd legătură cu pielea de om folosită în scopuri decorative.

— Și interpretarea?

— Sînt capabil să resimt empatie față de anumiți androizi specifici. Nu pentru toți — ci doar pentru unul sau doi.

Pentru Luba Luft, de exemplu, își zise în gînd. M-am înșelat, deci. Nu există nimic nenatural sau inuman în reacția lui Phil Resch; *cu mine* e ceva în neregulă.

Mă întreb dacă un alt om a avut vreodată un asemenea sentiment față de un android...

Desigur, reflectă el. așa ceva poate să nu mai apară nici'o-dată în munca mea; poate fi o anomalie, un lucru avînd, de pildă, legătură cu pasiunea mea pentru *Flautul fermecat*. Și pentru vocea Lubei Luft, în fapt pentru întreaga ei carieră. Cu siguranță, pînă acum nu i se mai întîmplase una ca asta; sau, cel puțin, în așa fel încît el să-și dea seama. De exemplu, nu se întîmplase cu Polokoff. Nici cu Garland. Iar dacă Phil Resch s-ar fi dovedit android, I-aș fi doborît fără să simt absolut nimic, mai ales după moartea Lubei Luft.

Cu atît mai mult în ce privește distincția între autenticele ființe vii și alcătuirile umanoide. În ascensorul de la muzeu, își spuse Rick, aveam alături două creaturi — un om și un android... iar sentimentele mele erau reversul celor dorite. Reversul celor cu care sînt obișnuit — și pe care sînt *obligat* să le simt.

— Te-au depășit evenimentele, Deckard, zise Phil Resch.

Constatarea păru să-l amuze.

— Ce-ar trebui să fac? întrebă Rick

— Singurul leac e să faci dragoste.

— Dragoste?

— Pentru că ea — sau el, androidul — era atrăgătoare, mă rog, atrăgător... Nu ți s-a mai întâmplat una ca asta pînă acum? Întrebă Phil Resch. Pe noi ne-au învățat că e o problemă esențială în hăituirea androizilor. Nu știi, Deckard, că unii bărbați din colonii au drept metrese androide?

— E împotriva legii, își aminti Rick.

— Bineînțeles. Majoritatea fanteziilor în materie de sex sînt însă ilegale. Și totuși oamenii continuă să le practice...

— Dar ce spui despre... nu despre sex, despre iubire?

— Iubirea e un alt nume pentru sex.

— Și iubirea de țară? Întrebă Rick. Dragostea pentru muzică?

— Dacă e vorba de dragoste pentru o femeie sau o an-

113

droidă, tot sex se cheamă. Trezește-te, Deckard! Ai curajul să te privești pe tine însuși! Voi ai să te culci cu o androidă —nimic mai mult. Cîndva, la începuturile carierei mele de vînător-de-recompense, am resimțit și eu dorința asta. N-o lăsa să te doboare; în cele din urmă te vei vindeca. S-a întâmplat că ai inversat doar ordinea. N-o ucide — sau nuli de față cînd este ucisă — ca apoi să te simți atras fizic de ea. Fă altfel...

Rick îl privi fix:

— Vrei să spui... Întîi mă culc cu ea...

— ...și abia după aceea o retragi, încheie Phil Resch. Continuă să zîmbească — în răs păr, împietrit.

Ești un bun vînător-de-recompense, gîndi Rick. O dovedește atitudinea ta. Dar oare *eu* sînt?

Pe neașteptate, pentru întîia oară în viață, începuse să se îndoiască.

TREISPREZECE

Ca un arc de foc pur, J.R. Isidore se avîntă cu aeroglisorul lui pe cerul după amiezei tîrzii, întorcîndu-se acasă după terminarea slujbei. Mă întreb dacă fata va mai fi acolo, medita el. În apartamentul acela vechi, molipsit de ferfeniță ca de o boală, o și văd urmărind-o la televizor pe Mathala Prietenoasă și tremu-rînd de frică ori de cîte ori își imagina că cineva coboară scările holului. Inclusiv eu, presupun.

Cu puțină vreme în urmă se oprise la o băcănie cu mărfuri de contrabandă. Pe fotoliul de lîngă el, sacoșa cu delicatose — fasole bătută, piersici coapte, camembert — se legăna de co-lo-colo, pe măsură ce Isidore accelera sau frîna motorul mașinii; din pricifia încordării, în seara aceea conducea cam dezordonat. Iar aeroglisorul reparat de mîntuială tușea și se zbătea, cum făcuse și înainte de revizia generală, timp de luni de zile... Dracu' să-l ia! își spuse.

Mirosul de piersici și de brînză inundase cabina vehiculului umplîndu-i lui Isidore nările. Numai rarități, pentru care cheltu-ise salariul pe două săptămîni — luat în avans de la dl. Sloat. În plus, sub bancheta aeroglisorului, unde nu se putea rostogoli și sparge, clichetea o sticlă cu vin de Chablis — cea mai mare raritate dintre toate. O păstrase într-un seif de la Bank of America, cramponîndu-se să n-o vîndă, indiferent cît i se oferise, pentru cazul în care într-un ultim, tardiv și îndelungat moment avea să întîlnească și el o fată. Ceea ce nu se întîmplase; nu — pînă acum.

Acoperișul lipsit de viață, plin de gunoaie, al clădirii unde locuia, îi dădu, ca întotdeauna, o senzație de deprimare. Parcur-gînd distanța pînă la lift, renunță să mai

tragă cu ochiul; se concentra doar asupra prețioasei sacoșe și a sticlei, asigurându-se că

115

nu calcă pe resturi și că nu va reveni, printr-o simplă căzătură, la statutul de sărăntoc avut până atunci. Când liftul sosi scârțîind, îl luă și coborî — nu pînă la apartamentul lui, ci la nivelul imediat inferior, unde se instalase noua locatară, Pris Stratton. Și iată-l în fața ușii, ciocnind în ea cu sticla de vin, în timp ce inima-i bătea mai-mai să-i spargă pieptul.

— Cine e? Vocea ei, înăbușită de grosimea ușii, dar totuși clară. Ton înspăimîntat, dar tăios ca o lamă.

— Sînt eu, J.R. Isidore, răspuse el, precipitat, adoptînd noua autoritate dobîndită de curînd prin intermediul videofonu-lui d-lui Sloat. Am adus cu mine cîteva delicatose cu care cred că vom putea încropi o cină mai mult decît rezonabilă.

Ușa se întredeschise; Pris, fără să fi aprins lumina în spatele ei, aruncă o privire în holul slab luminat.

— Ai o voce diferită, zise ea. Mai matură.

— Am avut de rezolvat cîteva probleme de rutină astăzi, la slujbă. Ca de obicei... dacă ai pp-p-putea să mă lași în-n-năun-tru...

— ...ai să-mi împui capul cu ele.

Deschise totuși ușa, exact atît cît îi trebui lui ca să intre. Apoi, cînd văzu ce aducea, scoase o exclamație și chipul i se aprinse de o bucurie exuberantă, ca de spiriduș. Dar tot atît de fără de veste, o amărăciune mortală îi traversă trăsăturile, împietrindu-le. Voioșia îi dispăru.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el; duse pachetele și sticla de vin în bucătărie, așezîndu-le pe unde se nimerea, apoi se grăbi înapoi, în cameră.

Pe un ton alb, Pris îi răspuse:

— Le strici degeaba cu mine...

— De ce?

— Oh... Dădu din umeri, plimbîndu-se fără țintă prin încăpere, cu mîinile înfipite în buzunarele fusteii grele, demodate. Odată și-odată, am să-ți povestesc... Ridică privirile și—1 fixă indiferentă: Oricum, a fost un gest frumos din partea dumitale. Acum aș vrea să pleci. N-am chef să văd. pe nimeni.

Cu mișcări nehotărîte, se îndreptă către ușa ce dădea spre hol; abia-și tîra pașii, de parcă rezerva de energie i s-ar fi risipit dintr-odată. Părea epuizată.

— Știi ce se întîmplă cu dumneata, spuse el.

— Da? în timp ce deschidea ușa holului, vocea-i deveni încă și mai goală, inutilă și nepăsătoare.

— Nu ai nici un prieten. Arăți mult mai rău decît azi-dimineață; asta pentru că...

— Am prieteni. Brusc, vocea îi deveni autoritară; își recăpătase în mod evident vigoarea. Sau, cel puțin, *am avut*. Șapte la număr. Atîția eram la început, dar de-atunci vînătorii-de-recom-

116

pense au avut timp să-și facă treaba. Așa că unii dintre prietenii mei — dacă nu chiar toți — sînt deja morți. Se îndreptă spre fereastră, unde privi afară, la întuneric și la cele cîteva lumini răzlețe, răspîndite ici și colo. S-ar putea să fiu singura rămasă în viață dintre toți opt. Da, cred că ai dreptate...

— Ce-i acela un vînător-de-recompense?

— Adevărat, vouă, oamenilor, vi se ascund lucrurile astea. Un vînător-de-recompense este un ucigaș căruia i se dă o listă cu numele victimelor. Primește o sumă — o mie de dolari e cifra obișnuită, înțeleg — pentru fiecare ins doborît. De obicei, are contract cu Municipalitatea unui oraș, prin urmare obține și un salariu. Păstrat însă. la un nivel foarte scăzut, astfel ca individul să fie interesat de ceea ce face.

— Vorbești serios? întrebă Isidore.

— Da, încuviință ea din cap. Te referi la faptul dacă sînt sigură că-l interesează totul? Bineînțeles, îl interesează. Mai mult, îi face plăcere.

— Cred că greșești, zise Isidore. Nu auzise în viața lui de un asemenea lucru. Matahala Prietenoasă, de pildă, nu-l pomenise niciodată. Nu corespundea cu etica actuală a Mercerismului, continuă el. Viața este un întreg; sau, cum spunea odinioară Sha-kespeare, „nici un om nu e o insulă”.

— Nu Shakespeare, John Donne.

Isidore gesticulă cuprins de agitație.

— E mai cumplit decît tot ce-am auzit vreodată. Nu poți chema poliția?

— Nu,

— Sînt pe urmele *tale*? Capabili să vină aici și să te ucidă? Înțelegea acum de ce acționase ea atît de tainic. Nu e de mirare — concluzionă — că ești speriată și că nu vrei să vezi pe nimeni, în sinea lui însă își spuse: trebuie să fie o halucinație. Probabil că fata e bolnavă psihic. Suferă de mania persecuției. E urmarea acțiunii prafului radioactiv asupra: creierului; posibil să facă parte și ea din categoria „specialilor”. Cu voce tare, spuse totuși altceva:

— O să-i dobor eu primul.

— Cu ce? Zirhbetul ei chinuit; dinții mici, albi, netezi.

— Am un permis pentru port de armă-laser. E ușor de obținut aici, unde nu întîlnești nici țipenie de om; poliția nu patrulează — ți se cere să te aperi singur.

— Și ce-o să se întîmple cînd dumneata o să fii la lucru?

— Am să mă învoiesc!

— E foarte frumos din partea dumentale, J.R. Isidore. Dar dacă vînătorii-de-recompense i-au doborît pe ceilalți, pe Max Polokoff și pe Garland, pe Luba, pe Kasking și pe Roy Baty...

Se întrerupse. Roy și Irmgard Baty... Dacă și ei sînt morți,

117

atunci într-adevăr nu mai contează. Prietenii mei cei mai buni... Dar de ce naiba n-am nici o veste de la ei?! Înjură furioasă. Intrînd în bucătărie, Isidore scoase din dulap farfuriile, cas-troanele și paharele prăfuite din pricina îndelungatei nefolosiri; începu să le spele în chiuvetă, sub jet de apă fierbinte, pînă cînd reuși să le curețe. În clipa aceea apăru și Pris, așezîndu-se la masă. Bărbatul destupă sticla de Chablis, împărți piersicile, și brînza, și fasolea bătută.

— Ce e chestia aia albă? Nu brînza, cealaltă...? Îi arată cu mîna.

— E făcută din boabe de soia sfărîmate. Mi-ar place să fi avut alături și niște... Se întrerupse roșind. Apoi adăugă: Cîndva se mîncea drept garnitură la friptura cu sos.

— Un android, murmură Pris. Acesta e genul de eroare pe care-o face un android. Și care-l dă de gol. Se ridică și veni să se așeze lîngă el; spre surpriza lui Isidore, îl strînse ușor de încheietură. Am să iau și eu puțină piersică, spuse ea. Cu gesturi precaute, luă între degetele-i subțiri o bucătică din fructul roza-liu, lunecos și plin de puf. Apoi, în timp ce mîncea, începu să plîngă. Lacrimi înghețate i se prelingeau pe obraji, pătîndu-i pieptul bluzei. Bărbatul nu știa ce să facă, așa că-și văzu de treabă, continuînd să împartă mîncarea.

— La dracu'! se răsti fata, furioasă. Îndepărtîndu-se de Isidore, păși încet, cu mersul măsurat, în jurul încăperii. Foarte bine, vezi, noi am trăit pe Marte. Așa am ajuns să-i cunosc pe androizi. Glasul îi tremura, dar reuși totuși să continue; în clipa aceea, părea un lucru vital pentru ea să aibă cui povesti.

— Iar de pe Pămînt, singurii cunoscuți, concluzionă Isidore, sînt tovarășii tăi, foștii emigranți...

— Ne știam unul pe altul dinainte de călătorie. Dintr-o așezare de lîngă New New

York, unde Roy Baty și Irmgard aveau un drugstore; el era farmacist, iar ea se ocupa de cosmetice, de creme și de unguente. Pe Marte se folosesc o mulțime de substanțe de protecție a pielii. Eu... Fata avu o ezitare. Eu am cumpărat diverse medicamente de la Roy — am avut nevoie de ele la început — pentru că... mă rog, este în orice caz un loc imposibil. Ți-a arătat cu mâna camera, apartamentul, cu un gest violent — asta e un nimic... Crezi că sufăr pentru că sînt singură? Pe naiba, toată planeta Marte e o mare de singurătate. Mult mai rău decît aici.

— Dar androizii nu ți-au ținut tovărășie? Am auzit o reclamă despre... Isidore se așeză la masă și începu să mănînce; la rîndul său, fata luă paharul de vin și sorbi din el, absentă. Am înțeles că androizii vă ajutau.

— Androizii, rosti Pris, sînt și ei singuri.

— Ți place vinul?

118

Ea așeză paharul pe masă.

— E bun.

— Singura sticlă pe care-am văzut-o de trei ani încoace'...

— Ne-am întors, continuă Pris, pentru că nimeni n-ar trebui să-și ducă viața acolo. E de neconceput pentru locuit, cel puțin în următorul milion de ani. Un loc atît de *vechi*... te simți ca în epoca de piatră. În fine, la început am luat medicamente de la Roy; am trăit numai cu ajutorul acestui nou calmant sintetic, si-lenizina. Apoi l-am întîlnit pe Horst Hartman, care pe vremea aceea ținea un magazin filatelic, unde vindea timbre rare; ai atîta timp liber acolo, încît ți trebuie neapărat un hobby, ceva care să te absoarbă la nesfîrșit. Iar Horst a reușit să-mi trezească pasiunea pentru literatura pre-colonială.

— Vrei să spui pentru cărți vechi?

— Pentru povestiri despre călătorii spațiale, scrise înainte ca acestea să aibă loc.

— Cum ar putea exista scrieri despre călătorii în Cosmos, înainte de...

— Scriitorii, spuse Pris, au reușit s-o facă.

— Bine, dar pe ce bază?

— Pe baza imaginației. De foarte multe ori s-a întîmplat să dea greș. De exemplu, au scris despre Venus ca despre o junglă paradisiacă, înțesată de monștri uriași și de femei în platoșe strălucitoare. Îl privi întrebătoare. Nu ți se pare interesant? Femei trupeșe, cu părul blond, împletit în cozi lungi și cu pieptare lucioase de mărimea unor pepeni?

— Nu, răspunse el.

— Irmgard este blondă, zise Pris. Dar micuță de statură. Oricum, se poate face avere pe Marte din contrabanda cu literatură pre-colonială, cu cărți, filme și reviste vechi. Nu există nimic mai pasionant. Să citești despre orașe și întreprinderi industriale gigantice, despre o colonizare ca adevărat încununată de succes. Să-ți imaginezi ce-ar fi putut fi. Cu ce-ar fi trebuit să semene Marte. Canale...

— Canale! Isidore își aminti, destul de șters, că citise cîndva despre asta; în vremurile vechi, oamenii crezuseră în canalele de pe Marte.

— Străbăteau planeta în lung și-n lat, urmă Pris. Și mai erau și niște ființe venite din alte stele. Pline de o nesfîrșită înțelepciune. Apoi, povestiri despre pămînt, a căror acțiune se petrecea pe vremea noastră sau chiar mai tîrziu. În ele nu există pulberea radioactivă.

— Aș crede că asta te-ar face să te simți și mai rău, zise Isidore.

— Nu-i adevărat, i-o reteză Pris.

— Ai adus cu tine o astfel de scriere pre-colonială? Îi trecu

119

prin minte că ar trebui să citească și el așa ceva.

— Aici n-are nici o valoare, pentru că pe Pământ nebunia n-a prins niciodată. Oricum, există o mulțime de biblioteci, de-acolo le și obțineam — le furam din bibliotecile de pe Pământ și le expediam cu niște rachete automate pe Marte. Stai noaptea afară, învărtindu-te prin spațiile nesfârșite și deodată vezi o flacără — e racheta, izbindu-se de sol și împrăștiind pretutindeni reviste vechi, cu literatură pre-colonială. O avere... Bineînțeles, le citești pe toate, înainte de a le vinde. Subiectul o prinsese de-a binelea. Dintre toate...

O bubuitură răsună în ușa de la intrare.

Chipul lui Pris căpătă o paloare cadaverică. Șopti:

— Eu nu pot să deschid. Rămii unde ești; să nu faci zgomot. Trase cu urechea, încordată. Mă întreb dacă ușa e încuiată, șopti ea, abia auzit. Dumnezeuule, sper că da! ochii ei, sălbatici și dominatori, se fixară asupra lui cu insistență, ca și cum l-ar fi implorat să-i transforme dorința în realitate.

O voce îndepărtată, venind de pe palier, strigă:

— Pris! Ești acolo? o voce de bărbat. Sîntem noi, Roy și Irmgard. Am primit scrisoarea de la tine...

Ridicîndu-se, Pris se duse în dormitor, de unde apăru cu un stilou și cu o bucată de hîrtie; se așeză la masă, mîzgălind grăbită un mesaj:

DU-TE LA UȘĂ.

Isidore, cu gesturi precipitate, luă stiloul și scrise la rîndul lui:

CE SĂ LE SPUN?

Pris mîzgăli iarăși, furioasă:

VEZI DACĂ SÎNT ÎNTR-ADEVĂR EI.

Ridicîndu-se de pe locul său, Isidore traversă ursuz sufrageria. Cum aș putea să știu dacă sînt sau nu ei? Deschise ușa.

În holul slab luminat, se aflau două persoane — o femeie mică la trup, de o drăgălășenie stil Greta Garbo, cu ochi albaștri și cu părul gălbui și un bărbat solid, cu privire inteligentă, dar cu trăsături plate, mongoloide, care-i dădeau o înfățișare brutală. Femeia purta un șal la modă, cizme înalte, lucioase și pantaloni de formă conică; bărbatul se lăfăia într-o cămașă boțită și niște pantaloni murdari, care-i dădeau un aer de vulgaritate aproape intenționată. Îi zîmbi lui Isidore, dar ochii lui mici, aprinși, își păstrară forma oblică. *

— Căutăm..., începu femeia, apoi privirea i se mută dincolo de Isidore; fața i se destinse într-o expresie de încîntare și ea se repezi pe lîngă el, strigînd: Pris! Ce mai faci?

Isidore se întoarse: cele două femei tocmai se îmbrățișau. Se dădu la o parte și Roy Baty intră la rîndul său în încăpere, păs-trînd pe chip același zîmbet strîmb, discordant.

120

PAISPREZECE

— Putem vorbi? întrebă Roy, arătînd spre Isidore.

Radiind de fericire, Pris răspunse:

— Pînă la un punct, da. Apoi, adresîndu-se lui Isidore: Te rog să ne scuzi. Îi luă pe cei doi musafiri deoparte și discută cu ei pe un ton scăzut; după care toți trei se întoarseră cu fața către J.R. Isidore, care se simțea stingher și străin.

— Acesta e dl. Isidore, îl prezentă Pris. Dumnealui are grijă de mine. Cuvintele aveau o nuanță de sarcasm malițios; Isidore clipi încurcat. Vedeți? Mi-a adus alimente

naturale.

— Alimente, repetă Irmgard Baty, zbughind-o cu pași mici și vioi în bucătărie. Piersici, mai spuse ea, luându-și o lingură și un castron; îi zîmbi lui Isidore, în timp ce mînca asemenea unui animal, cu înghițituri mici și repezi. Un zîmbet diferit de acela al lui Pris, plin de o căldură simplă; fără nuanțe ascunse.

Simțindu-se atras de ea, Isidore o urmă în bucătărie.

— Ești de pe Marte, zise el.

— Da, am renunțat să mai stăm acolo. Avea o voce legănată, iar ochii albaștri îi seînteiau privindu-l, pătrunzători ca ai unei păsări. În ce clădire groaznică trăiți! Nimeni altcineva nu mai locuiește aici, nu-i așa? N-am mai văzut și alte lumini...

— Apartamentul meu e un etaj mai sus, spuse Isidore.

— Oh, am crezut că poate stați împreună...

Tonul lui Irmgard Baty nu era dezaprobat; în mod evident vorbea serios, spusele ei păreau mai curînd o afirmație.

Aspru, dar încă păstrîndu-și zîmbetul, Roy Baty zise:

— Ei bine, l-au omorît pe Polokoff.

Veselia care apăruse pe chipul lui Pris, la vederea prietenelor ei, se șterse dintr-odată.

— Și pe mai cine? întrebă ea.

121

— Pe Garland, continuă Roy Baty. Pe Anders și pe Gitchel. iar astăzi, doar cu puțin mai devreme, au ucis-o și pe Luba.

Comunică veștile ca și cum l-ar fi încercat o plăcere perversă. Ori ca și cum șocul suferit de Pris i-ar fi oferit satisfacție.

— Nu credeam c-o vor da gata pe Luba; îți amintești ce spunea mereu în timpul călătoriei?

— Prin urmare, zise Pris, am mai rămas...

— ...doar trei dintre noi, completă Irmgard. cu o grabă plină de teamă.

— De asta am venit aici, bubui vocea lui Roy Baty, plină de o nouă și neașteptată căldură; cu cît situația era mai rea, cu atît părea să se bucure mai mult. Isidore nu reușea să-l înțeleagă cu nici un chip.

— Oh, doamne, rosti Pris, copleșită.

— Da, l-au trimis pe anchetatorul acela, vînătorul-de-re-compense pe nume Dave Holden. spuse Irmgard, cuprinsă de agitație. Buzele ei părură să picure venin la rostirea numelui. Iar Polokoff a fost cît pe-aci să-l omoare.

— *Cît pe-aci*, repetă Roy, al cărui zîmbet devenise acum rînjit.

— Urmarea e că în clipa de față acest Holden se află în spital, continuă Irmgard. Evident, au dat atunci lista altui vînă-tor-de-re-compense, iar Polokoff a fost la un pas de a-l elimina și pe acesta. Din nefericire, pînă la urmă s-a întîmplat invers. După aceea, individul s-a dus s-o caute pe Luba; știm asta fiindcă ea a reușit să-l anunțe pe Garland, care a trimis pe cineva să-l aresteze pe vînătorul-de-re-compense și să-l aducă în clădirea de pe Mission Street. Înțelegi, Luba ne-a sunat după ce agentul lui Garland l-a ridicat pe polițist. Era sigură că totul va fi bine și că Garland are să-l lichideze pe intrus. Făcu o pauză, apoi adăugă: Dar bineînțeles, ceva n-a mers în Mission Street. Nu știm ce. Poate n-o să știm niciodată.

— Iar vînătorul ăsta de recompense are numele noastre? întrebă Pris?

— Da, cred că le are, spuse Irmgard. Dar nu știe unde sîntem. Roy și cu mine n-avem de gînd să ne mai întoarcem acasă; ara îndesat în mașină cît mai multe lucruri am putut și am ho-tărit să ne mutăm într-un apartament abandonat, din mizeria asta de cocioabă.

— E un lucru înțelept? întrebă Isidore, adunîndu-și curajul. Să fiți t-t-toți în același

l-l-loc?

— Păi, pe ceilalți i-au omorât, zise Irmgard, prozaică; și ea, ca și soțul ei, părea în mod ciudat resemnată, în pofida agitației superficiale pe care-o afișa. Toți, gândi Isidore, toți sînt ciudați. Simțea asta, fără a fi capabil să spună de ce. Ca și cum o *abstracțiune* neobișnuită și bolnăvicioasă le-ar fi pervertit proce-

122

sele mentale. Cu excepția, poate, a lui Pris; cu siguranță, ea era de-a dreptul înspăimîntată. Părea aproape firească, aproape naturală. Dar...

— De ce nu te muți cu el? întrebă Roy Boty, indicîndu-l pe Isidore. Ar putea să-ți ofere oarecare protecție.

— Un idiot? exclamă Pris. N-am de gând să trăiesc cu un idiot. Nările îi fremătară.

— Ești nebună să mai faci pe snoaba în vremuri ca astea, interveni Irmgard.

Vînătorii-de-recompense se mișcă repede; s-ar putea să încerce să termine totul în seara asta. S-ar putea să primească o bonificație dacă-și termină treaba pînă la...

— Pentru numele lui Dumnezeu, închideți ușa de la hol, exclamă Roy; se apropie și o trînti cu o izbitură a mîinii, apoi o înfăuie. Cred că ar trebui să te muți împreună cu Isidore, Pris, iar Irm și cu mine să rămînem aici, în aceeași clădire; numai astfel ne putem ajuta unul pe celălalt. Am în mașină componente electronice, resturi luate de pe navă. O să instalez o linie de microfoane prin care să ținem legătura și o să construiesc un sistem de alarmă pe care să nu-l putem deconecta decît noi patru. Este evident că falsele identități n-au mers, nici măcar în cazul lui Garland. Bineînțeles, el și-a pus capul în joc aducîndu-l pe vînătorul-de-recompense în clădirea de pe Mission Street; asta a fost o greșală. Iar Polokoff, în loc să se țină cît mai departe posibil de polițist, a ales contrariul. Noi n-o să mai facem așa; o să stăm deoparte.

Nu părea cîtuși de puțin îngrijorat; s-ar fi spus că situația îi trezise o energie aproape nebună.

— Cred că... Trase aer în piept, cu zgomot, atrăgînd atenția tuturor celor din încăpere, inclusiv a lui Isidore. *Eu* cred că există un motiv pentru care noi trei mai sîntem în viață. Dacă vînătorul ar fi ayut cea mai mică idee despre locul unde ne aflăm, și-ar fi făcut deja apariția. Esențialul în cazul vînătorii de recompense este să te miști cît mai repede posibil. Numai așa poți cîștiga.

— Iar dacă o să aștepte, încuviință Irmgard, noi ne vom furișa din fața lui, așa cum am făcut-o și pînă acum. Pariez că Roy are dreptate; individul are numele noastre, dar nu știe unde ne aflăm. Biata Luba; să-și aleagă tocmai clădirea Operei, locul acela descoperit... Nici o dificultate s-o găsești.

— Mă rog, zise Roy emfatic, ea și-a dorit asta; credea că va fi mai în siguranță în calitate de persoană publică.

— I-ai spus-o, de altfel, zise Irmgard.

— Da, încuviință Roy, i-am spus-o, cum și lui Polokoff i-am spus să încerce să treacă drept agent al Interpolului. Iar pe Garland l-am atenționat că e foarte posibil, chiar probabil, ca unul dintre propriii lui vînători-de-recompense să-i vină de hac.

123

Ceea ce s-a și întîmplat...

Se legăna pe călcîie, cu fața vîdind o profundă înțelepciune. Isidore interveni și el:

— Am înț-ț-țeles ascultîndu-l p-p-pe domnul B-Baty că dumnealui este c-c-conducătorul vostru f-f-firesc.

— O, da, Ray e un conducător, aprobă Irmgard.

— El a organizat ceva... excursia noastră de pe Marte pînă aici, adăugă și Pris.

— At-t-tunci, spuse Isidore, ai face m-m-mai bine să ascuți ce-ți s-s-spune. Vocea i se frînse, plină de speranță și încordare. Cred că ar fi g-g-grozav, Pris, dacă t-t-te-ai muta c-cu mine. Am să stau acasă cîteva zile — n-o să mă mai duc la slujbă. Tocmai

urma să-mi iau concediu. Așa o să mă conving că ești în siguranță.

Poate că Milt, care era foarte inventiv, îi va proiecta o armă pe care s-o poată folosi. Ceva plin de imaginație, capabil să-i nimicească pe vînătorii-de-recompense... orice-ar fi ei. Avea o impresie sumbră, nedeslușită, furișă: impresia unei entități necruțătoare, care purta cu ea o listă și un pistol, mișcîndu-se ca un automat prin searbădă și birocratică meserie de a ucide. O entitate fără emoții și fără chip; o ființă care, odată omorîtă, era imediat înlocuită cu alta asemănătoare. Și tot așa, pînă cînd toți cei vii și reali erau împușcați.

Incredibil faptul că poliția nu poate face nimic, gîndi el. *Oamenii ăștia trebuie să fi comis ceva*. Poate că au emigrat pe Pă-mînt în mod ilegal. Ni s-a spus — și la televiziune se vorbește mereu — să raportăm orice aterizare a unei nave în afara ram-pelor aprobate. Poliția trebuie să stea continuu de veghe.

Dar chiar și-așa nimeni nu mai ucide în mod deliberat. Este contrar Mercerismului.

— Idiotul, zise Pris, mă place.

— Nu-i mai spune așa, Pris, o rugă Irmgard, privindu-l pe Isidore plină de compasiune. Gîndește-te cum te^ar putea numi *el*.

Pris nu comentă în nici un fel. Expresia ei deveni enigmatică.

— Am să încep de îndată să instalez microfoanele, spuse Roy. Irmgard și cu mine rămînem în apartamentul ăsta. Pris, tu mergi cu dl. Isidore. Se îndreaptă spre ușă, cu o viteză uimitoare la un om de gabaritul lui. Deveni o pată ce dispăru pe ușa care se trînti la loc, odată deschisă. În clipa aceea, Isidore avu o vremelnică și ciudată halucinație: văzu un schelet de metal, o platformă cu cabluri, și circuite, și baterii, și turele, și angrenaje — după care silueta șleampătă a lui Roy Baty se șterse din vedere. Isidore simți că-i vine să rîdă; se stăpîni plin de nervozitate. Se simțea uluit.

124

— Un om de acțiune, rosti Pris, distantă. Ce păcat că e atît de nepriceput cînd are de-a face cu chestiuni de mecanică!

— Dacă vom scăpa cu bine, răspunse Irmgard severă, ca și cum ar-fi certat-o, totul va fi datorită lui Roy.

— Dar oare mai merită? vorbi Pris, mai mult ca pentru sine. Ridică din umeri, apoi încuviință din cap, în direcția lui Isidore. O.K., J.R. O să mă mut cu tine și o să poți să mă protejezi.

— Să *v-v-vă* protejez, replică imediat Isidore.

Solemnă, cu o voce joasă, ca de ceremonie, Irmgard Baty îi spuse:

— Vreau să știi că-ți apreciem foarte mult gestul, d-le Isidore. Ești primul prieten pe care cineva dintre noi l-a găsit aici, pe Pămînt. E foarte frumos din partea dumitale; poate cîndva ne vom putea revanșa.

Se strecură pînă la el și—1 bătă ușurel pe braț.

, — Ai cumva vreo carte pre-colonială pe care aș putea s-o citesc? o chestiona el.

— Poftim? Irmgard Baty o privi întrebătoare pe Pris.

— Revistele acelea vechi, o lămuri fata; își adunase cîteva lucruri să le ia cu ea, dar Isidore îi săltă legătura din brațe, simțind din plin strălucirea pe care și-o dă satisfacția unui țel împlinit. Nu, J.R. N-am adus nici una cu noi, din motivele pe care și le-am explicat.

— O să m-m-mă duc la bi-bi-bibliotecă m-mîine, spuse el, ieșind în hol. Și-o să iau cîteva, s-s-s-avem ce citi, eu și cu t-t-tine, ca s-să mai ai și altceva de f-f-făcut, nu numai s-să aștepți.

O conduse pe Pris în apartamentul lui de la etaj — așa întunecat, și pustiu, și neaerisit, și călduț cum era; după ce lăsă lucrurile fetei în dormitor, se întoarse imediat și aprinse aragazul, luminile și televizorul, pe singurul canal care mai funcționa.

— Îmi place, zise Pris, pe același ton detașat și distant, de pînă atunci. Rătăci prin

cameră, cu mâinile vîrîte în buzunarele fustei; în contrast cu reacția ei mărturisită, o expresie ursuză, aproape îndreptățită în nemulțumirea ei gradată, îi apărură pe chip.

— Ce s-a întîmplat? o întrebă el, în timp ce-i așeza lucrurile pe canapea.

— Nimic.

Se opri în fața ferestrelor, dădu în lături draperiile și privi posacă afară.

— Dacă te gîndești la faptul că sînt pe urmele tale..., începu Isidore.

— E un vis, spuse Pris. Provocat de medicamentele pe care

125

mi le-a dat Roy.

— P-p-pardon?

— Crezi într-adevăr că există vînători-de-recompense? - — Dl. Baty spunea că v-au ucis prietenii.

— Roy Baty este la fel de nebun ca și mine, zise Pris. Excursia noastră s-a desfășurat între locul în care ne aflăm și un spital de boli nervoase de pe Coasta de Est. Sîntem cu toții schizofrenici, avem o existență anormală din punct de vedere emoțional — „aplatizare a afectelor”, așa se numește. În plus avem halucinații colective.

— Nici n-am crezut că e adevărat, rosti el, plin de ușurare.

— De ce n-ai crezut? Se întoarse ca să-i vadă fața; privirea ei cercetătoare era atît de severă, încît Isidore simți cum roșește.

— P-p-pentru că asemenea lucruri nu s-se întîmplă. Gu-gu-guvernul nu omoară pe nimeni, niciodată, indiferent de crima comisă. Iar mercerismul...

— Da, zise Pris, dar dacă nu ești om, situația e cu totul alta.

— Nu e adevărat. Chiar și animalele — țtiparii, și popîndăii, și șerpicii, și păianjenii — sînt sacre.

— Deci nu poate fi adevărat, nu-i așa? întrebă Pris, conti-nuînd să-l privească fix. Cum spunea, chiar și animalele sînt protejate de lege. Toate formele de viață. Tot ce e organic și șerpuiește, se agită, se ascunde, zboară, mișună sau depune ouă sau...

Se întrerupse căci pe ușa deschisă a apartamentului apăruse Roy Baty, cu un snop de sîrme foșnind în urma lui.

— Insectele, zise el, fără să se arate jenat de faptul că le surprinsese discuția, sînt în mod special sacrosancte. Ridicînd un tablou de pe peretele sufrageriei, atașă un mic dispozitiv electronic de cuiul de fixare; se dădu înapoi privi, apoi reamplasă pictura la locul ei.

— Și acum semnalul de alarmă. Legă la un loc sîrmele atîr-nînde, care conduceau la un ansamblu complicat. Li-l arătă lui Pris și lui John Isidore, cu același zîmbet discordant pe buze: Dispozitivul de alarmă! Firele astea intră sub covor; ele formează antena ce va semnala prezența unui... Ezită un moment. A unei entități dotate cu activitate cerebrală, spuse el ambiguu, alta decît noi patru.

— Deci sună, recapitulă Pris. Și-apoi? Tipul va fi înarmat. Nu putem să ne repezim asupra lui și să-l mușcăm, mortal.

— Ansamblul, continuă Roy, are în cuprinsul său un aparat Penfield. Cînd se cuplează alarma, el radiază o stare de panică pentru... pentru intrus. Doar dacă acesta nu acționează foarte rapid — și e în stare — panica va fi enormă: am dat butonul la maximum.' Nici o ființă umană nu poate rămîne în preajmă mai

126

mult de cîteva secunde. În asta constă natura fricii: în mișcări necontrolate, într-o fugă fără sens și în spasme musculare și nervoase. Ceea ce, conchise el, ne va da posibilitatea să-i venim de hac. Lucrul, repet, e posibil. Depinde cît de bun se arată individul.

— Dar pe noi alarma nu ne va afecta? întrebă Isidore.

— Așa e, zise Pris. Pe Isidore îl va afecta.

— Și ce-i cu asta? se miră Roy, terminându-și treaba. Vor fugi amândoi de-aici, cuprinși de panică. Dar chiar și în aceste condiții ne va rămîne timp să acționăm. Iar pe Isidore nu-l vor ucide; nu e pe lista lor. Tocmai de aceea poate fi folosit ca momeală.

— Ceva mai bun nu ești capabil să realizezi, Roy? întrebă brusc Pris.

— Nu, răspunse el. Nu sînt capabil.

— O s-să fiu în stare s-s-să-mi iau o armă mî-mî-mîne, se bîlbîi Isidore.

— Și e sigur că prezența lui Isidore nu va scoate din funcțiune sistemul? întrebă Pris. La urma urmei, el e... știi tu.

— I-am compensat undele cefalice, explică Roy. Suma lor nu va declanșa nimic; pentru asta va mai fi nevoie de încă un om. O ființă...

Cu o expresie încruntată, îl privi pe Isidore, dîndu-și seama de sensul celor spuse.

— Sînteți androizi, zise Isidore. Dar nu-i păsa; pentru el era totuna. Înțeleg acum de ce vor să vă omoare, continuă. De fapt. nu sînteți ființe vii.

În clipa de față, totul căpăta sens. Vînătorul-de-recompense. uciderea prietenilor lor, călătoria spre Pămînt, toate acele precauții...

— Cînd am folosit cuvîntul „om”, îi spuse Roy Baty lui Pirs, l-am folosit greșit.

— E-adevărat, d-le Baty, spuse Isidore. Dar ce importanță are cuvîntul, în ceea ce mă privește? Vreau să spun că eu sînt un „special”, nici pe mine nu mă tratează prea bine, de exemplu nu pot emigra. Se trezi dîrdîind ca o frunză în vînt. Nu puteți veni să locuiți aici. Eu nu sînt în stare să... reuși, în cele din urmă, să-și recapete calmul.

După o pauză, Roy Baty spuse laconic:

— Nu ți-ar fi plăcut pe Marte. Aici ai tot ce-ți trebuie.

— Mă întrebam cît timp va trece pînă să-ți dai seama, i se adresă Pris lui Isidore. Sîntem deosebiți, nu-i așa?

— Asta e ceea ce i-a trădat, probabil, pe Garland și pe Max Polokoff, zise Roy. Erau al naibii de siguri că vor trece neobservați. La fel și Luba.

— Dumneata ești un intelectual, spuse Isidore; îl excita ia-127

răși faptul că înțelesese. Excitare și mîndne... Gindești abstract și nu Gesticula, iar vorbele parcă i se izbiră unele de altele, ca de obicei. Îmi doresc să fi avut un coeficient de inteligență ca al dumitale; atunci aș fi putut trece testul, n-aș mai fi fost o „min-te-de-găină”. Cred că ești foarte deștept; aș putea învăța multe de la dumneata.

După un răstimp, Roy Baty anunță:

— O să termin totuși sistemul de alarmă.

Continuă să lucreze.

— Încă nu înțelege, rosti Pris cu voce ascuțita și subțire, ca de stentor, pentru ce am părăsit planeta Marte. Ce am făcut noi acolo?

— Ceea ce n-am mai putut suporta să facem, mormăi Roy Baty.

În picioare, în cadrul ușii deschise, stătea acum Irmgard Baty" o remarcă abia în timp ce vorbea:

— Nu cred că trebuie să ne facem griji în privința d-lui Isi-dore rosti ea, convinsă; se apropie grăbită de acesta privind-l drept în ochi. Așa cum spunea, nici el nu se bucura de un tratament grozav. Iar ceea ce am făcut noi pe Marte, nu-l interesează' ne știe și ne place — o astfel de acceptare emoțională este totul pentru el. Ne vine greu să înțelegem una ca asta. totuși e-adevărat.

Apropiindu-se și mai mult de Isidore, îi spuse, sfredelindu-l din priviri:

— Ai putea cîștiga o mulțime de bani, denunțindu-ne. Ți dai seama? Se întoarse către soțul ei; Vezi. realizează asta. și totuși n-o să spună nimic!

— Ești un erou, Isidore, zise Pris. O garanție a rasei dumitale.

— Dacă ar fi android, vorbi Roy convins, ne-ar denunța mîne dimineață, în jur de ora zece. Și-ar părăsi slujba și cu asta. basta. Sînt copleșit de admirație.

Tonul lui nu putea fi descifrat; Isidore, cel puțin, nu reuși să-l pătrundă.

— Și ne-am imaginat că aceasta va fi o lume lipsita de prietenie, o planetă cu figuri ostile, toate îndreptate împotriva noastră. Rîse iarăși, în hohote.

— Mie nu mi-e deloc teamă, zise Irmgard.

— Ar trebui să-ți fie. pînă în vârful unghiilor, spuse Roy.

— Haideți să votăm, propuse Pris. Așa cum făceam pe navă, cînd aveam vreo neînțelegere.

— Bine acceptă Irmgard. eu n-o să mai spun nimic. Dar dacă respingem propunerea asta. nu cred că vom niai găsi un alt om care să ne ajute. Dl. Isidore este un... Căută cuvîntul.

— Un special, completă Pris. .

128

CINCISPREZECE

Votul se desfășură solemn și plin de ceremonie.

— Rămînem aici, spuse cu fermitate Irmgard. În acest apartament și în această clădire.

— Eu votez pentru uciderea lui Isidore și mutatul în altă parte, zise Roy Baty. Și el, și nevastă-sa se întoarseră în direcția lui Pris. John Isidore făcu același lucru.

Cu o voce înceată, fata spuse:

— Votez pentru rămînerea noastră aici. Apoi adăugă, ceva mai tare: Cred că pericolul reprezentat de faptul că J.R. știe adevărul e compensat prin aceea că avem mare nevoie de el. Evident, nu putem trăi în mijlocul oamenilor fără să fim descoperiți; din cauza asta au murit Polokoff, și Garland, și Luba, și Anders. Din cauza asta au murit toți.

— Poate că au făcut tocmai ceea ce facem noi acum, zise Roy Baty. S-au încrezut într-o anumită ființă umană despre care au gîndit că era altfel decît celelalte. Specială, cum ai spus.

— Nu știm asta, obiectă Irmgard. A fost doar un complex de împrejurări. Mă gîndesc că ei, ei... Făcu un gest. S-au învîrtit de colo-colo. Ori au cîntat pe scenă, ca Luba. Fiindcă noi credem... am să-ți spun eu în ce credem, Roy. Într-un lucru care ne-a îndus pe toți în eroare; credem în blestemata noastră de inteligență superioară! își privi soțul, în timp ce sîni ei mici și ascuțiți se ridicau și coborau cu repeziciune. Sîntem atît de *deștepți* — Roy, ești pe cale să faci asta chiar acum, naiba să te ia, în clipa de față faci pe deșteptul!

— Cred că Irm are dreptate, zise Pris.

— Deci ne legăm viața de un anormal, de un degenerat..., începu Roy, apoi renunță. Sînt obosit, constată el, simplu. A fost o călătorie lungă, Isidore. Aici, însă, n-o să stăm multă

129

vreme. Din păcate...

— Sper, exclamă Isidore, fericit. Pot să vă ajut ca șederea voastră pe Pămînt să fie cît mai plăcută.

Se simțea sigur pe spusele lui. I se păru un lucru ușor, punctul culminant al întregii sale vieți — și al noii autorități pe care o manifestase în ziua aceea la slujbă, cînd vorbise la videofon.

De îndată ce termină programul zilei, Rick Deckard traversă în zbor orașul,

îndreptându-se către zona unde se aflau cele cîteva clădiri ale marilor negustori de animale, cu vitrinele lor uriașe și cu firmele posomorite. Starea depresivă ieșită din comun, nouă și îngrozitoare, care-l chinuise în tot cursul zilei, încă nu-l părăsise. Plimbarea printre animale și vînzătorii acestora părea singurul punct slab în carapacea deznădejdiei, o fisură prin care era capabil s-o înșface și s-o doboare. În trecut, oricum, prilejul de a vedea animalele, de a_ adúlmecca urma afacerilor cu rriize uriașe însemnase foarte mult pentru el. Poate că va fi la fel și-acum.

— Da, domnule, i se adresă amabil un nou vînzător de animale, elegant îmbrăcat, văzîndu-l cum se uită, cu un soi de privire sticloasă, plină de umilință, la cuștile cu exponate. Ați găsit ceva care să vă placă?

— O mulțime, confirmă Rick. Ceea ce mă încurcă este modalitatea de plată.

— Ne spuneți ce gen de afacere vă interesează, zise vînzătórul. Ce animal doriți să luați cu dumneavoastră acasă și cît anume vreți să plătiți pentru el. Vom înainta contractul directorului nostru comercial, care va fi bucuros să-și dea acordul.

— Am trei mii de dolari bani gheață, zise Rick. La sfîrșitul zilei ridicase de la Departament recompensa cuvenită. Cît costă, de pildă, familia aceea de iepuri?

— Domnule, în cazul în care plătiți pe loc trei mii, vă pot ajuta să obțineți ceva mai de soi decît o pereche de iepuri. Ce-ați spune de o capră?

— La capre nu m-am gîndit, recunosc Rick.

— Îmi este permis să vă întreb dacă noua ofertă reprezintă pentru dumneavoastră prea mult, d-le?

— Păi, nu am de gînd să depășesc trei miare, spuse Rick.

— Am bănuít asta, d-le, cînd ați pomenit de iepuri. Necazul cu ei este că toată lumea are așa ceva. Mi-ar plăcea să vă văd ajuns în rîndul categoriei căreia cred că-i aparțineți. Pe cuvînt, d-le, îmi păreți un om care-și poate permite să aibă o capră.

— Ce avantaje aș avea?

— Avantajul deosebit al deținerii unei capre, zise ferm vînzătorul de animale, este acela că o puteți învăța să împungă pe

130

oricine ar încerca s-o fure.

— Nu și dacă vor trage în ea cu o armă hipnotică și vor coborî apoi pe o scară de funie dintr-un aeroglisor încremenit în aer, zise Rick.

Vînzătorul, deloc tulburat, continuă:

— O capră este credincioasă stăpînului. Are un suflet liber, natural, pe care nici o cușcă nu-l poate înlănțui. Și mai există o trăsătură excepțională a caprelor, pe care probabil că n-o cunoașteți. De foarte multe ori, cînd îți investești banii într-un animal și-l iei cu tine acasă, descoperi, într-o bună dimineață, că a mîncat ceva radioactiv și a murit. O capră nu este deranjată de alimente semi-contaminate, poate mîncă orice, chiar și lucruri ce ar da gata o vacă sau un cal, ori — în mod special — o pisică. În calitate de investiție pe termen lung, avem convingerea că o capră — mai ales dacă este femelă — oferă avantaje de neînvinș unui proprietar de animale serios.

— Exemplarul acesta e femelă?

Remarcase o capră mare, neagră, stînd țepoasă în centrul cuștii; se apropie de ea, însoțit de vînzător. Era frumoasă, i se păru lui Rick.

— Da, d-le. O capră nubiană, neagră, după cum vedeți foarte mare. Un concurent superb în cadrul ofertei de anul acesta. Și v-o oferim la un preț atractiv, neașteptat de scăzut.

Școțîndu-și catalogul soios, Rick cercetă paginile referitoare la capra neagră, nubiană.

— Vreți să încheiați o afacere cu banii jos? întrebă vînzătorul. Sau oferiți și un alt animal în schimb?

— Cu banii jos, zise Rick.

Vînzătorul mîzgăli un preț pe o bucată de hîrtie, apoi, cu gesturi iuți, aproape furișe, i-o întinse lui Rick.

— Prea mult, obiectă acesta. Luă bilețelul și scrise dedesubt o cifră mult mai modestă.

— Nu vă putem lăsa capra la un asemenea preț, protestă vînzătorul. Scrise iarăși o sumă. Exemplarul pe care-l vedeți are mai puțin de un an; speranța lui de viață este foarte mare.

Îi arătă lui Rick noul preț.

— S-a făcut, acceptă polițistul.

Semnă contractul, plăti pe loc cei trei mii de dolari — întreaga sa recompensă — și după puțin timp se trezi lîngă aeroglisor, într-o stare aducînd mai mult a zăpăceală. În vreme ce angajații negustorului de animale încărcau în vehicul Iada în care se afla capra. Iată-mă și proprietarul unui animal, unul viu, nu o imitație electrică. Pentru a doua oară în viața mea...

Suma cheltuită, obligația asumată prin contract îl făcură să pălească; începu să tremure. Dar trebuia s-o fac, își zise. Întîm-plarea cu Phil Resch... *Trebuie să-mi recapăt încrederea, cre-*

131

dința în mine și în capacitățile mele. Altfel îmi voi pierde slujba.

Cu mîinile amorțite, porni aeroglisorul, îndreptîndu-se către casă, către Iran. O să se supere, reflectă el. Responsabilitatea o va speria. Și din moment ce stă acasă, o mulțime de sarcini îi vor reveni ei. Deznădejdea îl cuprinse iarăși.

Odată aterizat pe acoperișul blocului în care locuia, rămase un timp pe gînduri, încropind în minte o-poveste plină de autenticitate. Mi-o cere serviciul, se justifică, scărpinîndu-se pe spate. Prestigiul. Nu puteam continua așa, cu o oaie electrică; îmi submina moralul. Cred că merge să-i spun asta, decise el.

Sări jos din mașină și se opinti să coboare, de pe locul din spate, cușca în care se afla capra; suflînd din greu. reuși s-o așeze pe cimentul acoperișului. Izbită de colo-colo, capra îl privi cu ochi strălucitori, plini de inteligență, dar nu scoase nici un sunet.

Rick luă ascensorul pînă la etajul unde-și avea apartamentul, urmînd drumul binecunoscut, pînă în fața ușii.

— Bună, îl întîmpină Iran, ocupată cu pregătirea cinei în bucătărie. De ce-ai venit așa tîrziu?

— Hai pînă sus, o chemă el. Vreau să-ți arăt ceva.

— *Ai cumpărat un animal viu!* își scoase șorțul, își netezi părul, cu un gest reflex și-l urmă afară din casă; străbătura palierul cu pași mari, energici. N-ar fi trebuit s-o faci fără mine, șuieră femeia. Am dreptul să particip la o asemenea decizie, la cea mai importantă achiziție ce-o vom...

— Voiam să fie o surpriză, spuse el.

— Ai luat vreo recompensă astăzi, rosti Iran, pe un ton acuzator.

— Da, am retras trei androizi, răspunse Rick. Intră în lift și împreună o porniră spre înalțuri. A trebuit să-l cumpăr, continuă el. Ceva n-a mers cum trebuie azi; ceva legat de retragerea androizilor. N-aș mai fi putut să continui fără să-mi iau un animal.

Ascensorul atinsese acoperișul; Rick își conduse nevasta în întunericul de-afară, către cușcă; aprinzînd luminile — menținute pentru folosința tuturor locatarilor — arătă în tăcere în direcția caprei. Apoi așteptă reacția femeii.

— Oh, doamne, șopti Iran. Apropiindu-se de cușcă, privi înăuntru; după aceea îi dădu un ocol, examinînd capra din toate direcțiile.

— E cu adevărat vie? întrebă ea. Nu e electrică?

— Cît se poate de reală, o asigură Rick. Doar dacă nu m-au tras pe sfoară... (Dar

asta se întâmpla foarte rar. Amenda pentru fals ar fi fost imensă — de două ori și jumătate valoarea pe piață a animalului original.) Nu, nu m-au păcălit.

132

— E o capră, constată Iran. O capră neagră, de Nubia.

— Femelă, spuse mîndru Rick. Mai târziu, poate-o s-o și împerechem. Și vom obține, în plus, lapte, din care să facem brînză.

— Îți putem da drumul din cușcă? S-o punem în locul oii electrice?

— Trebuie ținută în pripon, zise el. Cel puțin cîteva zile.

— „Viața mea e dragoste și plăcere”, intonă Iran cu glas încet, ciudat. Un cîntec foarte, foarte vechi, de Josef Strauss. Îți amintești? Cînd ne-am întîlnit pentru prima oară... Îți puse mîna pe umăr, ușor, se aplecă și-l sărută. Multă dragoste și foarte multă plăcere, adăugă.

— Îți mulțumesc, îi spuse el, strîngînd-o la piept.

— Hai să dăm o fugă pînă jos și să-i mulțumim lui Mercer, mai bine. După aceea putem veni iarăși aici și să-i dăm caprei un nume; are nevoie de un nume. Poate găsești și o funie, ca s-o priponești.

Porni înainte, spre ascensor.

De lîngă iapa lui, pe care-o țesăla și-o curăța, vecinul Bill Barbour le strigă:

— Frumoasă capră aveți, d-le și d-nă Deckard. Felicitări! Bună seara, d-nă Deckard. Poate-o să vă facă și iezi; aș schimba mînzul meu pentru o pereche de iezi.

— Mulțumim, răspunse Rick, urmînd-o pe Iran, în direcția liftului. Asta-ți vindecă starea depresivă? o întrebă el. Pe mine mă liniștește.

— Bineînțeles, răspunse femeia. Acum putem admite față de oricine că oaia e falsă.

— Nu e nevoie s-o facem, zise el, precaut.

— Dar *putem*, insistă Iran. Înțelegi, acum nu mai avem nimic de ascuns; ceea ce ne-am dorit întotdeauna s-a îndeplinit. Ce vis!

Se înalță pe vîrfuri și-l sărută încă o dată, sprintenă; răsuflarea ei, sacadată și plină de pasiune, îl gîdilă pe gît. Apoi Iran întinse mîna să cheme ascensorul.

Ceva îl puse pe Rick în gardă. Ceva îl făcu să spună:

— Hai să nu mergem încă în apartament. Să stăm aici, lîngă capră. Stăm, ne uităm la ea, poate-i dăm și ceva de mîncare... Pentru început mi-au dat o traistă cu ovăz. Citim instrucțiunile de îngrijire a caprei; mi le-au dat și pe astea, fără să mai plătesc nimic. Poate-i spunem Euphemia.

Ascensorul sosise deja și Iran pășise nerăbdătoare în cabină.

— Așteaptă, o strigă el.

— Ar fi imoral să nu fuzionăm cu Mercer drept mulțumire, zise femeia. Am folosit astăzi aparatul de produs empatie și astfel am reușit să-mi mai înving puțin starea depresivă — doar

133

puțin, nu ca acum. O piatră tot m-a lovit însă, uite-aici! îi arătă încheietura mîinii, pe care Rick văzu o mică vînație întunecată. Și-mi amintesc că m-am gîndit cît de buni sîntem, cu mult mai buni, atunci cînd ne contopim cu Mercer. În ciuda durerii. Fizic, ne doare, dar spiritual sîntem împreună; i-am simțit pe ceilalți, din lumea întregă, pe toți cei ce- foloseau aparatul odată cu mine.

Ținu ușa liftului, să nu se închidă.

— Haide, Rick. Totul va dura doar cîteva clipe. Întotdeauna ai acceptat greu contopirea; vreau să transmiți tuturor celorlalți starea ta de-acum. Le-o datorezi. Ar fi imoral s-o păstrăm numai pentru noi.

Avea dreptate, desigur. Așa că Rick intră în cabină și coborîră încă o dată pînă la apartament.

În sufragerie, Iran apăsă grăbită butonul aparatului de produs empatie, cu fața animată de o bucurie crescîndă; se luminase aidoma lunii ce răsare.

— Vreau ca toată lumea să știe, îi spuse ea. Odată mi s-a întîmplat și mie asta; am pornit aparatul și-am dat peste cineva care tocmai își cumpărase un animal. Apoi într-o zi... Trăsăturile i se întunecară într-o clipită; plăcerea i se șterse. Într-o zi m-am trezit în legătură cu cineva al cărui animal murise. Dar noi, toți ceilalți, i-am împărtășit diferitele noastre bucurii — cu excepția mea, care, așa cum știi, n-aveam nici una — și asta l-a mai înveselit puțin. Am putea da chiar peste un sinucigaș potențial; ceea ce avem, ceea ce simțim ar putea...

— Vor primi bucuria noastră, zise Rick, noi. În schimb, o să pierdem. O să schimbăm simțămintele noastre cu ale lor. Bucuria ni se va risipi.

Ecranul aparatului de produs empatie înfățișa acum valuri de fișii în culori aprinse, lipsite de formă; răsufliînd adînc. femeia apucă strîns cele două manete.

— Dac-o să păstrăm totul clar în minte, n-o să pierdem nimic din ceea ce simțim acum. Niciodată n-ai înțeles cu adevărat rostul fuziunii, nu-i așa, Rick?

— Cred că nu, răspuse el. În clipa de față însă începuse să perceapă, pentru prima dată, valoarea pe care oamenii de genul lui İran o obțineau din partea mercerismului. Posibil ca experiența cu vînătorul-de-recompense Phil Resch să-i fi afectat unele sinapse minuscule, închizînd un contact neuronal și des-chizînd altul. Iar asta declanșase după toate aparențele, o reacție în lanț...

— Iran, spuse Rick, precipitat, îndepărtînd-o de cutia aparatului. Ascultă-mă; aș vrea să stăm de vorbă despre cele ce mi s-au întîmplat astăzi. O conduse pînă la canapea și o așeză pe marginea acesteia, cu fața înspre el. Apoi începu să povestească:

134

Am întîlnit un alt vînător de recompense, pe care nu l-am mai văzut niciodată pînă acum. Un sălbatic căruia-i face plăcere să distrugă androizi. Și pentru prima oară, după ce-am fost cu el, i-am privit *altfel*. Vreau să spun că, în felul meu, îi vedeam exact așa cum o făcea individul.

— Și povestea asta chiar nu poate să mai aștepte? întrebă Iran.

— Mi-am aplicat un test, o întrebare — și am verificat-o; am început să resimt empatie pentru androizi și să înțeleg *ce înseamnă* asta. Ai spus-o chiar tu, azi-dimineață: „Bieții androizi”. Așa că știi despre ce vorbesc. De aceea am cumpărat capra. Niciodată nu m-am mai simțit ca acum. S-ar putea să fie, ca în cazul tău, o stare depresivă. Îmi dau seama cît de mult suferi cînd ești deprimată; doar că în trecut m-am gîndit întotdeauna că te complici în starea asta și că ai putea scăpa de ea oricînd, dacă nu singură, atunci cu ajutorul orgii de senzații. Dar cînd ajungi la o asemenea descurajare, nu-ți mai pasă. Ești apatic pentru că pierzi orice fel de sens al valorii. Nu are importanță dacă te siriți mai bine, căci dacă nu prețuiești nimic...

— Ce se mai aude cu serviciul tău? Tonul ei îl șocă; clipi încurcat. *Serviciul*^ *tău*, repetă Iran. La cît se ridică ratele lunare pentru capră? întinse mîna spre el; cu un gest reflex, Rick scoase contractul abia semnat și i-l întinse. Atît de mult? exclamă ea, cu glas subțire. Și dobînda — doamne-dumnezeule, numai dobînda... Și-ai făcut toate astea doar pentru că erai deprimat! Nu ca să-mi faci mie o surpriză, cum spuneai la început, îi înapoie contractul. Ei, n-are importanță... Sînt mulțumită totuși că ai cumpărat capra, îmi place. Dar o asemenea povară financiară... Expresia ei deveni posomorită.

— Mă pot muta la un alt birou, o asigură Rick. Departamentul mai are încă zece sau unsprezece, toate separate. Furtul de animale, de pildă. Mă pot transfera acolo...

— Și banii de recompensă? Avem mare nevoie de ei; altfel ne vor lua capra înapoi.

— Am să prelungesc contractul de la treizeci și șase de luni, la patruzeci și opt. Scoase repede un pix și mîzgăli cu el pe dosul contractului. În felul acesta vom plăti în fiecare lună cincizeci și doi de dolari și jumătate mai puțin.

Se auzi sunînd videofonul.

— Dacă nu ne-am fi întors, zise Rick, dac-am fi rămas lîngă capră, pe acoperiș, n-ar fi trebuit acum să răspundem.

— De ce ți-e teamă? întrebă Iran, ducîndu-se la aparat. Nu ne iau capra înapoi, cel puțin *nu încă*. Ridică receptorul.

— Sînt cei de la Departament, zise grăbit Rick. Spune-le că nu sînt acasă. Porni către dormitor.

135

— Alo, făcu Iran, în receptor.

Încă trei androizi pe care-ar fi trebuit să-i urmăresc astăzi, în loc să mă întorc aici... Pe ecran prinsese contur chipul lui Harry Bryant, așa că era prea tîrziu ca să mai dispară. Cu picioarele țepene, se întoarse lîngă videofon.

— Da, e acasă, tocmai spunea Iran. Ne-am cumpărat o capră, veniți s-o vedeți, d-le Bryant. Urmă o pauză, în care ea ascultă răspunsul, apoi îi înmîină receptorul lui Rick: Vrea să-ți comunice ceva.

Așezîndu-se grăbită la aparatul de produs empatie, apucă iarăși cele două manete. Aproape imediat deveni transpusă. Rick rămase cu receptorul în mîină, conștient de îndepărtarea ei mentală. Conștient de propria lui însingurare.

— Alo, spuse el, în aparat.

— Am pus să fie urmăriți cei doi androizi rămași, zise Harry Bryant. Suna de la el din birou; Rick zări pupitrul familiar, îngrămădeala de hîrtii, documente și tot soiul de alte fleacuri. Este evident, urmă inspectorul, că au intrat în alertă, căci au părăsit adresa pe care ne-o dăduse Dave; în clipa asta pot fi găsiți la... așteaptă! Bîjbîi pe birou și în cele din urmă găsi ce căuta.

Cu gesturi mecanice, Rick își pregăti pixul; puse pe genunchi contractul de cumpărare a caprei și așteptă datele.

— Blocul 3967-C, spuse inspectorul Bryant. Du-te acolo cît de repede poți. E de presupus că ei știi despre cei retrași astăzi: Garland, Luba și Polokoff. De aceea au și fugit pe ascuns.

— Pe ascuns, repetă Rick. Și în gînd: Voiau să-și salveze viața.

— Iran spune că v-ați cumpărat o capră. Cînd ai făcut asta? După ce-ai plecat de la slujbă?

— În drum spre casă.

— O să vin să văd și eu capra, după ce-i vei retrage pe an-droizii care-au mai rămas, zise Bryant. Apropo, am vorbit cu Dave chiar adineaori. I-am povestit cît ți-au dat de furcă. Îți transmit felicitări și să fii mai atent; spune că androizii Ne-xus—6 sînt mult mai deștepți decît își imaginase. De fapt, nu-i vine să creadă că ai dat gata trei exemplare într-o singură zi.

— Trei ajuns, zise Rick. Nu mai pot. Trebuie să mă odihnesc.

— Mîine vor fi deja plecați, spuse inspectorul Bryant. Vor ieși de sub jurisdicția noastră.

— Nu, atît de repede. Or să mai întîrzie.

— Te duci acolo în seara asta, insistă Bryant. Înainte ca ei să-și dea seama ce se întîmplă. Nu se vor aștepta să te miști atît de repede.

— Dimpotrivă, zise Rick. Or să mă aștepte.

136

— Te-a apucat tremuratul? Din cauză că Polokoff era să...

— Nu m-a apucat nici un tremurat.

- Atunci, ce nu e în regulă?
- O.K., acceptă Rick. O să mă duc astăseară. Se pregăti să închidă.
- Anunță-mă de îndată ce ai rezultate. O să fiu aici, în birou.
- Dacă-i retrag și pe aceștia, am de gând să-mi cumpăr o oaie.
- Ai deja una. Ai avut-o de când te știu.
- E electrică, spuse Rick. Agăță receptorul în furcă. O oaie adevărată, de data asta, gîndi el. Trebuie să am una. Drept compensație.

În fața aparatului de produs empatie, nevastă-sa se ghemuise cu o expresie de fascinație pe figură. Rick rămase în picioare o vreme, cu mîna odihnindu-i-se pe sînul femeii; îl simțea ridicîndu-se și coborînd ritmic, simțea viața din trupul lui Iran. Ea nu-l băgă în seamă; contopirea cu Mercer devenise, ca întotdeauna, deplină.

Pe ecran, silueta ștearsă, îmbătrînită în robă, a lui Mercer continua să se tîrască și dintr-odată o piatră zbură pe lîngă el. Privindu-l, Rick gîndi: Dumnezeu, situația mea e mai rea decît a lui. Mercer nu e nevoit să facă nimic din ceea ce-i este străin. Sufără, dar cel puțin nu i se cere să-și violeze propria identitate.

Aplecîndu-se, descleștă ușurel degetele femeii de pe manete, apoi îi luă locul. După săptămîni întregi, era pentru prima oară că făcea asta. Impulsul: nu-l premeditase; se ivise pe neașteptate.

Îl întîmpină un peisaj plin de buruieni, o pustietate. Aerul mirosea a flori sălbatice; peste tot numai deșert și nici un pic de ploaie.

Un bărbat stătea în picioare dinaintea lui, cu o lumină plină de păreri de rău în ochii osteniți și îndurerați.

- Mercer, chemă Rick.
- Sînt prietenul tău. rosti bătrînul. Dar trebuie să continui ca și cum n-aș exista.

Înțelegi? își desfăcu larg mîinile goale.

- Nu, spuse Rick, nu înțeleg. Am nevoie de ajutor.

— Cum pot să te salvez, întrebă bătrînul, dacă nu sînt în stare să mă salvez pe mine însumi? Nu înțelegi? *Nu există salvare.*

- Atunci la ce folosește asta? întrebă Rick. La ce folosești tu?

— Ca să-ți arăt că nu ești singur, răspunse Wilbur Mercer. Sînt aici, cu tine și voi fi întotdeauna. Du-te și îndeplinește-ți menirea, chiar dacă știi că e greșită.

- De ce? întrebă Rick. De ce-aș face-o? Am să-mi părăsesc

137

slujba și am să emigrez.

— Indiferent unde vei merge, și se va cere să greșești, spuse bătrînul. Este condiția de bază a vieții, aceea de a fi obligat să-ți violezi propria natură. La un moment dat, fiecare ființă vie trebuie s-o facă. E umbra finală, înfrîngerea creației; este blestemul în acțiune, blestemul care se hrănește cu viața în ansamblul ei, pretutindeni în univers.

- Asta-i tot ce poți să-mi spui? întrebă Rick.

O piatră zbură șuierînd în direcția lui; se feri și piatra îl izbi în ureche. Instantaneu, dădu drumul manetelor și se trezi în propria sa sufragerie, lîngă nevastă și aparatul de produs empa-tie. Capul îl durea îngrozitor din pricina loviturii; cînd se pipăi, dădu peste sîngele proaspăt curgîndu-i pe obraz, împrăștiindu-se în picături mari, strălucitoare.

Iran îi tampona urechea cu batista.

— Sînt mulțumită că m-ai dat-deoparte, zise ea. Nu suport să fiu lovită. Îți mulțumesc că ai primit piatra în locul meu.

- Plec, o anunță Rick.

— Slujba?

— Înmulțită cu trei. Îi. luă batista din mîna și se îndreptă spre ușă, încă amețit și încercînd o senzație de vomă.

— Noroc, îi ură Iran.

— N-am câștigat mare lucru întrebându-l aparatul ăsta, constată Rick. Mercer mi-a vorbit, dar fără nici un folos. Nu știe nimic în plus față de mine. E doar un bătrîn care urcă pe colină în întîmpinarea morții.

— Nu asta e revelația?

— O revelație pe care am avut-o deja, zise Rick. Deschise ușa ce dădea în holul blocului. La revedere!

Păși pe palier și închise ușa după el. Blocul 3967—C, reflectă, citind cele scrise pe dosul contractului. E pe undeva, prin suburbii; o zona mai curînd abandonată. Un loc potrivit pentru o ascunzătoare. Cu excepția luminilor, pe timp de noapte. După asta o să mă ghidez: după lumini. Fototropic, aidoma unui fluture cap-de-mort. Iar după aceea, gata, se va termina cu androizii, gîndi el. O să mă apuc de altceva, să-mi câștig altfel existența. Aceștia trei sînt ultimii. Mercer are dreptate; trebuie să-mi termin treaba. Dar nu cred c-am să pot. Doi androizi laolaltă — nu e o chestiune de morală, ci una de practică.

Probabil *n-o să fiu în stare să-i retrag*, realizează el. Chiar dacă voi încerca; sînt prea obosit, iar astăzi mi s-au întîmplat prea multe. Poate că Mercer știa asta; poate că a prevăzut tot ce se va petrece.

Știu însă de unde aș putea obține ajutorul; mi s-a mai oferit și înainte, dar l-am refuzat.

Ajunse pe acoperiș. O clipă mai tîrziu ședea în întunericul

138

aeroglisorului, formînd un număr la videofon.

— Asociația Rosen, răspunde operatoarea de serviciu.

— Cu Rachael Rosen, ceru el.

— Pardon, d-le?

— Dați-mi-o pe Rachael Rosen, rosti Rick, iritat.

— Știe cumva domnișoara...

— Sigur că știe, răspunde el, apoi rămase în așteptare. Zece minute mai tîrziu, fața mică, oacheșă, a lui Rachael

Rosen apăru pe ecranul videofonului.

— Bună, d-le Deckard!

— Ai ceva de făcut în clipa asta sau putem sta de vorbă? întrebă el. Cum spuneai astăzi, ceva mai devreme...

Nu părea a fi vorba de aceeași zi; o generație înflorise și-a-poi decăzuse de la ultima lor discuție. Și toată apăsarea, toată scîrba născută din aceasta i se regăsea în trup; îi simți povara fizică. Poate că e din cauza pietrei, gîndi el. Își tamponă cu batista urechea încă sîngerîndă.

— Te-ai tăiat la ureche, constată Rachael. Ce rușine!

— Credeai că n-o să te sun? întrebă Rick. Așa credeai?

— Ți-am spus, replică Rachael, că fără mine unul dintre an-droizii Nexus—6 te va da gata înainte să apuci să pui mîna pe el.

— Te-ai înșelat.

— Și totuși în clipa asta suni. Mă rog... Vrei să vin la San Francisco?

— În clipa asta, îi ceru el.

— Oh, e prea tîrziu. O să vin mîine; drumul durează o oră.

— Mi s-a spus că trebuie să-i retrag în noaptea asta. Făcu o pauză, apoi continuă: Au mai rămas trei, din opt cîți erau.

— Vorbești de parc-ai li trecut prin niște clipe groaznice.

— Dacă nu vii aici în astădară, o anunță Rick, o să mă duc după ei singur și n-o să reușesc să-i retrag. Tocmai mi-am cumpărat o capră, adăugă el. Din recompensa

primită pentru androizii pe care i-am doborât astăzi.

— Voi, oamenii...! rise Rachael. Caprele miros al naibii!

— Doar masculii. Am citit asta în instrucțiunile primite.

— Ești cu adevărat obosit, constată Rachael. Arăți ca năuc. Sigur știi ce faci încercînd să retragi încă trei exemplare Nexus—6 în aceeași zi? Nimeni n-a reușit pînă acum să distrugă șase androizi în doar douăzeci și patru de ore.

— Ba da. Franklin Powers, răspuse Rick. Acum vreun an. la Chicago, a' retras un grup de șapte.

— A, varianta aia învechită, McMillan Y—4, zise Rachael. Aici e vorba de cu totul altceva. Rămase un timp pe gînduri. Rick, nu pot să vin. Nici măcar n-am stat la masă...

— Am nevoie de tine, spuse el. Și în gînd: altfel o să mor.

139

Știi asta; Mercer știa și el. Și cred că și tu o știi. Dar îmi pierd timpul chemîndu-te, cugetă Rick. La un android nu poți apela; fiindcă nu ai ce să obții de la el.

— Îmi pare rău, Rick, zise Rachael, dar nu pot veni în seara asta. Va trebui s-o lăsăm pe mîine.

— Răzbunare de android, rosti el.

— Poftim?

— Pentru că te-am prins pe picior greșit la testul Voigt-Kampff.

— Chiar crezi asta? întrebă Rachael, cu ochii măriți. Crezi într-adevăr?

— La revedere, răspuse Rick și se pregăti să închidă. ~f Ascultă, spuse Rachael repede. Nu vrei să gîndești deloc.

— Ți se pare, pentru că voi, androizii Nexus-6, sînteți mai deștepți decît oamenii.

— Nu, zău nu înțeleg, oftă Rachael. Pot doar să-ți spun că nu vrei să faci chestia asta acum — poate nici nu vrei s-o mai faci vreodată. Ești sigur că aștepti să-ți înlesnesc retragerea celor trei androizi? Sau speri să te conving să nu încerci?

— Vino aici, îi ceru el, și vom închiria o cameră la hotel.

— Pentru ce?

— Am auzit astăzi ceva, răspuse Rick răgușit. Despre unele situații în care sînt implicați bărbați umani și femei an-droide. Vino în seara asta la San Francisco și voi renunța la ceilalți trei. O să facem altceva.

Ea îl privi, apoi spuse brusc:

— Bine, zbor spre tine. Unde ne întîlnim?

— La St. Francis. Este singurul hotel pe jumătate decent care mai funcționează în zona Golfului.

— Și n-o să întreprinzi nimic pînă nu ajung eu acolo?

— Am să stau în cameră și-o să mă uit la televizor, la Matahala Prietenoasă. În ultimiele trei săptămîni a avut-o ca invitată pe Amanda Werner. Îmi place tipa; aș putea să mă uit la ea tot restul vieții. Are niște sîni care parcă-ți zîmbesc.

Închise aparatul. O vreme rămase nemișcat, cu mintea golită de gînduri. În cele din urmă, răcoarea din interiorul mașinii îl readuse la realitate; răsuci contactul și după cîteva clipe se îndrepta spre centrul San Francisco-ului. Și spre hotelul St. Francis.

ȘAISPREZECE

Așezat în fotoliu, în somptuoasa și enorma cameră de hotel, Rick Deckard citea informațiile despre androizii Roy și Irmgard Baty. În cazul lor, documentele cuprindeau și niște fotografii color, luate prin teleobiectiv — imagini tridimensionale

neclare, pe care abia dacă le putea distinge. Femeia, decise el, pare atrăgătoare. Roy Baty, în schimb, arată cu totul altfel. Mult mai deteriorat.

Farmacist pe Marte, citi el. Cel puțin asta era acoperirea de care se folosea androidul. În realitate, fusese probabil muncitor necalificat, un zilier cu aspirații spre ceva mai bun. Oare androidii visează? se întrebă Rick. Evident că da; de aceea îșiucid câteodată stăpînii și zboară spre Pămînt. Vor o viață mai bună, fără sclavie. Ca Luba Luft, de pildă, care cânta *Don Giovanni* și *Le Nozze*, în loc să se spetească scrijelind fața pustie a unui câmp presărat cu pietre, pe o colonie nelocuibilă din principiu. „Roy Baty (îl informa documentul) are aerul agresiv, plin de îngîmfare, al unei false autorități. Dedicat unor preocupări mistice, acest android a propus grupului o încercare de evadare, susținîndu-l ideologic cu o născocire plină de pretenții despre caracterul sacru al așa-numitei 'vieți' an-droidice. În plus, respectivul android a furat (și experimentat) o serie de medicamente diverse, cu acțiune asupra creierului, pretinzînd, cînd a fost prins, că speră să promoveze în rîndurile androidilor o experiență de grup similară celei a mercerismului, care — a arătat el — rămîne lipsită de valoare pentru androidi”.

Caracterizarea avea în ea ceva patetic. Un android dur, rece, sperînd să încerce o experiență de la care, grație defectului în mod deliberat inclus în construcția sa, rămînea exclus. Și totuși

141

nu reușea să resimtă prea multă îngrijorare pentru Roy Baty; sesizase, din însemnările lui Dave Holden, o anume trăsătură respingătoare a acestui android deosebit. Baty încercase să forțeze apariția experienței de fuziune în cazul lui însuși — iar apoi, cînd totul eșuase, concepuse uciderea unor ființe umane... urmată de zborul spre Terra. Iar acum, așa cum se întîmplase astăzi, de destrămarea grupului original de opt androidi, pînă cînd nu mai rămăseseră decît trei la număr. Și ei, membrii grupului ilegal care mai rezistaseră, erau de asemenea condamnați, căci dacă el n-ar fi reușit să-i doboare, altcineva ar fi făcut-o cu siguranță. Timp și răstimp, gîndi Rick. Ciclul vieții, în-cheindu-se în acest ultim asfințit, înaintea tăcerii morții. Percepea în respectiva succesiune un microunivers complet.

Ușa camerei de hotel se deschise printr-o izbitură.

— Ce zbor! exclamă Rachael Rosen, cu răsuflarea tăiată.

Era îmbrăcată într-un mantou lung, în solz de pește, asortat cu o brasieră și cu pantaloni scurți; pe lîngă uriașa poșetă ornamentată, aducînd cu o tolbă de poștaș, mai purta cu ea și o sacoșă de hîrtie.

— Frumoasă cameră! își privi ceasul-brățară: Mai puțin de-o oră; am mers bine. Poftim! îi întinse punga de hîrtie. Am adus o sticlă de Bourbon.

— Cel mai periculos dintre cei opt este încă în viață, o informă Rick. Cel care a organizat totul. Îi întinse hîrtia cu datele despre Roy Baty; Rachael așeză jos sacoșa și luă documentul.

— Ai descoperit unde se ascunde?

— Am numărul unui bloc. E pe undeva, prin suburbii, într-o zonă în care mișună tot soiul de „speciali”.

— Să-i văd și pe ceilalți, îi ceru Rachael, întinzînd mîna.

— E vorba de două femei. Îi întinse foile, una referitoare la Irmgard Baty, cealaltă la o androidă care-și spunea Pris Strat-ton.

Uitîndu-se la ultimele însemnări, Rachael nu-și putu reține o exclamație. Se apropie de fereastră și privi afară, către centrul orașului San Francisco.

— Cred că aceasta din urmă te va da peste cap. Sau poate că nu; poate că nu-ți pasă...

Era palidă și vocea îi tremura. Dintr-odată devenise extrem de nesigură.

— Ce tot mormăi acolo?

Adunându-și la loc fișele, Rick le studie întrebându-se care dintre ele o tulburase într-atît pe Rachael.

— Hai să deschidem sticla de Bourbon!

Rachael duse sacoșă în baie, luă două pahare, apoi reveni în încăpere; păstra încă un aer distrat și nesigur, plin de preocupare. Rick îi simți aproape zborul rapid al gândurilor ascunse:

142

schimbarea i se putea citi pe fața încruntată și tensionată.

— Poți să deschizi chestia asta? întrebă ea. Valorează o avere, îți dai seama. Nu e sintetic; e dinainte de război, făcut din cartofi veritabili.

Luînd sticla, Rick o deschise și turnă alcoolul în două pahare înalte.

— Ia spune, ce se întîmplă? întrebă el.

— La telefon m-ai anunțat că dacă vin aici astăseară, o să renunți la ceilalți trei androizi. „O să facem altceva”, ai zis. Dar iată-ne aici și...

— Te rog să-mi explici ce te tulbură, insistă el.

Rachael îl privi sfidătoare.

— În loc să te agiți și să te enervezi în legătură cu ultimii trei androizi Nexus-6, spune-mi ce urmează să facem, zise ea. Își desfăcu nasturii mantoului pe care-l așeză în șifonier. Gestul îi oferii lui Rick prima șansă de a o contempla un timp mai îndelungat.

Proporțiile lui Rachael, observă el încă o dată, erau ciudate; din pricina părului negru, greu, capul părea mare, iar sîinii foarte mici îi dădeau o alură subțiratică, aproape copilărească. Ochii mari, cu gene îngrijit rimelate, nu puteau fi însă decît ai unei femei; aici asemănarea cu o adolescentă lua sfîrșit. Rachael se sprijinea abia perceptibil pe vîrful picioarelor, iar brațele atîr-nînde i se îndoiau din încheieturi; exact înfățișarea unui vînător primitiv, probabil din rasa Cro-Magnon, gîndi el. Rasa vînători-lor înalți. Fără mușchi în plus, cu pîntecele neted, spatele mic și fesele și mai mici — Rachael fusese modelată după tipul celtic, anacronic și totodată atractiv. În josul șortului scurt, picioarele ei suple aveau un aspect neutru, asexuat, fără prea multe rotunjimi feciorelnice. Impresia generală era totuși favorabilă. Deși, în mod clar, era aceea a unei fete, nu a unei femei. Cu excepția ochilor — ageri, fără astîmpăr...

Rick sorbi din paharul cu Bourbon; tăria alcoolului, gustul și aroma puternice, poruncitoare, îi deveniseră aproape străine și doar cu greu reuși să înghită. Rachael, în schimb, nu părea să resimtă nici o dificultate.

Așezîndu-se pe pat, Rachael netezi absentă cuvertura care-l acoperea; o expresie de iritare i se așternuse acum pe chip. Rick puse paharul pe măsută, apoi își căută un loc alături de fată. Sub greutatea lui, patul se lăsă și Rachael își modifică poziția.

— Ce s-a întîmplat? o întrebă el. Întinzîndu-se, îi luă mîna într-a lui, simțind-o rece, osoasă, ușor umedă. Ce te deranjează?

— Ultimul dintre androizi, afurisitul asta de Nexus-6, spuse Rachael, pronunțînd cuvintele cu greu, este de același tip cu mine. Cobori privirea către cuvertura de pe pat, găsi un fir de ață și începu să-l răsucească într-un ghemotoc. N-ai urmărit

143

descrierea? Mi se potrivește. E posibil ca individa să se îmbrace diferit sau să-și poarte părul altfel coafat; poate și-a cumpărat chiar o perucă. Dar cînd o s-o vezi, ai să-ți dai seama ce vreau să spun. Rîse sarcastic. E un lucru bun faptul că Asociația a recunoscut că sînt androidă; altfel, probabil ai fi înnebunit cînd ai fi văzut-o pe Pris Stratton. Ori ai fi crezut că sîntem una și aceeași persoană.

— De ce te neliniștește atît de mult chestia asta?

— La dracu', dar o să fiu acolo *cînd o vei retrage!*

— Poate că nu. Poate că n-o s-o gădesc.

— Cunosc psihologia androizilor Nexus-6, zise Rachael. De aceea sînt aici; de aceea te și pot ajuta. Ultimii trei stau toți laolaltă. Grupați în jurul alienatului mintal care-și spune Roy Baty. El va concepe apărarea lor finală, crucială, completă. Strîhse din buze. Dumnezeule!

— Curaj, i se adresă bărbatul; îi cuprinse în căușul palmei bărbia mică, ascuțită, ridicîndu-i capul, ca s-o oblige să-l privească în ochi. Mă întreb cum trebuie să fie cînd îmbrățișezi o androidă, se întrebă. Aplecîndu-se puțin., îi sărută buzele uscate. Nici o reacție; Rachael rămase impasibilă. Ca și cum gestul n-ar fi afectat-o. Și totuși el simți altceva. Sau poate că era doar gîndul, plin de dorință.

— Aș fi vrut, zise Rachael, să fi știut totul dinainte de a veni. N-aș fi zburat niciodată pînă aici. Cred că ceri prea mult. Știi ce simt? Față de androidă cu numele de Pris Stratton?

— Empatie, zise el.

— Cam așa ceva. Identificare: eu sînt ea. Doamne, poate că asta e ceea ce se va întîmpla. La înghesuială o să-mă retragi pe mine. Iar ea o să se ducă înapoi la Seattle și-o să-mi ia locul. Niciodată pînă acum nu m-am mai simțit așa. Sîntem *amîhdouă* niște mașini, marcate ca niște capace de sticlă. E o iluzie ideea că eu — eu, personal — exist în realitate; sînt doar reprezentanta unui tip.

Un tremur îi scutură trupul. Rick nu-și putu înfrîna amuzamentul; îmbufnarea lui Rachael era atît de sentimentală...

— Funicile nu simt una ca asta, spuse el, deși fizicește sînt identice.

— Funicile... Ele nu simt repetiția.

— Gemenii umani. Ei nu...

— Dar se recunosc unul pe celălalt; înțeleg deci că au o legătură specială, de tip empatie.

Ridicîridu-se, Rachael se apropie cu mers nesigur de sticla de Bourbon; își umplu paharul și-l dădu repede peste cap. O vreme se îrivîrti greoi prin încăpere, cu sprîncenele unite într-o linie întunecată, apoi, ca și cum și-ar fi ales drumul la întîmplare, se așeză la loc, pe pat; își ridică picioarele și se întinse, sprijinin-

144

du-se de pernele umflate. După care oftă:

— Uită-i pe cei trei androizi! Vocea-i era marcată de oboseală. Sînt atît de epuizată; din pricina călătoriei, cred. Și a tot ceea ce am aflat astăzi. Nu-mi doresc decît să mă culc. Închise ochii. Dacă-o fi să mor, murmură ea, poate-o să mă nasc iar cînd Asociația Rosen va scoate următorul exemplar de tipul meu. Deschise ochii și—1 privi cu un aer sălbatic. Știi de ce-am venit, de fapt? De ce Eldon și ceilalți Rosen — cei umani — au vrut să fiu alături de tine?

— Ca să observi ce se întîmplă, zise el. Să descrii exact ce-i face pe androizii Nexus-6 să se dea de gol în fața Testului Voigt-Kampff.

— În fața Testului sau în orice alt fel. Tot ceea ce-i face să fie *diferiți*. Apoi trebuie să comunic concluziile, iar Asociația să opereze modificările necesare ale factorilor DNS din baia de zi-goți. Vom avea atunci tipul Nexus-7. Iar cînd acesta va fi demascat, la rîndul lui, vom modifica iarăși totul; în cele din urmă, Asociația va obține un tip de android care să nu mai poată fi identificat.

— Ai auzit de Testul Boneli pentru măsurarea arcului-re-flex? întrebă el.

—. Lucrăm și asupra ganglionilor spinali. Într-o bună-zi, Testul Boneli va fi acoperit de vâlul ancestral al uitării spirituale.

Zîmbi inofensiv — în contradicție cu cele spuse. În acest moment, Rick nu reușea să discearnă gradul ei de seriozitate. Un subiect a cărui importanță zguduie lumea și totuși tratat¹ la modul glumeț; posibilă trăsătură de android, gîndi el. Nici un fel de conștiință emoțională, nici un fel de sentiment al *înțeleșii*-, lui real a ceea ce spune.

Doar definițiile intelectuale, formale, seci ale termenilor izolați.

În plus, Rachael începuse să-l sîcîie. Imperceptibil, trecuse de la lamentările asupra propriei sale condiții, la tachinări în probleme ce-l priveau pe el.

— Dracu' să te ia!

— Sînt beată, răspuse Rachael. Nu pot să merg cu ține. Dacă pleci... Gesticulă, parcă gonindu-l. O să rămîn aici să dorm și poți să-mi povestești mai tîrziu ce s-a întîmplat.

— Nu va exista un „mai tîrziu”, pentru că Roy Baty o să mă-nhațe.

— Oricum nu te pot ajuta acum, fiindcă sînt beată. Și-apoi, știi adevărul — dura, neregulata, alunecoasa față a adevărului. Sînt doar un observator și n-am să intervin ca să te salvez; nu-mi pasă dacă Roy Baty te ucide sau nu. Îmi pasă în schimb dacă *eu* sînt ucisă. Ochiul se măriră dintr-odată. Dumnezeu, mă încearcă empatia față de mine înșămi. Înțelegi, dacă aș

145

merge în ruina aia de clădire de la periferie, eu... Trăgînd de un nasture de la bluză, începu să se joace cu el; cu mișcări încete, ușoare, se apucă să-l desfacă. Nu am curaj să merg pentru că știu că androizii nu sînt loiali unii față de alții și că blestemata aia de Pris Stratton mă va distruge și-mi va lua locul. Înțelegi? Scoate-ți haina...

— De ce?

— Ca să ne putem băga în pat, zise Rachael.

— Mi-âm cumpărat o capră neagră de Nubia, spuse el, fără legătură. Trebuie să mai retrag încă trei androizi. Să-mi termin treaba și să mă întorc acasă, la nevastă-mea.

Se ridică și dădu ocol patului, în căutarea sticlei de Bour-bon. Își turnă un al doilea pahar; mîinile îi tremurau doar puțin. Probabil de oboseală. Amîndoi sîntem oboșiți. Prea oboșiți ca să vînam trei androizi, între care cel mai rău dintre toți cere parcă să fie împușcat.

Stînd acolo, în picioare, își dădu seama brusc de faptul că începuse să resimtă o teamă clară, incontestabilă, față de principalul android. Totul depindea de Baty — depinsese încă de la început. Pînă în acel moment întîlnise și retrăsese treptat manifestări mai mult amenințătoare ale lui Baty. Acum venea la rînd însuși acesta. Gîndul îi spori teama; odată conștientizat, îl prinse complet în cursă.

— În clipa asta nu pot să plec fără tine, îi zise el lui Rachael. Dar nici nu pot să stau aici. Polokoff a venit după mine; într-un sens diferit, și Gerland a făcut același lucru.

— Ți-e teamă că Roy Baty o să te caute? Așezînd jos paharul gol, se aplecă și-și desfăcu sutienul. Se strecură din el cu agilitate, apoi se ridică, legănîndu-se și zîmbind. În poșeta mea. zise ea, am un mecanism construit de fabrica noastră de pe Marte, menit să folosească drept semnal de ur... Se strîmbă. De alarmă sau ceva în genul ăsta, pe timpul cît se aplică androizi-lor nou-creați controalele de rutină. Ia-l! Seamănă cu o scoică. O să-l vezi!

Rick începu să răscolească prin poșetă. Aidoma unei femei umane, Rachael avea ascunse înăuntru toate felurile de flecușețe ce se puteau concepe; din pricina asta, bărbatul se trezi cotrobăind la nesfîrșit...

Între timp, Rachael își scoase cizmele și-și desfăcu fermoarul de la șort; balansîndu-se pe un picior, agăță cu călcîiul țesătura sfîșiată și-o aruncă de-a curmezișul încăperii. Se aruncă apoi pe pat, rostogolindu-se ca să-și dibuie paharul, pe care-l răsturnă din greșeală pe covor.

— Fir-ai al dracului! Tremurînd, se mai ridică o dată în picioare; numai cu chiloții pe ea, îl urmări pe Rick cum se chinuia cu peseta, apoi, atentă și grijulie, dădu deoparte cuvertu-

146

rile depe pat, se băgă înăuntru și se acoperi.

— Ține în mână o sferă metalică, prevăzută cu un fel de buton de proiecție.

— Chestia asta provoacă unui android o stare de catalepsie. zise Rachael, cu ochii închiși. Îți suprimă respirația timp de câțeva secunde; bineînțeles, o va opri și pe-a ta, dar voi oamenii puteți trăi fără să respirați mai multe minute. Nervul vag al unui android însă...

— Cunosc. Se ridică. Sistemul nervos autonom al androiziilor nu este atât de flexibil la solicitări ca al nostru. Dar, așa cum spuneai, totul va dura doar vreo cinci-șase secunde...

— Suficient ca să-ți salveze viața, murmură Rachael. Așa că înțelegeți... Se ridică pe șezut, în vârful patului. Dacă Roy Baty se arată pe-aici, poți ține obiectul ăsta în mână și să apeși pe buton. Și-n timp ce Roy Baty va înțepeni, lipsit de aer și cu celulele creierului deteriorându-i-se, o să-l poți omori folosindu-te de laser.

— Și tu ai o asemenea armă, zise el. E în poșetă.

— Un fals. Androizilor nu le este permis portul de armă, căscă ea, cu ochii încă închiși.

Rick se apropie de pat.

Agitându-se, Rachael reuși în cele din urmă să se întoarcă pe burtă, cu fața îngropată în cearșaful alb.

— E genul de pat curat, nobil, virgin — constată ea. Doar fetele neprihănite, curate, care... Făcu o pauză. Androidele nu pot naște copii, spuse ea. Să fie oare o pierdere?

El termină s-o dezbrace. O lăsă cu spatele gol, rece.

— Să fie oare o pierdere? repetă Rachael. Nu știu; n-am cum să spun una ca asta. Cum trebuie să te simți când ai un copil? Și legat de asta, cum trebuie să te simți când ești născut? Noi nu ne naștem, nu creștem; în loc să murim de boală ori de bătrânețe, ne uzăm, ca furnicile. Iarăși furnici; asta sîntem. Tu, nu; doar eu. Mașini chitinoase, înzestrate cu reflexe, dar care nu sînt vii cu-adevărat. Se răsuci pe-o parte și zise, ridicînd vocea: *Nu sînt vie!* Nu te culci cu o femeie. Să nu fii dezamăgit, da? Ai mai făcut vreodată dragoste cu o androidă?

— Nu, răspunse el, scoțîndu-și cravata și cămașa.

— Înțeleg — așa mi-au spus — că e convingător, cu condiția să nu te gîndești prea mult. Dar dacă te gîndești, dacă reflectezi la ceea ce faci — atunci nu poți să continui. Din motive, hm..., fiziologice.

Aplecîndu-se, Rick îi sărută umărul gol.

— Mulțumesc, Rick, rosti ea, șters. Ține minte, așadar: nu te gîndi, fă-o doar! Nu te opriși nu filozofa, căci din punct de vedere filozofic este plictisitor la culme. Pentru amîndoi.

— După aceea, intenționez totuși să-l caut pe Roy Baty.

147

Am nevoie să fii acolo cu mine. Știu că arma-laser pe care-o ai în poșetă este...

— Crezi că voi retrage în locul tău pe vreunul dintre androizi?

— Cred că, în ciuda a ceea ce mi-ai spus, o să-mi dai tot ajutorul de care ești în stare. Altfel, n-ai fi aici, în acest pat.

— Te iubesc, zise Rachael. Dacă aș intra într-o cameră și aș vedea o sofa acoperită cu pielea ta, aș obține un punctaj foarte mare la testul Voigt-Kampff.

Mai târziu, în această seară, gîndi el, în timp ce stîngea lumina de lîngă pat, voi retrage un android Nexus-6 ca-re arată la fel cu această fată goală. Oh, cerule; am pornit-o spre ceea ce spunea Phil Resch. Întîi culcă-te cu ea, își aminti. Apoi, ucide-o!

— Nu pot să fac asta, spuse și se îndepărtă de pat.

— Aș vrea să poți, zise Rachael. Vocea îi tremura.
— Nu din cauza ta. Din cauza lui Pris Stratton; din pricina a ceea ce urmează să-i fac.
— Nu sîntem aceeași persoană. *Mie* nu-mi pasă de Pris Stratton. Ascultă! Rachael se răsuci în pat, ridicîndu-se; în semiîntuneric, bărbatul abia dacă-i putea distinge silueta cochetă, lipsită aproape de sîni. *Culcă-te cu mine și o voi retrage eu pe Pris Stratton!* O.K.? Pentru că nu suport ideea să ajungem atît de aproape și să nu...
— Îți mulțumesc, zise el; recunoștința ■— fără îndoială din pricina alcoolului — crescui, punîndu-i un nod în gît. Doi, gîndi; acum mai am doar doi androizi de retras. Pe familia Baty. Oare Rachael are s-o facă într-adevăr? Dar e evident. Androizii gîndesc și funcționează de maniera asta... Și totuși, niciodată pînă atunci, nu mai trecuse prin asemenea împrejurări.
— Pe toți dracii, se răsti Rachael. bagă-te odată în pat!
Și Rick se supuse.

ȘAPTESPREZECE

După care își permisă un mare lux: Riek ceru cameristei să le aducă niște cafea naturală. Șezu multă vreme tolănit între brațele fotoliului vopsit în verde, negru și bronz auriu, sorbin-du-și cafeaua și meditănd la evenimentele din următoarele cîteva ore. În baie, din mijlocul unui jet de apă fierbinte, Rachael chi-țăia, fredona și împroșca stropi.

— Ai făcut o afacere bună, cînd ai acceptat tîrgul, îi strigă ea, oprind dușul; cu apa șiroindu-i pe trup și cu părul prins într-o bentiță de cauciuc, apăru goală și roză din camera de baie. Noi, androizii, nu ne putem controla pasiunile fizice, senzuale. Probabil că știi asta; după părerea mea, ai avut un avantaj asupra mea.

Nu părea totuși supărată. Dimpotrivă, devenise veselă și cu siguranță la fel de umană ca și oricare altă fată pe care-o cunoscuse.

— Chiar trebuie să dai de urma celor trei androizi astă-seară?

— Da, spuse el. Doi îi voi retrage eu, gîndi; unul, tu. Cum spusese și Rachael, tîrgul fusese încheiat.

Înfășurîndu-se într-un uriaș prosop de baie, fata îl întrebă:

— Ți-a plăcut?

— Da.

— Ai să te mai culci și altă dată cu o androidă?

— Dacă ar fi" fată... Dacă ar semăna cu tine...

— Știi care este durata medie de viață a unui robot umanoid? întrebă Rachael. Exist de doi ani de zile. Cît crezi că mai am de trăit?

După o scurtă ezitare, el spuse:

— Probabil încă vreo doi ani.

149

— N-au putut niciodată să rezolve această problemă. Mă refer la înlocuirea celulelor. Înnoire perpetuă sau, oricum, semi-perpetuă. Eh, asta e!

Începu să se frece cu prosopul, cu mișcări energice. Fața îi devenise lipsită de expresie.

— Îmi pare rău, spuse Rick.

— La naiba, zise Rachael, *mie* îmi pare rău că am deschis discuția. Oricum, faptul îi oprește pe bărbații umani să trăiască alături de femei androide.

— Rămîne valabil și în cazul vostru, al celor de tip Nexus-6?

— E vorba de metabolism, nu de creier. Cu pași mărunți, se duse și-și luă chiloții, apoi începu să se îmbrace.

Rick se îmbracă și el. După care, împreună, abia schimbând câteva cuvinte, se îndreptară spre acoperișul clădirii, unde un funcționar amabil, îmbrăcat în alb, le parcase aeroglisorul.

— Frumoasă noapte! observă Rachael, în vreme ce zburau către suburbiile orașului San Francisco.

— Capra mea doarme acum, răspuse Rick. Sau poate că animalele de genul ei sînt nocturne? Unele nu dorm niciodată. Cel puțin, din cîte mi-am dat seama, oile n-o fac; ori de cîte ori le privești, se uită la tine. Așteaptă tot timpul să le hrănești.

— Ce fel de nevastă ai?

El nu răspuse.

— Ai...

— Dacă n-ai fi androidă, o întrerupse Rick, și dac-aș putea să mă însor cu tine în mod 'legal, aș face-o.

— Sau am trăi în păcat, spuse Rachael. Atîta doar că eu nu sînt considerată ființă vie.

— Legal, nu ești. În realitate însă, da. Biologic vorbind. Nu ești făcută din circuite tranzistorizate, ca un fals animal; ești o entitate organică.

Iar peste doi ani ai să te uzezi și ai să mori, gîndi el. Pentru că nu am reușit să soluționăm problema înlocuirii celulelor, așa cum spuneai. Bănuiesc însă că oricum nu are importanță...

Asta e sfîrșitul carierei mele de vînător-de-recompense. După cei doi Baty nu va mai urma nici un android. Nu și după cele întîmplate astă-seară.

— Pari trist, constată Rachael.

El întinse mîna și-i mîngîie obrazul.

— N-o să mai fii în stare să vînezi nici un android, rosti ea calmă. Așa că nu fi trist, te rog!

El o privi lung.

— Nici un vînător-de-recompense n-a mai continuat vreodată, zise Rachael. Nu, după ce a fost împreună cu mine. Cu excepția unuia singur. Un om de un cinism nemaîntîlnit. Phil

150

Resch. Dar acesta e țicnit; lucrează de unul singur, pe locurile rămase libere.

— Înteleg, rosti stins Rick. Se simțea ca paralizat. Era o stare care-i cuprinsese brusc tot corpul.

— Dar călătoria de-acum nu va fi inutilă, continuă Rachael. O să întîlnești curînd un bărbat minunat, plin de spirit.

— Roy Baty... Îi cunoști pe toți?

— Cînd încă mai existau, îi știam pe toți. Acum mai cunosc doar trei "dintre ei. Am încercat să te oprim azi-dimineață, înainte de a începe să folosești datele din lista lui Dave Holden. Am încercat din nou, cu puțin înainte ca Polokoff să ajungă la tine. Dar apoi, după toate cele întîmplate, a trebuit să aștept...

— ...Pînă cînd n-am mai rezistat. Și am fost nevoit să te sun.

— Luba Luft și cu mine am fost prietene foarte, foarte bune, vreme de aproape doi ani. Ce te-a făcut să te gîndești la ea? O plăceai?

— Da.

— Și totuși ai ucis-o...

— Nu eu. Phil Resch.

— Oh, deci Phil te-a însoțit la Operă. N-am știut; cam atunci s-au întrerupt legăturile noastre. Am aflat doar că Luba a fost ucisă; natural, am presupus că tu ai

făcut-o.

— După însemnările lui Dave, zise Rick, cred că încă mai pot să continui și să-l retrag pe Roy Baty. Nu însă și pe Irmgard Baty..

Și în nici un caz, gândi, pe Pris Stratton. Chiar și acum; chiar și știind adevărul.

— Deci tot ce s-a petrecut la hotel n-a fost decât o...

— Asociația, îl lămuri Rachael, dorea să ajungă la vânăto-rii-de-recompense de aici și din Est. Chestia a părut să meargă... din motive pe care nu le înțelegem pe deplin. Bănuiesc că de vină este iarăși limitarea noastră.

— Mă îndoiesc că a mers atât de des sau atât de bine precum spui, rosti el, răgușit.

— Cu tine, cel puțin, am reușit.

— Vom vedea.

— Știi deja, zise Rachael. De când ți-am zărit expresia feței. Această tristețe... Mă așteptam la ea.

— De câte ori ai făcut-o pînă acum?

— Nu-mi amintesc. De șapte, opt ori. Nu, cred că acum e a noua oară. Femeia — sau, mai curînd, androida — dădu din cap. Da, de nouă ori.

— E o idee învechită, spuse Rick.

— P-poftim? întrebă Rachael, șocată.

Împingînd de volan, Rick imprimă aeroglisorului o traiecto-
151

rie descendentă.

— În orice caz, mie așa mi se pare. Te voi ucide, zise el. Și-o să mă duc să-i caut singur pe Roy și Irmgard Baty. Și pe Pris Stratton!

— De asta aterizezi? Adăugă temătoare: Există un obstacol; eu sînt proprietatea — proprietatea *legală* — a Asociației Ro-sen. Nu un android evadat care s-a strecurat aici venind de pe Marte; nu sînt din aceeași categorie cu restul.

— Da, zise el, dar dacă voi reuși să te retrag pe tine, înseamnă că voi putea s-o fac și cu ceilalți.

Mîinile fetei se repezîră asupra poșetei voluminoase, pline cu tot felul de lucruri; răscoliră cu frenezie înăuntru, apoi renunțară.

— Afurisita asta de poșetă! blestemă Rachael, feroce. Niciodată nu găsesc nimic din ce pun înăuntru. Nu vrei să mă retragi în așa fel încît să nu mă doară? Vreau să spun, fă-o cu grijă, dacă nu mă împotrivesc, O.K.? Și promit să nu mă împotrivesc. De acord?

— Înțeleg acum de ce Phil Resch spunea ce spunea. Nu era de loc cinic; doar că se învățase minte. Să treci prin toate astea... Nu-l pot condamna. L-a înrăit totul.

— Dar într-un sens greșit!

Aparent, era mult mai liniștită. În fapt, însă — febrilă și plină de încordare. Cu toate acestea, focul întunecat se stinsese; iar forța vitală i se scursese din trup, așa cum lui Rick i se mai întîmplase să vadă de atîtea ori la alți androizi. Clasica resemnare. Acceptarea intelectuală, mecanică, a ceea ce un organism veritabil — obsedat de două miliarde de ani de presiune a vieții și a evoluției — nu putuse niciodată să împace în relația cu sine însuși.

— Nu pot suferi modul în care voi, androizii, renunțați la viață, strigă el, cu sălbăticie. Aeroglisorul aproape că se izbi de pămînt; Rick trebui să tragă cu toată forța de volan, pentru a evita coliziunea. Frînînd, reuși să aducă mașina într-o poziție de oprire nesigură, înclinată într-o parte; stinse cu zgomot motorul, apoi scoase arma-laser.

— În osul occipital, la baza craniului, spuse Rachael. Te rog!

Se răsuci în așa fel, încît să nu fie nevoită să privească țeva laserului; fascicolul urma să pătrundă fără ca ea să-și dea seama.

Rick lăsă deoparte arma.

— Nu pot să fac ce spunea Phil Resch!

Puse iarăși în funcțiune motorul; o clipă mai târziu, o porniseră la drum.

— Dacă ai avut vreodată de gând să mă retragi, zise Ra-

152

chael, atunci retrage-mă acum. Nu mă lăsa să aștept.

— N-am de gând să teucid. Întoarse mașina spre centrul orașului. Aeroglisorul tău e parcat la hotel, nu-i așa? Am să te las acolo; poți să te întorci la Seattle.

Și cu asta terminase tot ce avea de spus; restul drumului conduse în tăcere.

— Îți mulțumesc că nu m-ai retras, spuse Rachael, într-un târziu.

— Drace, oricum ți-au mai rămas de trăit numai doi ani, tu ai spus-o. Iar eu am cincizeci; voi trăi de douăzeci și cinci de ori cât tine.

— Mă disprețuiești cu adevărat, spuse Rachael. Pentru ceea ce am făcut! Își recăpătase aplombul; rugămintea din vocea ei restabilise distanța. Ai mers pe același drum cu vânătorii-de-re-compense dinaintea ta. De fiecare dată devin foarte furioși și răcnesc că mă omoară, iar când vine clipa, nu sînt în stare s-o facă. Exact ca și-acum, în cazul tău.

Își aprinse o țigară și inhală cu nesaț fumul.

— Îți dai seama ce înseamnă asta, nu-i așa? Înseamnă că am avut dreptate; nu vei mai fi capabil să retragi androizi; nu e vorba numai de mine, ci de cei doi Baty, ca și de Pris Stratton. Așa că du-te acasă, la capra ta. Și odihnește-te! Bruce, își scutură pardesiul, cu mișcări violente. Uff, iar mi-a căzut scrum de țigară — gata, s-a dus! Se înfundă din nou în fotoliu, relaxîndu-se.

Rick nu scoase nici un- cuvînt.

— Și capra aia, zise Rachael. O iubești mai mult decît pe mine. Mai mult decît îți iubești nevasta, probabil". Întîi capra, apoi nevasta și la urmă de tot... Rîse, plină de veselie, apoi spuse: Ce poți să faci, decît să rîzi?

El nu răspunse. O vreme, își văzură de drum în tăcere, apoi Rachael căută și găsind radioul mașinii, îl deschise.

— Oprește-l! îi porunci Rick.

— Și să-i pierdem pe Matahala Prietenoasă și pe Prietenii ei Prietenoși? Pe Amanda Werner și pe Oscar Scruggs? E timpul să ascultăm marele expozeu senzational al Matahalei. Mai e puțin. Se aplecă să citească la lumina radioului cifrele de pe ecranul ceasului pe care-l purta la mîna. Chiar foarte puțin... Ai aflat deja? Vorbește de multă vreme despre acest expozeu, îl pregătește de circa...

Aparatul glăsuia:

— ... ah, da, vreau să zic, oameni buni, că io șed aci, dim-phreună cu amicul meu Matahala și vohrbim și ne disthrâm ghrozav, așteptînd, nehrăbdăthori cum sîntem, cu fiecahre tic-tac al ceasului, ce phricep io că-i ăl mai impohrtant anunț al...

153

Rick închise radioul.

— Oscar Scruggs, zise el. Voce de om inteligent! Rachael întinse mîna apăsă iar pe butonul aparatului.

— Vreau să ascult. Sînt *hotărită* s-o fac. Ceea ce Matahala Prietenoasă va spune în spectacolul din seara asta este extrem de important.

Glasul ca de cretin bîlbîi încă o dată din receptor, în timp ce Rachael Rosen se lăsa pe spate, instalîndu-se mai confortabil pe banchetă. În spatele lui Rick, în întuneric, jarul de la țigara an-droidei strălucea precum carapacea unui licurici satisfăcut: semn sigur, neclintit, al împlinirii lui Rachael Rosen. Și al victoriei sale asupra lui Rick Deckard...

OPTSPREZECE

— Adu-mi restul lucrurilor aici, îi ordonă Pris lui J.R. Isidore. Vreau mai ales televizorul, ca să putem asculta anunțul Matahalei.

— Bună idee, fu de acord Irmgard Baty, cu ochi strălucitori, ca de lăstun în zbor. *Avem nevoie* de televizor; în seara asta va începe un program pe care-l așteptăm de multă vreme.

— Aparatul meu prinde numai canalul guvernamental, zise Isidore.

Dintr-un colț al sufrageriei, afundat în fotoliu ca și cum ar fi vrut să rămână acolo pentru vecie, sau ca și cum l-ar fi luat în stăpânire, Roy Baty sughiță, apoi rosti răbdător:

— Pe Matahala Prietenoasă și pe Prietenii ei Prietenoși vrem să-i urmărim. Iz! Ori preferi să-ți spun J.R.? Oricum, înțelege ce-ți spun? Deci, ai să te dud sau nu să-l aduci?

De unul singur, Isidore porni prin holul pustiu, în direcția scărilor. Parfumul fericirii — puternic, amețitor, încă mai înflorește în ființa lui, simțământul de a fi folositor, pentru prima dată într-o existență plecticoasă. Acum, alții depind de mine, exultă el, în timp ce-și târșăia picioarele pe treptele acoperite de praf, către nivelul imediat inferior.

Și va fi frumos s-o vezi pe Matahala Prietenoasă la televizor, gândi el, în loc să stai și s-o asculți doar la radioul camionului. E-adevărat: Matahala Prietenoasă e pe cale. să dezvăluie în seara asta senzațională și minuțios documentata lui expunere. Așa încît. grație lui Pris, a lui Roy și a lui Irmgard, o să fiu martor la știrea probabil cea mai "importantă difuzată de mulți ani încoace. Ei, ce spui despre toate astea? se întrebă el.

Hotărit lucru, pentru J.R. Isidore viața luase un curs nou...

Intră în fostul 'apartament al lui Pris, scoase televizorul din

155

priză și desprinse antena. Tăcerea îl cuprinse dintr-odată; Isi-dore își simți brațele nesigure. În absența celor doi Baty și a lui Pris, se trezi ofilindu-se, devenind în mod ciudat asemenea inertului aparat TV pe care- tocmai îl ridicase. Trebuie să fii împreună cu ceilalți oameni, își zise el. Asta ca să poți trăi. Vreau să spun că înainte de a veni ei aici. puteam suporta să stau singur în toată clădirea. Acum însă lucrurile s-au schimbat.' Nu mai poți da înapoi, gândi el. Nu poți să treci de la oameni la neoameni. Sînt dependent de ei, realizează, cuprins de panică. Slavă domnului că au renunțat să mai plece...

Va fi nevoie de două drumuri pentru a muta lucrurile lui Pris în apartamentul de deasupra. Luînd în brațe televizorul, se decise să-l ducă pe acesta primul, urmînd ca apoi să care valizele și restul hainelor.

Cîteva minute'mai tîrziu, urcase televizorul la etaj; cu degetele săgetate de durere, îl așeză pe măsuta din sufragerie. Pris și familia Baty îl priviră impasibili.

— Avem un semnal bun, în clădirea asta, gîfii el, în timp ce introducea cablul și monta antena. Înainte, cînd obișnuiam să mă uit la Matahala Prietenoasă și la...

— Deschide aparatul! porunci Roy Baty. Și mai termină cu vorbăria!

Isidore se supuse, apoi se grăbi către ușă.

— Încă un drum. anunță el, și totul va fi gata. Zăbovi o clipă încălzindu-se la vatra prezenței lor.

— Minunat, rosti Pris, absentă.

Isidore ieși iar pe palier. C-red că dintr-un anumit punct de vedere mă exploatează, gândi el. Dar nu-i păsa. Ca prieteni, sînt totuși buni, își spuse.

Ajuns la etajul inferior, adună laolaltă hainele fetei, înghesu-indu-le în valize, apoi se munci să le scoată în hol și să le transporte pe scări.

Dinaintea lui, pe una din trepte, un obiect de mici dimensiuni se mișcă prin praf.

Cît ai clipi. Isidore dădu drumul valizelor; scoase la iveală o cutie de medicamente pe care, aidoma tuturor celorlalți oameni, o purta asupra lui tocmai în vederea unei astfel de ocazii. Acolo, jos, se afla un păianjen obișnuit — unul *viu*. Cu gesturi tremurînde, îl ajută să intre în cutia de plastic, trinti la loc capacul găurit cu ajutorul unui ac, apoi îl înșurubă cît putu de strîns.

Sus, în ușa propriului său apartament, se opri să-și tragă răsufierea...

— ...da, oameni buni, *a sosit timpul!* Vă vorbește Matahala Prietenoasă, cea care speră și crede că sînteți la fel de nerăbdători pe cît sînt și eu să vă împărțășesc ultima mea descoperire,

156

verificată, în ultimele săptămîni, printr-o muncă asiduă, întreprinsă de o serie de cercetători renumiți cu vastă experiență. He, he, oameni buni; *iată această descoperire!*

— Am găsit un păianjen, spuse John Isidore.

Cei trei androizi îl priviră, neglijînd pentru moment ecranul televizorului.

— Să-l vedem, ceru Pris. Întinse mîna.

— Nu mai vorbiți în timp ce explică Matahala Prietenoasă, interveni Roy Bațu.

— Dar n-am văzut niciodată un păianjen, se apără Pris. Cuprinse în palme cutia de medicamente, supraveghind creatura dinăuntru. Ce de picioare! La ce-i trebuie atîtea, J.R.?

— Așa sînt făcuți păianjenii, explică Isidore, cu inima zbă-tîndu-i-se nebunește; simțea că nu mai poate să respire. Au în total opt picioare.

— Știi ce cred eu, J.R.? întrebă Pris, ridicîndu-se din fotoliu. Cred că n-are nevoie de toate.

— Opt? întrebă Irmgard Baty. De ce nu se descurcă doar cu patru? Ia taie-i restul și vezi ce se întîmplă!

Deschizînd, cu mișcări bruște poșeta, scoase se acolo o foarfecă de unghii ascuțită și lucioasă, pe care i-o înmîină lui Pris.

O spaimă nepămînteană îl izbi pe J.R. Isidore.

Ducînd recipientul în bucătărie, Pris se așeză la masa -pe care mîncă de obicei Isidore. Deșurubă capacul cutiutei și scoase afară păianjenul.

— Probabil că nu va fi în stare să alerge atît de repede, comentă ea, dar oricum nu are unde să se ascundă. Va muri, indiferent de situație.

Se întinse după foarfecă.

— Te rog, nu, imploră Isidore.

Pris îl privi întrebătoare:

— Are vreo importanță?

— Nu-l mutila, rosti el, cu răsufierea întretăiată. Implo-rînd-o.

Folosindu-se de forfecuță, Pris tăie unul dintre picioarele păianjenului.

În sufragerie, chipul Matahalei Prietenoase declama de pe ecranul televizorului:

— Priviți această imagine mărită a unei secțiuni de fundal. Este cerul pe care-l vedeți de obicei. Așteptați, o să-l pun pe Earl Parameter, șeful echipei mele de cercetare, să vă explice descoperirea sa, ce va zgudui pur și simplu lumea.

Împiedicînd mișcările păianjenului cu muchia palmei, Pris îi tăie încă un picior. Făcu totul cu zîmbetul pe buze.

— Fotografiile mărite ale imaginilor video, interveni o nouă voce din televizor, supuse unei riguroase examinări de labora-

157

tor, dezvăluie că fundalul cenușiu, al cerului și al lunii pe timp de ziuă, pe care se mișcă Mercer, nu este terestru, ci *artificial!*

— Pierzi evenimentul! strigă Irmgard după Pris, cuprinsă de neliniște; alege pînă în ușa bucătăriei, de unde urmări cu privirile gesturile făcute de Pris.

— Oh, poți să lași asta pentru mai târziu, spuse ea, încercînd s-o convingă. E atît de important ce se spune la televizor; dovedește că tot ce credem noi...

— Liniște! ceru Roy Baty.

— ...e-adevărat, sfinși Irmgrad.

Televizorul continua să peroreze:

— „Luna” e pictată; în fotografiile mărite, din care vă prezentăm acum una pe ecran, se văd urmele de pensulă. Și există dovezi că buruienile pipernicite, ca și solul steril, deprimant — poate chiar și pietrele aruncate în Mercer de pretinse persoane nevăzute — sînt și ele falsificate. De fapt, este foarte posibil ca „pietrele” să fie confecționate din plastic moale, care nu provoacă nici un fel de vătămare.

— Cu alte cuvinte, îl întrerupse Matahala Prietenoasă, Wil-bur Mercer nu suferă cîtuși de puțin.

— Am reușit în cele din urmă, continuă șeful echipei de cercetare, să dăm de urma unui fost specialist în efecte speciale de la Hollywood, un anume” domn Wade Cortot, care afirmă în mod deschis, grație anilor săi de experiență în materie, că figura lui „Mercer” ar putea fi mai curînd un figurant plimbîndu-se în adîncime pe o scenă. Cortot a mers pînă acolo încît a declarat că recunoaște scena drept una folosită cîndva de un producător neînsemnat, în prezent retras din afaceri și cu care el a avut de mai multe ori de-a face, în urmă cu cîteva decenii.

— Prin urmare, conform celor spuse de Cortot, zise Matahala Prietenoasă, nu poate exista nici o îndoială.

Pris îi tăiase deja păianjenului trei picioare și acum acesta se învîrtea jalnic pe masa de bucătărie, căutînd o scăpare, un drum spre libertate. Nu găsi însă nici unul.

— I-am dat deplină crezare lui Cortot, spuse, cu o voce uscată și pedantă, șeful cercetătorilor; am petrecut o lungă perioadă de timp examinînd filmele publicitare ale figuranților întrebuițați cîndva de defuncta — în prezent — industrie a filmului de la Hollywood.

— Și ai găsit...

— Ascultați chestia asta, îi atenționa Roy Baty. Irmgard privi fix ecranul televizorului, iar Pris, la rîndul ei, încetă să mai mutileze păianjenul.

— Cu ajutorul a mii și mii de fotografii, am dat peste un om acum foarte bătrîn, pe nume Al Jarry, care a jucat un număr de roluri secundare în filemele dinainte de război. O echipă

158

a laboratorului nostru a fost trimisă la locuința lui Al Jarry, din East Harmony, Indiana, îl voi lăsa pe unul dintre membrii ei să descrie ce-a găsit acolo.

Tăcere, apoi o voce nouă, la fel de prozaică:

— Casa de pe Lark Avenue, din East Harmony, părăgăaită și gata să se prăbușească, se află undeva la marginea orașului, într-o zonă unde cu excepția lui Al Jarry nu mai locuiește nimeni. Invitat cu amabilitate înăuntru și instalat în sufrageria mucegăită, înșesată cu tot soiul de resturi și mirosind a urină, m-am concentrat pe cale telepatică asupra minții încețoșate, pline de umbre și de crîmpeie de amintiri învălmășite a lui Al Jarry, care se așezase în fața mea.

— Ascultați asta, zise, de pe marginea scaunului pe care stătea, Roy Baty. Semăna cu o pasăre gata să se repeadă, cu ghearele pregătite.

— Am descoperit, continuă tehnicianul, că bătrînul făcuse într-adevăr o serie de scurte filme video, cu o durată de cincisprezece minute fiecare, pentru un producător pe care nu l-a în-tîlnit niciodată. Și, așa cum presupuneam, „pietrele” erau confecționate din cauciuc, sîngele vărsat era de fapt suc de roșii, iar singura suferință pe

care-a îndurat-o dl. Jarry — aici tehnicianul avu un chicotit — a fost aceea că timp de o zi întreagă nu a putut să tragă nici măcar un gît de whisky.

— Deci Al Jarry, rosti Matahala Prietenoasă, întorcîndu-se cu fața către ecran. Ia te uită! Un bătrîn care, chiar și în perioada lui de vîrf, nu s-a ridicat niciodată la un nivel care să merite respectul nostru sau al său personal. Al Jarry a făcut un film stupid și plin de repetiții — o serie de filme, de fapt, pentru cineva pe care nu l-a cunoscut și pe care nu-l cunoaște nici pînă în ziua de azi. Adesea, adepții mercenismului au afirmat că Wilbur Mercer nu este o ființă umană, ci o entitate arhetipală superioară, venită probabil din stele. Ei bine, într-un anume sens, acest argument s-a dovedit corect. Wilbur Mercer nu este om, el *nici măcar nu există!* Lumea în care se înalță este un studiu ieftin și banal de la Hollywood, ferfenițit complet de-a lungul anilor. Dar atunci, cine a răspîndit această cacialma în întregul sistem solar? Gîndiți-vă un pic la întrebarea mea, oameni buni!

— E posibil să nu știm niciodată, murmură Irmgard.

— E posibil să nu știm niciodată, răsună ca un ecou vocea Matahalei Prietenoase. Nici nu putem pătrunde ciudatul țel al acestei escrocherii. Da, oameni buni, escrocherii. Mercerismul este o *șarlatanie!*

— Știm asta, spuse Roy Baty. E un fapt evident. Existența mercerismului a început...

— Judecați puțin faptele, urmă Matahala Prietenoasă. În-159

trebați-vă ce face acest mercerism. Ei bine, dacă ar fi să dăm crezare numeroșilor săi practicanți, experimentarea sa reunește...

— Asta-i empatia pe care-o resimt oamenii, zise Irmgard.

— ...bărbați și femei de pe întreg cuprinsul sistemului solar într-o unică entitate. Dar o entitate manevrabilă de așa-numita voce telepatică a lui „Mercer”. Notați-vă acest amănunt; Reține-ți-! Un posibil Hitler închipuit, plin de ambiții, ar putea...

— Nu, *asta* e empatia, spuse energic Irmgard. Cu pumnii strînși, bătu drumul pînă la bucătărie, unde se afla Isidore. Oare nu constituie aceasta o dovadă că oamenii pot face ceva ce noi nu putem? Pentru că în absența resimțirii mercerismului, avem doar *cuvîntul* vostru că încercați chestia asta numită em-patie, acest sentiment de grup, împărtășit de membrii săi. Ce mai face păianjenul? Se aplecă peste umărul lui Pris.

Folosindu-se de foarfecă, aceasta mai tăie încă un picior al insectei.

— Al patrulea, zise ea. Îl înghionti. Nu vrea să se miște. Deși poate s-o facă.

În cadrul ușii apăru Roy Baty; respira adînc, iar pe chip avea întipărită o expresie de împlinire.

— Asta e. Matahala a spus-o în gura mare și aproape fiecare om din sistemul solar l-a auzit: mercerismul este o înșelătorie, întreaga experiență e empatiei este un fals.

Se apropie să se uite plin de curiozitate la păianjen.

— Nu vrea să meargă, se plînse Irmgard.

— Îl fac *eu* să meargă... Roy Baty scoase la iveală o cutie de chibrituri și aprinse un băț; îl ținu lîngă păianjen, din ce în ce mai aproape, pînă cînd acesta se tîrî furiș într-o parte.

— Am avut dreptate, exclamă Irmgard. Nu v-am spus că poate să umble și cu patru picioare? Se uită la Isidore, aștep-tînd. Ce s-a întîmplat? Îl luă de braț: N-ai pierdut nimic; o să-ți plătim pe el atît cît spune... cum îi zice? catalogul *Sydney's*. Nu fi posomorit. Nu e grozav ce-au descoperit în legătură cu Mercer? Toată ancheta asta? Hei, răspunde!

Îl îmboldi, temătoare.

— E tulburat, spuse Pris. Pentru că are un aparat de produs empatie; e dincolo, în dormitor. Îl folosești, J.R.? întrebă ea.

— Bineînțeles că-l folosește, interveni Roy Baty. Toți fac asta — sau o făceau. Poate acum or să înceapă să se îndoiască.

— Nu cred că astfel se va sfârși cultul lui Mercer, spuse Pris. Căci chiar în clipa de față există o mulțime de ființe umane nefericite. Și adresându-se lui Isidore. De luni de zile așteptăm momentul; cu toții știam că va veni, această victorie a Matahalei. Ezită, apoi spuse: Și de ce nu? Doar e unul de-al nostru...

— Un android, explică Irmgard. Și nimeni nu știe. Nici un
160

om, vreau să zic.

Pris, cu foarfecă în mână, îi tăie păianjenului încă un picior. Brus, John Isidore o îmbrânci și ridică de pe masă creatura mutilată. O duse la chiuvetă și acolo o înecă. În interiorul lui, gândurile și speranțele i se îneacă și ele. La fel de iute ca păianjenul.

— E tulburat cu-adevărat, constată Irmgard, nervoasă. Nu te uita așa J.R. Și de ce nu spui nimic? Oh, mă stingherește teribil, le explică ea soțului său și lui Pris. Stă aici, lângă chiuvetă, fără să scoată un cuvânt. N-a deschis gura de când am dat drumul televizorului...

— Nu e vorba de televizor, zise Pris. Ci de păianjen. Nu-i așa, John R. Isidore? O să treacă și peste asta, strigă ea după Irmgard, care plecase în cealaltă cameră, să închidă aparatul.

Roy Baty îl privi pe Isidore cu un aer ușor amuzant:

— Totul s-a sfârșit, Iz. Pentru mercenism, vreau să zic. Fo-losindu-se de unghii, reuși să scoată din chiuvetă rămășițele păianjenului. Poate că acesta a fost ultimul, spuse el. Ultimul păianjen viu de pe pământ. Reflectă puțin, apoi conchise: în care caz, s-a terminat și pentru păianjeni.

— Mi-e rău..., gemu Isidore. Luă din dulapul de vase o ceașcă; rămase în picioare o vreme, iară să știe exact cât anume. Apoi îl întrebă pe Roy Baty: Gerul din spatele lui Mercer e doar pictat? Nu e adevărat?

— Ai văzut doar la televizor copiile acelea mărite, spuse Roy Baty. Urmele de pensulă.

— Mercerismul nu e terminat încă, rosti Isidore. Ceva îi îngrozea pe cei trei androizi. Ceva teribil. Păianjenul, gândi eh Poate că fusese *ultimul* păianjen de pe Terra, așa cum afirmase Roy Baty. Acum, se duse; la fel și Mercer. Văzu pulberea și ruina apartamentului, întinzându-se peste tot — auzea sosind ferfeniță, dezordinea finală a tuturor lucrurilor, absența care avea să câștige. Crescură în juru-i, așa cum stăteau locului, ți-nînd în mână ceașca goală; dulapurile de vase din bucătărie scîr-țîră^ și plesniră. Isidore simți cum podeaua cedea sub el.

Întinzându-se, atinse peretele. Mîna lui trecu dincolo de acesta, fărîmițîndu-l; particulele cenușii se prelinseră și căzură, bucăți de mortar semănînd cu praful radioactiv de afară. Se așeză la masă și, ca niște tuburi găunoase, putrede,, picioarele scaunului se strimbară sub el; ridicîndu-se la iuțeață așeză jos ceașca și încercă să repare scaunul, să-i dea forma inițială. Scaunul se desfăcu în bucăți sub mîinile lui, șuruburile care mai înainte legaseră între ele diferitele părți componente se rupseră și se risipiră. Văzu cum, pe masă, ceașca de ceramică plesni; o țesătură de linii fine crescă aidoma cîrceilor de viță, apoi o așchie sări din marginea ceștii, lăsînd vederii interiorul brut, lipsit

161

de lucru.

— Ce facem? auzi el, din depărtare, vocea lui Irmgard Baty.

— Sparge totul! Isidore, oprește-te...

— Nici nu mă gîndesc! zise el. Se îndreptă cu pași nesiguri spre sufragerie, ca să fie numai cu el însuși; rămase în picioare lângă canapeaua zdrențuită și privi peretele galben, murdar, cu găurile din care se tîrseră cîndva ploșnițele acum dispărute. În minte îi reveni trupul păianjenului, cu cele patru picioare ce-i mai rămăseseră. Totul e vechi aici, își spuse Isidore. Începuse să se descompună cu multă vreme în urmă și nu avea să se mai oprească. Trupul neînsuflețit al păianjenului era și el o dovadă.

În adîncitura născută de lăsarea podelei, diverse părți de animale începură să-și facă apariția: capul unei ciori, mîinile uscate ce ar fi putut aparține odinioară unei maimuțe... Un măgar stătea puțin mai departe, fără să se miște și totuși în aparență viu; acesta, cel puțin, nu începuse să se deterioreze. Isidore porni înspre el, simțind cum sub pantofii lui mulțimi de oase se sfărîmă ca niște vreascuri ori ca niște buruieni uscate. Dar înainte de a ajunge la măgar — una dintre creaturile la care ținea cel mai mult — o cioară de un albastru strălucitor coborî de undeva, din înalt, cocoșîndu-se pe botul docil al măgarului. Nu, strigă Isidore, dar prea tîrziu, cu o mișcare rapidă cioara îi scoase măgarului ochii. Din nou, același lucru, gîndi el. Iar mi se întîmplă. Și voi rămîne aici vreme îndelungată, la fel ca odinioară, întotdeauna durează, pentru că în locul ăsta nimic nu se schimbă vreodată; vine o vreme cînd nici măcar nu se mai descompune.

Un vînt uscat începu să șuiere și grămezile de oase din jurul lui se sfărîmară. La stadiul ăsta, înainte ca timpul să-și înceteze existența, chiar și vîntul le distruge, observă el. Aș vrea să-mi pot aminti cum să mă înalț de-aici. Ridicînd privirea, nu. zări însă nimic de care să se agate.

Mercer, invocă el cu voce tare. Unde ești? Iată-mă iarăși în tumea de dincolo, dar de astă dată tu nu te mai afli cu mine.

...Ceva i se tîri printre picioare. Isidore îngenunchie și începu să caute — găsi ușor acel ceva, pentru că se mișca încet. Era păianjenul mutilat, înaintînd, în răstimpuri, pe cele patru picioare rămase; îl ridică și-l ținu în palmă. *Oasele*, băgă el de seamă, *s-au recompus la loc*; păianjenul este din nou viu. Deci Mercer trebuie să se afle prin apropiere.

162

Vîntul bătea, trosnind și despicînd resturile de oase, dar Isi-dore simți clar prezența lui Mercer. Vino, îl chemă el. Tîrăște-te pînă la piciorul meu sau găsește altă cale să ajungi pînă aici. De acord? Mercer, gîndi el. Și cu voce tare, strigă:

— M-e-r-c-e-r!

Tufișurile înaintară, traversînd cîmpia; buruienile se înfîp-seră ca niște sfredele în pereții din jurul lui și-i perforară pînă cînd de veniră propriii lor spori. Iar sporii crescură, plesniră și înfloriră, devenind oțelul ruginit și fărîmele de beton ce fuseseră odinioară pereți. Dar pustietatea rămase după ce pereții dispărură; pustietatea urma orcărui lucru. Cu excepția figurii plă-pînde, neclare, a lui Mercer; bătrînul îl privi cu o expresie placidă pe chip.

— Cerul este într-adevăr pictat? întrebă Isidore. Există ' urme de pensulă care devin vizibile cînd se măresc imaginile?

— Da, zise Mercer.

— Nu le pot vedea.

— Ești prea aproape, spuse Mercer. Trebuie să fii la mare distanță, la distanța la care sînt androizii. Ei au o perspectivă mai bună.

— De aceea pretind că ești un fals?

— *Sînt* un fals, acceptă Mercer. Ei sînt sinceri; cercetarea lor e autentică. Din punctul lor de vedere, eu nu-s decît un bă-trîn figurant ieșit la pensie, pe nume Al Jarry.

Totul este adevărat, toată dezvăluirea făcută de ei. M-au intervievat la mine acasă, așa cum afirmă; le-am spus orice-au vrut să știe.

— Inclusiv despre whisky? Mercer zîmbi.

— Era adevărat. Au făcut o treabă bună și din punctul lor de vedere destăinuirea Matahalei Prietenoase a fost convingătoare. Vor avea necazuri abia cînd vor trebui să înțeleagă de ce nu se schimbă nimic. Pentru că tu ești tot aici, iar eu la fel. Mercer arată cu o rotire a mîinii locul binecunoscut, colina golașă. Tocmai te-am smuls din lumea de mormînt și voi continua s-o fac pînă cînd îți vei pierde interesul și vei dori să, mă părăsești. Dar va trebui să încetezi să mă mai cauți tu, căci eu nu voi înceta niciodată să te mai caut.

— Nu-mi place chestia aia cu whisky-ul, zise Isidore. E degradantă.

— Pentru că ești o persoană de înaltă ținută morală. Eu însă nu sînt. Nu judec pe nimeni, nici măcar pe mine însumi. Mercer întinse mîna, cu pumnul strîns îndreptat în sus. Înainte de a uita, am aici ceva ce-ți aparține! Deschise pumnul. În mîna i se odihnea fostul păianjen mutilat, acum cu toate picioarele intacte.

— Mulțumesc! acceptă Isidore. Se pregăti să mai spună

163

ceva.

O sonerie de alarmă începu să sune...

— În clădire a pătruns un vînător-de-recompense, mîrîi Roy Baty. Stingeți luminile! Și luați-l pe idiot de lîngă aparatul de produs empatie! Trebuie să fie pregătit la ușă. Haideți, *mișca-ți-l!*

NOUĂSPREZECE

Privind în jos, John Isidore își zări propriile mîini; țineau strîns manetele aparatului de produs empatie. În vreme ce se uita la ele cu ochi ficși, sufrageria apartamentului se cufundă în întuneric. Reuși s-o vadă în bucătărie pe Pris, grăbită să ascundă acolo lampa de birou.

— Ascultă, J.R., îi șopti la ureche Irmgard, cu un șuierat; îl înhățase de umăr, înfigîndu-i frenetic unghiile în carne. Pe moment, nu părea să-și dea seama de acest lucru; la lumini scăzută a nopții, fața lui Irmgard devenise strîmbă și neclară. Se transformase într-un oval plin de teamă, cu ochi fricoși, lipsiți de pleoape. Trebuie să te duci la ușă, îi șopti ea, cînd va bate — *dacă* va bate; trebuie să-i arăți actele și să-i spui că acesta e apartamentul tău și că nimeni altcineva nu se află aici. Și să-i ceri să-ți arate mandatul de percheziție.

De cealaltă parte, Pris, cu trupul încordat ca un arc, îi Șopti la rindul ei:

— Nu-l lăsa înăuntru, J.R. Spune-i orice; *fă orice* ca să-l oprești. Știi ce-ar făptui un vînător-de-recompense odată scăpat înăuntru? Înțelegi ce ne-ar face *nouă*?

Indepărtîndu-se de cele două androide, Isidore bîjbîi în căutarea ușii; nimeri clanța pe pipăite, se opri, ascultă. Simțea spațiul palierului de dincolo, așa cum o făcuse și cum fusese întotdeauna: pustiu, și plin de ecouri, și lipsit de viață.

— Se aude ceva? întrebă Roy Baty, aplecîndu-se către el.

Isidore îi simți mirosul trupului — scîrbos și laș; inhală de la el teama — teama revărsîndu-se, formînd un fel de pîclă.

— Du-te și aruncă o privire pe-afară!

Deschizînd ușa, Isidore cercetă de o parte și de alta holul scufundat în obscuritate. Aerul, aici, avea o claritate deosebită.

165

În ciuda încărcării cu praf. În mină, J.R. ținea încă păianjenul pe care i-l dăduse Mercer. Era oare cel ciopârțit de Pris cu forfe-cuța lui Irmgard Baty? Probabil că nu. N-avea să știe niciodată. Dar oricum, era viu; se țira prin mîna lui închisă, fără să-l muște: ca la majoritatea păianjenilor de mici dimensiuni, mandibulele sale nu puteau găuri pielea omenească.

Isidore ajunsese la capătul holului, coborî scările și pași afară, pe ceea ce fusese cîndva o alee pavată, împrejmuită cu spațiu verde. Vegetația dispăruse în timpul războiului, iar aleea se desfundase în nenumărate locuri. Dar el îi cunoștea înfățișarea; simțea sub picioare traseul familiar și îl urmă, de-a lungul clădirii, ajungînd în cele din urmă la singura pată de verdeață din vecinătate — un pătrat cu latura de aproape patruzeci de centi-mentri, plin de ierburi veștejite, saturate de praful radioactiv. Acolo așeză păianjenul. În timp ce îndepărta mîna, îi simți mersul șovăitor. Ei, o făcuse și pe asta; se ridică, îndreptîndu-și trupul.

Un fascicul de lumină se fixă asupra ierburilor; în strălucirea orbitoare, lujerele muribunde aveau un aer țeapăn, amenințător. Acum putea zări păianjenul; se odihnea pe o frunză serată. Prin urmare, își văzuse de drum, bine-mersi.

— Ce-ai făcut? întrebă omul care ținea lanterna.

— Am lăsat aici un păianjen, spuse Isidore, întrebîndu-se de ce interlocutorul nu era în stare să-l vadă; în fasciculul de lumină galbenă, păianjenul căpătase dimensiunile unei întregi naturi. Am făcut-o, continuă el, ca să-și poată urma drumul...

— De ce nu-l iei cu dumneata în casă? Ar trebui să-l ții într-un borcan. Conform datelor din catalogul *Sydney's* pe luna ianuarie, valoarea păianjenilor a crescut cu peste zece la sută, la prețul cu amănuntul. Ai putea să capeți pe el mai bine de o sută de dolari...

— Dacă-l duc înapoi, atunci ea are să-l ciopârțească iarăși, spuse Isidore. Bucată cu bucată, ca să vadă cum reacționează.

— Numai androizii fac asta, zise bărbatul. Băgînd mîna în buzunarul pelerinei, scoase de acolo un obiect pe care-l deschise și—1 ^întinse către Isidore.

În lumina nelămurită, vînătorul-de-recompense părea un om obișnuit, deloc impresionant. Chip rotofei și fără pilozitate, trăsături lipsite de riduri — înfățișarea unui funcționar. Metodic, dar neprotocolar. Nimic din alura unui semizeu; nimic din ceea ce anticipase Isidore.

— Sînt de la Departamentul Poliției din San Francisco. Detectiv Deckard, Rick Deckard. Bărbatul închise cu zgomot legi timația, vîrînd-o la loc, în buzunarul pardesiului. Cei trei sînt sus? Cu toții?

— Păi, adevărul este, zise Isidore, că i-am luat sub îngrijirea
166

mea. Doi dintre ei sînt femei. Ultimii dintr-un grup; restul au murit. Am dus televizorul lui Pris în apartamentul meu, ca să-l poată urmări cu foții pe Matahala Prietenoasă. Matahala a demonstrat, dincolo de orice îndoială, că Mercer nu există.

Isidore se simți cuprins de înfrigurare, știind ceva atît de important — ceva de care vînătorul-de-recompensă evident că nu aflase încă.

— Hai să urcăm, zise Deckard. Pe neașteptate, îndreptă arma laser asupra lui Isidore; apoi, nehotărît, o lăsă deoparte. Ești un special, nu-i așa? O minte-de-găină?

— Dar am o slujbă! Conduc ambulanța unui... Cuprins de oroare, își dădu seama că a uitat cuvîntul... unui spital veterinar, articula în cele din urmă. P-p-proprietatea d-domnului Hannibal S-s-sloat.

— Nu vrei să mă duci să-mi arăți în care apartament se află androizii? îi ceru Deckard.. Aici sînt peste o mie de locuințe separate; poți să mă ajuți să economisesc o mulțime de timp.

Voicea îi scăzu în intensitate, din pricina oboselii.

— Dacă-i omori, nu vei mai fi în stare să te contopești cu Mercer.
— Deci nu vrei să mă duci la ei? Să-mi arăți la ce etaj stau? Spune-mi doar etajul, atât... O să descopăr eu care e apartamentul.
— Nu, se opuse Isidore...
— În numele legii federale..., începu Deckard, apoi se opri. Renunță să-l mai interogheze. Noapte bună, spuse el și se îndepărtă pe alee, spre clădire, cu fasciculul lanternei curgînd într-un șuvoi galben, difuz, dinaintea lui...

Odată intrat în clădire, Rick Deckard stinse lanterna; călăuzit de lămpile mascate, lipsite de putere, așezate din loc în loc pe coridor, își urmă drumul, gîndind; Idiotul *știe* că sînt an-droizi; știa încă *înainte* să-i fi spus eu. Dar nu înțelege. Pe de altă parte, cine mai înțelege? Eu? înțeleg eu? *Am înțeles vreodată?* Iar între ei, unul va fi copia lui Rachael. Poate că specialul trăiește cu ea. Mă întreb dacă lui i-a plăcut. Poate că exemplarul acesta i-a căsăpît păianjenul. Aș putea să mă duc înapoi și să i-l iau, medită el. N-am găsit niciodată un animal sălbatic viu. Trebuie să fie o experiență fantastică să te uiți pe jos și să vezi ceva viu, luîndu-o la sănătoasa. Poate că într-o bună-zi mi se va întîmpla și mie una ca asta, așa cum i s-a întîmplat idiotului. ..

Își adusesese din mașină un instrument de ascultare, pe care-l puse acum în funcțiune; era un sistem de detecție în forma unui cioc pivotant și cu un ecran de semnalizare bazat pe impulsuri.

167

În tăcerea de pe palier, aparatul nu indica nimic. Deci nu e asta etajul, își zise Rick. Potrivi detectorul pe verticală. Pe această direcție, aparatul absorbi un semnal slab. Așadar, sus. Își adună instrumentul și valijoara, apoi urcă scările înspre următorul nivel.

O siluetă aștepta, cufundată în penumbră.

— Dacă te miști, te retrag, o avertiză Rick. Era androidul de sex masculin. Rick simți între degetele încleștate duritatea laserului, dar nu fu capabil să-l ridice și să țintească. Fusese sur-pins primul; prea repede...

— Eu nu sînt android, rosti silueta. Numele meu este Mer-cer... Făcu un pas și se postă într-o zonă de lumină. Locuiesc în această clădire din cauza domnului Isidore, specialul cu păianjenul. Ai avut, înainte de a intra, o scurtă convorbire cu el.

— Mercerismul îmi este acum interzis? întrebă Rick. Așa cum spuse idiotul? Din pricina a ceea ce urmează să fac în următoarele minute?

— Dl. Isidore, spuse Mercer, vorbește în numele său, nu într-al meu. Ceea ce faci, este un lucru necesar. Am spus-o deja. Ridicînd brațul, arătă în direcția scărilor, dincolo de Rick. Am venit să-ți aduc la cunoștință că unul dintre ei se află în spatele dumitale, în afara apartamentului, la un etaj inferior. Va fi cel mai dificil dintre toți trei și pe acesta va trebui să-l retragi primul. Vocea bătrîna, șuierătoare, deveni febrilă. Repede, d-le Deckard! *Acolo, pe scări!*

Scoțîndu-și laserul, Rick se răsuci, lăsîndu-se pe vine, cu fața către șirul de trepte. De-a lungul acestora se strecura spre el o femeie pe care-o cunoștea; văzînd-o, lăsă arma în jos.

— Rachael! exclamă el, perplex.

Îl urmase oare în propriul ei aeroglisor, mergînd pe urmele lui, pînă aici? Și pentru ce?

— Întoarce-te la Seattle! îi porunci el. Lasă-mă în pace! Mercer mi-a spus că *trebuie* s-o fac.

Apoi își dădu seama că nu era chiar Rachael.

— În numele a ceea ce am însemnat unul pentru celălalt..., zise androidul, în timp ce se apropia de el cu brațele întinse, de parc-ar fi vrut să-l înșface. Hainele, gîndi Rick,

sînt în neregulă. Dar ochii, ochii sînt aceiași. Ba nu, sînt *alții*, dar *la fel*; pot fi o legiune de androide asemenea ei, fiecare cu propriul său nume, dar toate fiind Rachael Rosen — Rachael, prototipul, folosit de fabricant pentru a proteja restul exemplarelor.

Apăsă pe trăgaciul armei, în vreme ce ea, implorîndu-l, se năpustea asupra lui. Trupul îi explodă și părți din el zburară în toate părțile; Rick își acoperi la început fața, apoi privi iarăși, privi și văzu laserul pe care-l purtase androidul, rostogolindu-se înapoi, pe scări, tubul de metal ricoșă din treaptă în treaptă.

168

stîrnind ecouri ce se micșorau și slăbeau tot mai mult.

Cel mai dificil dintre toți trei, spusese Mercer. Privi atent în jur, căutîndu-l. Bătrînul însă dispăruse. Mă pot urmări cu de-alde Rachael Rosen pînă la sfîrșitul vieții, gîndi Rick. Sau pînă cînd tipul Nexus-6 ar deveni depășit — indiferent care alternativă s-ar produce prima. Și-acum, e rîndul celorlalți, își spuse. Unul dintre ei nu se află în apartament, zisese Mercer. Bătrînul m-a ajutat. A apărut și mi-a oferit ajutorul. Ea — *el* — m-ar fi dat gata urgent dacă Mercer nu m-ar fi prevenit. Acum pot să fac și singur restul. *Ea* era cea de neînving; știa că n-aș fi putut să mă împotrivesc. Dar acum s-a sfîrșit. Într-o clipită, am făcut ceea ce nu puteam face. Iar pe cei doi Baty am să-i capturez prin procedura standard; vor fi dificili, dar nu ca ea.

Stătea singur în holul pustiu. Mercer îl părăsise, căci își îndeplinise misiunea pentru care venise, Rachael — ori mai cu-rînd Pris Stratton — fusese făcută fărîmițe... Nu mai rămăsese nimeni, în afară de el. Undeva însă, în cuprinsul clădirii, cei doi Baty îl așteptau, știind totul. Înțelegînd ce făcuse el aici. Probabil în acest moment le era frică. Răspunsul lor la prezența lui în clădire, acesta fusese: atentatul. Fără Mercer alături de mine, ar fi avut succes. Dar acum venise *pentru ei* sfîrșitul...

Trebuie să fac totuși repede ce am de făcut, realizează Rick. Se grăbi în josul palierului și deodată instrumentul pe care-l purta înregistra prezența activității cerebrale. Găsise apartamentul căutat. Nu mai avea deci nevoie de aparat. Îl aruncă, apoi bătu în ușa.

Dinăuntru răsună vocea unui bărbat:

— Cine-i?

— Sînt eu, Isidore, minți Rick. Lăsați-mă să intru. Sînt îngrijorat din pricina v-v-voastră, mai ales că s-s-sînt și d-două femei între voi.

— Nu deschidem ușa, se auzi o voce de femeie.

— Vreau să urmăresc emisiunea Matahalei Prietenoase la televizorul lui Pris, ceru Rick. Acum, cînd ne-a dovedit tuturor că Mercer nu există, este foarte important pentru mine să o urmăresc. Conduc un camion al firmei Van Ness Pet Hospital, proprietatea d-lui Hannibal S-s-sloat. Se prefăcu imediat că se bîlbîie. Nu v-vreți să d-d-deschideți ușa? E t-totuși ap-p-parta-mentul meu...

Așteptă și ușa se deschise. În interior văzu întuneric și două umbre nedeslușite.

Cea mai mică dintre ele, aparținînd unei femei, rosti:

— Trebuie să ne aplici Testul.

— Prea tîrziu, spusese Rick Deckard. Silueta cea mai înaltă, încercă să trîntească ușa și să Dună în funcțiune un soi de echi-

169

pament electric. Nu, exclamă Rick. *Trebuie* să intru!

Îl lăsă pe Roy Baty să tragă o dată; se abținu să riposteze, pînă cînd raza laser nu trecu pe lîngă el.

— Trăgînd în mine, îi spusese el androidului, ți-ai pierdut orice apărare legală. Ar fi trebuit să mă forțezi să-ți aplic Testul Voigt-Kampff. Dar acum nu mai contează!

Roy Baty mai trase o dată pe-alături. Aruncă apoi arma și fugi undeva, în interiorul apartamentului, abandonînd echipamentul.

— De ce nu te-a omorât Pris? întrebă Irmgard Baty.

— Nu există nici o Pris, răspuse polițistul. Doar Rachael Rosen. Mereu Rachael Rosen. Văzu arma-laser în mîna abia conturată a femeii; Roy Baty i-o strecurase în trecere, urmînd ca după aceea să-l momească în interiorul apartamentului, cît mai adînc, iar Irmgard Baty să-l doboare pe la spate.

— Îmi pare rău, d-nâ Baty, se scuză Rick. Apăsă pe trăgaci.

Din cealaltă cameră, Roy Baty scoase un țipăt deznădăjduit.

— Foarte bine, ai iubit-o, acceptă Rick. Iar eu am iubit-o pe Rachael. Iar specialul, pe cealaltă Rachael. Ochi și trase; trupul uriașului android plesni, împrăștiindu-se ca o grămadă supraetajată de elemente disparate, sfărîmicioase; se izbi de masa din bucătărie, antrenînd cu el, în cădere, fărîniile și tacîmurile. Circuitele reflexe din interiorul organismului îl făcură să se contracte și să se agite, cuprins de spasme; cu toate acestea, era mort deja. Rick nu-l observă însă, după cum n-o observă nici pe Irmgard Baty, căzută lîngă ușa de la intrare. L-am retras și pe ultimul dintre ei, triumfă el. Șase într-o zi; aproape un record. Acum totul s-a sfîrșit și pot să mă întorc acasă, la Iran și la capră. Și-o să avem și noi destui bani, măcar o dată în viață.

Se așeză pe canapea. Șezu acolo, în liniștea apartamentului, printre obiectele nemișcate, pînă cînd pe ușă apăru specialul J.R. Isidore.

— Mai bine nu te uita, îl preveni Rick.

— Am văzut-o pe scări. Pris... Specialul plîngea.

— Nu te mai necăji atîta. Se ridică greoi, cu mișcări chinuite. Unde e videofonul? Specialul nu spuse nimic, nu făcu nimic, rămase doar în picioare, nemișcat. Așa încît Rick răscoli de unul singur după aparat, îl găsi și formă numărul iui Harry Bryant.

DOUĂZECI

— Bine, zise Harry Bryant, după ce i se povesti totul. Du-te să te odihnești. O să trimitem o patrulă să ridice cadavrele celor trei.

Rick Deckard puse receptorul în furcă.

— Androizii sînt niște proști, îi spuse el specialului, cu glas aprig. Roy Baty n-a fost în stare să mă deosebească de dumneata; a crezut că te-ai întors la ușă. În curînd va veni poliția să curețe locul; de ce nu te muți în alt apartament pînă ce-și va termina treaba? Doar nu vrei să rămîi aici, cu resturile astea?

— Am s-s-să plec din c-c-clădire, zise Isidore. Am s-s-să mă mut m-mai în centru, unde e m-m-mai multă l-l-lume.

— Cred că în bloc la mine e un apartament liber, se oferi Rick.

Isidore se bîlbîi din ce în ce mai tare:

— Nu v-v-vreau să l-l-locuiesc lîngă d-dumneata.

— Ieși afară sau du-te la etaj, îi ordonă Rick. Nu mai sta aici.

Specialul se agită de colo-colo, neștiind ce să facă; o mulțime de expresii mute îi traversară chipul. În cele din urmă, în-torcîndu-se, părăsi apartamentul tîrșindu-și picioarele și-l lăsă pe Rick singur.

Ce meserie trebuie să îndeplinesc și eu, gîndi polițistul. Sînt o calamitate, ca foametea sau ca molima. Oriunde merg, vechiul blestem mă urmează. Cum zicea Mercer: mi se cere să fac rău. Și tot ce-am făptuit, e greșit din start. Oricum, a sosit momentul să mă duc acasă. Poate că după ce voi sta un timp cu Iran, o să uit.

Cînd ajunse la clădirea unde-și avea locuința, Iran îl întîm-

petrecuți împreună, n-o mai văzuse niciodată astfel.

Luînd-o pe după umeri, îi spuse:

— În orice caz, s-a terminat. Și m-am gândit serios; poate că Harry Bryant are să mă mute la...

— Rick, îl întrerupse ea, trebuie să-ți spune ceva. Îmi pare rău. Capra a murit!

Dintr-un motiv oarecare, vestea nu-l surprinse; îl făcu doar să se simtă și mai rău, se adăugă ca o cantitate suplimentară la greutatea ce-l sfișia din toate părțile.

— Cred că există o clauză de garanție în contract, spuse el. Dacă animalul se îmbolnăvește în decurs de nouăzeci de zile, atunci vânzătorul...

— Nu de boală a murit. Cineva... Iran își drese glasul și continuă la rezezeală: Cineva a venit aici, a scos capra din țarcul ei și a tîrît-o pînă la marginea acoperișului...

— De unde a împins-o în gol, completă el.

— Întocmai, încuviință Iran.

— Ai văzut cine a făcut asta?

— Am văzut-o foarte clar, zise Iran. Barbour era și el sus, învîrtindu-se fără un rost; a venit la mine și am chemat amîndoi poliția, dar în clipa aia animalul era deja mort, iar ea plecase. O fată micuță, foarte subțire, cu păr negru și ochi imenși, tot negri. Purta o pelerină lungă, cu model în solz de pește și o sacoșă ca o tolbă de poștaş. Și nici măcar nu și-a dat osteneala să se ascundă de noi. Ca și cum nu i-ar fi păsat.

— Nu, nu i-a păsat, fu de acord Rick. Rachael n-ar fi renunțat nici în ruptul capului, mai ales dac-ați văzut-o; probabil că și-a dorit asta, ca eu să știu cine a făcut totul. Și de-atunci stai aici și aștepti? o întrebă el, sărutînd-o.

— Doar de jumătate de oră. Atunci s-a întîmplat: cu o jumătate de oră în urmă. Iran îl sărută și ea, plină de delicatețe. E atît de îngrozitor! Atît de gratuit!

Rick se întoarse la mașina pe care abia o parcuse, deschise portiera și se instala la volan.

— Nu e gratuit, spuse el. Pentru ea, gestul a fost motivat. Motivul unui android, gîndi.

— Unde te duci? Nu vrei să vii jos și să... să stai cu mine? La televizor au transmis cel mai șocant buletin de știri de pînă acum: Matahala Prietenoasă susține că Mercer este un fals. Ce crezi despre asta, Rick? Poate fi adevărat?

— Totul este adevărat, spuse el. Tot ce s-a gîndit vreodată, indiferent de către cine.

Porni motorul aeroglisorului.

— O să ai grijă de tine?

172

— O să am grijă de mine, încuviință el, gîndind: Nu va trece mult și voi muri. Amîndouă alternativele sînt la fel de adevărate, închise portiera mașinii, flutură din mîină în direcția lui Iran, în chip de salut, apoi se înalță ca o vijelie pe cerul nopții.

Cîndva, cugetă el, aș fi văzut stelele. Cu ani în urmă, le-aș fi văzut... Dar acum n-a mai rămas decît praful; nimeni n-a mai zărit o stea de ani de zile; cel puțin, nu de pe Pămînt. Poate că o să mă duc acolo de unde se pot vedea stelele, își spuse, în vreme ce aeroglisorul cîștiga în viteză și altitudine; se îndepărtă de orașul San Francisco, înspre pustietatea nelocuită de la nord. Un loc unde nici o ființă vie n-ar merge. Decît în cazul cînd simte că i-a venit sfîrșitul.

În lumina zorilor, ținutul de sub el părea să se întindă la nesfârșit, cenușiu și înțesat de resturi. Bolovani de mărimea unor case se rostogoliseră, oprindu-se unul lângă altul, și Rick gîndi: e ca o cală de vapor după ce toa-te mărfurile au fost descărcate. Au rămas doar fragmente de lăzi, containerele care, prin ele însele, nu semnifică nimic. Cîndva, în acest loc crescuseră lanuri și păscuseră animale. Ce gînd extraordinar, că o ființă vie ar fi putut paște iarbă aici!

Și ce loc ciudat ca să mori...

Coborî aeroglisorul, zburînd o vreme aproape de suprafață. Ce-ar spune Dave Holden, despre mine, acum? se întrebă el. Într-un sens, în clipa de față sînt cel mai mare vîntor-de-re-compense care a trăit vreodată; nimeni nu a mai retras șase androizi Nexus-6 într-un interval de numai douăzecișipatru de ore și probabil că nici n-o va mai face. Ar trebui să-l sun, își spuse.

Coasta răvășită a unei coline i se ridică fulgerător dinainte; înălță aeroglisorul, în vreme ce lumea venea tot mai aproape. Oboseala, gîndi; n-ar trebui să continui să conduc. Închise contactul, planînd o vreme, cu motorul stins, apoi așeză aeroglisorul pe sol. Mașina se prăvăli și săltă de-a lungul pantei, împrăștiind pietrele; cu botul îndreptat înainte, reuși în cele din urmă o oprire scrișnită, nervoasă.

De la videofonul din interiorul cabinei, Rick chemă operatoarea din San Francisco:

— Spitalul Mount Zion, ceru el.

Aproape imediat, pe ecran apăru chipul unei alte telefoniste.

— Aici spitalul Mount Zion!

— Aveți un pacient cu numele de Dave Holden, zise el. Ar

174

fi posibil să vorbesc cu el? Se simte suficient de bine?

— O clipă numai, să verific, d-le!

Ecranul se albi pentru o vreme. Trecu un răstimp. Rick luă o priză de tutun marca „Dr. Johnson Snuff” și se scutură înfiorat; în absența radiatorului mașinii, acum oprit, temperatura începuse să scadă.

— Dr. Costa nu crede că starea d-lui Holden îi permite să primească apeluri telefonice, spuse operatoarea, reapărînd pe ecran.

— Este o problemă care privește poliția, zise el; își ținu legitimația în fața ecranului.

— Un moment, așteptați!

Din nou, operatoarea dispăru. Și din nou, Rick inhală o priză de „Dr. Johnson Snuff”; luat atît de dimineață, mentolul din tutun avea un gust oribil. Coborî geamul mașinii și zvîrlii micul recipient galben departe, între pietre.

— Nu, domnule, zise încă o dată operatoarea de pe ecran. Dr. Costa nu crede că starea sănătății d-lui Holden îi va permite să primească apeluri telefonice, indiferent cît de urgente, pentru cel puțin...

— În regulă, spuse Rick. Închise.

Aerul avea și el un iz respingător; polițistul ridică la loc geamul mașini. Prin urmare, Dave este într-adevăr terminat. Mă întreb de ce n-au reușit să mă dea gata și pe mine. Probabil pentru că m-am mișcat prea repede, decise el. Toți într-o zi; nu se puteau aștepta la asta. Harry Bryant avea dreptate.

În mașină se făcuse prea frig, așa că deschise portiera și ieși afară. Un vînt toxic, neașteptat, i se strecură prin haine și Rick începu să meargă frecîndu-și mîinile.

Ar fi fost ca o răsplată să pot sta de vorbă cu Dave, își spuse. El mi-ar fi aprobat faptele. Și ar fi înțeles și celălalt aspect, pe care cred că nici chiar Mercer nu-l pricepe. Pentru acesta totul e ușor, pentru că Mercer acceptă totul. Nimic nu-i este străin. Dar ceea ce am făcut eu, gîndi Rick, mie mi-a devenit străin. De fapt, în ce mă privește, totul a devenit nefiresc; m-am transformat într-o *entitate* nefirească.

Continua să urce panta și cu fiecare pas greutatea care-l apăsa creștea. Sînt prea obosit pentru urcușul ăsta, gîndi. Oprindu-se, își șterse sudoarea care-i înțepa ochii, picături sărate, născute de piele, de întreg trupul său îndurerat. Apoi, furios pe sine însuși, scuipă — scuipă pe pămîntul gol, cu mînie și dispreț la adresa lui însuși, cu ură cumplită. După care își urmă drumul în susul povîrnișului, al terenului pustiu și inospitalier, departe de orice lucru; exceptîndu-se pe sine, nimic nu era viu aici.

Căldura. În clipa asta, aerul devenise fierbinte; evident, tim-

175

pul trecuse pe nesimțite. Simți că i se face foame. Nu mai mîn-case dumnezeu știa de cînd. Foamea și căldura, combinate — un gust otrăvitor, semănînd cu o înfrîngere; da, da, gîndi el asta este: am fost învins fără să știu. De faptul că i-am retras pe androizi? De Rachael, care mi-a omorît capra? Nu știa, dar în vreme ce continua să umble, un vâl nedefinit, aproape halucinant, îi încețoșă mintea; se trezi la un moment dat, fără să aibă idee de cum se întîmplase, la un pas de o cădere aproape sigur fatală, de pe stîncă — o cădere înjosoare și neajutorată, medită el; o cădere continuă, fără ca nimeni să asiste la ea. Aici nu exista cineva care să înregistreze degradarea sa ori a altcuiva și orice semn de curaj sau de mîndrie din partea lui ar fi trecut, în cele din urmă, nebăgat în seamă; pietrele moarte, buruienile bolnave de radiație, uscate și muribunde, nu percepeau nimic, nu rețineau nimic despre el sau despre ele însele.

În acel moment, prima piatră — și nu era din cauciuc sau din plastic moale — îl izbi în regiunea inghinală. Iar durerea, prima cunoaștere a absolutei izolări și suferințe, îl atinse pretutindeni în forma ei actuală, nesimulată.

Se opri locului. Apoi se îmboldi singur — imboldul era invizibil, dar real, nu se putea lupta cu el — și-și reluă urcușul. Rostogolindu-se, gîndi el, aidoma pietrelor; fac ce fac și pietrele, fără să vreau. Fără ca asta să însemne nimic.

— Mercer! spuse Rick, gîfîind; se opri, rămase nemișcat. În fața lui distinsă o figură întunecată, încremenită. Wilbur Mercer! Tu ești? Doamne, își dădu el seama, e propria mea umbră. Trebuie să plec de-aici, să cobor de pe dealul ăsta!

Se luptă s-o pornească înapoi. Odată, căzu; nori de praf întunecară totul și el fugi din calea pulberii — se grăbi, alunecînd și căzînd pe grohotiș. Văzu dinainte mașina parcată. M-am întors, își spuse. Am scăpat de colină. Deschise portiera cu o smucitură și se trînti înăuntru. Cine a aruncat cu piatra în mine? se întrebă. Nimeni... Dar de ce mă supără asta? Am mai trecut prin așa ceva și înainte, în timpul fuziunii cu Mercer. În timp ce foloseam aparatul de produs empatie, la fel ca toată lumea. Nu e un lucru nou. Dar era! Pentru că acum, își spuse, am făcut-o de unul singur.

Tremurînd, scoase o altă cutie cu tutun de prizat dintr-o despărțitură a bordului mașinii; dezlipindu-i ambalajul, luă o priză masivă, se odihni, șezînd așezat jumătate în cabină, jumătate afară, cu picioarele pe solul arid, înecat în praf. Era ultimul loc unde merita să mergi, realiză el. N-ar fi trebuit să vin pînă aici. Iar acum se descoperea a fi prea obosit ca să mai zboare înapoi.

Măcar dac-aș putea vorbi cu Dave, gîndi Rick, așa aș fi mai liniștit; aș reuși să părăsesc coclaurile astea, să mă duc acasă și

176

să mă culc. Mai am încă oia electrică și mai am încă slujba. Vor mai fi și alți androizi de retras; cariera mea nu s-a încheiat; n-am retras încă ultimul android din existența mea. Poate că asta e, gîndi el; mi-e teamă că n-au mai rămas androizi.

Își privi ceasul. Nouă și jumătate.

Ridicînd receptorul videofonului, formă numărul Palatului de Justiție de pe Lombard Street.

— Vreau să vorbesc cu inspectorul Bryant, îi spuse el operatoarei de serviciu, d-ra Wild.

— Inspectorul Bryant nu e în birou, d-le Deckard; a plecat cu aeroglisorul, dar văd că nici aparatul de la bord nu răspunde. Trebuie să fi ieșit momentan din cabină.

— A spus unde are de gând să meargă?

— Ceva în legătură cu androizii pe care i-ați retras aseară.

— Fă-mi legătura cu secretara mea, îi ceru el.

O clipă mai târziu, fața portocalie, în formă de triunghi, a lui Ann Marsten, apăru pe ecran.

— Oh, d-le Deckard, inspectorul Bryant a încercat să ia legătura cu dumneavoastră. Cred că v-a transmis numele șefului ierarhic, pentru o citare pe ordinul de zi. Pentru că i-ați retras pe cei șase...

— Știu ce-am făcut, o întrerupse el.

— Până acum nu s-a mai întâmplat una ca asta. Și... oh, d-le Deckard, a dat telefon soția dumneavoastră. Vrea să știe dacă sînteți teafăr. Sînteți?

Rick nu răspunse.

— Mă rog, continuă d-ra Marsten, poate că ar trebui s-o sunați și să-i spuneți. A lăsat vorbă, că o să fie acasă, în așteptarea veștilor.

— Ai auzit ce-a pățit capra mea? o întrebă el.

— Nu, nici n-am știut că aveți capră.

— Mi-au luat-o, zise Rick.

— Cine, d-le Deckard? Hoții de animale? Tocmai am primit o comunicare despre o nouă bandă, probabil de adolescenți, care operează în...

— Hoții de viață, spuse el.

— Nu vă înțeleg, d-le Deckard. D-ra Marsten îl privi atentă. Arătați groaznic. Atît de obosit... Și, oh, dumnezeule, vă sînge-rează obrazul!

Atingîndu-se cu mîna, Rick simți sîngele. De la o stîncă, probabil. Se izbise de mai multe.

— Arătați, spuse d-ra Marsten, ca Wilbur Mercer.

— *Asta sînt*, o înștiință el. Sînt Wilbur Mercer; m-am contopit cu el în permanentă. Și nu mă pot desprinde. Stau aici, așteptînd să mă desprind. Undeva, lîngă frontiera cu Ore-gonul.

177

— Să vă trimitem pe cineva? o mașină a Departamentului, să vă ia de-acolo?

— Nu, zise el. Nu mai aparțin Departamentului.

— Evident, ați făcut prea multe ieri, d-le Deckard, îl muștră femeia. Ceea ce vă trebuie în clipa asta e odihna. D-le Deckard, sînteți cel mai bun vîntor-de-recompense al nostru, cel mai bun pe care l-am avut vreodată. Am să-i spun inspectorului Bryant cînd se va întoarce; dumneavoastră duceți-vă acasă și bă-gați-vă în pat. Și sunați-o pe soție imediat, d-le Deckard, pentru că e teribil de îngrijorată; aș putea spune, peste măsură, chiar. Sînteți amîndoi într-o stare cumplită.

— E din pricina caprei, zise el. Nu a androizilor. Rachael greșea — nu mi-a fost greu să-i retrag. La fel și specialul, greșea cînd spunea că n-o să mai fiu în stare să mă contopesc cu Mer-cer. Singurul care a avut dreptate a fost chiar Mercer.

— Mai bine v-ați întoarce în Zona Golfului, d-le Deckard. Aici, unde sînt oameni. La granița cu Oregonul nu există nimic viu, nu-i așa? Nu vă simțiți singur?

— Ciudat lucru, rosti Rick. Am avut impresia absolută, deplină și reală că am devenit Mercer și că oamenii aruncă în mine cu pietre. Dar nu în felul pe care-l încerci cînd ții manetele aparatului de produs empatie. Cînd faci asta, simți că ești *împreună* cu Mercer. Diferența e că eu, acum, n-am fost cu nimeni, ci singur.

— Se spune că Mercer e un fals!

— Mercer nu este un fals, o contrazise el. Doar dacă realitatea însăși nu e un fals. Colina aceea, gîndi. Pulberea și mulțimea de pietre, fiecare diferită de celelalte. Mi-e

teamă, spuse cu o voce tare, că nu mă pot opri să fiu Mercer. Odată ce începi, este prea târziu ca să mai dai înapoi.

Oare trebuie să urc dealul din nou? se întrebă. Pentru totde-una, așa cum face Mercer... prins în capcană de eternitate?

— La revedere! zise și se pregăti să închidă.

— O s-o sunați pe soția dumneavoastră? Îmi promiteți?

— Da. Dădu din cap, afirmativ. Mulțumesc, Ann! întrerupse legătura.

Odihnă la pat, își spuse. Ultima oară când m-am trântit pe un pat a fost împreună cu Rachael. O violare a statutului. Act sexual cu o androidă; absolut împotriva legii, aici, ca și pe coloniile exterioare, deopotrivă. Trebuie să se fi întors la Seattle. de-acum... Alături de ceilalți Rosen, oameni sau androizi. Aș vrea să-ți pot face ce mi-ai făcut tu, își dori el. Dar nu are sens în cazul androizilor, pentru că lor nu le pasă. Dacă te-aș fi ucis noaptea trecută, capra mea ar fi fost vie în clipa asta. Aici am greșit. Da, gândi Rick; totul poate fi refăcut pînă la hotărîrea mea de a mă culca cu tine. Oricum, aveai dreptate într-o anumite

178

privință; evenimentul m-a schimbat. Dar nu la modul pe care-l preziceai tu.

Ci altfel, mult mai rău...

Și totuși, nu-mi pasă cu adevărat. Nu-mi *mai* pasă. Nu și după cele ce mi s-au întîmplat acolo, sus, aproape de vârful colinei. Mă întreb ce-ar fi urmat, dacă-aș fi reușit să ajung pînă la capăt. Pentru că acolo pare să moară Mercer. Acolo se manifestă triumful lui, la sfîrșitul marelui ciclu sideral.

Dar dacă eu sînt Mercer, gândi el, atunci înseamnă că n-am să mor niciodată; nici peste zece mii de ani. *Mercer este nemuritor!*

Apucă încă o dată receptorul, vrînd să sune acasă, la nevas-tă-sa.

Și îngheță.

DOUĂZECI ȘI DOI

Așeză receptorul la loc, fără să-și ia ochii de la pata care se mișcase undeva, în afara mașinii. O umflătură în pămînt, printre pietre. Un animal, își spuse. Și inima i se smuci sub greutatea excesivă, sub șocul recunoașterii. Știu ce este, realizează el; n-am mai văzut nici unul pînă acum, dar îl știu din vechile filme despre natură, prezentate pe canalul de televiziune guvernamental.

Și sînt dispărute! Cu mișcări iuți, scoase catalogul șifonat, dînd paginile cu degete tremurînde.

BROASCA RÎIOASĂ (Bufonidae), toate varietățile... ...D.

Dispărută de ani de zile... Creatura cea mai prețioasă pentru Wilbur Mercer, împreună cu măgarul. Dar în special, broasca rîioasă.

Îmi trebuie o cutie. Se suci în loc, însă nu găsi nimic pe bancheta din spate a vehiculului; sări din mașină, grăbindu-se la port-bagaj, îl descuie și săltă capota. Dădu peste o cutie de carton, iar în interiorul ei peste o pompă de injecție, păstrată drept piesă de rezervă. Răsturnă pompa, cotrobăi după o sfoară de cînepă împletită și se îndreptă încet spre broască, fără s-o slăbească din ochi.

Animalul, observă el, se confunda în întregime cu textura și culoarea prafului omniprezent. Se dezvoltase probabil astfel, în-tîlnind noul climat, așa cum făcuse și înainte, în alte tipuri de climă. Dacă nu s-ar fi mișcat, Rick n-ar fi descoperit niciodată broasca; și totuși, nu stătuse decît la cîțiva metri distanță de ea. Ce se întîmplă cînd găsești — *dacă găsești* — un animal viu, despre care se credea că a dispărut? se

întrebă, încercînd să-și amintească. Evenimentul avea loc atît de rar... Se dădeau parcă
180

o medalie de onoare din partea Națiunilor Unite și o recompensă. Un premiu mergînd pînă la milioane de dolari. Și dintre toate posibilitățile, să găsești tocmai creatura cea mai sfîntă pentru Mercer!... Dumnezeuule, gîndi, nu poate fi așa. Poate că totul se datorează unei dereglări a creierului meu, din pricina expunerii la radiații. Am devenit un special! Asemenea idiotului Isidore și păianjenului său; ce i s-a întîmplat lui, e pe cale să mi se întîmple mie, acum. Oare Mercer a aranjat asta? Dar Mercer *sînt eu*. Eu am aranjat totul; am găsit broasca. Am reușit, pentru că văd prin ochii lui Mercer.

Se lăsă pe vine, foarte aproape de micul animal. Acesta dăduse la o parte pietrișul, ca să-și sape o groapă în care să se adăpostească, dislocînd praful cu partea din spate a trupului. Acum doar vîrfurile craniului neted și ochii i se mai aflau deasupra pămîntului. Între timp, metabolismul i se încetini aproape total, ca și cum broasca ar fi căzut în transă. Ochii își pierdură strălucirea; nu păreau să-l mai bage în seamă și el gîndi cuprins de spaimă: a murit. Sau poate că-i e sete? Dar se mișcase...

Așezînd jos cutia de carton, îndepărtă cu grijă solul afinat din jurul animalului. Broasca nu păru să se opună, dar, desigur, nu era conștientă de existența lui.

Cînd o ridică de jos, îi simți răceala caracteristică; în mîinile lui, trupul micuț părea uscat și zbîrcit — aproape flasc — și atît de rece, de parcă și-ar fi avut culcușul într-o grotă situată la kilometri întregi sub pămînt, departe de lumina soarelui. În clipa următoare, broasca începu să se sucească; cu picioarele posterioare lipsite de forță, încercă să se elibereze din strîmsoarea lui Rick, vrînd, instinctiv, să-i sară din mîini. Un specimen adult, gîndi el; bine dezvoltat și viclean. Capabil, în felul lui, să supraviețuiască celorlalte animale. Mă întreb de unde-și ia apa pentru ouă...

Deci asta e ceea ce vede Mercer, își spuse Rick, în timp ce lega anevoie cutia de carton, trecînd de mai multe ori sfoara peste ea. Viața pe care noi n-o mai putem distruge; viața, îngro-pîndu-și cu grijă fruntea în stîrvul unei lumi moarte. În orice cenușă a universului, Mercer întrezărește probabil ascuns viul. Acum știu, cugetă el. Odată ce-am văzut totul prin ochii lui Mercer, nu cred că mă voi mai opri.

Și nici un android nu-i va tăia broaștei picioarele, așa cum făcuseră cu păianjenul idiotului.

Așeză cu grijă pe bancheta aeroglisorului cutia legată cu sfoară, apoi se sui la volan. E ca și cum aș fi iarăși puști, medită el. În clipa aceea, toată apăsarea îl părăsise, la fel și oboseala imensă și insuportabilă. Așteaptă pînă cînd o să audă Iran de asta... Apucă brusc receptorul videofonului, începînd să formeze numărul, apoi se opri. O să-mi ia doar treizeci, patruzeci

181

de minute să ajung pînă acasă.

Ușurat, porni motorul și în scurt timp se înălță ui aer, îndreptîndu-se către orașul San Francisco, aflat la șapte sute de mile înspre sud.

În fața orgii de senzații, Iran Deckard ședea atingînd cu arătătorul mîinii drepte numerele de pe cadran. Dar nu formă nimic; se simțea prea apatică și bolnavă ca să-și dorească ceva — o povară închizînd viitorul și toate posibilitățile pe care acesta le-ar fi putut conține cîndva. Dacă Rick ar fi aici, gîndi ea, m-ar pune să formeze starea 3 și astfel m-aș trezi vrînd să formeze eu însămi un lucru important, bucuria exuberantă sau, dacă nu, poate starea 888 — dorința de a urmări programele TV indiferent de conținutul lor. Chiar, ce-o fi acum Ia televizor? După care se întrebă iarăși unde plecase Rick. S-ar putea să se întoarcă, dar, pe de altă parte, s-ar putea să n-o facă, își zise ea, simțindu-și oasele micșorate de bătrînețe.

Se auzi o bătaie în ușa apartamentului.

Lăsînd la o parte prospectul orgii de senzații, sări de pe fotoliu, gîndind: acum nu mai e nevoie să formeze nimic, e ca și cum aș fi făcut-o, dacă s-a întors Rick. Fugi la ușă, dînd-o larg în lături.

— Bună, salută el.

Iată-l acolo: cu o tăietură pe obraz, cu hainele boțite și cenușii, cu părul năclăit de praf. Pe mîini, pe față — pulberea i se așezase pe tot trupul, cu excepția ochilor. Rotunzi de uimire, îi străluceau ca unui băiețel; arată, gîndi Iran, de parcă s-ar fi jucat într-una și acum a sosit timpul să renunțe și să meargă acasă. Să se spele, să se odihnească și să povestească despre miracolele zilei...

— Sînt bucuroasă că te văd, îi spuse ea.

— Am adus ceva.

Ținea cu amîndouă mîinile o cutie de carton; intră în apartament, dar n-o lăsa jos. Ca și cum ar fi conținut ceva, gîndi femeia, prea fragil și prea prețios ca să-i dea drumul; vrînd să-l păstreze veșnic în mîinile lui.

— Mă duc să-ți fac o cafea, se opri ea. Apăsă butonul aragazului și după cîteva clipe îi așezase în față, pe masa din bucătărie, paharul impunător. Cu cutia în mîini, el se așeză, la rîn-dul lui, păstrînd încă uimirea pe chip. De cînd îl cunoștea, Iran nu-i mai văzuse niciodată această expresie. Ceva se întîmplase de la ultima lor revedere; de cînd plecase cu mașina, ieri noapte. Acum se întorsese și odată cu el apăruse și cutia, în care ținea ceea ce-l schimbase atîta.

— Am de gînd să dorm, anunță el. Toată ziua. Am vorbit

182

la telefon cu Harry Bryant; a zis să-mi iau liber și să mă odihnesc. Adică exact ce-o să și fac. Grijuliu, așeză cutia pe-masă și apucă paharul; își bău cafeaua, ascultător, pentru că așa voia femeia.

Așezîndu-se în fața lui, Iran îl întrebă:

— Ce-ai în cutie, Rick?

— O broască rîioasă.

— Pot s-o văd? îl urmări din priviri cum dezleagă sfoara ce înconjura cutia și-i dă deoparte capacul. O să mă muște? întrebă ea.

— Ridic-o! N-o să te muște; broaștele nu au dinți. Rick scoase broasca din cutie și i-o întinse. Înfrîngîndu-și aversiunea, Iran o primi.

— Credeam că nu mai există broaște, spuse ea, în vreme ce întorcea animalul cu burta în sus, ca să-i vadă picioarele; păreau lipsite de utilitate. Broaștele rîioase pot să sară, așa, ca broaștele de baltă? Vreau să spun, poate să-mi sară brusc din mîină?

— Picioarele broaștei rîioase sînt neputincioase, o informă Rick. Asta e principala deosebire față de broasca de baltă; asta, și apa. O broască de baltă rămîne lîngă apă, una rîioasă poate trăi chiar și în deșert. Acolo am găsit-o, de altfel, lîngă frontiera cu Oregonul. Într-un loc unde totul murise.

Se întinse s-o ia înapoi. Dar Iran descoperise ceva; ținînd broasca răsturnată, o căută pe burtă și, cu unghia, găsi micul panou de control. Îl lovi ușor, deschizîndu-i capacul.

— Oh! Chipul bărbatului își schimbă treptat expresia. Așa, deci... ai dreptate. Abătut, privi în tăcere la falsul animai; nu părea să înțeleagă deloc situația. Îl luă înapoi din mîinile femeii, jucîndu-se cu picioarele lui neputincioase, ca și cum s-ar fi zăpăcit. Apoi așeză cu grijă broasca la loc, în cutie.

— Mă întreb cum a ajuns acolo, într-o parte atît de pustie a Californiei. A dus-o, probabil cineva. Cine știe de ce...

— Poate n-ar fi trebuit să-ți spun... că e electrică. Întinse mîna și-i atinse brațul; se simțea vinovată, văzînd ce efect avusese asupra lui descoperirea.

— Nu, o liniști Rick. Sînt mulțumit că știu. Sau mai degrabă... Făcu o pauză. *Aș fi preferat să știu.*

— Nu vrei să folosești orga de senzații? Să te simți mai bine? întotdeauna ai obținut mult de la ea, mai mult decît am obținut eu vreodată.

— O sâ-mi revin. Scutură din cap, parcă pentru a-și limpezi gîndurile încă rătăcite. Păianjenul pe care i l-a dat Mercer idiotului, Isidore... era probabil tot artificial. Dar nu contează. Și

183

ființele electrice își au viața lor. Oricît de meschină ar fi aceasta.

— Arăți ca și cum ai fi mers pe jos sute de mile, zise Iran.

— A fost o zi lungă. Aprobă din cap.

— Suie-te în pat și culcă-te!

O privi fix, apoi, ca dezorientat, o întrebă:

— S-a terminat, nu-i așa?

Plin de speranță părea că așteaptă din partea ei confirmarea, ca și cum ea ar fi știut. Ca și cum a se auzi pe sine însuși n-ar fi avut nici o valoare. Păstra o atitudine bănuitoare față de propriile sale cuvinte; nu deveneau reale, pînă cînd ea nu aproba.

— S-a terminat, încuvință Iran.

— Doamne, ce misiune maraton! zise Rick. Odată ce-am început-o, n-a existat nici o cale să mă pot opri; mă ducea tot înainte, pînă cînd, în final, i-am retras pe cei doi Baty, iar apoi, dintr-odată, n-am mai avut nimic de făcut. Și asta... Ezita, uimit, evident, de ceea ce începuse să spună. Partea asta a fost cea mai rea dintre toate: după ce am terminat. N-am putut să mă opresc, pentru că n-ar mai fi rămas nimic după ce-aș fi făcut-o. Aveai dreptate azi-dimineață, cînd spuneai că nu sînt altceva decît un copoi grosolan, cu labe de brută.

— Acum nu mai simt așa, îi răspunse ea. Sînt al naibi de mulțumită că te-ai întors acasă, aici unde ți-e locul.

Îl sărută și lui păru să-i placă; fața i se luminează, aproape la fel ca înainte — înainte ca ea să-i arate că adusese o broască electrică.

— Crezi că am greșit? o întrebă el. Făcînd ce-am făcut astăzi?

— Nu.

— Mercer spunea că e un lucru rău, dar că trebuie să-l fac, oricum. Ciudat!

Cîteodată e mai bine să faci rău...

— Țsta e blestemul nostru, spuse Iran. Cel despre care vorbește Mercer.

— Praful radioactiv?

— Ucigașii care l-au găsit pe Mercer la vîrsta de șaisprezece ani, cînd i-au spus că nu poate să întoarcă timpul și să readucă lucrurile la viață... Așa că acum, tot ce poate să facă este să se miște odată cu viața, să meargă unde merge și ea, către moarte adică. Iar pietrele le aruncă ucigașii; ei o fac. Căci îl urmăresc încă; pe toți ne urmăresc. Unul dintre ei ți-a tăiat obrazul, acolo unde sîngerezi?

— Da, spuse el, alb la față.

— Acum ai să te urci în pat? Dacă potrivesc orga la starea 670?

— Ce înseamnă asta? vru el să știe.

— Pacea îndelung meritată, spuse Iran.

Rick se ridică în picioare. Rămase un moment locului, cu

184

trupul chinuit, cu fața vlăguită și confuză, ca și cum o legiune de bătălii s-ar fi perindat pe ea, vreme de mulți ani. Apoi înaintaș cu pași înceți spre dormitor.

— În regulă, spuse el. Pacea îndelung meritată.

Se întinse pe pat, cu praful de pe haine și din păr cerîndu-i-se pe cearceafurile albe.

Nu mai e nevoie să pornesc orga de senzații, realizez Iran, în timp ce apăsa butonul care întuneca ferestrele dormitorului. Lumina cenușie a zilei dispăru.

Pe pat, Rick adormi aproape imediat.

Femeia rămase în preajma lui o vreme, urmărindu-l din priviri, ca să fie sigură că nu se va trezi, că nu va sări drept în capul oaselor de teamă, așa cum făcea adesea, noaptea. După aceea, se întoarse zorită la bucătărie și-și reluă locul la masă.

Lîngă ea, în cutie, broasca electrică sărea și foșnea; Iran se întrebă ce „mînca” de obicei. Muște artificiale, probabil...

Deschizînd anuarul telefonic, se uită peste paginile îngălbenite, la rubrica „Accesorii pentru animale electrice”, formă numărul și, cînd i se răspunse, se adresă vânzătorului:

— Aș vrea să comand un sfert de kilogram de muște artificiale, care să zboare cu adevărat și să bîzîie, vă rog.

— Pentru o broască țestoasă electrică, doamnă?

— Pentru o broască rîioasă, spuse ea.

— Atunci vă recomand sortimentul nostru asortat, de rime artificiale și gîndaci zburători de toate tipurile, inclusiv...

— Muștele îmi ajung, îl întrerupse Iran. Puteți să mi le livrați la domiciliu? Nu am cum să părăsesc apartamentul; soțul meu doarme și vreau să fiu sigură că se simte bine.

— Pentru broasca rîioasă v-aș recomanda și o argilă care se menține mereu udă, afară doar dacă nu e vorba de o broască cu coarne, în care caz avem un sac cuprinzînd nisip, pietre multicolore și bucățele de resturi organice. Iar dacă doriți să i le introduceți în mod regulat în regimul alimentar, vă sugerez să încredințați serviciului nostru specializat sarcina ajustării periodice a limbii animalului. La o broască, este un lucru vital...

— Minunat, acceptă Iran. Vreau ca totul să meargă perfect. Soțul meu ține foarte mult la ea.

Îi dădu adresa, apoi închise.

Și, simțindu-se mai bine, își pregăti în sfîrșit și pentru ea o ceașcă de cafea neagră, fierbinte...
